

170 020

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

17638

SZERB ANTAL

Köteles példány
FRANKLIS-TÁRSULAT

A PENDRAGON
LEGENDA

SZERB ANTAL

A

PENDRAGON-LEGENDA

OSZK

FRANKLIN-TÁRSULAT BUDAPEST

P. o. könyg.

SZÉKELY

FENDBRAGON-LEGLINDA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

12

170020

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
T. Nyomt. Növendékegylet
1934. 692

— My way is to begin with the beginning, szokásom a kezdetén kezdeni — mondta Lord Byron, és ő csak tudta, mi illik, ha előkelő angolokról van szó.

Végeredményben minden történetem ott kezdődik, hogy megszülettem Budapesten és rövid idő múlva már az volt a nevem, ami most is: Bátky János. Ezt akkor még nem tudtam.

De a rövidség okáért elmellőzöm, ami megszületésem és az Earl of Gwyneddal való megismerkedésem közt lejátszódott, a harminckét esztendő, közben a világháborúval: Elmellőzöm, mert hiszen rendkívüli történetemnek nem én vagyok a hőse, hanem ő

Rátérek ismeretségünk történetére. A szezon vége felé, a nyár kezdetén, Lady Malmsbury=Croftnál voltam esti összejövetelen. A hölgy nagy jóakaróm volt, még abból az időből, amikor Donald Campbell tudományos titkára voltam. Mert foglalkozásomra nézve az a foglalkozásom, hogy rendelkezésére állok idősebb angoloknak, akiknek az a rögeszméjük, hogy valami szellemi munkát akarnak végezni. De nemcsak ebből élek. Van egy kis vagyonom, az édesanyám után, szerényen megélhetek abban az országban, amelyikben akarok. Választott hazám sok éve Anglia. Szeretem az angol táj úriságát.

Az est folyamán a háziasszony megragadott és odavezetett velem egy csodálatos fejű, magas, ősz-

hajú úrhoz, aki hallgatagon mosolygott egy karos-
szék fenekén.

— Earl, — mondta — ez az úr Bátky János, aki
középkori angol rovarevőkkel foglalkozik, vagy
ókori olasz cséplőgépekkel, most nem emlékszem
pontosan. De szóval, valamivel, ami Önt nagyon
érdekli.

És ezzel ott hagyott bennünket.

Mi egy ideig jóindulatúan mosolyogtunk egy-
másra. Az earl feje rendkívül vonzó volt. Régi
könyvek első lapján látni ilyen fejet, de babér-
koszorúval. Mainapság ilyen fejek nem igen te-
remnek.

Egyben roppantul szégyeltem magam, mert úgy
éreztem, hogy a nemes lady pontatlan megjelölése
enyhén kómikus színben tűntet fel.

— Ha nem haragszik, — mondta végre az earl —
engedje meg, hogy megkérdezzem, mit akart házi-
asszonyunk tulajdonképpen mondani?

— Mylord, a szomorú az, hogy a ladynek bi-
zonyos fokig igaza volt. Bölcsészdoktor vagyok, a
főlősleges tudományok tudora, és mindennel fog-
lalkozom, ami rendes embernek nem jut az eszébe.

Így próbáltam elszellemeskedni egy komolyabb
téma felmerülését, például, hogy mivel foglalko-
zom. Jól tudtam, hogy az angolok nagyon rossz
néven veszik, ha valaki intellektuális érdeklődést
árul el.

De az earl furcsán elmosolyodott.

— Kérem, velem még komolyan is beszélhet. Én
nem vagyok angol. Walesi vagyok és az, mondjuk
ötven százalékig olyan, mintha kontinentális vol-
nék. Egy angol sosem kérdezné meg Öntől, hogy
mivel foglalkozik, nem is illik. De én most már a
saját szellemi önérzetem miatt ragaszkodom ehhez
a kérdéshez.

Olyan értelmes feje volt, hogy megmondtam az
igazat.

— Most XVII. századi angol misztikusokkal foglalkozom.

— Igazán? — kiáltott fel az earl. — Akkor Lady Malmsbury=Croft megint csodálatosan ráhibázott. Mindig így szokta. Ha egymás mellé ültet két urat, abban a hiszemben, hogy együtt jártak Etonben, akkor biztos lehet benne, hogy az egyik német és a másik japán, de mind a ketten a libériai bélyegekre specializálták magukat.

— Tehát Mylord is ezzel a tárggyal foglalkozik?

— Foglalkozni, erős szó a mi szigetünkön. Maguk tanulmányoznak valamit, nekünk csak vesszőparipáink vannak. Csak úgy foglalkozom az angol misztikusokkal, mint egy nyugalmazott tábornok, amikor nekiül a családjá történetének. Mert nálunk a miszticizmus hozzátartozik valahogy a család történetéhez. De mondja, doktor... a miszticizmus nagyon tág fogalom. Magát mint vallási jelenség érdekli?

— Nem, ahhoz nincs sok érzékem. Engem a miszticizmusból az érdekel, amit általában misztikusnak neveznek: a titokzatos agyrémek és operációk, melyekkel a régiek úrrá akartak lenni a természetben. Az aranycsinálók, a homunkulusz titka, az univerzális gyógyszer, az ásványok és amulettek hatása... Fludd természetfilozófiája, ahol a barométerből bebizonyítja Isten létezését.

— Fludd? — Az earl felütötte a fejét. — Fluddot nem lehet a sok bolonddal együtt emlegetni. Fludd, uram, sok képtelenséget írt, mert meg akart magyarázni dolgokat, amiket akkor nem lehetett. De a lényegben, a lényegről sokkal többet tudott, mint a mai tudósok, akik már csak nem is nevetnek a teóriáin. Nem tudom, Önnek mi a véleménye, de ma nagyon sokat tudunk a természet apróka részleteiről; akkor az emberek többet tudtak az egészről. A nagy összefüggésekről, ami-

ket nem lehet mérleggel mérni, és felválni, mint a sonkát.

A szeme élénkebb volt, mint amennyit a fegyelmezett Angliában megengednek a szemnek. A téma az ő legtermészetesebb témája lehetett.

Azután elszégyelte magát, elmosolyodott és könnyedre váltotta hangját :

— Igen, nekem Fludd a vesszőparipám.

Ekkor egy bájos fiatal hölgy közbelépett és hosszú időn keresztül hülyeségeket beszélt. Az earl gavallérosan asszisztált hozzá. Tűkön ültem, szerettem volna folytatni a beszélgetést. Semmi a világon nem érdekel annyira, mint egy ember érzelmi viszonya valami absztraktumhoz : hogy miért meggyőződéses anglo-katholikus X. úr és miért foglalkozik Y. kisasszony a haslábúakkal. Ilyen izgató probléma volt, hogy miért lelkesedik egy earl az oly távoli, oly igen meghalt, oly joggal elfelejtett orvos és varázsló, Robert Fludd személye iránt.

De Lady Malmsbury=Croft ismét lecsapott rám és ezúttal igen rossz ráhibázása volt. Egy nagyon előkelő múzeális külsejű hölgyhöz vezetett, aki a romániai állatvédelem iránt érdeklődött nálam. Hiába tiltakoztam, örömet akart szerezni nekem és elmondta, kutyászati téren mily szörnyű tapasztalatokat szerzett utolsó örményországi útja alkalmával. Kiderült, hogy számos ebnek nincs is gazdája, abból él, amit úgy talál.

Szerencsére egy barátom, Fred Walker, egyszer csak ott állt előttem, egy jólfésült fiatalembert vezetve. A fiatalembert leültette a hölgy mellé, engem pedig felemelt és elvitt. Az idősebb hölgy nem vette észre a cserét.

— Ki ez az «earl»? — kérdeztem Fredtől.

— Nem ismerte? pedig ez az egyetlen érdekes ember ebben a gyülekezetben. Owen Pendragon, az Earl of Gwynedd. Nagyon érdekes bolond. Olyan Magának való figura.

— Halljuk a történetét.

Fred legjobb tulajdonsága a pletykálkodás volt.

— All right. Az earl évekkel ezelőtt feleségül akarta venni a barátnőjét, akinek a hírneve nem volt kifogástalan, hogy úgy mondjam. Állítólag a dublini utcákon kezdte a karrierjét, fel és alá sétálva. Már mindenki javában fel volt háborodva, amikor a hölgy gondolt egyet, otthagya az earlt és feleségül ment az öreg milliárdos Roscoehoz, aki az earl apjának a legjobb barátja volt.

— A mulatságos a dologban, — folytatta — hogy az earl egészen donkisotosan arisztokratikus ember különben. Róla mesélik, hogy oxfordi diák korában tagja volt egy egyesületnek, amely olyan előkelő volt, hogy egész Oxfordban csak három ember akadt, aki méltó volt, hogy a tagja lehessen. Idővel a másik kettő elment és az earl egyedül maradt az egyesület. Két évig gondolkozott, hogy kit vehetne maga mellé alelnöknek, de nem talált senkit. Végül ő is elment Oxfordból és az egyesület megszűnt. Hasonló meggondolások alapján sosem tette be a lábát a lordok házába.

— Sajnálom, Fred, de nem találok semmi rendkívülit a történetében. Máskor sokkal jobbakat szokott mesélni. Egy ilyen érdekes fejhez sokkal fantasztikusabb históriát vártam. Hogy egy arisztokrata elvesz egy nagyon mélyről jött nőt, az természetes. Az ő előkelőségéből kettőnek is jut.

— Igaza van, János. Nem is ezért mondtam, hogy az earl különös figura. Mert, hogy különös, azt mindenki megmondhatja Magának. De a többi história, amit hallottam róla, mind olyan marhaság és nonsense, hogy nincs sok kedvem elmesélni.

— Halljuk a nonsenset.

— Well... például hova tegyem azt a történetet, hogy eltemettette magát, mint egy fakír és azután kiásták teljes épségben két év vagy két hét múlva, már nem emlékszem. És a háború alatt...

azt mondják, a gáztámadásokkor vígan sétált maszk nélkül és semmi baja se történt. Olyan csodadoktorféle híre van. A leghihetlenebb az a história, hogy ő gyógyította meg a Duke of Warwickot, amikor az orvosok már egy napja halottnak hitték. Állítólag Walesben, a kastélyában, nagy laboratóriuma van, ahol mindenféle kísérleteket csinál állatokkal. Fel is talált valami új állatot, amely csak a sötétben él . . . de nem hozza a nyilvánosságra, mert utálja a tudományok demokráciáját. De ez mind nonsense. Annyit tudok, hogy ha az ember társaságban találkozik vele, nagyon kedves és nem venni észre rajta semmi különöset. De nagyon ritkán látható. Hónapokig nem mozdul ki a kastélyából.

Azzal közelhajolt hozzám és a fülembé súgta :
— Futóbolond!

És otthagyt.

Az est folyamán sikerült megint összeakadnom az earllel. Éreztem, hogy én sem vagyok ellenszenves neki. Azt mondta, a szemem emlékeztet egy XVII. századi orvosra, akinek a képe a kastélyában van. Bizonyos Benjamin Avravanelre. Az illetőt meggyilkolták.

Nem írom le hosszú beszélgetésünket, annál kevésbbé, mert főképp én beszéltem, az earl kérdezett. A nagy problémát nem oldottam meg, hogy mit akar az earl Fludd-tól, de a beszélgetés nem volt eredménytelen. Az earl szimpátiáját úgy látom megnyertem, mert a búcsúzásnál azt mondta :

— A familiám birtokában van történetesen néhány régi könyv abból a tárgyközből, mellyel Ön foglalkozik. Ha kedve van, jöjjön le egyszer kis falusi házamba Walesbe és töltsön ott néhány hetet . . . amíg átnézi a könyveket.

Nagyon örültem a kitüntetésnek, de sokkal nehezebben mozgó ember vagyok, semhogy komolyan vettem volna, ha nem kapok néhány nap

mulva egy írott meghívást, melyben a dátum is meg volt határozva. Így kezdődött a dolog.

*

Elmeséltem a meghívást egy ismerősömnek, Cecil B. Howardnak, aki a British Museum tisztviselője és hasonló studiumokkal foglalkozik. Howard, amikor meghallotta, elsápadt.

— Bátky, Maga egy szerencsés kutya. Csak a külföldieknek van ilyen szerencsájük ebben az országban. A Pendragon-könyvtárról csodákat mesélnek. De nyolcvanöt év óta, amióta Sackville Williams ott járt és katalogizálta, szakember nem juthatott be. A Pendragonok néhány századra visszamenőleg barátságtalan természetűek. Ha feldolgozza ezt az anyagot, Maga lesz az első szak tekintély a XVII. századi misztika és okkultizmus történetében.

— Istenem, — sóhajtotta megtörten — Maga fogja megírni Asaph Pendragon életrajzát. Amerikából üdvözlő táviratokat fog kapni és Németországból évente öt doktorjelölt fog Magához zárandokolni tanácsokért. Még a francia szaklapok is meg fognak emlékezni Magáról néhány sorban... És mindentől eltekintve, nem csekélység, ha valaki vendége lehet Llanvygannak, Wales legszebb és legzárkózottabb kastélyának.

A kartársat hagytam irigykedni, hiszen a kartársak irigysége a tudós egyetlen földi jutalma. Nem vallottam be neki, hogy előreláthatólag nem fogok feldolgozni semmit. Hogy nekem az a természetem, hogy szorgalmasan összegyűjtöm az anyagot egy nagy műhöz és mikor minden együtt van, gondosan bezárom az íróasztalomba és elkezdek mással foglalkozni. Az Earl of Gwyneddnek viszont elárultam a «feldolgozástól» való iszonyomat, és legteljesebb szimpátiájával találkozott. Azt hiszem, a meghívást is ennek köszönhettem.

Az earl tudta, hogy tanulmányaimnak semmiféle mű nem lesz az eredménye.

A kartársnak azt sem vallottam be, mert tudósi magaslatáról megvetett volna érte, hogy az élő Earl of Gwynedd erősebben foglalkoztatta fantáziámat a halott Robert Fluddnál. Arca, alakja, lénye, Fred meséi elindították a képzeletemet. Valahogy történelmet éreztem benne, erősebben, mint amennyire a könyv mágiája felidézi a multat. Intuicióm azt mondta; ime az utolsó példány, a ritka illusztráció a titkokat kutató, aranycsináló főurak fajtájából. Az utolsó ivadéka II. Rudolfnak a prágai várból. Az ember, akinek Fludd 1933-ban többet mond, mint Einstein.

Mondom, nagyon örültem a meghívásnak, és addig is, amíg az idő elérkezett — mit tehet mást a helyzetemben magamfajta szellemi kalandkereső? — tanulmányozni kezdtem a család történetét. A Dictionary of National Biographyban bőséges anyagot találtam és az utalások feldolgozása legalább egyhónapi munkát adott volna, ha lelkiismeretesen csinálom.

A Pendragonok Nagy Llewelyntől, Gwynedd fejedelmétől származtatják magukat, bár, úgy veszem észre, a dolog nincs egészen tisztázva. A családi hagyomány szerint utódai annak a Llewelyn ap Griffithnek, akit lefejeztetett az a bizonyos Edvárd király, az első, aki fakó lován léptet Arany János óta a magyar ifjúság képzeletében. Azok a walesi bárdok, akik oly balladai döbbenetességben, dalolva mentek a lángsírba, a Pendragon-házat dicsőítették és ezért bűnhődtek. De mindez homályos előidő, ezek a középkori Pendragonok, a nagy hegyek közt, félvad pásztornépükkel — és harcukban az angolok ellen van valami az indiánok meddő küzdelméből.

Egy különös incidens zavart meg békés studiumaimban.

Egy este a hotelem halljában pipáztam Fred Walker társaságában, mikor a telefonhoz hívtak.

— Hallo, Bátky János beszél? — kérdezte egy férfihang.

— Igen.

— Mit csinál most?

— Telefonálok. De ki beszél ott?

— Nem fontos. Zárt fülkéből beszél?

— Igen.

— Bátky János... okosabban tenné, ha nem avatkoznék más emberek dolgába. Nyugodt lehet, hogy minden lépéséről tudnak azok, akik ellen dolgozik.

— Uram, itt valami tévedés lesz a dologban. Sose dolgoztam senki ellen. Itt Bátky János beszél.

— Tudom. Ne felejtse el, hogy eddig még mindenki szerencsétlenül járt, aki beleütötte az orrát az Earl of Gwynedd kísérleteibe. Doktor McGregor autóbaleset áldozata lett. Doktor Bátky, Magával is megtörténhet még.

— Ki az a McGregor?

— Az elődje.

— Az elődöm, miben?

— Nem beszélhetek nyiltabban. Ha nem tudja, miről van szó, annál jobb Önre nézve. Csak annyit mondhatok: ne mozduljon el Londonból.

— De miért?

— A walesi levegő nem fog jót tenni Önnek. Szakítson meg minden összeköttetést...

És még valamit mondott.

— Hallo, hallo... nem értek egy szót sem, beszéljen világosabban...

De az ismeretlen már letette a kagylót. Izgatottan mentem vissza Fred Walkerhez és elmondtam neki, mi történt.

— Különös — mondta és merengve ütötte pipájából a hamut a kandallóba.

— Fred, az Istenért, ne legyen olyan angol. Mondjon valamit. Nincs valami magyarázata?

— Well, megmondtam Magának, hogy az Earl of Gwynedd furcsa ember. Minden különös, ami vele van összefüggésben. Llanvyganban bizonyára egészen rendkívüli dolgokat fog tapasztalni.

Felugrottam és fel és alá rohantam. Engem úgyis kihoz a sodromból minden utazás. Hát még, ha ilyen titokzatosan megfenyegetnek.

— Ki lehet ez a dr. McGregor? Hogy lehetne megtudni?

— Nehéz. Skócia egyes részein minden második embert McGregornak hívnak és a skótok közt nagyon sok a doktor.

Tanácsstalanul folytattam sétámat.

— Mondja, Fred, Maga mit tanácsol? Tudja, hogy nekem milyen kevés a praktikus érzékem... Maga elmenne ezek után Llanvyganba?

Fred meglepetten nézett rám és nem felelt.

— Well... beszéljen!

— Mit? — mondta. — Egy pillanatig sem jutna eszembe, hogy ne menjek el. Szégyelném magam, ha ilyesmi befolyásolna.

Szégyeltem magam. Ha férfi vagy, légy férfi... De mégis. Nem mindennap telefonálnak az embernek ebben a modorban és minden különös, ami az earlrel összefügg...

— Mondja, — kérdezte Fred — kinek szólt arról, hogy Llanvyganba készül?

— Csak Howardnak, a British Museumban.

— O, Howardnak? Biztosan az ő tréfája az egész. Ismeri a Maga... kontinentális idegeit...

— Vagy talán... — kiáltottam fel. — Meg akarja akadályozni, hogy lemenjek, tudományos feltékenységből.

— Egy szakembertől minden kitelik. Well, ez lesz az egész. Ne törődjék vele, öreg fiú.

Megfogadtam a tanácsát és igyekeztem elfelejteni a különös telefonbeszélgetést.

*

Másnap folytattam tanulmányaimat a Museum olvasótermében.

A Pendragonok akkor léptek be Anglia történetébe, mikor VII. Henrik személyében walesi ember szállt az angol trónra. Gwyn Pendragon ott küzdött a bosworthi síkon a fehérpáncélos Richmondnak, az igazság bajnokának az oldalán. Talán látta a véres árnyakat, amint éjfélkor jóslatosan lengtek Richmond és III. Richard sátra között és talán hallotta a szörnyű királyt, amint üvöltve gyalog száguldott másnap a csatamezőn és birodalmát ígérte egy lóért . . . — mindenesetre oly otthonosan mozgott a shakespeari jambusok által megszentelt hősök és szörnyek közt, mint én a British Museum olvasói közt. Szolgálati jutalmául ő kapta 1490-ben az Earl of Gwynedd címét, mely azóta öröklődik a családban és most leendő házigazdámot illeti. Az első earl építette ki Pendragon várát, ami azután évszázadokon át a család otthona lett. Pendragon egyébként a walesiek nyelvén Sárkányfejet jelent.

Az olvasóteremben csendes járású fiatal emberek pléharccal hordták ki elem mind a könyvet, amit áltudományos szeszélyem kiszemelt. Az óriási toronyban csak a lapozott könyvek édes zizegése hallatszott. Mindenki a helyén volt: mindjárt a bejáratnál a keménykalapos szakállas néger, akit azt hiszem, még a megnyitáskor ültettek oda a múlt században, és köröskörül az idősebb csodabogarak, akik a világegyetem különböző könyvtáraiban tenyésznek.

De mégsem volt mindenki a helyén.

Hónapok óta megszoktam, hogy a jobbra mellettem levő széken egy teljesen lapos öreg hölgy ül

és a primitív népek szerelmi életét tanulmányozza, bizonyos helytelenítő kifejezéssel az arcán. Ma a hölgy nem volt ott, sőt még esernyője sem szimbolizálta jelenlétét. Egy elegáns kisportolt fiatal ember ült a helyén, újságot olvasott és időnkint zavart arckifejezéssel nézett körül. Hamar kész voltam a diagnózissal: ez az ember életében először van könyvtárban és úgy érzi magát, mint aki most tölti első napját az örültek házában.

Részvétet éreztem az ismeretlen sportember iránt és egyúttal kárörömet is. Úgy kell neki, miért sportember, de ha már sportember, mit keres mi nálunk. Valószínűleg ő is így érzett volna irányomban, ha a golfpályán látott volna meg engem. Tovább olvastam.

Könyveimben a sziklából faragott várépítő ősök után a szépségek kora következett, a kozmikus tavasz. A következő Earl of Gwyneddek udvaroncok voltak VIII. Henrik és Erzsébet oldalán és diplomaták fényes és távoli latin renaissance-udvarokban. Verseket írtak és hajóhadakat vezettek, nyárson sütötték az ír felkelőket és olasz mestereknél képeket rendeltek, udvarhölgyekkel szerelmeskedtek és kolostorokat raboltak ki, a szűz királynő előtt térdepeltek csodálatos bókákat faragva és időnként megmérgezték a feleségüket, a kor szokása szerint, ha ugyan az asszony nem előzte meg őket.

Ábrándosan néztem fel a könyvből. Elöttem már tíz könyv tornyosodott, sportív szomszédom előtt még egy sem, és zavara nőttön-nőtt. Végül is elhatározó mozdulattal hozzám fordult:

— Bocsásson meg... hogy csinálja, hogy Magának annyi könyvet hoznak?

— Egyszerűen felírom a címét és a helyszámát egy nyomtatványra és beteszem az egyik kosárba a köralakú pultnál.

— Érdekes. A helyszámát, mondja? Mi az?

— Az valami, ami itt minden könyvnek van.

— És azt honnan lehet tudni?

— Az ember megnézi a katalogusban. Azok az óriási fekete albumok a katalogusok.

— És milyen könyvet szoktak itt olvasni?

— Hát amit akar az ember. Amivel éppen foglalkozik.

— Ön például mivel foglalkozik?

— Családtörténettel, pillanatnyilag.

— Családtörténet, nagyszerű. Például mondjuk én is családtörténettel szeretnék foglalkozni, akkor mit kell csinálni?

— Kérem, beszéljen olyan csendesen, ahogy csak tud. A felügyelő már néz minket. Attól függ, hogy melyik család érdekli.

— Ja? Őszintén megvallva, egyik sem. Már mint kis fiúnak sok bajom volt a családommal.

— Hát mi érdekli? — kérdeztem részvétellel jésen.

— Engem? Leginkább a sziklamászás.

— Jó. Akkor kihozatok Magának egy könyvet, ami biztosan nagyon fogja érdekelni. Legyen szíves, írja fel a nevét erre a cédulára.

Felírta, nagyon gyerekes írással: George Maloney. Kihozattam neki Kipling Kim-jét és új ismerősöm nagy érdeklődéssel merült belé. Hosszú ideig békében hagyott.

Minden, amit a Pendragonokról olvastam, valami titokzatos perspektívát kapott Fred Walker meséi, a telefon és az earl személyének a hatása alatt. I. Jakab koránál tartottam. A király a démonok természetrajzát tanulmányozta. Addig az emberek azt szerették, ami szép volt és arcán hordta az értelmét; most a lelkek a rejtett dolgok felé fordultak és a Végső Értelmet keresték.

A hatodik Earl of Gwynedd, Asaph Christian, már nem volt udvari ember, szonettek sem írt és szerelmes sem volt, nem hagyott maga után

tizenöt törvénytelen gyermeket, mint az ötödik earl, sőt törvényeset sem és utána az earlség öccsének a fiára szállt.

Asaph ifjúságát Németországban töltötte, a régi délnémet városokban, ahol a házak leselkedően hajolnak rá a szűk utcákra és a tudósok sosem alusznak, hosszú szobájukban, amelynek pókhálós sarkait sötéten hagyja a gyertyafény. Lombikok és furcsa kemencék között az earl a Magnum Arcanumot kereste, a nagy titkot, a bölcsék kövét. Tagja volt a Rózsakereszt titokzatos confraternitásának, melyről már a kortársak sem tudtak sokat, de annál többet beszéltek róla. A rózsakeresztesek a rejtett tudományok utolsó nagy mesterei voltak, aranycsinálók és mágikus orvosok. A családi címerbe is belekerült az ő révén a kereszt, négy sarkában a titkos értelmű rózsával.

Mikor hazatért Walesbe, a pendragoni vár boszorkányságok műhelye lett. Lefüggönyözött kocsik hozták messze földről a hallgatag látogatókat. Eretnekek idemenekültek a máglya elől, a hegyekből lejöttek vén pásztorok, akik a kelta nép ősi bölcsességét hordozták, görnyedt zsidó orvosok jöttek, akiket királyi udvarokból üldöztek el, mert többet látszottak tudni, mint amennyit embernek szabad — és azt mondják, itt járt álruhában Anglia és Skótország királya is, a démon=üldözte I. Jakab, hogy egy éjszakai beszélgetésben kilesse a vár urának titkait. Az első angol rózsakeresztesek itt avatták fel híveiket és ez a vár volt a második otthona Robert Fluddnak, a varázsló Paracelsus legnagyobb tanítványának.

Ez a Fludd, akinek a révén az earl-lel összebarátkoztam. Tulajdonképpen neki köszönhettem a meghívást. Akkor még nem sejtettem, ezek a régi dolgok, ezek az egyelőre oly kevés tartalmú nevek: Pendragon vára, Asaph Pendragon, micsoda szerepet fognak játszani az életemben.

Egy népmese-gyűjteményből, mely Észak=Wales helyi mondáit tartalmazta, megtudtam, hogy Asaph Pendragon kevéssel a halála után legendává lett. A legenda mint éjféli lovasról beszél róla, mert nappal sosem járt ki a várából, csak éjszaka, különös kíséretével, hogy rejtett hatalmú növényeket szedjen a holdnak fényén. De a nép ilyen polgári elfoglaltsággal nem éri be. A monda szerint az éjféli lovas félelmetes igazság=osztó volt és ezt a tulajdonságát még a halála után is megtartotta.

A rablókat éjszaka meglepte rejtekhelyükön, amint zsákmányukon osztozkodtak és a megraboltak reggelre csodálkozva látták, hogy a kincseik megkerültek. A hitszegőt váratlan éjszakai megjelenése annyira megrémítette, hogy másnap beváltotta minden ígéretét és azután sietve meghalt.

Leghátborzongatóbb a három gyilkos története, igaz, hogy a kezemben levő gyűjtemény ezt nagyon ügyesen is adta elő.

Valahol a walesi hegyek közt, egy fogadóban, három fiatal nemesember meggyilkolt és kirabolt egy zsidó orvost, aki éppen az Earl of Gwyneddhez igyekezett Pendragon várába. A bíróság, melyet abban az időben joggal lehetett antiszemitizmussal vádolni, a három nemesembert felmentette és azok áthajóztak Franciaországba. Egy éjszaka a parasztok megdöbbenve látták, hogy az éjféli lovas kíséretével délnek veszi útját, fellovagol a zordon Moel=Sychre és onnan tovább lovagol a levegőben, dél felé. Másnap a pendragoni vár árkában megtalálták a három nemesembert, kicsavart nyakkal, összezúzott tagokkal. Az earl igazságot szolgáltatott a hozzá igyekvőknek.

*

Mikor tizenegy órakor kimentem kávézni, szomszédom velem tartott.

— Nagyon jó könyv, — mondta a Kimre — csoda jó könyv. Az az alak, aki írta, biztos járt ott. Nagyon ismeri a helyet.

— Maga is volt talán Indiában?

— Hogyne. Ott nőttem fel. Ott is nőttem. Meg Burmában. Aztán Dél-Afrikában, Rhodesiában. Nem rossz hely.

Elfogott megint az a mély tisztelet, amit érezni szoktam, amikor átélem, hogy Brit Birodalom. Ezek az emberek úgy mennek Burmába, mint mi Egerbe. Csak kevesebb kíváncsisággal. Tudják, hogy a világon mindenütt egyforma angolok között lesznek.

— Tudniillik, az öregem őrnagy volt egy írezrednél — folytatta. — Ide-oda helyezték. Azért is maradtam egy kicsit tanulatlan. Már ami az ilyen könyvdolgokat illeti. De azért a trópusokon mindig egész jól beváltam.

— Szintén katona?

— Nem, nem kerülhettem be a hadsereghez, mert az a rossz szokásom, hogy minden vizsgámon megbukom. Pedig volt olyan, aminek ötször is nekimentem . . . Nem volt szerencsém. De hagyjuk. Ami elmúlt, elmúlt. Mi írek a jövő emberei vagyunk. Nem lettem katona, nem lehet mindenki katona. Csak a saját szakállamra csatangoltam a Birodalomban. Nem rossz hely. Hallott már a keletafrikai Uwinda-expedícióról?

— Igen, úgy rémlik . . . — mondtam, hogy fenntartsam a tekintélyemet.

— Abban résztvettem. Kilencezer láb fölött voltunk. Csudajó mászás volt. Volt egy hegyoldal, az kérem olyan volt, mintha üvegből lett volna. Az ember mászott hármat és visszacsúszott ötöt. Ott csúszkáltunk két napig és nem jutottunk tovább. Azt mondom az ezredesnek:

«Nézze, uram, az ember vagy Connemarából

való vagy nem való Connemarából.» Mert mivel-hogy én odavaló vagyok — mondta mély tisztelettel, és folytatta :

«Na jó»,¹ azt mondja az ezredes (igazi hülye angol volt) «azért még onnan is jöttek épeszű emberek».

— Well, majd megmutatom neked, hogy kinek van ép esze. A tábori macskára rákötöttem egy vékonyabb hegymászó kötelet, a derekára. A farkát pedig összeszorítottam az orvos csíptetőjével. A négereket sorba állítottam a síkos lejtő alatt. A macska egyenesen felszalad a lejtőn, a macskák csuda ügyesek ilyesmiben.

— Fenn a lejtő fölött, egy fa állt. A macska felszalad a fára és ott össze-vissza tekereg az ágak közt. Aztán csak megáll, mert a kötélen megakadt és összegubancosodott az ágak közt és nem engedte tovább. Kezdem ráncigálni a kötelet, látom, hogy szilárdan oda van erősítve a fához. Akkor szépen felmászom a kötélen, leveszem a macska farkáról a csíptetőt, mert minek feleslegesen kínozni a szegény néma teremtményeket, azután felhúzó magam után az expedíciót.

Csak néztem ezt a Münchhausent és kezdtem kételkedni, hogy volt-e egyáltalán a trópusokon. De szimpatikus fiú volt. Egyáltalán nem volt álla, a karja rendkívül hosszú volt és oly plasztikusan mozgott vele, mint egy állat. Közelebb volt az őstermészethez, mint az emberek általában szoktak lenni.

Mikor visszaértünk a British Museum kertjébe, a közepén már ott állt az a bolond öreg nő, aki a galambokat szokta etetni minden délben. Arcán megint az átszellemültek, a levegőbe emelkedő franciskánus szentek kéjes mosolya ült, körülötte csupa galamb, és az egész nő tele volt galambokkal, a fején három ült, minden vállán öt és a ruhá-

ján megszámlálhatatlan. Tudtam, hogy most azt képzelem magáról, hogy olyan jó, mint Assisii Szent Ferenc és rendkívül utáltam.

— Le tudnám löni — mondtam új barátomnak, amint felfelé mentünk a lépcsőn.

Alighogy ezt mondtam, ő hirtelen félfordulatot tett hátrafelé és egy nagyobb kavicssal — észre se vettem, amint felemelte — orron dobta a jó ötven méterre álló asszonyt. Az asszony egy hatalmasat sikított, földre ejtette a galambtápszert, a galambok felszálltak és a nő összeesett. Bizonyára mert nem számított arra, hogy amikor élete nagy jócselekedetét hajtja végbe, akkor üt belé a villám. Valószínűleg összeomlott benne az erkölcsi világrénd.

Maloney a legnagyobb nyugalommal sétált tovább. Az egész oly hirtelen történt, hogy rajtam kívül senki se vehette észre, hogy ki volt a tettes.

— Mi volt ez? — kérdeztem félájultan, mikor már bent voltunk a Museum előcsarnokában, négyezer éves asszír királyok szakálla árnyékában.

— Hogyan? Hát Maga is mondta, hogy le tudná löni! De Maga csak mondja az ilyesmit, mert nem Connemarából való.

Ettől kezdve, a későbbiek folyamán, hajlandó voltam ötven százalékig elhinni a lehetetlen történeteket, amiket Maloney előadott. Beláttam, hogy a connemariaiak mások, mint a többi ember.

Olvastunk megint egy darabig.

A hetedik és a következő earlek, a XVII. században, csendes emberek voltak. Mintha a nagy earlnek, Asaphnak az árnya borult volna a családra, tompasággal. A tizedik Earl of Gwynedd elköltözött az ősi Pendragonból, felépíttette a gyönyörűnek mondott llanvygani kastélyt, amely 1708 óta a család lakóhelye.

A család története jobbkedvű lesz, amint elszakad a zordon Pendragontól. A XVIII. század

folyamán, mint minden arisztokrata család, jeles admirálisokat, diplomatákat és dilettáns költőket adott a hazának és Asaph titokteljes árnya mintha elvonult volna a ház föül. Illetve mégsem egészen. Nem szabad megfeledkeznünk a tizenharmadik Earl of Gwyneddről.

Ez az earl, a szerencsétlen sorszám dacára, a legmulatságosabb és legemberibb jelenség a család történetében. Ő volt az egyetlen Earl of Gwynedd, akinek színésznő szeretői voltak, az egyetlen, aki iszákos volt és az egyetlen, akinek jó mondásai voltak a társaságban.

Egy mondását a kortársak különösen szellemesnek találták, bár ma már nehéz megérteni, hogy mi benne a humor. Mikor egyszer kártyázás közben hírül vette, hogy szeretője, akit narancsáru-leányból emelt fel, megszökött egy vívómesterrel és a családi ékszerek egy tekintélyes részével, csak annyit mondott: «Minden jótett elveszi méltó büntetését.» És tovább kártyázott.

Egyébként John Bonaventura volt a keresztneve, mert az anyja olasz volt. Ez a különös összetétel: John Bonaventura, megállított, és az volt az érzésem, hogy valamikor már találkoztam ezzel a névvel vagy valami nagyon hasonlóval. De nem tudtam rájönni, hol — amíg azután később, nagyon különös körülményekkel kapcsolatban, eszembe jutott.

A többit csak futólag olvastam el, a XIX. század Pendragonjait, azokat, akik Victoria királynő végtelen uralkodása alatt békében és tisztességben virágoztak. A mostani earl apját elfogta kortársainak az imperializmusa, nem igen élt otthon, különböző gyarmati ezredeknél szolgált, majd magas tisztségeket töltött be a brit gyarmatbirodalomban és mint Hátsó-India egyik tartományának a kormányzója halt meg 1908-ban. Halálának oka valami tropikus betegség volt, mely akkoriban járványként pusztított azon a vidéken.

A mostani earlre, a tizennyolcadikra vonatkozó, igen szükös adataimat a Who's Who című zsebkönyv szolgáltatta. Született 1888-ban, tehát most negyvenöt éves, teljes neve Owen Alastair John Pendragon of Llanvygan. Harrowban, majd Oxfordban, a Madeleine Collegeben nevelkedett, katona volt különböző gyarmati ezredekben, több rendjel tulajdonosa és számos club tagja. A Who's Who ezenkívül azt is szokta közölni, ami az angolnak a legfontosabb: hogy mi az illető kedvenc szórakozása. Az Earl of Gwynedd azonban, úgy látszik, erre a kérdésre nem adott felvilágosítást.

Elérkezett az ebédidő. Visszaadtam a magam és Maloney könyveit és elindultam kifelé.

— Hát ezt is kitapasztaltam — mondta Maloney. — Most már tudom, milyen egy könyvtár. Egy jó kis mocsár mindenestre kellemesebb. Uhh, tíz éve nem olvastam ennyit. Egyébként, hol ebédel?

— A Greek Streeten, egy kínai vendéglőben.

— Nagyon káromkodnék, ha Magával ebédelnék? Úgy nem szeretek egyedül enni.

Nagyon meglepett ez a kontinentális fogalmak szerint is szokatlanul gyors barátság vagy minek nevezzem. De volt Maloneyban valami megható, mint egy csimpánzban, aki kiszabadul és meg nem értve tévelyeg a londoni utcákon, szívében tele jóindulattal.

— Örülni fogok — mondtam. — De be kell jelentenem, hogy egy kínai barátommal ebédelek. Nem tudom a «színérzéke» mennyire fejlett, mennyire képes elviselni a sárga gentlemaneket.

— Nincs semmi kifogásom a sárgák ellen, ha nem szemtelenek. Mi connemariaiak nem teszünk különbséget ember és ember között. Csak ha szemtelenek. Egyszer egy kaffer boy-om nem tisztította ki rendesen a csizmámat és mikor szóltam neki, visszafelelt. Erre fogtam, felhúztam a

lábára egy gyerekcipőt és három napig abban kellett sétálnia a Kalahári=sivatagban. Csuda meleg hely, egyébként. Uram, harmadik nap a kaffernek fele akkora lába volt, mint eredetileg. Mutogatni lehetett volna.

Megérkeztünk a vendéglőbe. Wu=Szei doktor már várt. Amikor meglátta, hogy idegent hoztam, visszahúzódott legbarátságosabb sárga vigyora mögé és nagyon hallgatagon viselkedett. Annál többet beszélt Maloney. A szívemet megint megnyerte azzal, hogy nemcsak szerette a kínai kosztot, mint én, hanem értett is hozzá. Én úgy ebédeltem a kínai vendéglőben, hogy a rendelést Wu=Szeira bíztam és azután megettem, amit hoztak, anélkül, hogy végül is rájöttem volna, hogy a jóízű apróra vágott valami, amit eszem, disznó=e vagy rózsa=levél vagy bambusznád. De Maloney válogatott, mintha arról volna szó, tavaszias borjűfilét egyék, avagy divatos marhát, boeuf à la mode. Meg tudta különböztetni a chop=suey főzelék tizenhét árnyalatát és legteljesebb elismerésemet érdemelte ki.

— Merre megy, doktorom? — kérdezte ebéd után.

Megmondtam az útirányt.

— Mit váгна a fejemhez, ha elkísérném egy darabon?

Most már igazán meg voltam döbbenve.

— Mondja, uram — kérdezte útközben, kissé zavartan. — Ön ugyebár egy gaz német?

— Nem. Magyar vagyok.

— Magyar?

— Magyar.

— Az mi? az egy nemzet? vagy Maga most kigúnyolja tudatlanságomat?

— Szó sincs róla. Becsületszavamra nemzet.

— És hol laknak azok a magyarok?

— Magyarországnban. Ausztria, Románia, Cseh-szlovákia és Jugoszlávia közt.

— Ugyan, kérem . . . Ezeket az országokat Shakespeare találta ki.

És hatalmas nevetésbe tört ki.

— Na jó, hát szóval magyar . . . Nem rossz nemzet. És milyen nyelven beszélnek a magyarok?

— Magyarul.

— Mondjon valamit magyarul.

*«Mikor az ég furcsa, lila=kék,
S találkára mennek a lányok,
Ó, be titkosak, különösek
Ezek a nyári délutánok.»*

szavaltam Adyt, kissé megrendülve. Évek óta alig szóltam egy=két szót magyarul.

— Szép nyelv. De engem nem csap be. Ez hindusztániul volt és azt jelenti, hogy «nemes idegen, az összes istenek papucsban táncoljanak minél előbbi sírod fölött». Már mondták nekem . . . Egyébként . . . tekintettel arra, hogy sose beszéltem még eleven magyarral, mélyítsük el már eddig is csudajó barátságunkat. Vacsorázzék velem ma este. Kérem, vacsorázzék velem. Ha engem némi=leg hülyének talál, az nem tesz semmit. Idővel meg fogja szokni, más is úgy volt vele. És különben is hárman leszünk. Be fogok mutatni egy nagyon okos fiatalembert, aki most jött Oxfordból és valami lordnak az unokaöccse. Nagyon jó pofa. Ötszótagos szavakat, amiknek az ember a hírése hallotta, olyan könnyen kimond, mintha azt mondaná : kalap.

Némi habozás után elfogadtam a meghívást. Szeretek ismerkedni és más dolgom úgyse volt. És őszintén megvallva, nem kevésbé vonzott az, hogy Maloney a Savoybe hívott meg, ami sokkal előkelőbb hely, semhogy önszántamból és a magam költségén oda juthattam volna. Maloneyra is kezdtem más szemmel nézni. Bolond, gondoltam magamban, de úriember.

Este a Savoy barjában találkoztunk. Maloneyt már ott találtam egy fiatalember társaságában. Magas, igen keskeny fiatalember volt, rendkívül megnyerő, finom, értelmes arccal. Kissé nőies volt, de azzal a kisportolt nőiességgel, mely az oxfordi diákokat oly érdekessé teszi.

— Ez itt a Honourable Osborne Pendragon — mutatta be Maloney a barátját.

— Pendragon? — kiáltottam fel. — Rokona talán az Earl of Gwyneddnek?

— Tulajdon nagybátyámat tiszteltem az earl-ben — felelte Osborne Pendragon furcsa, vontatott, stilizált hanghórdozással. — És az ön cocktailja vajjon melyik?

De mit érdekelt most a cocktail!

— Talán Llanvyganban tölti a nyári szünidőt? — kérdeztem.

— Önnek a legmesszebbmenően igaza van. Holnapután átteszem székhelyemet Walesbe.

— Én is odamegyek nemsokára.

— Talán Llandudnóba megy fürödni? Én jobb szeretem a fürdőszobámat. Ott kisebb a közönség és választékosabb.

— Nem.

— Talán a Snowdont akarja megmászni?

— Nem.

— Hát hová lehet még menni Észak=Walesben?

— Például Llanvyganba.

— Tessék?

— Az Earl of Gwynedd kegyesen meghívott a llanvygani kastélyba.

Ekkor Maloney ó=ír hadiordításba tört ki.

— Ember, ember! — ordította és majd kirángatta a karomat.

— Nos?

— Hisz akkor együtt utazhatunk! Engem meg Osborne hívott meg. De ilyen csuda véletlen! Ott kezdődik, hogy hogy kerülök én a British Museum

olvasótermébe? ... Vannak az embernek beszámíthatatlan pillanatai. És ott ül a teremben ötszáz torzszülött és én éppen ezt a gentlemant kezdem molesztálni és nem megyek le a nyakáról és akkor kiszül, hogy nemsokára együtt fogunk lakni. Óriási. Erre iszunk.

Csakugyan különös véletlen volt. Engem valósággal megborzongatott. A llanvygani kastély misztikus atmoszférája mintha idáig vetette volna hatalmát, végzetet éreztem és megint elfogott az örökké üldöző szorongás, hogy most, most valami készül köröttem és fölöttem, a szálakat szövik a párkák.

De azután : a félbolond Maloney és az affektáló ifjú arisztokrata igazán nem hordták a végzet bélyegét a homlokukon, legfeljebb, ha valami humorista végzetről lehetne beszélni, elfajult, viccelő korunkban.

A fiatal Pendragon teljesen nyugodt maradt.

— Mainapság a véletlen is degenerálódott — mondta, a szó végén felemelve a hangját. — Luther korában például a véletlen abból állott, hogy a villám éppen az orra előtt csapott le és mégsem találta fejbe. Meg is volt az eredménye, a reformáció. Mainapság a véletlen legfeljebb azt eredményezi, hogy két úriember együtt megy nyaralni. Hol van itt az ananké, a végzet, hogy fejlődjék ki az emberben a legfőbb erény, az amor fati, amiről Nietzsche beszél, ha jól emlékszem.

— Osborne csuda okos — mondta Maloney.

— Igen. De csak azért, mert ez nem illik Angliában. Ha franciák közé születtem, bizonyára idióta lettem volna, tiltakozás gyanánt. Mi a véleményük, ha hozzálátnánk szerény estebédünkhöz?

A vacsora kitűnő volt. Közben főképp Maloney beszélt.

Kalandjai minden egyes pohár burgundi után színesebbek lettek. Először csaknem normális

tigrisvadászatokról mesélt, de azután egész borneói falvakat gyujtott fel, hogy bebizonyítsa, hogy a connemariaiak szélben is tudnak pipára gyujtani és végül is csomót kötött a királykobra farkára, mialatt hűségese szelídített mongusza, Vilmos, tartotta a kígyó fejét.

— Irígylem jeles barátunkat — mondta Osborne. — Ha csak a negyede igaz annak, amit vacsora közben mesélni szokott, élete határozottan kalandosnak mondható. Úgy látszik, a gyarmatokon még történnek dolgok. Egy jó kis tigris, vagy egy királykobra még belőlem is ki tudna csinálni valami «thrill»-t, valami kellemes borzongást. Egyetlen vágyam, hogy a gyarmatokra mehessek. Valami egészen Isten háta mögötti gyarmatra, ahol a bennszülöttek még hittérítőkből élnek.

— És miért nem megy?

— Sajnos, amióta áldott emlékezetű nagyatyám egy egészen csodálatos gyarmati betegségben meghalt, nagybátyámban az a nézet alakult ki, hogy a tropikus levegő nem tesz jót nekünk. így életemet nagyobbára majd Walesben kell leélnem, villanyvilágításos sásfészkeinkben, ahonnan még a boldogult Victoria királynő korában kiirtottak minden becsületes házi kísértetet. Uram, az utolsó walesi kísértetet, három évvel ezelőtt, könnyfakasztó gázzal támadták meg, szegény öreg admirális szelleme úgy zokogott, mint egy gyermek. Ha én nem volnék, Walesből teljesen kiveszne a babona. De nagy terveim vannak a nyárra, remélem, Önök is segíteni fognak. Oxfordban már óriási sikereket értem el kísértetlemezeimmal és babygramofonokkal. A legvalószínűtlenebb helyeken tudtam nyöszörgést, lánccsörgést és hosszabb középangol imákat előidézni. De mindez csak játék. Az igazi kaland eltűnt, meghalt. Nem bírta el a benzin szagát.

— Ön tizennyolc éves most, úgy-e? — kérdeztem.

— Igen.

— A kontinensen a fiatal emberek az Ön korában kaland alatt egészen mást értenek.

— Nem tudom, mi rejlik síma szavai mögött.

— A nőkre gondolok, uram.

— Én nem gondolok a nőkre, uram — felelte kissé elpirulva. — Messziről nagyon tetszenek nekem. De ha közel jönnek, bizonyos enyhe iszonyodást érzek irántuk. Az az érzésem, hogyha megfognám őket, valahogy szétmennének a kezem közt. Ön kontinentális ember... nem tapasztalt még ilyesmit?

— Nem, nem emlékszem egy nőre sem, aki szétment volna a kezem közt. Miért, Önnel talán már előfordult?

— Őszintén megvallva, sosem kockáztattam meg a kísérletet.

— Engedjen meg egy megjegyzést: azt kell hinnem, ezért az elzárkózásért érzi Ön az életét annyira eseménytelennek. A kontinensen tulajdonképpen a nőkkel való foglalkozást szokták életnek nevezni.

— Akkor azt kell mondanom, amit Villiers de l'Isle Adam: «ami pedig az életet illeti, majd a szolgálk elvégzik helyettünk».

A Savoyból, a sok burgundi hatása alatt, igen optimista hangulatban távoztam. Nem is igaz, hogy London unalmas, gondoltam, és gratuláltam magamnak, hogy két ilyen nagyszerű fiúval ismerkedtem meg. Tulajdonképpen ostobaóság, hogy a könyvek közt töltöm a napjaimat. Élni kellene, élni. És az élet szót kontinentális módon értettem. Egy nő... Londonban is jó lenne olykor.

Maloney indítványára egy night-clubba mentünk. A night-clubbok olyan helyek, ahol egész éjjel szabad inni. Mi bőven éltünk is a jogunkkal. Egyik whisky a másikat követte, mindig kevesebb szózával. Osborne kissé mereven ült, az alsóbb-

rangú hely atmoszférája nyilván kellemetlenül hatott rá, de sokkal gőgösebb volt, semhogy gőgösségét elárulta volna.

Maloney éppen a közepén tartott egy történetnek, melynek a lényege az volt, hogy egy maláji nőt odakötözött egy fához, de a döntő pillanatban megjelent a nő tíz nagybácsija, krisekkel hadonászva. A többit nem tudtuk meg, mert a szomszéd asztalok valamelyikénél megpillantott egy hölgyet, nagy hullót kiáltott és otthagyt bennünket. Bánatosan néztem, amint nagyon barátságosan csevegett a hölgygel: a hölgy valóban nagyon csinos volt.

— Furcsa fiú ez a Maloney, úgy-e? — mondta Osborne. — Ha könyvben olvasnám a történeteit, odavágnám a könyvet.

— Mit gondol, szokott igazat is mondani?

— Az a furcsa, hogy azt kell hinnem, igen. Mert a szemem láttára csinált néha egészen be- és kiszámíthatatlan dolgokat. Normális logikával teljesen érthetetlen tetteket. Megjegyzem, ez az egész mai este is olyan. Bár erről nem illenék beszélnem.

— Mondja el mégis. Mi kontinentális emberek oly indiszkrétek vagyunk, hogy velünk szemben az angol is megengedhet egy kis indiszkréciót.

— Hát nézze. Maloneynak tegnap még három és fél penny volt összesen a zsebében. Hetek óta, azt hiszem, nem volt több földi vagyona. És ma ilyen úri módon megvendégel bennünket. Minden különösebb megerőltetés nélkül hajlandó vagyok elhinni, hogy tegnap éjjel leütött valakit egy sötét utcában. Minden rossz szándék nélkül, természetesen. Csak meg akarta mutatni, hogy a connemaraiak tudnak a legtökéletesebben leütni valakit. Azután elvette a pénzét, hogy egyesítse a hasznost a kellemessel.

Maloney visszajött.

— Megengednék az urak, hogy idehozzam régi

ismerősömet, Miss Pat O'Brient? Ő is Conne-
marából való és ezzel mindent megmondtam róla.
Most az Alhambra kórusában van. Csuda egy
művész.

— Nagyon boldog leszek — mondtam spontánul.
De Osborne arca még merevebb lett.

— Well... öö... én rendkívül tiszteltem az
Ön honfitársait, magam is kelta vagyok, rokonvér...
de valahogy az volt az eredeti elgondolásunk, hogy
a mai estét a férfiúi nemre korlátozzuk.

— Drága fiam, — mondta Maloney — Ön a
legokosabb ember a világon és szavamra mindig
könnybelábad a szemem, ha eszembe jut, hogy
nekem ilyen barátom van, de azért nem ártana
Önnek, ha kéthónaponként egyszer tíz percet női
társaságban töltené. Garantálom, hogy meglepe-
tések érnék. Nem igaz, doktor?

— Szóról=szóra.

— Hát ha az urak ragaszkodnak hozzá... —
mondta Osborne lemondó gesztussal.

Maloney már jött is a lánnyal.

— Boldog karácsonyt és szerencsés újévet kí-
vánok — mondta a lány és leült, mosolyogva, mint
aki kivette a részét a szellemességből. Tekintettel
arra, hogy nyár volt, kellőképpen mosolyogtam a
mondásán. Osborne nem erőltette meg magát
ennyire.

— Legyen egy kicsit jókedvű, fiatalember —
mondta neki a lány, poharát emelve és egy kis dalt
dalolt el, aminek ugyanez volt az alapeszméje.

— Meg fogok tenni minden tőlem telhetőt —
jelentette ki ünnepélyesen Osborne.

Bolond ez az Osborne, gondoltam. A lány egy-
szerűen gyönyörű volt, abból a hamvasfehér és
ártatlan fajtából, ami a Brit Szigetek legfőbb ékes-
sége a férfiak jelleme mellett.

Határozottan felélénkített. Kicsavart bókjaimat
nagy tisztelettel hallgatta, az angol férfiak ilyen

szempontból nem kényeztetik el a nőket. Mi, ha a nő egy kicsit szimpatikus, azt mondjuk: «Imádlak». Az angol, ha halálosan szerelmes, azt mondja: «I rather like you. Meglehetősen kedvelem Önt.»

— Jöjjön velem a kontinensre — mondtam elragadtatva, mialatt meztelen karját símogattam. — Fontainebleauban kell Magának élnie és naponta háromszor nagy uszályal fel- és lemenni a patkólépcsőn, amit I. Ferenc építtetett. A háromszáz éves pontyok a tóban átalakulnak melegvérű állatokká, ha Magát meglátják. Miss Franciaország ijedtében ikreket fog szülni.

— Nagyon kedves fiú Maga. És olyan érdekes kiejtése van. Egy szót sem értek abból, amit mond.

Szíven voltam döfve, mert nagyon büszke vagyok az angol kiejtésemre. De mit tud egy ilyen Connemara lassie... valami szörnyű ír tájszólást beszélt, én se nagyon, értettem amit ő mondott. Hagytam, szórakozzék Osbornenál, Maloney meg én komolyan nekiültünk a whiskynek.

Maloney be volt csípve.

— Csuda jó pofa Maga, doktor, egy főnyeremény, hogy megismerkedtünk. Hanem ez az Osborne... sokért nem adnám, ha Pat elcsábítaná. Ezek az angolok nem emberek. Mi írek, odahaza Connemarában... az ő korában már három betegségen mentünk keresztül. De mondja, drága doktorom... most, hogy már ilyen jóbarátok vagyunk... tulajdonképpen miért is megy Maga Llanvyanba?

— Az Earl of Gwynedd meghívott, hogy tanulmányokat végezzek a könyvtárában.

— Tanulmányokat? Hiszen maga már doktor! Vagy van valami vizsga azon túl is? Csuda okos ember Maga.

— Nem vizsgára... Csak úgy. Érdekelnek egyes dolgok.

— Amiket ott fog tanulmányozni?

— Úgy van.

— És mit fog tanulmányozni?

— Alkalmasint a rózsakeresztesek történetét, különös tekintettel Robert Fluddra.

— Mi az, hogy rózsakeresztesek?

— Rózsakeresztesek? Hm. Hallott már a szabadkőművesekről?

— Igen. Azok olyan alakok, akik titokban összejönnek és nem tudom mit csinálnak.

— Ez az. A rózsakeresztesek abban különböztek a szabadkőművesektől, hogy még nagyobb titokban jöttek össze és még kevésbbé lehetett tudni, hogy mit csinálnak.

— Szép. Dehát mégis, Maga biztos tudja, hogy mit csináltak, mikor titokban összejöttek.

— Megsúgom Magának, de ne mondja meg senkinek.

— Egy ökröt teszek a nyelvemre. Mondja meg.

— Aranyat.

— Őrült jó. Mindjárt tudtam, hogy vicc az egész. Hát még mit csináltak?

— Hajoljon közelebb. Homunkuluszt.

— Mi a csodát?

— Embert.

Maloney hatalmasat nevetett és hátbavágott.

— Mindjárt láttam, hogy Maga nagy disznó — mondta.

— Bolond, nem úgy gondoltam. Mesterséges úton akartak embert előállítani.

— Szóval impotensek voltak.

Mind a ketten be voltunk csípve és hallatlanul mulattunk ezen a gondolaton. Úgy nevettem, hogy feldöntöttem az előttem álló poharat.

Maloney mindjárt másikat hozatott.

— Doktor, inkább azt mondja meg, honnan ismeri Maga az Earl of Gwyneddet? Csuda barátságatlan egy ember.

— Nem vettem észre. Lady Malmsbury=Croft-nál ismerkedtem meg vele és mindjárt meg is hívott.

— Mivel tudta úgy megnyerni?

— Hát ezekkel az aranycsináló dolgokkal.

De akkor már az egész beszélgetés valahogy nem tetszett nekem. Már nagyon olyan volt, mint egy pesti beszélgetés. Túlságosan sokáig éltem már akkor Angliában és elszoktam attól, hogy így kikérdezzenek. Kikérdezzenek, ez a helyes kifejezés.

Hirtelen valami gyanú támadt fel bennem. Az ital az emberből mélyebb természetét váltja ki. Bennem is meghatványozza legalapvetőbb tulajdonságomat, a gyanakvást. Stop. Hátha Maloney, felhasználva illuminált állapotomat, valami titkot akar kiszedni belőlem. Ugyan, hogy miféle titkot hordozok magamban, fogalmam sincs, de kétségtelenül van valami titkom, hiszen a telefonember is úgy kezelt.

Csakhogy a dolgot meg is fordíthatjuk. Maloney sem egészen józan, sokkal többet iszik, mint én. Hátha ki tudom szedni belőle, mi az a titok, amit ő akar kiszedni belőlem.

Könnyed mozdulattal megint feldöntöttem a poharamat, nagy részeg nevetésre gyujtottam és azt mondtam, kissé dadogva:

— Ezek a poharak . . . Ha nagy leszek, fel fogom találni a feldönthetetlen poharat. És a díványt, ami magától fogja teremni a nőket.

Figyeltem Maloneyt. Határozott meglepéssel nézett rám.

— Csuda igaza van, hatalmas törzsfőnök. Csak az a baj, hogy mindig halandzsázik.

— Én? Azt se tudom, mi az.

— Ezekből a rózsakeresztes micsodákból egy szó sem igaz.

— Ne mondja.

— Nagyon jól tudom, hogy Maga orvos.

— Maloney! — kiáltottam fel. — Miből jött rá?

— Csak rá kell nézni. Különben is, hiszen Maga mondja, hogy doktor. Na látja . . . most már ne is tagadja, hogy nagyszerűen ért a tropikus betegségekhez.

— Hát . . . igaz. Az álomkór különösen szimpatikus nekem és a tse-tse légy.

— De még jobban érdekli az a hosszúnevű betegség, amiben az Earl of Gwynedd apja és William Roscoe meghaltak.

— Roscoe?

— Roscoe, Roscoe, a milliárdos. Hiába csinál úgy, mintha sose hallotta volna ezt a nevet. Majd egy kicsit emlékeztetem.

— Tegye azt.

— Hát szóval azt a Roscoet gondolom, aki az öreg earl pénzügyi jobbkeze volt, mikor az illető úriember kormányzó volt valahol Burmában.

— Ja, az öreg Roscoet gondolja? Persze, persze, csak most egy kicsit homályosan emlékszem, mindig, ha iszom. Azt a Roscoet, aki aztán . . . aki aztán . . .

— Aki aztán feleségül vette azt a ladyt, aki a mostani Earl of Gwyneddal jegyben járt.

— Ez az. Most már mindenre emlékszem. De miért nem iszunk. Aztán meghalt szegény, ugyanabban a betegségben, amiben az öreg earl, ami nagyon különös.

— Csuda különös, mert mivelhogy az egy hosszúnevű tropikus betegség és az öreg Roscoe előzőleg már évek óta Angliában élt.

— Ja, igen. Hát mit tagadjuk, ezért megyek Llanvyganba. De az Istenért, ne mondja meg senkinek. Csak azt mondja meg, mert azt sose értetem: mi köze van az Earl of Gwyneddnek az öreg Roscoe halálához?

— Azt persze nem kötik a Maga orrára. De mert Maga őszinte volt, én is megmondok Magának

valamit. Hajljon közelebb, hogy Osborne ne hallja.

— Halljuk.

— Roscoe a végrendeletében úgy intézkedett, hogy a vagyona átmenjen jötevőjének, az Earl of Gwyneddnek vagy utódainak a birtokába, ha erőszakos halállal halna meg.

— Maloney, ez abszurdum. Ilyen végrendelet Angliában sincs.

— Dehogyan abszurdum. Az öreg Roscoenak az volt a rögeszméje, hogy a felesége meg akarja mérgezni. Ezért titokban így intézkedett.

— És miért kapnák a Pendragonok a vagyont?

— Hát mert az öreg Roscoe mindent az öreg earlnek köszönhetett. És mert hogy elvette a mostani earl orra elől a menyasszonyát, amiért egész életén át fúrta a lelkiismeret és így akarta jóvátenni.

— Szóval ezért érdeklő az earl a tropikus betegség. Feltételezi, hogy Roscoe betegsége nem volt rendes dolog és hogy őt illeti a Roscoe-vagyon.

— Úgy van.

Helyben voltam. A különös iránt való mélységes vonzalmam elvezetett valami nagy rejtély elé, ami ki tudja, talán engem vár, hogy megfejtsen. És őszintén sajnáltam, hogy mindenhez inkább értek, mint a tropikus betegségekhez. Éreztem, hogy mindez a legszorosabban összefügg a telefonüzenettel. Valami készül. A szálakat szövök a párkák.

Eddigre Pat és Osborne között teljesen megakadt a társalgás. Ünnepeles arccal ültek és hallgattak. A lány arca kissé bosszús volt, a fiú határozottan unatkozott. Felkeltem és Pat mellé ültem. Maloney Osborne-nal kezdett beszélgetni.

— Hát mivel szórakoztatta Magát a Honorable? — kérdeztem.

— Honourable vagy nem, annyit mondhatok, hogy nagyon különös úr. Füttyölök a címekre, csak udvarias legyen az ember.

— Miért, talán nem volt udvarias?

— De mennyire hogy nem. Egész idő alatt valami Dante nevű németről beszélt, aki mindenkit a pokolba kívánt. Meg egy Lais nevű kolleganőmről, akiről azt írta ez a Dante, hogy úszkált a ... nem is mondhatom miben. Ilyesmit nem szabad egy újságírónak egy rendes lányról írnia. De hát ilyen barátai vannak ennek a fiatalembernek.

— Imádom a rendes lányokat — mondtam, megfogva a kezét. — Maga rendes lány, én rendes fiú vagyok, tartsunk össze ebben a gonosz világban.

— Igen, mindjárt láttam, hogy Magának van szíve — mondta Pat. Minek bizonyosságául közelebb ültem és átfogtam a derekát.

— Én olyan vagyok, mint a vajaskenyér — mondtam mély érzéssel.

— Igen, a szemén látom, hogy Maga nagyon kellemes lehet közelről.

Ezek után már megcsókolhattam a vállát.

— Én nem tudom, Maga milyen lehet közelről. Meg kellene próbálni.

A további udvarlást már nem szavakkal, hanem tettekkel folytattam. Ó, az angol nők testének csodálatos, villanyos rugalmassága! Csak versben lehetne kifejezni, milyen jó egy angol lányt simogatni, így éjfél után.

De olyan rossz természetem van, hogy mialatt ezekkel az erotikus testgyakorlatokkal voltam elfoglalva, azért félfüllel odafigyeltem, miről beszél Maloney és Osborne.

És amit hallani véltem, nagyon megdöbbenett. Úgy hallottam, mintha Maloney azt magyarázná, hogy mindent megtettem, hogy Llanvyganba juthassak. Hogy azért mentem Lady Malmsbury-Croft-hoz, mert tudtam, hogy az earl is ott lesz.

De közben Pat is mesélt valamit és nem tudtam odafigyelni. Lehet, hogy egészen másról beszél-

tek és én csak képzelődtem, érzékeny kis idegrendszeremmel.

Elengedtem Pat-et, aki csodálkozva nézett rám, hiszen minden olyan rendesen indult.

De mi a fenének mondta Maloney ezt a hazugságot? Csak azért, mert képtelen igazat mondani, mert nem is érti meg, amit mondanak neki? Vagy talán . . . e mögött is valami szándék rejlik, ez is hozzátartozik az összeesküvéshez, melynek a jelenlétét borzongva érzi az intuicióm?

Osborne egykedvűen hallgatta Maloneyt, azután felkelt.

— Sorry, el kell mennem. A vizontlátásra Llanvyganban.

És kézfogás nélkül eltűnt, mint a cheshirei macska az angol mesében. Nyilván nem bírta ki tovább, hogy nővel üljön egy asztalnál.

Maloney átült egy másik mulató asztalhoz és én egyedül maradtam Pat-tel. Maloney ide, Maloney oda, gondoltam, ezt a lányt mégis haza fogom vinni. Végtére a filológus is ember. Gyönyörű fehér teste lehet, amint elnyujtózik. Egy óra hosszát csak nézni fogom.

— Szereti a zenét? — kérdeztem.

— Csudamód. Látná, hogy táncolok.

— Tudja mit, menjünk most el innen. Megiszik még nálam egy csésze teát. És felhúszom a gramofonomat és táncolni fogunk.

— Mit gondol? Hisz most látom először.

— Nem baj. Majd utólag kipótoljuk.

— Ha angol volna, pofonütném.

— De mert idegen vagyok, csókoljon meg.

— Most sokan látják — mondta biztatóan.

A dolog eddig rendben is lett volna. Csak fel kellett volna kelni és elmenni és egy szép éjszákám lett volna Londonban, ahol még Casanova is hat hétig szűzi életet élt. De balvégzetem azt akarta,

hogy ebben a pillanatban átnézzek Maloney asztalához.

Nem tudom, képzelődtem-e, vagy igaz volt, a kettő közt nem tudok mindig különbséget tenni. De úgy láttam, hogy Maloney jeleket ad a lánynak.

És akkor a gyanakvás minden eddiginél erősebben tört fel belőlem. Nem is valami normális gyanakvás, hanem valami eksztátikus ősvilági szűkülő félelem. A lány is nyilván hozzátartozik. Előre meg volt rendezve, hogy itt találkozunk vele. És ha most hazaviszem, Isten tudja, mi történik.

De hát mi történik? Mitől féltam? Hogy lehet egy ilyen szép törékeny kislánytól félni? Nem is tudtam teljesen tudatosítani. Hogy meggyilkolnak és kirabolnak, Maloneyval kapcsolatban ezt is el lehetne képzelni, de igazán ez volna a legkevesebb...

Valami homályos komplexumban úgy képzeltem, hogy ha most beleszem ebbe a csapdába, akkor jóvátehetetlenül belebonyolódok abba a sötét misztériumba, ami Llanvygant körülveszi: a telefonfenyegetés, az éjféli lovas és William Roscoe titokzatos halála mind benne voltak ebben a félelemben. És a félelem erősebb volt nálam. A félelem szenvedély.

— Darling, — mondtam Pat-nek — ma nem. Most jut eszembe, hogy egy vidéki unokaöcsém feljött hozzám és nálam alszik. De ami késik, nem múlik. Igérje meg, hogy még találkozunk.

Pat leplezetlen undorral nézett rám.

Elbúcsúztam Maloneytól, találkozást beszélve meg másnapra és hazaballagtam.

Másnap persze rettenetesen bántam az esetet. Átkoztam szerencsétlen gyanakvó természetemet. Mást az alkohol merésszé és könnyelművé tesz, bennem az is csak a fekete epét növeli. De akkor már késő volt. Pat-et soha többé nem láttam.

A következő napokban tovább folytattam szellemi előkészületeimet a walesi kalandra. Újra lapoztam a fóliánsokat, melyek Fludd hátrahagyott írásait tartalmazzák. Nehezen értettem meg a kabalisztikus héber szavakkal sűrűn teleiktatott latin szöveget, de azt hiszem, ha magyarul olvastam volna, akkor sem értettem volna sokkal többet belőle. Jegyzeteket csináltam és nem hagyott el az az érzés, hogy majd az Earl of Gwynedd mindent megmagyaráz.

Csodálkozva vettem tudomásul Fludd *Medicina Catholica* című könyvéből, hogy minden betegséget a meteorok, a szelek és a világtájak okoznak, és az arkangyalok, akik a szeleket fújják. Továbbá, hogy az ember jellemére leginkább a vizeletéből lehet következtetni, egy külön tudomány, az uromantia elvei szerint.

Eolvastam Craven fő-diákonus Fludd-életrajzát, és újraolvastam Denis Saurat nagyszerű könyvét Miltonról és a keresztény materializmusról, melyben egy nagyon érdekes fejezetet szentel Fluddnak.

Szerinte Fludd, Milton és szellemi körzetük nem hittek a testtől független lélekben. Minthogy vallásos keresztények voltak, és egy pillanatig sem kételkedtek a halhatatlanságban, le kellett vonni azt a következtetést, hogy a test halhatatlan.

Eszembe jutott a Pendragonok jelmondata: Hiszek a test feltámadásában. Vajjon a régiek számára, akik mindent szóról-szóra értettek, — gondoltam magamban babonásan és megmagyarázhatatlan rossz érzéssel — mit jelenthetett ez a mondat? Ki tudja, valami egészen közeli jövőben, úgy gondolták, megint kilépnek sírjaikból. A legenda szerint az éjféli lovas meg is tette, amikor igazságot kellett szolgáltatnia a meggyilkolt orvosnak.

Maloney lemondta a randevut, melyen meg kellett volna állapítanunk elutazásunk pontos részle-

teit. Már=már azt hittem, hogy egyedül utazom majd, amikor az utolsó nap beállított hozzám.

— Hallo, doc! Hát megyünk Walesbe?

— Részemről feltétlenül. És Maga?

— Pár napig haboztam, mert nagyon hívtak Cuba szigetére, ahol valami szenzációs kakasviadal lesz, valami nemzetközi kakas=olimpiász. De aztán gondoltam, mégsem hagyhatom cserben Osborne=t, és Magát sem hagyhatom egyedül bolyongani a szemüvegével ebben a vad Angliában. Még eltévedne és véletlenül Skóciába lyukadna ki, amitől az Isten óvja.

— Szóval, holnap délben indulunk az egy tizenötössel.

— Nem. Éppen ezt akarom mondani. Egy kedves ismerősöm, Mrs. St. Claire felajánlotta, hogy elvisz minket az autóján Chesterig. Onnan vonaton mennénk tovább Corwenbe, ahol Osborne vár minket a kocsival. Rendben van?

A gyanakvási rohamom közben már elmúlt, sőt kissé rossz volt a lelkiismeretem Maloney iránt, így örömmel fogadtam az ajánlatot.

— Nagyon köszönöm Mrs. St. Claire=nek a kedvességét. De mégis, kicsoda az illető? Nem fogja zavarni, hogy egy vadidegennel utazik?

— Sőt ellenkezőleg. Meséltem neki Magáról, és képzelje, azt mondta, hogy magyarok csakugyan vannak a világon, és ő nagyon szereti a magyarokat, mert a történetük nagyon hasonlít a mi népünk=nek, az írnek a történetére. Ezt maga sose mondta nekem. Feltétlenül meg akar ismerkedni Magával, hogy Magyarországról beszélgessenek. Augusztusban oda készül.

A történet eléggé valószínűnek hangzott, Maloney hazugságaiban mindig több volt a fantázia. Megállapodtunk, hogy másnap a Grosvenor House nevű előkelő hotelben találkozunk, ahol a hölgy lakik.

Mikor másnap odamentem, Maloney már várt a hallban.

— Tegnap sürgönyöztem Osborne-nak, hogy jö= vünk és várjon. Már meg is jött a válasz, hogy all right. A hölgy rögtön itt lesz.

Csakugyan pár perc múlva egy magas, elegáns, autóköpenyes hölgy közeledett felénk mosolyogva. Amikor eléggé közel jött, hogy rövidlátó szememmel fel tudtam ismerni arcának és alakjának különös, megütő szépségét, furcsán ismerős volt nekem, és mire kezét ráztunk és túlestünk a how do you do-n, már tudtam is, hogy kicsoda, és erős szívdobogást kaptam.

Három évvel azelőtt Fontainebleauban nyaraltam Cristofoli nevű barátommal, aki archeológus volt és költő. Akkoriban halt meg szegény Anna néni és nagyon sok pénzem volt. A Hôtel de l'Angleterre et de la France-ban laktunk, hallatlanul előkelően, szemben a parkkal.

• Egy nap Cristofoli, aki mellesleg a világ legszenzitívebb embere, a szokottnál is elevenebb solt. Bejelentette, hogy szerelmes.

A választott hölgy nemsokára megjelent. Már előző nap is láttam, az étkezéseknél, mindig egyedül. Csakugyan nagyon szép volt, nem korunk uniformizált szépsége szerint, mint egy filmangyal, hanem igazán szép, a maga saját módján, nem hasonlítva senkihez.

Cristofoli szép fiú volt és rendkívül vállalkozó szellemű. Már tudta, hogy a hölgyet Eileen St. Claire-nek hívják, angol állampolgár, Párisból érkezett kocsin Fontainebleaubá. Többet senki se tudott róla. Inkább csak az étkezéseknél lehetett látni, napközben az erdőben hajtotta Hispanoját, egyedül.

Cristofoli Petrarcát szavalva várta az estét, amikor a tánc alkalmat fog neki szolgáltatni, hogy bemutatkozzék. De Eileen St. Claire nem jött le

a táncterembe. Cristofoli egész éjjel nem aludt és engem sem hagyott aludni. Kezdtém ellen-szenvet érezni a hölgy iránt.

A következő napok izgalmasabbak voltak, mint egy vadászat. Cristofoli leleményes volt és leráz-hatatlan. Mint költő, felmentve érezte magát a társadalmi konvenciók alól. Eileen St. Claire autója nem futhatott be, hogy Cristofoli ne nyi-totta volna ki az ajtaját és ne segítette volna ki a hölgyet a kocsiból. Eileen St. Claire barátságó-san biccentett és szó nélkül tovább ment. Oly gyorsan és oly hidegen, hogy Cristofoli bele sem kezdhetett a prózai költemény elszavalásába, me-lyet magában hordott napok óta.

A 14 Juillet, a nemzeti ünnep sziveket össze-hozó felfordulása volt utolsó reménye. Az egész város az utcán volt, táncolt, ivott, mindenki min-denkit ismert. Féltém, hogy Eileen St. Claire nem fog leereszkedni ehhez a népies ünnepélyhez. Ott ünnepeltünk a hotel közelében, már minden bolti lánnyal és minden négerrel jóban voltunk, amikor egyszerre megláttuk Eileen St. Claire magas alakját.

Cristofoli egy pillanat alatt áttört a káromkodó tömegben, ott állt Eileen St. Claire előtt és hirte-len megrendültségében felajánlotta neki, ami ép-pen a kezében volt : egy vásári gyerek=trombitát.

— Thank you — mondta a hölgy mosolyogva és már el is tűnt csodálatosan, mint a saláta a bűvész kalapjából. Cristofoli széttépte a nyak=kendőjét.

Most már csak egy tűzvészben reménykedett, amikor a karjain kivihetné a lángokból.

Egy nap a hölgy nem volt egyedül. Egy zöld-színű, szörnyű degenerált külsejű ember ült az asztalánál. Az ember halkán és gyorsan beszélt, a nő ingerülten hallgatta. Cristofoli magánkívül volt. Amikor a főpincértől megtudta, hogy a férfi orvos,

bizonyos fokig megnyugodott. Eileen St. Claire és az orvos a délutánt a nő lakosztályában töltötték.

— Biztosan orvosi vizsgálat — próbáltam vizsgáztatni szerencsétlen barátomat.

És aznap este megtörtént a váratlan és érthetetlen kibontakozás.

Az orvos az esti vonattal hazament. Ami azután történt, csak Cristofoli zavaros, elejtett szavaiból tudtam valahogy összeállítani.

Tizenegy óra felé a táncteremből felment a szobájába. A folyosón összetalálkozott Eileen St. Claire-rel, megállt és rábámult, szó nélkül. A nő erre szó nélkül kézen fogta és bevezette a saját szobájába.

Reggel öt órakor arra ébredtem, hogy Cristofoli bejön a szobámba. Az arcán valami nem emberi boldogság ült, beszélni képtelen volt, csak szavalt és sírt. Mondtam, hogy vegyen be luminált és hagyjon aludni.

Reggel olyan gonddal öltözött, mint a fiatal lány az első báljára. Egy félórával előbb voltam kész. Mire lejött a reggelihez, már tudtam a szörnyű hírt és nem tudtam, hogy közöljem vele kíméletesen. Végre mégis meg kellett mondanom: Eileen St. Claire korán reggel elutazott.

Rögtön Párisba mentünk, a rendőrségre, detektívirodába, mindenfelé. Kerestük a nyomát, de teljesen hiába.

Cristofoli érzékeny idegei felmondták a szolgálatot. Szanatóriumba kellett vinnem és három hétig ápolták. Mikor meggyógyult, soha többé nem lett rendes ember. Velem is szakított, az archeológiával is, a költészettel is. Nyomát vesztettem és sokáig azt hittem, hogy öngyilkos lett. De nemrégiben mesélte valaki, hogy találkozott vele Perzsiában, ahol ő a forradalmi kormány légügyi minisztere.

És most itt álltam szemtől-szemben Eileen St.

Claire=rel. Nagyon elfogult voltam és haboztam egy pillanatig, megmondjam=e neki, hogy már ismerem. Azután mégis okosabbnak látszott, hogy ne mondjak semmit.

Beültünk a kocsiba, Maloney a volánhoz, mi pedig hátul. A Cristofoli=emlék csak mélyebb kontúrokat árkolt Eileen St. Claire veleszületett titokzatossága köré.

☉ Nem sokat beszélgettünk, és a beszéd hangja is valahogy távoli volt, érdeklődés nélküli. Rákerült a sor a témára, amit Maloney jelzett. Kifejtette nézetét a magyarok és az irek hasonlatosságáról.

— Mind a két nép az ügyesebb szomszéd fojtó gyámkodása alatt állt évszázadokon át. Mind a két nép nagy volt addig, amíg a zsarnok ellen kellett küzdenie, mind a két nép valahogy zavarba jött, elvesztette az útját abban a pillanatban, amikor megszerezte a függetlenségét.

És azután beszélt az irek szerencsétlen századairól, mártirjairól, Kathleen=ni=Hoolihanról, a töpörödött halhatatlan öregasszonyról, aki kísérteties módon szimbolizálja a kísértetjárta Írországot...

Elmondta ezeket a szép és megható dolgokat, amiket már máskor is hallottam ír pátriótáktól, — de olyan távolian mondta, mint valami leckét. És csodálkozva kérdeztem magamtól: vajjon van valami a világon, ami nemcsak lecke neki, nemcsak kötelesség?

Birminghamben könnyű lunchot ettünk és tovább hajtottunk. A személytelen témákat kimerítettük és személyes kontaktus nem jött létre. Bevallom, szomorú voltam, de éreztem, hiába minden, nem tudok áthatolni belső megközelíthetlenségén.

Már nem jártunk nagyon messze Chestertől, amikor hozzámfordult:

— Szeretném megkérni egy szivességre. Magamost Llanvyanba megy, az Earl of Gwyneddhez.

Az earl valamikor nagyon jó barátom volt, talán a legjobb. Azután valami félreértés következtében elszakadtunk egymástól, jóvátehetetlenül. Azért most is nagyon szeretem és távolról a javát akarom. És nem tudom megállni, hogy valami módon ne figyelmeztessem a létezésemre, annyi év után.

Ime, egy lírai vallomás. De a hang, ahogy elmondta, a dallam, hogy úgy mondjam, olyan volt, mintha arról beszélne, hogy nagyon meg van elégedve az új komornyikjával. Amikor megnyilatkozott ez a nő, még titokzatosabb volt, mint mikor hallgatott.

— Arra szeretném megkérni, adja át neki ezt a gyűrűt. Talán furcsának találja, hogy magát kérem meg és nem Maloneyt, aki régi ismerősöm... de ismeri Maloneyt. Nagyon derék fiú, kitűnő családból, de az ember valahogy nem mer két shillinget rábízni. Így hát magát kérem meg, remélem, nem haragszik.

— Boldog vagyok, hogy a szolgálatára lehetek.

— És arra is megkérném, ne mondja meg az earlnek, hogy kitől kapta a gyűrűt. Mondja azt, hogy névtelen levélben érkezett magához, és a levél írója arra kérte, hogy adja át.

— Bocsásson meg, de hiszen azt akarja, hogy a gyűrű magára emlékeztesse!

— Igen, de azt akarom, hogy magától találja ki, ki küldi a gyűrűt. Ha nem találja ki, nem érdemi meg, hogy ennyit gondoljak rá. Kérem, adja a becsületszavát, hogy semmi körülmények közt sem fogja elárulni, hogy a gyűrűt tőlem kapta.

De ezt nem kérte és nem is parancsolta, hanem ugyanazon a szintelen hangon mondta, mint ahogy eddig beszélt. Mint egyszerű megállapítást annak, hogy én most a becsületszavamat fogom adni. Úgy mondta, mint akinek eszébe sem jut, hogy valaki megtagadhatja az ő kérését.

Becsületszavamat adtam.

Pedig valami hallatlanul tiltakozott bennem. Eltekintve attól a baljóslatú glóriától, amely Cris= tofoli révén fűződött alakja köré, nem felejtettem el, hogy ő Maloney ismerőse. Ki tudja, hátha minden előre meg van rendezve, összeesküvés. És minden, minden, ami gyanús, Llanvygan felé irányul, összecsomozódik egy kibonthatatlan titokká, most már Eileen St. Claire külön titokzatossága is csak része az Earl of Gwynedd titkának, a titok= nak, amit intuicióm érez, keres a föld alatt, ami úgy vonz és úgy taszít. És mégis a becsületszava= mat adtam. Miért? Eileen St. Claire nagyon szép volt és én nagyon gyámoltalan vagyok.

A gyűrűt eltettem.

Igy érkeztünk el Chesterig. A vasútállomásnál Maloney meg én kiszálltunk és elbúcsúztunk.

— Hát megteszi, amire kértem, ugye — mondta Eileen St. Claire. — Ha visszajön Lon= donba, számoljon be, hogy mit szolt hozzá az earl. Isten vele.

Rámnézett, azután elmosolyodott és lehúzta a kesztyűjét.

— Igen. Megcsókolhatja a kezemet.

*

Vonatra ültünk és folytattuk az útunkat. Ma= loney megkért, hogy tegyek el a bőröndömbe egy csomagot, ami nem fér el az övében. Egyéb neve= zetes a vonaton nem történt.

A vonat szépen beszaladt az észak=walesi hegyek közé. Egyszer átszálltunk. A tájék egyre roman= tikusabb lett és mikor már nagyon vadregényes volt, megérkeztünk Corwenbe. Osborne már várt minket. Rövid hullo=zás után elindultunk.

Egy szűk völgyön ment keresztül az út, mere= dek hegyoldalak között. Osborne lassított.

— Itt balra visz fel az út Pendragon várába, hol az öreg Pendragonok tanyáztak. Amint lát=

ják, az út igen elhanyagolt állapotban van. Csak túristák mennek fel néha, a parasztok nem nagyon szeretik ezt a környéket. Még mindig félnek Asaph papától, a hatodik Earl of Gwyneddtől, aki ott fent boszorkánykodott.

Kiértünk a szélesebb völgybe, ahonnan látni lehetett fent a hegycsúcson Pendragon romjait. Meredek és kopár sziklafal fölött állt, mintha maga is a sziklából nőtt volna ki. Csonka normann tornya körül nagy, fekete madarak keringtek. Maloney az én impressziómat is kifejezte, mikor megszólalt:

— Csuda kellemetlen lehetett ott fent lakni.

Azután barátságosabb helyekre értünk, nem sokára átmentünk Llanvygan falun és feltűnt a park gazdag vasrácsa. Hatalmas fasor futott a kastélyig. A kastély nagy, világos, hivogató épület volt, egyáltalán nem olyan, mint ahogy elképzeltem. Igaz, hogy belül a kevésse világított termek, a régi bútorok és az óriási csend megint lehangolóak voltak.

Magamban kisebb speecet gondoltam ki átöltözés közben az earl üdvözlétére. Egy nagy terembe vezettek, ahol szembejött velünk az earl, sietős lépésekkel, az oldalán egy fiatal lány és mögötte három libériás szolga. Az egésznek olyan színezete volt, mint egy fejedelmi recepciónak. A merev, méltóságteljes arc egészen más kifejezésű volt, mint a barátságos főúr-tudósé Lady Malmsbury=Croft estélyén. Nem is várta, hogy üdvözljük, kezet fogott és beszélni kezdett, mint aki napiparancsot ad ki.

— Ön Maloney? Helyes. Érezzék jól magukat Llanvyganban. A hölgy az unokahugom, Cynthia, Osborne nővére. A főkomornyik, Rogers, utasítást kapott, hogy holnap reggel bevezesse Önt a könyvtárba. Ma este, sajnos, nem vacsorázhatom Önökkel. Van valami kérdeznivalója, doktor?

— Igen. Egy névtelen levelet kaptam, ami ezt a gyűrűt tartalmazta, azzal a kéréssel, hogy adjam át Önnek. Azt hiszem, helyesen teszem, ha mindjárt át is adom.

Az earl átvette a gyűrűt, és az arca még komorabb lett.

— Azt mondja, nem tudja, kitől kapta ezt a gyűrűt?

— Nem tudom, mylord.

Az earl sarkon fordult és köszönés nélkül elment.

— Érdekes ember — mondta Maloney.

Én azonban nem tudtam magamhoz térni a megdöbbenéstől. Kétségbeesés fogott el. Hiába, az előérzetem nem csalt. Eileen St. Claire csak bajt hoz az emberre. Most bizonyára miatta vesztettem el az earl jóindulatát. Milyen örült vagyok! Még mindig kellemetlenségem lett, ha valakinek szíveséget tettem. Igaza volt John Bonaventura Pendragonnak: minden jótett elveszi méltó büntetését.

Megfürödtem, átöltöztem és lementem vacsorázni. Vacsora alatt a várkisasszony ült mellettem, pompás estélyi ruhában. Nem nagyon mulattattam: minden okom megvolt, hogy félénk legyek és szerencsétlenül érezzem magam.

Egyrészt nagyon szép volt. De ha nem is lett volna szép — a Pendragonok sarja, a kastély úrhölgye . . . úgy éreztem, nem vagyok méltó, hogy a szájamat kinyissam. Az olvasó hajlandó lesz azt gondolni, hogy sznob vagyok. Gondolja. Bevallom, titkos meggyőződésesem az, hogy a gróf különb, mint más ember.

Amiket Maloneyval beszélt, még jobban megfélemlített: két évvel ezelőtt mutatták be az udvarnál, a szezon Londonban tölti nagynénjénél, a Duchess of Warwicknál, aki a Belgraviában lakik, egy olyan előkelő utcában, hogy mindig könnyes szemmel mentem végig rajta. És garden-party

ennél a ladynél, és estély amannál és bazár egy harmadiknál... barátnői, csupa könnyedén ki-mondott történelmi név, úgy hullottak a fejemre, mint kalapácsütések.

Egészen sovány leszek, gondoltam, ha minden étkezést ilyen főúri miliőben kell elköltenem. Nem mondom, Angliában foglalkozásom révén sokszor voltam nagyon jó társaságban. De többnyire mint fizetett titkár, és nem mint vendég. És a Pendragonok a jó társaságnál is sokkal jobbak voltak. És last but not least, egy előkelő fiatal lány sokkal magasztosabb és félelmesebb a szememben, mint egy előkelő öregúr, például.

Mindehhez hozzájárult az a nyomasztó érzés, hogy Eileen St. Claire intrikái következtében örök időkre eljátszottam a jogot, hogy Llanvyganban valaha is szívesen látott vendég lehessek.

Bánatomban sokat ittam a kastély nehéz borából és azt reméltem, jól fogok aludni. Így érkezett rám az első éjszaka Llanvyganban, a kísérteties és megmagyarázhatatlan kalandoknak a kezdete.

*

Feküdtem a nyomasztóan történelmi ágyban (Queen Anne korából, alkalmasint) és olvastam és olvastam. Egy filozófiai művet, mert a filozófia nagyon meg szokott nyugtatni, attól alszom el a leghamarább. Talán mert tudatom az unalom elől az álomba menekül. Alany és Tárgy, melyeknek egymáshoz való sajátos viszonyáról olvastam, már kezdtek is emberi formát ölteni félálomban.

— Micsoda szél — mondta Alany Tárgynak.

— Nem baj, a szél a szélén van — vigasztalta Tárgy Alanyt, már ahogy félálomban szokott az ember fejének a balfele a jobbfelelével diskurálni... mikor a leghatározottabban felébredtem.

Mi ez?

Most már tudtam, hogy tulajdonképpen már rég

hallom ezt a zajt. Ezt az emberi, nem=emberi, meghatározhatatlan hangvalamit. Most, hogy sötét volt, semmi más nem létezett. Először azt mondta : tapp. Azután valami olyasmit, hogy trrii. És azután jött egy emberi ábécével le nem írható nyújtott sóhajtás, fuldokló, ijedt, rendkívül kellemetlen. ■

És az egész úgy három percenkint ismétlődött. De nem szabályos időközökben, hanem amikor eszébe jutott.

Mindenesetre meggyújtottam a villanyt. A szoba most még kétszáz évvel történelmibb volt, mint mikor lefeküdtem. Londoni múzeumokban és francia kastélyokban láttam ilyen szobákat, de ott feliratok és vezetők gondoskodtak, hogy az ember mit képzeljen hozzá, Napoleont hátrakulcsolt kézzel fel és alá, vagy keskeny hölgyet a rokka mellett.

Ebben a szobában egyik faragott szekrényen sem lógott cédula. A képzeletet semmi sem zárta üdvös korlátok közé. Talán egy ős halt itt meg, mit tudom én, szörnyű látomások közt bánva megnevezhetetlen bűneit... És közben ott kint egyre szólt ez a hang, tapp, trrii és a sóhajtás. Rossz érzés.

Rágyújtottam. A Gold Flake füstje táncolva járta be a szobát és megpróbálta barátságossá tenni, de nem sikerült. Halálosan fáradt voltam. A szél beordított a kandalló nyílásán, mint egy fékezhetetlen rádió=hangzavar. És időnkint tapp, trrii és a sóhajtás.

Megjegyzem, tudtam, hogy egy ablak, vagy ilyesvalami adja ezt a hangot. Szeles éjszakákon már sokszor hadakoztak így egymással, egy rossz= szul záródó ablak és a képzeletem.

Azután tudtam, hogy akár akarom, akár nem, ki fogok menni és megvizsgálom a dolgot. Ismerem magam, addig nem volna nyugalmam.

Kibújtam az ágyból, magamra kaptam a reggeli köpenyemet és halkán kinyitottam az ajtót.

Egy folyosóra nyílt. A folyosó koromsötét volt, huzatos és rendkívül barátságtalan. Mint aki próbálkozva belép a hideg vízbe és visszahúzza a lábát, visszatértem a szobámba.

Ilyenkor revolverrel szoktam segíteni magamon, ezért is tartom ezt a műszert. Kicsit moziszerű, ha az ember töltött revolverrel alszik, különösen az én békességes életformám mellett, de mit csinálnak, megszoktam.

Kihúztam az éjjeli szekrényem fiókját, és azt hittem, a szemem káprázik. Ha revolver helyett tek-nősbékát találtam volna, nem csodálkoztam volna jobban. A revolver nem a jobb sarokban volt, ahová tettem, hanem a balban. Tévedés kizárva. Hiszen a cigarettáimat is megszámolom, mielőtt a fiókban felejttem.

A következő lépéshez nem is kellett film-fantázia. Kinyitottam a revolvért. Üres volt. Valaki kiszedte a töltényeket.

Általában három dolgot szoktak lopni tőlem: cigarettákat, zsilett-pengéket és zsebkendőket. Revolver-töltényt még soha. A szomorú az volt, hogy több töltényem nem is volt. A revolverbe egyszer beraktam hat töltényt, tíz évvel ezelőtt, amikor megvettem. Azóta öt van benne, az egyiket kilőttem, mikor kipróbáltam. Azt gondoltam, elég lesz egy életre. Sose számítottam rá komolyan, hogy valaha is kilövök közülük egyet.

Ha azt mondom, hogy nem tetszett nekem a dolog, nagyon enyhe kifejezést használok.

Közben pedig a külső az idegállapotom crescendojával növekedett. Most már olyan volt, mintha a kastély hatvan szobájában hangszórók ordítanak: tap, trrii, ahh... h... hh. Szép kis vendégszeretet, üvöltő ablakokkal. Nem is ablak. Most érkezett el a szörnyű, megnevezhetetlen kaland, amire szorongásaim tíz éve készülnek fel.

Revolver hiányában magamhoz vettem a zseb-

lámpámat, nagy lélekzetet vettem és kiugrottam a folyosóra.

Az ajtóval szemben levő ablak be volt csukva. A hang inkább balfelől jött, arra mentem. A következő ablak több, mint tíz lépésre volt, közben a folyosó kanyarodott is egy kicsit. Ezek a régiék nem sokat törődtek a világítással.

És aztán, mérhetetlen megnyugvásomra, szembenálltam a tettessel. Persze, hogy az ablak volt. Nem volt rendesen becsukva. Úgy lengett ideoda, mint egy bánatos akasztott. Haladéktalanul hozzáláttam a becsukásához.

Mondom, hozzáláttam, mert a dolog nem volt olyan egyszerű. Az ablaknak nagyon ravasz, történelmi zárja volt. Most értettem meg, milyen okos volt, hogy egyszer elolvastam egy kiváló szakmunkát a régi angol lakatosmesterségről. Egyike volt a ritka eseteknek életemben, amikor szak tudásomnak, a keresztretjvényektől függetlenül, praktikus hasznát vettem. Az ablakot ragyogóan becsuktam, egy Shakespeare-korabeli szobalány se tudta volna jobban.

Idegeim feszültsége végetért. Fáradtan, de halatlan megnyugvással imbolyogtam vissza szobámba. A fő-ellenséget legyőztem, hála bátorságomnak és kiterjedt szakismereteimnek. Beveszek bromurált és még aludni is fogok ma éjjel. A revolvertörtények ügyét holnapra halasztom.

De a sors nem így akarta. Az ablak csak enyhe előjáték volt.

Amint a folyosó kanyarulatához érek, látom, hogy valami világít a szobám ajtaja előtt. Két lépéssel közelebb megyek és ijedtemben elvesztve földrajzi érzékemet, három nyelven kezdek kiabálni.

Az ajtó előtt, fákiyával a kezében, egy óriási középkori alak állt.

Félreértések elkerülése végett: egy pillanatig sem hittem, hogy valami szellemjelenéssel van

dolgom. Tény ugyan, hogy az angol kastélyok hemzsegnék a kísértetektől, de csak a bennszülöttek látják őket. Pesti ember még soha.

A megdöbbenő éppen az volt, hogy nem volt kísértet. Mert ha egy ősi kastélyban éjszaka megjelenik egy öreg angol szelleme, az még rendes dolog, arra az ember irodalmilag fel van készítve. Az ember ígéretet tesz, hogy egyházi temetésben részesíti a csontjait és az ügy el van intézve.

A legkísértetiesebb a világon az, hogy nincs kísértet. Mindennek van értelme, csak én nem tudom, hová tegyem. Mit csinál az ember, ha éjfélkor az ajtaja előtt áll egy óriási középkori alak, aki nem kísértet? Sőt, nagyon jó színben van, kissé barátságatlanul néz az emberre, de azért udvariasan megkérdi:

— Talán elveszített valamit?

— Volna szíves közölni velem, hogy kicsoda Ön? — kérdeztem.

— John Griffith a nevem, sir.

— Örülök. Gondolom, az earl...

— Yes, sir, az Earl of Gwynedd szolgálatában. Elveszített valamit?

Elmagyaráztam a történetet az ablakkal. Új ismerősöm angol merevséggel hallgatta. Az volt az érzésem, hogy egy betűt sem hisz el belőle. Egy ideig hallgattunk. Azután azt mondta:

— Szóval rendben van. Jóéjszakát, uram... Ha én az Ön helyében volnék... inkább nem járnék ki éjszaka a folyosóra... Ezek az öreg folyosók meglehetősen... huzatosak. Csak úgy mondom.

És elballagott, fáklyával a kezében, nagyon korszerűen.

Hogy ebben a figyelmeztetésben valami fenyegetés volt, lehet, hogy csak én gondoltam.

Visszatérve a szobámba, első dolgom volt, hogy helyreigazítottam magam. John Griffith nem kö-

zép kori ruhában volt, hanem amennyire kissé rendkívüli lélekállapotomban meg tudtam állapítani, inkább korai tizenhetedik századiban. Fekete buggyos ujjú zekében, bő fekete bugyogóban, lehajtott gallérral, mint Shakespeare a későbbi képeken. De hagyjuk.

Olyan voltam, mint az a bibliai izraelita, a nevére nem emlékszem, aki elindult megkeresni apja szamarait és helyettük királyságot talált. Az ablak, amihez kikergetett idegzetem vak alarmja, csak egy ablak volt, ezzel szemben letagadhatatlan tény, hogy a revolveremből kiszedték a töltényt, és egy kosztümös óriás vigyáz rám. Ezen lehet gondolkozni.

Be akartam zárni az ajtót. Azután újra, és most már nagyobb megrökönyödéssel, mint az este, ráeszméltem, hogy az ajtónak van ugyan zárja, de nincsen kulcsa.

Mindazonáltal lefeküdtem. Fáradt voltam, és valahogy sikerült magamban elnapolni a nyugtalanító dolgokat. Már eléggé közel jártam az elalváshoz, amikor egyszer csak hallom, hogy az ajtó kinyílik.

Szél fujt be és az éjszaka minden veszedelme betódult. A szívverésem megállt, a tudatos élet megszűnt bennem, de az ösztön dolgozott tovább: olyan voltam, mint Szent Dénes, mikor levágott fejével elsétált a Montmartre-ról.

Meggyujtottam a villanyt, a töltetlen revolvert ráemltem az illetőre, és azt mondtam:

— Stop.

Bizonyos detektívi elegancia kezdett bennem kifejlődni, úgy látszik.

Azután megnyugodva láttam, visszatérő étellel, hogy az ajtóban Maloney áll. Valami testhez álló fekete kosztüm volt rajta, amiről mindjárt megállapítottam, hogy sziklamászó öltözet lehet. Óvatosan behúzta maga után az ajtót és suttogva mondta:

— Hullo=ullo=ullo.

— Hullo=ullo=ullo — feleltem, kissé kérdő hangsúllyal. A revolvert eltettem.

— Remélem, nem zavarom — mondta.

— Ön optimista, mint mindig — feleltem. — Hogy kerül ide? És főképp mit csinál ebben a dresszben? Vagy Maga mindig kiöltözködik, ha egészségügyi sétájára indul?

— Drága doktor, nincs időnk, hogy szellemességét élvezzem. Ebben a kastélyban furcsa dolgok történnek.

— Valóban.

— Ha nem volnék connemarai, azt mondanám, hogy kísértetjárta hely. De így nem tudom, mit mondjak? Mondja, Maga nem találkozott véletlenül... öö... hogy is mondjam?... egy jelenéssel?

— Attól függ, milyen jelenésre gondol?

— Egy óriási nagy alak, olyan ruhában, mint a karácsonyi pantomimokban. Fáklya van a kezében, ránéz az emberre és elmegy. Csuda kellemetlen alak.

Történetesen beszéltem is vele. John Griffithnek hívják.

— Well, a neve nem túlságosan kísérteties. Walesben minden második ember Griffith. De mit mászkál a mi szobánk körül?

— Fogalmam sincs.

— Nem tehetek róla, de nem szeretem, ha ilyen krampuszok mászkálnak folyton a szobám körül. És más semmit sem észlelt? Például van Magának kulcsa a zárjában?

— Az nincs.

— Nekem sincs. És a Maga holmiját is átkutatták, mialatt vacsorázott?

— Hát ami azt illeti, a revolveremből kiszedték a töltényeket.

— Hm. Erről jut eszembe. Doktorom, nem

nézné meg, hogy megvan-e az a csomag, amit áttettünk a Maga kofferjébe?

Bár a feltevés valószínűtlennek hangzott, hogy valamit elvittek volna a kofferemből, mégis kibújtam az ágyamból, kinyitottam a másik kofferemet, amit még nem csomagoltam ki és kerestem, kerestem. A csomagnak nyoma sem volt.

— Érdekes — mondta Maloney. — Ebben a kastélyban tolvajok vagy kísértetek járnak. Mit szól mindehhez?

De én nem láttam a dolgot olyan egyszerűnek. Ha tolvajok jártak volna itt, akkor a pénzemet vitték volna el vagy legalább is a cigarettatárcámat, nem pedig a revolvergolyóimat és Maloney titokzatos kis csomagját. Megint felébredt bennem a gyanu Maloneyval szemben.

— Mondja, Maloney, ha szabad kérdezni, mi volt a Maga csomagjában?

Maloney kutatva nézett rám.

— Szóval Maga kibontotta a csomagot...

— Megörült? Még talán azt akarja mondani, hogy én tüntettem el a csomagját? Mondja meg azonnal, hogy mi volt a csomagban.

— Hát mindenféle sziklamászó dolog, Maga nem ért hozzá. Az a por, amit látott, olyan gyantapor-féle volt. Azzal dörgölöm be a kötelet, mielőtt használom.

Ebben a pillanatban Maloney az ajtóhoz szaladt, ráfektette a fülét és hallgatózott. Most már én is hallottam a közeledő lépéseket. Maloney visszajött a szoba közepére és minden átmenet nélkül énekelni kezdett: «Happy days are here again», és egy papírvágó késsel ütötte hozzá a taktust a poháron. Irtó lármát csapott. A lépések eltávolodtak.

— Bocsásson meg, — mondta — olyan jó kedvem lett hirtelen. Az élet mégis szép. Ez a kastély majdnem olyan jó hely, mint egy dzsungel.

Eszembe jut, mikor egyszer Labuanban vagyok és nyugodtan pókerezek az őrnaggyal, egyszer-csak bejön egy bennszülött rendőr és azt mondja, egy szervezett orangutang banda közeledik és már három házat kiraboltak. Az orang-utangok csuda kellemetlenek, ha így összeállnak egyesületekbe. Van mindig egy anyamajom a társaság közepén, ha azt megöli az ember, mind visszafordul. Igen, de honnan tudja az ember, hogy a sok szőrös pofa közül melyik az idősebb lady? Mondom az őrnagynak, bízsa csak rám. Tudok én a nyelvükön. Kimegyek, hát már ott állt a sok majom és vi-gyorgott . . .

De most az egyszer nem volt türelmem meg-várni Maloney történetének a végét. Most már a leghatározottabban éreztem, hogy Maloney beszámíthatatlansága és hóbortjai mögött valami lap-pang, valami szándék, amit a bolondság köntösé-vel takar, mint Brutus gimnáziumi olvasmányaink-ban.

Gyanakvó vagyok, az igaz, de biztos voltam benne, hogy Maloney azért kezdett az imént éne-kelni, amikor a szobám előtt elmentek, hogy alibit igazoljon. Hogy megmutassa, hogy nálam van, semmi baja, semmi gonoszt nem készít elő, éne-ke . . .

— Sorry, — mondtam — az anyamajmot hagy-juk legközelebbre. Legyen szíves, világosítson fel, miért vesz Maga sziklamászó dresszt éjszaka. Mel-lesleg a filmekben a szállodatolvajok ilyesvalami egyenruhát szoktak hordani . . . És egyáltalán, még egy szót sem szólt, hogy hogy került hozzám.

— Ó, az egészen egyszerű. Tudja, már mikor jöttünk, észrevettem, hogy van itt éppen a mi emeletünkön egy balkon, amin olyan kőalakok vannak, akik a fejükön tartják a fölöttük levő bal-kont. Mindjárt csuda gusztusom támadt, hogy ott felmászam. Még sose másztam szakállas kőalako-

kon. Aztán nem tudtam aludni, idegesített, hogy az earl olyan utálatosan fogadott minket. A sziklamászás mindig jót tesz nekem. Az éjszakai sziklamászás az én külön specialitásom. Szépen felöltöztem és kimentem arra a balkonra.

— És felmászott?

— Nem, éppen ez az. Kimegyek a balkonra és látom, hogy az egész kastély körül van véve.

— Micsoda?

— Igen. A kastély előtt egy lovas áll, fáklyával. Meglátott engem és elkezdett kiabálni rám.

— Mit mondott?

— Nem tudom. Rémm furcsa tájszólást beszélt. Tulajdonképp csak egy szót mondott, de azt sem értettem. De az az egy szó is kellemetlen volt. Hát inkább visszamentem.

— És azután?

— Azután a szobámba akartam menni és a folyosón találkoztam ezzel az izé... jelenéssel. Kezdtém csodálkozni. Gondoltam, bejövök Magához. Maga olyan okos ember, kíváncsi voltam, mit szól ezekhez a dolgokhoz. Hát mit szól?

— Mit szóljak? «Több dolgok vannak földön és egen, Horatio, mintsem bölcselmetek álmodni képes».

— Mióta nevez engem Horatiónak? Az bók vagy gorombaság?

— Ahogy veszi. Most pedig nyugodalmas jóéjszakát kívánok.

— Jóéjszakát, doktor. Ne álmodjék maskarás alakokról.

Maloney elvonult. Visszamentem ágyamba, ki-merülten, mint a hajótörött, akit a hullám végre kivet a hagyományos lakatlan szigetre.

Aludni nem tudtam. Fáradtan, gondolat nélkül, valami tompa nyugtalanságban, ha van ilyen, feküdtem, úgy tűnik, órák hosszat.

Valami történik. Valam történik. A szálakat

szövik a párkák. A llanvygani kastély végzete ébren van valamelyik teremben, a Pendragon=ház története megint egy súlyos fordulat előtt áll.

És itt állok én, vagy helyesebben itt fekszem, Bátky János, Budapestről, örökös előérzeteimmal, félelmeimmal, tehetetlenül, semmiről sem tudva, kijátszva, kiszolgáltatottan, a történés kellős közepén.

Egyszercsak valami oly váratlan zajt hallottam, hogy szinte kirepültem az ágyamból és az ablakhoz rohantam.

Maloney nem hazudott. Az ablak előtt, fáklyával és alabárdal, fekete ruhás lovas vágatott el, bele a sötétségbe.

*

Másnap reggel a nap olyan barátságosan sütött a park mesezöld pázsitjára, hogy megint hálát adtam Istennek, hogy Angliában lehetek. Angliában ritkán süt a nap, de ha süt, olyan gyönyörűség, mintha aznap sütné először, egy vadonatúj világ fölött.

Még borotválkoztam, amikor Osborne bejött a szobámba. Megjelenése a zordon éjszaka után majdnem olyan üdítő volt, mint a napsütés. Egész lénye sugározta azt a máshol nem található fiatalságot, ami a brit szigetlakók legfőbb kincse. Nem lehet baj abban a kastélyban, gondoltam, ahol ez a fiú ilyen jól érzi magát.

— Hullo, doktor. Remélem, jól töltötte az éjszakát. Azt mondják, be szokott teljesedni, amit az ember első éjszaka álmodik.

— Well, ami azt illeti, nagyon érdekes éjszakám volt és nem tudom, mit láttam ébren és mit álmodtam. Örülök, hogy négyszemközt beszélhetek Magával. Mondom, nagyon furcsa dolgok történtek.

— Furcsa dolgok? Furcsa dolgok, sajnos, kétszáz éve nem történnek Llanvyganban. Nem mon-

dom, régebben, különösen, mikor még fent laktunk Pendragonban. Llanvygan a legnyárspolgáríbb hely az Egyesült Királyságokban.

— Nekem más fogalmaim vannak a nyárspolgáriságról.

— Hát mondja el már kalandjait.

— Hol kezdjem? Először is, nem találta, hogy az earl, hogy is mondjam, kissé kedvetlenül fogadott minket?

— Nem, egyáltalán nem. Hiszen tudja, Angliában az az elv, hogy a vendéggel a lehető legkevesebbet kell foglalkozni, hogy otthon érezze magát. Lehet, hogy nagybátyám kissé eltúlozta a dolgot.

Elgondolkozott.

— Azért bizonyos fokig Magának van igaza — mondta. — Nagybátyám úgyszólván sohasem hív vendégeket, és Maga nagyon megnyerhette a tetszését, hogy meghívta. Cynthia meg én valóságos ovációkkal fogadtuk ezt a hírt. Úgy képzeltük, hogy talán most felenged zárkózottsága. És minket is meglepett, hogy nem örült Magának jobban.

— Meg tudja valahogy magyarázni, miért?

— Hogyne. Ő teljes mértékben az, amit a régiek melankólikus vérmérsékletnek neveztek. Néha nagyon kedves, a legkedvesebb ember a világon. Azután megint visszahúzódik. Volt, hogy itt laktunk mind a hárman a kastélyban és nem beszélt hozzánk hat hétig. A nélkül, hogy haragudott volna. Bezárkózik a termeibe, ahová nekünk nem szabad bemennünk. A második emelet az övé.

— És mivel tölti olyankor az idejét?

— Azt hiszem, a csodaállataival dolgozik. Nagybátyám valami olyan műkedvelő biológusféle. De erről nem beszél senkinek. Néha kijön sétálni, nem beszél senkivel, azt hiszem, nem is ismeri meg az embereket. Nem is szabad szólni hozzá. Egyszer, tudja, az után az eset után, amikor állí-

tólag meggyógyította a Duke of Warwickot, egy újságíró, aki meg akarta intervjuolni, felkergetett egy fára. Úgy látszik, tegnap megint rossz napja volt. De nem szabad zokon vennie. Érezze magát itthon Llanvyganban, amennyire ez emberileg lehetséges.

— Köszönöm. De, uram, mit szólna Ön ahhoz, ha a szobája előtt éjszaka egy kosztümös óriás örködnék?

Osborne elnevette magát.

— Dear old man . . . Maga nagyon érzékeny. A llanvygani szolgák éjszaka mind kosztümös óriások. Egy régi törvény előírja, hogy az Earl of Gwynedd köteles harminc alabárdos éjjeli őrt tartani a rezidenciáján. A ruha is szabályozva van. Ebben nincs semmi rendkívüli. Anglia tele van ilyen régi hűbéri előírásokkal. A harminc alabárdos még mindig praktikusabb, mint a páncélosok, akiket, már nem emlékszem melyik lordnak kell állandóan készenlétben tartani. Vagy mint a trombitás, akinek szünet nélkül kell zengenie, ha a király egy bizonyos főúr szomszédságában vadászik. Nem is beszélve a marék óról, amit egy skót főúrnak évente be kell szolgáltatnia az udvarhoz. Megnyugodott?

— Még nem. Ha már benne vagyunk, elmondok mindent.

— Hát még egyéb szörnyűségek is történtek? Doktor, kezdem irigyelni Magát. Ez a külföldiek szerencséje. Én már három éve lakom itt és soha még csak egy asztal sem kezdett tangózni a tiszteletemre.

— Kérem, vegyen komolyan. A revolveremből kiszedték a töltényeket. A bőröndömből eltűnt egy csomag, amit Maloney rámbízott. A kastély körül éjszaka fáklyás lovas áll. Ez mindennap így megy Maguknál?

Osborne mélyen elgondolkozott. Nem felelt semmit, amíg nem unszoltam. Akkor halkan és fontos arccal azt kérdezte :

— Mondja, doktor, tanítanak Maguknál földrajzot, Magyarországon?

— Hogyne, — feleltem ingerülten — sokkal rendesebben, mint Angliában.

— Hát akkor tanulnia kellett volna, hogy a walesiek mind bolondok. Ezt Angliában minden elemista tudja. Nem tudom, mi ütött nagybátyámba, de nem is töröm rajta a fejem. Egyik bolond úgy sem tudja kitalálni a másik bolond gondolatait. A mellett lehet, hogy ő nem is tud ezekről a dolgokról. A főkomornyik is bolond és a szolgaszemélyzet sem egészen normális. Bizonyos enyhe abnormitás kell ahhoz, hogy valaki átlépesse Llanvygan küszöbét. Ez már tradíció. Ezért mertem meghívni Maloneyt.

— És az earl engem. Thank you.

— A Maga helyében nem sokat törődnék ezekkel az apróságokkal. Biztos lehet, hogy estére a golyói mind a helyükön lesznek. Valószínűleg a főkomornyik valami fogadást kötött a szakáccsal. Már máskor is megtörtént. A lovast pedig álmodta. Arról nekem is kellene tudnom, vagy mi?

— Kérem, higye el nekem, a bennlakónak — folytatta — Llanvyganban kétszáz éve nem történt semmi rendkívüli, legfeljebb hóbertosságok, amiknek nem volt következményük, szívem nagy bánatára.

Kissé megnyugodva mentem le reggelizni. Az asztalnál találkoztam Maloneyval, aki egy szót sem szólt éjszakai együttlétünkről.

Cynthia Pendragon nagyon egyszerű sportruhájában nem volt olyan félelemkeltő hatással rám, mint előző este. Nyugodtan megnéztem. Ha nem lett volna mögötte Pendragon és Llanvygan és a

szép angol történelem néhány százada, akkor is vonzó lett volna.

A homloka volt a legszebb. Magas, tiszta homlok dominálta arcát, mely pikánsan húzódott meg a homlok alatt. Inkább széles, értelmes, becsületes arc volt, nagy kék szemmel, a felső ajak kecses arisztokratizmussal előreállt az alsó fölött.

Reggeli után Osborne és Maloney golfozni mentek, magam a könyvtárba készültem. A Ferenc József-szakállas főkomornyik merev arccal várt rám.

Legnagyobb meglepetésemre Cynthia nem ment a golfozókkal, ami olyan jól állt volna háttéréhez, hanem hozzám csatlakozott. Bejelentette, hogy ő fog engem kalauzolni. Nem mondom, hogy száz percentesen örültem. A mohamedánok is kizárták a nőket a paradicsomból. Én a könyvtárból zárnám ki őket, különösen a csinosakat. Pusztá jelenlétük által zavarnak az olvasásban.

— Szereti a könyveket? — kérdeztem együgyűen.

— A könyvek a hobby, a vesszőparipám. És a walesi hagyományok. Tulajdonképpen mindig néptanítónő akartam lenni, valamelyik faluban a hegyek közt, és néprajzi adalékok gyűjtésével tölteni az életemet. De nagybátyám nem helyeselte. Nem a gyűjtést, hanem a néptanítóságot.

Ez a hobby nem felelt meg pontosan az elképzelésnek, melyet egy earl unokahugáról alkottam magamnak. Valahogy jobb szerettem volna, ha bevallja, hogy nem ismeri a helyesírást. De hát — a Pendragon-ház sötét örökségéhez hozzátartozik, úgy látszik, az intelligencia is.

Beértünk a könyvtárba. Keskeny és rendkívül hosszú terem, a falakon köröskörül rengeteg könyv, nagyobbára egyenruhában, a rózsakeresztes Pendragon-címerrel.

Elöntött a semmihez sem hasonlítható meleg-

ség, amit mindig érzek, ha sok könyvet látok együtt. Legjobb szeretnék ilyenkor henteregni, fürödni a könyvekben, szagolni a régi könyvek csodálatos porszagát, minden pórusommal könyvet érezni.

Cynthia őszinte büszkeséggel mutogatta a könyvtár főértékeit, az illuminált walesi kódexeket. Különösen arra a néhányra volt büszke, ami nem latin, hanem walesi nyelven volt.

— Látja, ez életfeladat lehetne nekem — mondta. — Kiadni és kommentálni ezeket a kéziratokat, amelyek sehol másutt nem találhatóak. A kelta irodalomtörténetnek óriási nyereség lenne.

— Mindenesetre. De el tudja képzelni, milyen munkát követel az ilyen kiadás? Öreg professzoroknak való az, nem fiatal és szép arisztokrata-hölgyeknek.

Cynthia elpirult.

— Látom, azt hiszi, hogy olyan vagyok, mint az angol lányok, yes és no, és tánc és egy gyönyörű mosoly, ami mögött nincsen semmi.

— Isten ments, — mondtam. — Ha az ember Magára néz, mindjárt látja, milyen intelligens.

Ezt mondván, hazudtam. Sokkal csinosabb volt, semhogy ilyesmit feltételezhettem volna. Dehát úgy látszik csakugyan az a hobbyja, hogy intelligens, erről az oldalról kell udvarolni neki. Ami a számomra mindenesetre könnyebb, mintha kizárólag a sportok érdekelnék.

Megmutatta a perzsakódexeket, melyeket a múlt század végén gyűjtött egy tropikus Pendragon. Ezekhez értettem valamit, mert foglalkoztam velük, mikor a nagy perzsa kiállítás volt Londonban, a Burlington Houseban.

Vagy húsz perzsa kódex volt ott s egyik eksztázisból a másikba estem. Nem gondoltam akkor még, milyen aktív szerepük lesz ezeknek a kéziratoknak saját személyes történetemben. Belemeredve a könyvörömbé, nem törődtem az angol

jólneveltség alapszabályával, mely a legszigorúbban tilt minden magyarzó hangot. Előadtam Cynthiának mindent, amit a perzsa könyvekről és illusztrációkról tudtam, nem is volt olyan sok.

Cynthia áhítattal hallgatott. Nem hiszem, hogy nagyon érdekelte az a sok technikai részletkérdés, amit összefecsegettem, de szemlátomást nagyon jól érezte magát. Valószínűleg ritkán fordult vele elő, hogy valaki ilyen komoly és unalmas dolgokat mesélt volna neki és most nagyon meg volt tisztelve.

De akkor nem gondolkoztam ezen. Nem voltam józan, a bibliofília mámorában éltem. Cynthia tündér volt valami csodaszigeten és barátságunk oly hirtelen növekedett, mint nagy mulatságokon, éjfél és pezsgő után.

Mert mi a pezsgő egy ősnymtatványhoz képest! Az egyik kezemben egy igazi Caxton=kiadás volt, és a másik kezemben két Wynkyn de World, a kontinentális ősnymtatványokról nem is beszélve és a két Aldináról, ami külön polcon trónolt.

Milyen csodálatos dolog egy könyv! Csak ül, ül a polcon, és nem látszik rajta semmi, egy szót sem szól. Azután az ember kinyitja és még mindig nem tud semmit, mert az ősnymtatványoknak nincsen címlapjuk. Azután az ember megnézi hátul, a kolofont, és akkor látja, hogy egy Caxton van a kezében, egy főherceg, egy pápa! Van-e ember, aki ilyen tökéletességre tudja vinni a diszkréciót?

A délelőtt elmúlt azzal, hogy bemutatkoztam a legnevezetesebb könyveknek. A gong ebédre hívott. Boldogságomban elénekeltam Cynthiának, hogy «érik a, érik a búzakaralász».

— Maguk kontinentális emberek... Maguk olyan mások — mondta ábrándosan.

— Láttam már angolokat is, akik szerették a könyveket.

— Nem arra gondolok. Magukban van még . . . szenvedély.

És nagyon elpirult.

*

Az ebédnél Maloney és Osborne golfról beszéltek és különböző kirándulásokat vettünk tervbe. Az earl az ebédnél sem jelent meg.

A feketénél és a konyaknál ültünk, amikor bejelentették a Rev. Dafyd Jonest, a falu lelkészét. A lelkész rendkívül rozoga, ideges, üldözött tekintetű lény volt.

— Bocsássanak meg tolakodásomért. Tulajdonképpen az earlrel szerettem volna beszélni, de nem fogad.

— Magát sem? — döbbsent meg Cynthia.

— Azt hiszem, nincs is idehaza — mondta Osborne.

— Reggel látták Pendragon felé sétálni — mondta a lelkész. — Azt hittem, hogy ebédre visszajön. Nagyon sajnálom, nagyon. Mindjárt megyek is.

És nagy sóhajtással leült.

— Valami baj van Llanvyganban? — kérdezte Cynthia.

— Baj . . . baj nincs, tulajdonképpen. Csak a babona, népünk ősi ellensége. Úgy látszik, nem lehet kipusztítani honi hegyeink közül — mondta hivatásosan.

Osborne felfigyelt.

— Nos, halljuk! Padre, méltóztasson hörpinteni egyet és adja elő, mi történt. Megint táncol az asztal a kedves nővérénél?

— Az nem babona, az komoly tudományos kísérlet, Ön is megnézheti bármelyik este. Más baj van. Az egész falu megbolondult.

— Örömmel hallom. Talán térjünk a részletekre.

— Ismeri Ön az öreg Pierce Gwyn Mawrt?

— A Habakuk prófétát? Hát hogyne. Gyer-

mekkorom legszebb emlékei közé tartozik. Az utóbbi időben nem hallottam róla, azt hittem, meghalt.

— Nem halt meg, kérem, dehogya, ellenkezőleg. Ma reggel megint elkezdett prófétálni.

— Nagyon helyes. Mindjárt lemegyek meghallgatni. Hol itt a baj?

— A baj az, hogy az egész falu összefutott és mind magukon kívül vannak. Minden munka megállt.

— És mit mond Pierce?

— Hát főképp azt, hogy tartsanak bűnbánatot, mert itt van a világ vége.

— És honnan van az öreg Habakuk informálva? Talán jelek vannak a napban és a holdban?

— Azt mondja, még nincsenek, de nemsokára lesznek. Egyelőre csak . . .

— Well?

— Az apokaliptikus lovasok érkeztek meg. Egész éjjel látta őket, amint a kastély körül keringtek és azután ellovagoltak Pendragon felé.

— Én is láttam — mondta Maloney. — De honnan lehet tudni, hogy eukaliptusok voltak, vagy mi?

— A dolog kezd érdekes lenni — mondta Osborne felkelve. — A lovasokat a doktor is látta, akiben pedig a legcsekélyebb prófétai hajlamot sem lehet felfedezni.

A lelkész sápadt arca egyre nyugtalanabb lett.

— A nővérem is hallotta a lódobogást . . . Nagyon rossz éjszakája volt szegénynek, mint mindig, ha a szél fúj. Azt hittem, csak képzelődik . . . Hogy magyarázza Ön mindezt, Osborne úr?

— Pillanatnyilag sehogy. De tulajdonképpen mi különös van abban, hogy valaki lovagol Llanvysgan körül?

— Szóval . . . szóval, — dadogta a lelkész, meg=

kapaszzkodva székében — Ön is elismeri, hogy az öreg Pierce mondókájában van valami . . .

— All right, — felelte Osborne — de nem gondolja, Padre, hogy csak túlságos lokálpatriotizmussal lehetne feltételezni, hogy az apokaliptikus lovasok éppen Llanvyganban kezdjék meg európai turnéjukat? Már akkor sokkal valószínűbb, hogy Londonban vagy Párisban fognak először megjelenni, valami központi helyen, vagy pláne Rómában, ahol az Antikrisztus a pápai trónon ül.

— Nem is arról van szó, uram . . . egészen másra gondolok . . . olyasmire, ami csak Llanvyganban történhetik meg. De nagyon nehéz erről beszélnem.

— Miért?

— Tekintettel . . . tekintettel a családra.

— Milyen családra?

— A Pendragon-családra.

— Nem tudom elképzelni, mire gondol — mondta Osborne hosszabb hallgatás után.

A lelkész a kezét tördelte. Végre síri hangon belekezdett, mintha leckét mondana fel.

— Mindnyájan jól ismerjük a családi, valamint helyi hagyományokat, mondákat és legendákat, melyek Asaph Christian, a hatodik Earl of Gwynedd személyéhez fűződnek. Ezeknek a mondáknak, valamint . . .

— Az éjféli lovas! — kiáltott fel Cynthia, felugorva.

— Igenis — mondta a lelkész és meghajolt. — Miss Pendragon és én régóta gyűjtjük az összes rávonatkozó népköltészeti adatot. Az egyszerű népbabonás hiedelme szerint az említett nemes halott mindannyiszor megjelenik, ha az ország avagy a Pendragon-ház sorsa valami nagy fordulat előtt áll. Utóljára 1917-ben látták, amikor a németek megkezdték a tengeralattjáró-hadjáratot Nagybritannia ellen.

— Igen, — mondta Cynthia — de azóta már körülbelül tisztáztuk, hogy egy lovas őrjárat lehetett, amit láttak, útban a tengerpart felé.

— Tisztáztuk — mondta a Reverend elmélázva. — Ördögöt tisztáztuk! — kiáltott fel hirtelen, kipirosodva. — Tíz éve, amióta itt lelkészkedem, még nem tisztáztunk semmit, sőt... Bocsássanak meg. Bocsássanak meg. Olyan ideges vagyok mostanában. Végtelenül sajnálom...

És elsüllyedő mozdulatokat tett szégyenében.

— Én mindenesetre megnézem az öreg Habakukot — mondta Osborne. — Nem tartanak velem? Lesétáltunk a faluba.

*

A próféta a háza előtt ült, egy karosszékből, körülötte sok ember, feszülten figyelve az aggasztán halk előadását. A próféta külseje eléggé stilszerű volt: a nagy szakáll megvolt hozzá.

De a beszéde nem volt a próféták nyugtalan, hisztérikus kiáltozása, amit megszoktam a Hyde Park sarkán és az Üdv Hadsereg rendkívüli közgyűlésein. A szemét sem forgatta és nem beszélt «nyelveken», mint amerikai kollégái, akik a próféta talást jövedelmező üzletággá fejlesztették. Tempósan beszélt, mint akármelyik más öreg paraszt, amikor előadja élményeit.

— És ez mindig is így lesz, amíg meg nem változtatjátok az életmódokat. Én nem haragszom senkire, tudjátok jól, csak a ti érdeketekben mondom. De hát látjátok, milyenek az állapotok egész Walesben. Pembrokeban és Carnarvonban becsukták a bányákat. Tízezren és tízezren járnak munka nélkül és a tétlenség az ördög párnája. Valaki itt járt Rhiulból és mesélte nekem, hogy már a tenger sem olyan, mint azelőtt volt. Angleseaben a halászok egy tündérgyermeket fogtak ki, aki azt mondta, hogy éhínség lesz...

— De én még nem tudtam, mit jelent mindez, amíg magam nem találkoztam, két hete, a Kutyával.

— Fent jártam a Moel-Sych lejtőjén és esteledt. Ültem egy sziklán. Egyszer csak látom, hogy fent a réten, vagy száz lépésre tőlem, ott áll a Kutya. A szőre hófehér volt és a füle vérvörös, úgy, mint a régi mesékben, amiket a nagyapámtól, Owain Gwyn Mawrtól hallottam. Csak ásott, ásott. Nem mertem odamenni, megnézni, mit ás... úgy is tudom, hogy sírt ásott, valaki nagy embernek a sírját. Sokan, nagyon sokan fognak meghalni Walesben és Angliában, akik most azt hiszik, hogy hosszú életűek lesznek a földön...

Elővette zsebéből a Bibliáját és felolvasta a Jelenések könyvét. Egy fejezetet felolvasott, addig: «...és neked adom a hajnalcsillagot.» Azután emlekezetből folytatta, kivonatossan.

— Kihozzák a hétpecsétes könyvet, amelyet senki sem tud felnyitni, csak a hófehér Húsvéti Bárány. És mikor felbontotta a pecsétet, harsonájába fúj az angyal és eljönnek a lovasok. Az első lovas fehér lovon ül, íjj van a kezében, a fején korona. A második lovas vörös lovon ül és hatalom adatott neki, hogy elvegye a földnek békességét. A harmadik lovas fekete lovon ül, kezében mérleg. A negyedik lovas sápadt lovon ül és a neve Halál...

— És akinek nincsen homlokán a jel, azt össze fogja morzsolni Isten haragjának rettenetes borprése. Minden sziget elrepül és nem találhatjátok a hegyeket.

— Ma éjszaka láttam a lovasokat. A lovak feje oroslán feje volt és a szájuk tüzet hányt és kénkövet. Elkövetkezett az idők teljessége.

— Szálljatok magatokba, amíg nincs késő. Isten kegyelme kimeríthetetlen. Mert ha nem, jaj neked nép, Wales népe, meg vannak számlálva napjaid.

A második éjszaka jobban indult, mint az első. A szél nem fújt és vacsora után nagy holdvilágos sétát tettem Cynthiával a parkban és gondolataim határozottan kellemesebb irányba terelődtek, mint tegnap.

Cynthia a gyermekkorát mesélte el, ami nem volt nagyon mulatságos, de jó jelnek vettem. Ha valaki egy másnemű személlyel jó barátságban akar lenni, akkor igyekszik megosztani vele a multját, hogy ne legyen olyan idegen, olyan újonnanjött az életében.

Jókor elaludtam és egyfolytában aludtam vagy éjfél után egy óráig. Arra ébredtem fel, hogy a folyosón hangosan beszélgetnek, férfiak és nők. Először fel voltam háborodva, hogy zavarnak.

— Éppen az én szobám előtt kell népünnepélyt tartaniok — gondoltam félálomban. — A ceYLONIAK bűnnek tartják, egy alvó kutyát felverni. Ezentúl Ceylonba megyek.

De továbbalvásról szó sem lehetett. A zaj egyre erősebb és nyugtalanabb lett. Amint kivettem, walesiül beszéltek, egy szót sem értettem.

Felkeltem és bizonyos fokig felöltözködve, kimentem a folyosóra. Ott találtam mult éjszakai ismerősömet, John Griffithet, még két kosztümös óriással és két majdnem kosztümtelen lánnyal a személyzet köréből. A jelenetnek nem volt semmi idillikusan erkölcsstelen jellege. John Griffith ma egyáltalán nem volt ijesztő, Shakespeare-zekéje ki volt gombolva és alatta a hálóinge látszott, inkább ő volt megijedve. Kollégájának a kezében alabárd volt, de úgy tartotta, fejjel lefelé, mint egy seprűt.

— Mi baj? — kérdeztem.

Rámnéztek és nem feleltek. Tovább halandzsáztak walesiül, azután elszaladtak.

Én utánuk. Most már rajtam is erőt vett a nyugtalanság.

Megálltunk egy nagy, csaknem üres teremben és füleltünk. Valahonnan messziről egészen különös hangok érkeztek. Mintha valaki imádkoznék, énekelősen.

Átmentünk a szomszéd szobába, innen jobban lehetett hallani. John Griffith hozzám fordult:

— Uram, az előbb angolul beszélt, de most nem értem. Talán Ön megérti, mit akar.

Jobban odafigyeltem és csakugyan megértettem.

— Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra...

A Miatyánk volt latinul, avval az intonációval, amint a miséken szokás énekelni.

— Ki misézik itten? — kérdeztem.

— Misézik? Szent Isten! — kiáltott fel az egyik lány és zokogni kezdett. A walesi methodisták a katholicizmust még mindig az ördög művének tartják.

— Így megy ez ma egész éjjel — mondta Griffith. — Imádkozik és nyöszörög és nyelveken beszél. Az előbb meg elkezdett dúdolni, hogy: —

És eldúdolta a Marseillaiset.

— De ki?

— Nem látni. Kerestük mindenfelé. Nem látni.

Hirtelen közeledő lépések hallatszottak. A lányok sikítva menekültek egy távolibb sarokba. Az alabárdos fegyverét az ajtónak szegezte.

Az ajtó kinyílt. Belépett Cynthia, valami lovaglós dresszben, revolverrel a kezében. Látszott az arcán, hogy élvezi a rettenthetetlen amazon szerepét.

— Fel a kezekkel, — kiáltott ránk.

Feltettük. Megismert bennünket. Leeresztettük. Cynthia elpirult és bocsánatot kért.

— Maguk is hallják? — kérdezte. — Mi ez?

Közben a zaj elhallgatott. Griffith Cynthiának is előadta tapasztalatait. Cynthia tanácstalanul nézett maga elé.

— Marseillaiset énekel és misézik. Ezek új mo-

tívumok a család történetében. Egyáltalán az észak-walesi folklórebán ismeretlenek. Mindenesetre jégyezni kellene.

Megint sietős lépések hallatszottak és egy újabb inas rohant be.

— A könyvtárban van. A könyvtárban van, egész biztosan.

A könyvtár felé siettünk. Griffith és társai megdöbbenve álltak meg az óriási tölgyfaajtó előtt. Csakugyan ijesztő, egy csukott ajtó.

Most egészen tisztán lehetett hallani az éjszakai hangot:

— És mikor felbontotta a pecséteket, harsonájába fuj az angyal és eljönnek a lovasok . . . Az első lovas fehér lovon ül, íjj van a kezében, a fején korona . . .

A jelenés érces orrhangon beszélt, de határozot-tan walesi kiejtéssel, úgy, ahogy a svábok magya-rul: a b=t p-nek mondta, a d=t t-nek, és az s hang-gal bajok voltak, kicsit selypített, mint a walesi parasztok.

— Hiszen ez Pierce Gwyn Mawr — kiáltott fel Griffith.

Csakugyan. Szóról=szóra azt mondta, amit a próféta!

— Lehetetlen, — mondta az alabárdos. — Min-den kapu be van zárva, nem jöhetett be a kas-télyba.

— Ó, Istenem, — mondta az egyik lány — a szellem befér a kulcslyukon is.

— Hogy volna az öreg Pierce szelleme, hiszen még él — mondta a másik lány.

— Lehet, hogy a hasonmása. A nagybátyám-mal megtörtént, hogy nyugodtan aludt az ágyában, és azalatt a hasonmása berúgott az Elefánt kocsmá-ban és másnap neki kellett az egészet kifizetnie.

— Mindenesetre menjünk be — proponáltam. Én akkor már sejtettem, hogy miről van szó.

De csak Cynthia és én mertünk bemenni. Meggyújtottuk a villanyt, a hang rögtön elhallgatott. Cynthia arca kissé ijedt volt és nagyon ünnepléses.

— Itt van a nagy pillanat, — mondtam. — Jelen lehet egy családi legenda születésénél.

Átkutattuk a könyvtárat, bebújtunk minden függöny mögé. Lassankint a többiek is bejöttek és segítettek, de hiába. Egy félóra eltelt, a hang nem hallatszott. Ekkor hadicselt eszeltem ki.

— Menjünk, — mondtam — nem itt van, hanem a felettünk levő teremben. A hang lejön a kandallónyíláson át, azért hangzik úgy, mintha a könyvtárból jönne.

Griffith és népe kisiettek a teremből. Úgy intéztem, hogy Cynthia meg én hátramaradtunk. Mire az ajtóhoz értünk, a többiek már eltávolodtak a folyosón. Visszahúztam Cynthiát a könyvtárba, intettem, hogy csendben legyen és eloltottam a villanyt.

Alig lett sötét, a szellem megszólalt. Folytatta a Jelenések Könyvét ott, ahol abba hagyta.

Cynthia ijedten a karomba kapaszkodott, én erős, nagy, védelmező férfinak éreztem magam és átkaroltam a jobb karommal. Azután a haját megsimogattam, bátorítóan. Hagyta.

Áldottam a derék házi kísértetet, aki lehetővé tette számomra ezt az intím egypercet, mely annyi intimitásnak s gyengédségnek az alapjává lett. Most már összetartoztunk, megvolt a közös emlék, a közös titok.

Azután Cynthiát kézenfogva, lábujjhegyen a kandalló elé vezettem, most már nem volt kétséges, hogy onnan jön a hang.

Lehajoltam és a zseblámpámmal alulról felvilágítottam. Úgy volt, ahogy gondoltam. A kéményben ott ült Osborne, összekuporodva, mint egy embrió, és ölében a grammofon, mely rendület-

lenül mesélte tovább az Apokalipszist, Pierce Gwyn Mawr hangján.

— Ipics=apacs, Osborne — mondtam. — Megvan. Jöjjön le, kisfiú.

Osborne lemászott, kormosan, de nagyon elégedten.

— Jó volt, mi, doktor? Különösen a próféta=szólóval nagyon meg vagyok elégedve. Ma délután felvettem az öreg beszédét. Ha most nem árulják el senkinek, hogy történt, kész a legenda. Holnap a Reverend és a nővére meg fogják magyarázni metapszichikai alapon, hogy szólalhatott meg a próféta a llanvygani kastélyban, és száz év múlva az akkori Cynthia számára egy érdekes mondával több lesz, amit gyűjthet és beküldhet, a Brythonba. Most jöjjenek fel hozzám, megiszunk egy Hennesyt az ijedelemre.

Felmentünk Osborne szobájába, melyet most láttam először. Fantasztikus szoba volt. Azt hiszem, Osborne egy tropikus bungalowt akart utánézni. Ágy nem volt, csak függőháló, minden bútor nádból volt és minden a falra volt akasztva. A fal mentén egy kis árok futott a szobán körül, benne víz.

— A kígyók ellen — mondta Osborne. — Igyál, Cynthia, a testvéri szeretetre. Tulajdonképpen munkatársak vagyunk. Én csinálom a legendát, te pedig feljegyzed. Doktor, Maga talán nem is tudja, hogy a nővérem milyen nevezetes folklореista. Már két cikke jelent meg.

— Hallgass! — kiáltott Cynthia.

Osborne leakasztott a falról egy folyóiratot, The Brython volt a címe. Fellapozott egy kis húszsoros cikket: «Népies karácsonyi táncok Merionethshireben». Aláírva: Hon. Cynthia Pendragon of Llanvygan.

Melegen gratuláltam. Cynthia nagyon szégyelte magát és nagyon büszke volt. Bizonyára nem adta volna negyven ösért. Ilyenek a nők.

— Nem helyeslem az eljárásonkat, Osborne — mondta komolyan. — Ha így folytatod, tönkreteszed a folklorkutatást. Ezentúl sose fogom tudni, micsoda az igazi monda és micsoda a humbug.

— Ez a helyes, — mondta Osborne — régebben is így lehetett: a fele csoda és a fele móka.

— Talán Maga volt az éjféli lovas is? — kérdeztem. Ebben a pillanatban egy dörrenés hallatszott.

— Mi ez? — kiáltott fel Cynthia. — Revolver!

— Ugyan, — mondta Osborne — revolver Llanvyanban! Becsuktak egy ajtót.

— Nem, nem, ez pisztolylövés volt — kiáltotta Cynthia. — Jöjjenek gyorsan, nézzük meg, mi történt.

*

Kisiettünk a folyosóra. Tanácstalanul rohantunk keresztül néhány termen.

Milyen mások a termek, az éjszaka rémületében! A bútorok féloldalasan megnyúlnak és a szőnyeg alól fekete kampók kapkodnak a lábuk után. Közledő lépések és mindenünnen ijedt cselédség ugrik elő... Legalább kétszázan vannak ma Llanvyanban.

Az első emeleten nem találtunk semmit. Maloneyvel találkoztunk, aki a szobájából lépett ki, kócosan, pyjamásan.

— Maguk is hallották? Mintha valakit lelőttek volna...

Megjelent Rogers, a főkomornyik és átvette a parancsnokságot.

— Nincs kizárva, hogy a lövés fenn történt, a második emeleten. Kénytelenek vagyunk behatolni az earl lakosztályába.

Most már mindnyájan azt kellett, hogy gondoljuk... Cynthia halálsápadt volt. Az earl... talán öngyilkos lett. Leért melankóliájának a mély=

pontjára, ahonnan nincs tovább. A jóslatok és a sejtelmek jól jeleztek . . .

Felsiettünk a keskeny lépcsőn, amely az earl lakosztályának az egyetlen feljárata volt. Megálltunk egy nagy vasajtó előtt, rajta a Pendragonok rózsakeresztje.

— Hogy megyünk be? — kérdezte Osborne. — Ez az ajtó mindig be van zárva.

Rogers egy kulcsot vett elő.

— Az earl intézkedése folytán nekem be szabad mennem bármikor, Sir.

Kinyitotta az ajtót és behatoltunk.

De mikor két üres termen keresztülmentünk, Rogers megállt.

— A személyzet maradjon kint — mondta. — Elég, ha mi bemegyünk.

A következő szoba már az earl titkos laboratóriumai közé tartozhatott. A szobában nem volt sötét. Valami zöldes fény derengett benne, mint egy barlangban a víz alatt.

És különben is, barlangban voltunk, a víz alatt. A falak mentén, köröskörül, vízzel telt, hatalmas üvegmedencék álltak, mesterséges sziklával kirakva. A sziklák közt különös vízalatti növények nőttek, éktelen hosszú, csavarodó száron. És a sziklák közt, a virágok közt, ott úszkáltak azok a szörnyű állatok, amelyeket azóta sem tudok elefelejteni. Álmaimban kísértének és még rosszabb, ha ébren jutnak az eszembe, a sötétben.

Olyan alakjuk volt, mint egy gyíknak, de sokkal nagyobbak voltak. Egy méter hosszúak, és akadt még nagyobb is, és nem volt szemük . . .

Puhatestű, egészen színtelen fehéres nagy állatok, kocsonyások, átlátszóak. A halántékukon valami fantasztikus, nagyon színes bokréta nő ki. Csak két lábuk van, elől, a fejüknél és nincs szemük. Kísérteties lassúsággal keringenek a mesterséges sziklák közt.

A következő szoba jéghideg volt, egy fagyasztó-kamra. A falakon ólomszekrények, fiókokkal. A közepén fehér operáló-asztal, és rajta három ilyen állat, mozdulatlanul. Az asztalon szerszámok voltak, műtőkések, gummikesztyűk, üvegek, fecskendők. Az earl az imént még itt dolgozhatott.

Ebben a pillanatban kinyílt egy szembenlevő ajtó és kilépett az earl, fehér operáló kabátban.

Rendkívül barátságtalanul nézett ránk és nem szólt egy szót sem.

Végül is Rogers mert megszólalni.

— Bocsásson meg, Mylord . . . egy lövést halottunk.

— Igen, — mondta az earl. — De ez még mindig nem ok, hogy mind idecsődüljenek.

Azután elszégyelte magát és csaknem mosolyogva így szólt hozzánk :

— Ne vegyék rossz néven . . . nem szoktam meg, hogy látogatókat fogadjak itt. Talán jöjjenek át egy barátságosabb szobába.

Egy szomszéd, normálisan bútorozott szobába vezetett minket.

— Foglaljanak helyet.

— Mi történt? — kérdezte Cynthia. — Úgy megrémültem . . .

— Hát ami igaz, az igaz — mondta az earl. — Rámlóttek.

Cynthia felsikoltott. Az earl hozzálépett és megsimogatta.

— Látod, hogy semmi bajom se történt. Éppen abban a pillanatban hajoltam le egy műszerért, amit leejtettem. Azt hiszem, ha állva maradok . . . na mindegy.

De akkor már mindnyájan felugrottunk és összevissza kiáltoztunk az earlre, megfélekezve a tiszteletről, amelyet attitűdje ránkparancsolt.

— Ki? Hogy? Hol?

— Kérem, üljenek le. Nem tudok semmit. Át-

kutattam az egész emeletet és nem találtam senkit. Be volt zárva a vasajtó?

— Igenis, Mylord — felelte Rogers.

— Az egész történetet nem értem. Hacsak nem a nyitott ablakon át lőtt be . . . De az lehetetlen, hogy jött volna oda, ha nem tud repülni . . . De Cynthia! . . . és Önök . . . nyugodjanak már meg. Semmi baj sem történt, még az épületben sem esett kár. Ha nem haragszanak, én lefekszem.

— De az Istenért! — kiáltott Osborne — hiszen a tettes biztosan itt rejtőzködik a második emeleten. Engedje meg, hogy mi is átkutassuk a lakosztályt.

— Nem, fiam, azt nem lehet. Rogers és talán Ifan itt maradnak, és még egyszer megnézünk mindent. Menjetek aludni, és legyetek egészen nyugodtak. A Pendragonoknak hét életük van . . .

Amint ezt mondta, úgy gondoltam, hogy jelentősegteljesen néz rám és Maloneyra. Csak nem gondolja, hogy mi . . .

És azzal kegyelemben elbocsátott minket.

Ez volt a második éjszaka. Még órákhosszat fent voltunk, tanakodva, különösen Maloneynek voltak kitűnő detektív-ötletei és párhuzamos trópusos történetei. És magamban lemondtam arról, hogy kialudjam magam Llanvyganban.

*

Másnap aztán mindent megtudtam. Vagy legalább is sokat.

Maloney és Osborne átadták magukat a dilettáns detektív szenvedélyének. Megállapították, hogy nem lehetetlen, hogy mialatt a személyzet Osborne kísértetgrammofonjával foglalkozott, egy kapu nyitva maradt, és valaki azon át belopakodott a kastélyba. A vasajtót esetleg álkulccsal kinyitotta és kifelé menet újra bezárta maga mögött.

Cynthia meg én a könyvtárba mentünk. Néze-

gettük a könyveket, de nem azzal a lelkesedéssel, mint tegnap. Nem aludtam eleget, melankólikus voltam és nyugtalan. Most már semmi kétségem sem volt: helyesek voltak az előérzeteim, belebonyolódtam egy sötét és veszedelmes kalandba, egy ostromlott vár közepén voltam. És legjobb szerettem volna megszökni. Hogy jövök én ahhoz, hogy a jelenlétemben grófokra vadásszanak. Vissza a British Museumba, a könyvek háboríthatatlan nyugalomába . . .

— Fegyverek közt hallgatnak a Múzsák — mondtam klasszikusan. — Úgy érzem, nagyon rossz pillanatban jöttem Llanvyganba. Betolakodott idegen vagyok, aki akaratlan tanuja a Pen-dragon-ház megpróbáltatásainak. Az earl még rám se nézett, amióta itt vagyok. Nyilván ő sem örül a látogatásomnak . . . Visszamegyek Londonba. Csak azt szeretném, hogy a mi kettőnk barátsága . . . ugye szabad így neveznem . . . megmaradjon.

— Ha csakugyan a barátom, — mondta Cynthia — ne menjen most el. Ha másért nem . . . ha úgy érzi, nincs meg a kellő atmoszféra, hogy a tanulmányaival foglalkozzék . . . maradjon itt még egy pár napig az én kedvemért.

Önkénytelenül valami olyan mozdulatot tettem, mintha meg akarnám simogatni. Cynthia ijedten visszahúzódott.

— Sajnálom, de félek, hogy félreért. Önre most szükség van itt. Szükségem van neked, mondjuk, valakire, akiben megbízhatom.

— Akkor itt maradok, amíg csak ki nem dobnak karhatalommal. De ne haragudjék . . . nem tudom elképzelni, miben lehetek a segítségére. A folklorhoz tulajdonképpen nem sokat értek, hogy egészen őszinte legyek.

— Ugyan, mit bánom én most a folklort. Egészen másról van szó. A nagybátyám életéről.

Hogyan? Azt gondolja, hogy a tegnapi eset meg fog ismétlődni?

— Nem gondolom. Biztosan tudom.

— My dear . . . Maga most még a tegnapi ijedség hatása alatt áll.

— Doktor, Maga nem tud semmit. Nem is beszéltem volna soha ezekről a dolgokról, de most már el kell mondanom. Egy hónapon belül ez a harmadik kísérlet, hogy a nagybátyámat meggyilkolják.

— Igaz ez?

— Igaz.

— Hogy történt?

— Az első esetben én is ott voltam és engem is majdnem megöltek. Ide hallgasson. Nagybátyám meg én Llandudnóban voltunk, a tengerparton. Hazafelé jöttünk a nyitott Delage-on, én vezettem. Egyszer csak nagybátyám hirtelen rámkiált, hogy álljak meg, aztán meg se várja, ő maga lefékezi az autót, úgy, hogy majd kiestünk belőle. Kiszálltunk. Vagy tíz méterrel tovább, mint ahol megálltunk, az úton keresztbe, két fára drótkötél volt kifeszítve, éppen abban a magasságban, ahol az ember feje van, mikor autóban ül. Ha továbbmegyünk, abban az erős tempóban, a kötélet lefejez minket . . .

Összeborzongtam.

— A legkülönösebb az volt, — folytatta — hogy a nagybátyám így megérezte. Mondom, szürkület volt, a kötelet a legjobb szemű ember sem láthatta volna. Ő sem tudja megmagyarázni, hogy történt. Azt mondja, a családi Tylwyth Teg, a tündér . . . de ezt csak tréfából mondja, folklореisztikus rögeszmémre célozva.

— Hogy történt a második eset? — kérdeztem.

— Azt nem tudom megmondani pontosan. Nem itt történt, hanem Londonban, a Pendragon-

House-ban. Pár nappal azután, hogy Lady Malmsbury=Croftnál megismerkedett Magával, a nagybátyám váratlanul hazajött. Sokkal előbb, mint tervezte. Csak nekem árulta el, hogy meg akarták ölni . . . De olyan furcsa az egész . . .

— Miért?

— Well, gondoljon, amit akar. Nagybátyám azt mondja, hogy valahogy mérges gázt vezettek a szobájába. De . . . hogy is mondjam . . . neki nem ártanak a gázok . . . már a háborúban . . .

Ezt a második esetet természetesen nem hittem el. Az earlnek, mint sok beteg idegzetű embernek, úgy látszik, ez a rögeszméje, hogy mérges gázzal üldözik. És még szerencse, hogy egy kiegészítő rögeszméje szerint ez nem árt neki.

— Ilyen körülmények közt meg lehet érteni, — mondtam — hogy semmi kedve sincs a XVII. századi misztikáról csevegni velem. Más ember, azt hiszem, lemondta volna a meghívást.

— Az nem lett volna gentlemanlike.

— És most már mást is megérték — villant fel bennem hirtelen. — Tudja, hogy Maloney meg én állandó őrizet alatt állunk itt?

— Képzeldik — mondta Cynthia.

— Hogyne. Gyakran. De itt tények vannak. A revolveremből kiszedték a golyókat. Kikutatták a bőröndömet. Tulajdonképpen mindjárt el kellett volna utaznom. De valahogy . . . minden olyan valószínűtlen volt, hogy nem tudtam átélni a valóság-voltát.

Cynthia kétségbeesetten nézett rám.

— Istenem, ez borzasztó. De kérem, próbálja megérteni, milyen rendkívüli helyzet . . . és ki tudja, az earl miféle veszedelmekről van már előre értesülve . . .

— És mégis kérem, maradjon itt — folytatta. Tudom, milyen áldozatot jelent Magának, ott maradni valahol, ahol ilyen szörnyű gyanuval illet-

hetik . . . de az én kedvemért. Érje be egyelőre azzal, hogy én, a Pendragon=ház egyik tagja, készséggel Magára bíznom az életemet. Hiszek az intuíciómban . . . És nagybátyám is mindig azt mondja : aki a könyveket szereti, rossz ember nem lehet. Meglátja, rövid időn belül ő is tisztán fog látni és megad Magának minden elégtételt.

— De addig is, — mondta, felém nyujtva kezét — nagyon, nagyon kérem, ne hagyjon most magamra. Nincs senkim. Nagybátyám elzárkózik. Osborne nem beszámítható. Doktor . . . én félek a llanvygani kastélyban!

Megsimogattam a kezét és megigértem, hogy mellette maradok. Tudtam, hogy nem nagyon hasonlítok az amerikai filmek hős fiatalembereire, akik játszva boxolják tönkre a new=yorki alvilágot, ha szívük hölgye veszedelemben forog . . . de itt elsősorban morális segítségről volt szó : nem hagyni egyedül Cynthiát a félelmeivel, és segíteni neki a titok kiderítésében.

— Cynthia, — kérdeztem — semmiféle gyanuja sincsen, ki lehet az, aki az earl életére tör?

— Sejtelmem sincs, sejtelmem sincs.

— Hát a Roscoe=örökösök — kérdeztem hirtelen felderengéssel. Eszembe jutottak a homályos dolgok, amelyeket Maloneytől hallottam, a night=clubban Londonban, azon a gyanakvó éjszakán.

— Kicsodák? — kérdezte csodálkozva.

— Hogyan? Cynthia, Maga nem hallott William Roscoe=ról?

— De igen. Nagyatyám barátja volt és nagyon gazdag ember. Várjon csak . . . igen, most emlékszem, nagynéném, a Duchess of Warwick egyszer figyelmeztetett, hogy ne említsem a nevét nagybátyám előtt . . . de már nem emlékszem, miért. Doktor, mit tud Maga? mondja meg gyorsan.

— Én igazán nem tudok semmit, csak egy beszámíthatatlan ember elejtett szavaiból . . .

— Mégis, mondjon el mindent.

— Állítólag William Roscoe úgy intézkedett végrendeletében, hogy vagyona, mely egyébként feleségét illetné, az earl of Gwyneddre szálljon abban az esetben, ha nem természetes halállal halna meg. Mert gyanakodott, hogy a felesége meg akarja ölni.

— És?

— Később William Roscoe egy gyarmati betegségben halt meg, ugyanabban, amelyben az ön nagyapja, a tizenhetedik earl of Gwynedd. Az örökség a feleségére szállt, meg nem tudom, ki mindenkire. Már most az örökösök azt gondolják, hogy az Earl of Gwynedd ki akarja mutatni, hogy azt a trópusi betegséget, mely William Roscoe-t megölte, mesterséges úton idézték elő az örökösei. Ha ezt be tudná bizonyítani, az egész óriási vagyont őt illetné. Azt gondolják, az earl titokzatos kísérletei a laboratóriumában erre irányulnak. És talán félelmükben törnek az earl életére.

Cynthia elgondolkozott.

— Ostobaság — mondta végre. — Az earl kísérletei tisztára elméleti biológiai természetűek. Egyszer elmagyarázta nekem. A biológia alapproblémájával foglalkozik, az élet mibenlétével. Hogy miben különbözik az, ami él, attól, ami nem él, és micsoda átmenetek lehetségesek a két állapot között.

— De ez még nem cáfolja meg a Roscoe-örökösök rettegését.

— Igaz. De nem tudom elképzelni... nem tudom elgondolni, mi oka lehetne az earlnek, hogy meg akarja szerezni azt a vagyont? Hiszen nem vagyunk egészen szegény emberek. Egy Earl of Gwyneddhez egészen méltatlan volna, hogy erőfeszítéseket tegyen vagyona gyarapítása érdekében. Nagybátyám jellemével nem egyeztethető össze. Vagyont csak örökölni lehet és csak rokonoktól,

— Esetleg más motívumok . . . bosszú, büntető igazság, vagy tudja Isten, mi . . .

— Az egész valószínűtlen. Valami más titok lappanghat itt, doktor. Mit lehet tudni, micsoda ősi vérbosszú . . . hiszen mintha minden ősünk előjött volna ezekben a napokban . . . Pierce Gwyn Mawr pusztulást prófétál és látták az éjféli lovast . . .

— Vannak az earlnek ellenségei?

— Nem tudom. Oly keveset tudok róla egyáltalán. Osborne meg én csak három éve lakunk Llanvyganban, amióta édesanyánk meghalt. Azelőtt nagyon ritkán láttam. Csak azt tudom, hogy ő a legnagyobb ember a világon. A régi nagy főurak lehettek ilyenek: akik azért, hogy voltak, a nélkül, hogy valami különös tettek vagy mondatok volna, megmutatták a kornak, hogy van valami szebb élet az élet fölött. Nem lehet megmondani, mi az, amiért mindenki úgy tiszteli nagybátyámat. De ha van a nemes vérnek valami mélyebb értelme, akkor ő testesíti meg. Nem tudom elképzelni, hogy ellenségei lennének. Sokkal magasabban áll az emberek fölött, semhogy valakivel sűrűsége lehetne. Ezért nincsenek barátai sem.

Igen, én is éppen olyannak éreztem az earlt, mint ahogy Cynthia leírta. Vannak emberek, akik azért születnek, hogy mások boldogan szolgálják őket.

Nehéz dolog az ilyesmit megmagyarázni, az ok nélküli szimpátiákat, az egész összetett mágiát, ami engem Llanvyganhoz vonzott. Volt benne sznobizmus, volt benne szellemi kíváncsiság és egy kis szerelem is. És aztán vannak ilyen hűbéri szenvedélyek is az ember lelkében: szolgálat, tisztelet, odaadás.

Ha kóbor lovas lettem volna, felajánlottam volna szolgálataimat a vár urának és szalagot kértem volna a várkisasszonytól, hogy pajzsomban viselhessem. Ó, ha kóbor lovas lehetnék!

Megcsókoltam Cynthia kezét, aki megindulva nézett rám, lovagjára, a gótikus ablakkeretből, várkisasszony. Félig értelmes szavakat mondtam, amelyekben több volt, mint szerelmi vallomás: jobb részem boldog kiemelése a törmelékből, amelyet ráhullattak az évek. Kár, hogy oly mulandók a pillanatok, amikor az ember nemes és tiszta és az angyalokkal rokon — hogy elfutnak és az összetett, semmilyen Én marad, akiről nem lehet másképp beszélni, mint óvó gyengédséggel és enyhe iróniával.

*

Csudálatosképpen a következő napok nagyon nyugodtan és kellemesen teltek. Semmi rendkívüli nem történt és éjszakánként kialudtam magam. Az éjféλι lovasokról nem beszéltek.

A nyár még mindig gyönyörű volt, a park olyan szép, mint egy park, ahol egy fiatal lánnyal sétál az ember. Sokat tennisyeztem, fürödtem, napoztam, szóval oly nyugodtan nyaraltam a veszedelmek árnyékában, mint ahogy a halálos magasságú havasok alatt szoktak a gazdagok.

Lassankint berendezkedtem a llanvygani könyvtárban is és folytattam a tanulmányaimat ott, ahol abbahagytam a British Museumban.

A könyvtár csakugyan nagyon gazdag volt XVII. századi anyagban. Meghatva vettem a kezembe misztikus traktátusokat, amelyeket csak bibliográfiai leírásokból ismertem mert a Museumban sem voltak meg.

Feltűnően sok volt a XVII. századi német könyv. Különös érzéssel forgattam Simon Studion Naomachiáját, Paracelsus, Weigel, Johann Valentin Andreae eredeti kiadásait: ezeket a könyveket Asaph Pendragon hozhatta magával németországi fiatal korából, ezek fölött tünődhetett barátjával, Robert Fluddal, és a régies gót betűk fölött felderengtek

a természet mágikus titkai. Amint ültem a félhomályban, veszendő apró ember az óriási könyvespolcok árnyán, visszafordult processzióban vonultak a századok. Hol vannak a Stuartok és hol van Cromwell immár? . . . de megmarad a könyv és az ember örökös szomjúsága.

Olyan volt, mintha csak ki kellene nyitnom egy ajtót és azon át Asaph Pendragon korába látnék. Időnkint valami furcsa, fájdalmas boldogság fogott el. Magamat éreztem csodálatosan öregnek, mintha itt felejtettek volna a foliánsok korából, hogy értetlenül bámuljak a mai emberekre.

Szóval lírai voltam. Időnkint nagy gonddal összekomponáltam egy angol szonettet. Mondjuk, leírom ezt: szerelmes voltam Cynthiába. Talán így közelítem meg leginkább a valóságot, kétszeres hazugság árán. Mert nem voltam szerelmes és nem Cynthiába.

Szerelmes nem szoktam lenni, csak egészen korai ifjúságomban fordult velem elő. De feltéve, hogy szerelemnek nevezhető az a kellemes ünnepegyesség, amelyet a vérkeringésemben éreztem, akkor sem Cynthiába voltam szerelmes, hanem a várkisasszonyba, Llanvygan leányába.

A nő értékét a háttére adja meg, jó vagy rossz híre, volt szeretői, az idegen ország, ahonnan jött. A szerelem olyan, mint egy régimódi tájkép: előtérben egy kis figura, a hölgy, akit szeretünk — és mögötte hegyek és folyók, gazdag, értelemteljes nagy tájék.

Cynthia tájéka Llanvygan volt és Pendragon, a walesi mesék és az angol történelem. Aki Cynthiát feleségül fogja venni, valami távoli sógorságba kerül Shakespeare és Milton multhatatlan jambusaival.

A valóságos Cynthia azonban nagyon egyszerű volt, melegszívű és közvetlen, mint az igazi arisztokraták közelről. Egyáltalán nem volt nagyvilági nő,

távol állt tőle az elkényeztetett fiatal lány nagyigényűsége. Anyja nem régen történt halála miatt csak későn lépett be a társaságba és keveset járt emberek közé.

Őszintén és leplezetlenül örült, hogy én Llan-
vyganban vagyok, ahol annyi deprimált és magá-
nyos hónapot töltött, és pajtáságunk napról-
napra bensőségesebb lett. Szeretett sportolni, de
nem szenvedélyesen, viszont éppolyan meggyőző-
déses gyalogló volt, mint én, és folklorisztikus
ismereteinek csillogtatása közben roppant kedvvel
mutogatta meg nekem a környék nevezetesebb
pontjait.

Közlékeny volt. Lassankint kiismertem magam
a garden-partykon, amelyeken résztvett és min-
dent megtudtam a barátnőről. Cynthia nem volt
valami nagy véleménnyel leánypajtásairól, akik
nem foglalkoznak folklor-e=ral. Csak egy barátnőjét
imádta, egy asszonyt, akinek a nevét nem mondta
meg. Barátságukat valami romantikus titokzatos-
sággal övezte és én féltékeny voltam.

Joggal, mert a hang, amelyen Cynthia erről a
nőről beszélt, a szerelem hangja volt. És a naiv
Cynthia nem is tompította az érzelmeit, mert
hiszen nőről volt szó. Ez a barátság nagyon izgatta
a fantáziámat, mire Cynthia, hogy bosszantson,
még titkolódzóbb lett.

Többször felkeresett a könyvtárban is, de min-
dig csak rövid időre. Nem akart zavarni stu-
diumaimban és én nem árultam el, hogy tanul-
mányaim mennyire lírai természetűek ; vigyáztam
a tekintélyemre.

Egyszer mégis rajtakapott, amint felhalmozva
magam elé egy csomó régi könyvet trance=szerű
félálomban meredtem a bőrkötésen levő rózsas-
keresztes címerre.

— Mit csinál? — kérdezte kissé ijedten.

— A rózsakereszt . . . — mondtam.

— Doktor, már rég meg akarom kérni, hogy meséljen a rózsakeresztesekről. Én csak annyit tudok, hogy az őseim azok voltak.

— Más sem tud róluk sokkal többet, Cynthia. Abban minden forrás egyetért, hogy egy titkos társaság, a szabadkőművesek előfutárai nevezték így magukat Németországban, a XVII. században. De nekik még nem voltak emberbaráti és felvilágosodott célkitűzéseik, mint a szabadkőműveseknek. Aranyat akartak csinálni. Németországból Angliába származott át a rózsakeresztesség, Robert Fludd és a Maga őse, Asaph Christian, a hatodik earl of Gwynedd voltak a vezérei. Láthatatlanoknak nevezték magukat és valami furcsa megközelíthetlenség őrzi most is az emléküket. Ahol az ember azt hiszi, hogy most rájuk bukkan végre, ott kiderül, hogy hamisítással vagy mesével van dolga . . . Descartes, a kortárs, bejárta egész Németországot, hogy egy eleven rózsakeresztesre találjon és nem sikerült neki . . .

— De Maga biztosan mindent tud róluk, doktor.

— Kedves. De biztosat nem lehet tudni. Nézze, ide kitettem magam elé azt a négy könyvet, amit legalább a kortársak autentikus rózsakeresztes dokumentumnak tartottak. Ez a vastag könyv a Chymische Hochzeit Christiani Rosencreutz.

— Dear me, egy halálfej van a címlapján. Mi ez?

— Allegorikus regény. Később maga a szerzője azt mondta róla, hogy csak misztifikáció, csak az aranycsinálókat akarta kigúnyolni. A mellett lehet, hogy komolyan gondolta.

— És ez?

— Ebben két kis traktátus van egybekötve. Hallatlanul értékesek, ez az első kiadás, Casselből, 1614-ből. Az egyikről, az Allgemeine Reformation-ról kétségtelen, hogy satirikus irat, a szerzője mulatott a rózsakereszteseken és minden hasonlón. Marad a másik, a Fama Fraternitatis R. C., vagyis

Roseae Crucis, «a rózsakeresztes testvériség hírneve». Ezt komolyan gondolták, de kik? És aztán itt van egy harmadik traktátus, a Confessio Fraternitatis R. C. Ezt is komolyan gondolták, de csupa sületlenség.

— Mondja, doktor, ki is volt az a Rózsakereszt? Vagy már mondta?

— Csodadoktor és alchimista, aki, a Fama Fraternitatis szerint, Arábiából magával hozta az összes rejtett bölcseséget, a Titkos Városból, ahol az arab tudósok éltek. De ez csak legenda. Azt se tudjuk, mikor élt, ha ugyan élt egyáltalán. Azután meghalt és eltemették, és ott kezd a legenda izgatni lenni.

— Mondja el. Tudja, hogy a hobby'm a legendák.

— De ez nem népmese. Valami egészen furcsa hangulata van. Engem nyugtalanít, és nem tudom megmagyarázni, miért. Idehallgasson, Cynthia. Rózsakereszt halála után tanítványai vették át a Szentlélek Házát, amelyet épített. Sok év múlva az akkori nagymester javításokat akart végezni az épületben . . . Tudja mit, lefordítom Magának ezt a részt a német szövegből :

«. . . akkor ráakadt az emléktáblákra is, amelyek rézből voltak és a fraternitas minden egyesének és még néhány férfiúnak a nevét viselték. Ezeket a táblákat át akarta vinni egy másik, alkalmasabb terembe. Hogy hol és mikor halt meg Rózsakereszt testvér és hogy melyik országban van eltemetve, a régiek előtt titok volt és mi sem tudtuk. A táblából már most egy nagy szög állt ki és mikor erőszakkal kihúzták, magával húzott egy nagy követ a vékony falból, vagy incrustatiót, ami egy rejtett ajtó fölött volt és az ajtó meglepetésünkre láthatóvá lett, mire mi örömmel és vágyakozva lebontottuk a falat és szabaddá tettük az ajtót. Nagy betűkkel rá volt írva :

POST CXX ANNOS PATEBO. (Százhusz év mulva kinyílok.) Alatta a régi évszám. Aznap este annyiban hagytuk a dolgot... és reggel kinyitottuk az ajtót. Egy termet találunk, melynek hét oldala és hét sarka volt, minden oldala öt láb, magassága nyolc láb. Ebben a teremben, jóllehet a nap sosem süttött belé, világos volt egy másik naptól, mely az igazi naptól eltanulta fényét és a szín közepén állt felül. A közepén volt azonban egy sírkő, rajta egy kerek oltár, rézlappal befedve; rajta az írás: A. C. R. C. HOC UNIVERSI COMPENDIUM VIVUS MIHI SEPULCHRUM FECI. (Ezt a sírt építettem élve magamnak a világmindenség hasonmására)...»

— Mit jelent ez?

— A padló úgy volt beosztva, hogy a föld birodalmait, a mennyezet pedig az ég köreit ábrázolta. Ott találták a teremben a titkos könyveket, melyek a rózsakeresztesek végső bölcsességét őrzik és az eszközöket, melyek okkult mesterségük gyakorlásához szükségesek.

— És?

— A Fama Fraternitatis elbeszélése itt megszakad és másról kezd mesélni. Sejteti, hogy még sokat tudna mondani, ami azonban nem való a be-nem-avatottak fülébe... De a nem-authentikus rózsakeresztes írások úgy tudják, hogy felnyitották a sírt és megtalálták benne mesterük holttestét, egy hatalmas aggastyánt, akinek a testén nem fogtak a századok, épen feküdt a sírjában, mintha élne és aludnék.

— Azt hiszem, értem, miért fogja meg Magát ez a történet... Nekem is olyan, mintha már hallottam volna. Ne nevéssen ki: olyan walesi íze van. A walesi nép sosem tudott belenyugodni abba, hogy egy nagy embere meghalt. Sok monda van a sírban tovább élőkről, akik felkelnek majd,

ha eljön a végzetes óra. Így vár Arthus király Avalon szigetén, így alszik elvarázsolva Merlin a bokorban, és teljes fegyverzetben így készül Véreskezű Owain a csatára . . .

— Istenem, — mondtam — nemcsak a walesiek... olyan nehéz elképzelni, hogy valaki meghal.

— Mondja, doktor, Magának még sosem jutott eszébe, hogy . . . mondjuk, hogy a halál . . . halottnak lenni . . . a testnek csak olyan átmeneti állapota, mint az alvás, mint a betegség, mint a fiatal-ság . . . hogy ha a testet konzerválni tudnák, esetleg elmúlnék magától. Gondoljon a clavellinára.

— Nem gondolok.

— Miért nem?

— Mert nem tudom, mi az.

— A clavellina egy átlátszó kis vízi állat, olyan fajta, mint a tengeri liliom. Ha az életkörülményei nem kedvezőek, lassankint visszafejleszti a szerveit : a feje, a szíve, a gyomra, mind visszaműlik és az egész állatból nem marad más, mint egy kis kupac. És ha a körülmények újra megfelelnek, a clavellina újra kifejleszti a szerveit.

— Érdekes — mondtam. — Fludd metafizikája nagyon hasonlít ehhez a kis kupacállathoz. Szerinte a szellem, az élet, időnkint visszavonul az anyagból. Az anyag is úgy keletkezett, hogy Isten, aki kezdetben az egész teret betöltötte, visszavonult önmagába és az üresen hagyott tér az anyag.

— Úgy-e? Hát nem lehet, hogy az élet visszavonul a test egy pontjába és a többi halottan fekszik . . . amíg megint felébred . . . tudja, a mi jelmondatunk : hiszek a testnek feltámadásában. De látom, ez a téma nem tetszik Magának. Túlságosan kelta vagyok. Azt mondják, a kelta örökre lázad a tények zsarnoksága ellen . . . Inkább mondja meg, hogy mit is akartak tulajdonképpen ezek a rózsakeresztesek?

— Hát a könyveikből nem igen derül ki. A hozzá-

juk csatlakozóknak minden jót ígértek. Különösen négy tudományukra voltak büszkék: az ásványok arannyá változtatására, az élet tetszésszerű meg-hosszabbítására, távoli dolgok látására és egy kabalisztikus módszerre, amellyel minden titkot megfejthettek.

— Amellett nem lehet azt mondani, hogy különösen népszerűek voltak — folytattam. — 1623-ban például Párisban valóságos lelki epidémiává lett a rózsakeresztesektől való félelem. Az akkori restaurantokban és bistrokban vendégek jelentek meg és amikor fizetésre került a sor, egyszerűen eltűntek, vagy ha fizettek, az arany a távozásuk után sárrá változott. Jámbor francia kispolgárok éjszaka arra ébredtek, hogy egy titokzatos idegen ül az ágyuk mellett, azután eltűnik. A párisiak erre a sok szörnyűségre a szokott módon reagáltak: szidták az idegeneket. Attól félek, hogy helyenkint meg is verték őket.

— Volt maga Franciaországban, doktor?

— Voltam, hogyne, gyakran.

— Franciául is úgy tud, mint angolul?

— Körülbelül.

Már sötétedett. De láttam, hogy Cynthia egyre növekvő elragadtatással néz rám.

— Doktor, Maga olyan, mint az Encyclopaedia Britannica. Mindent tud.

— Rengeteget — mondtam idegesen.

— Biztosan szanszkritul is tud.

— Folyékonyan — mondtam. De Cynthia elhitte.

— Biztosan ismeri az orosz regényírókat is. Meséljen nekem valamit Dosztojevszkijről vagy Bartók Béláról. Van egy barátnőm, az mindig róluk beszél.

— Bartókot sose láttam — mondtam hazugul és megütődve tájékozatlanságán. — De az öreg Dosztojevszkijt nagyon jól ismertem. Az apámmal

együtt járt elemibe és gyakran járt hozzánk vacsorára. Olyan szakálla volt, mint Pierce Gwyn Mawrnak.

— Milyen jó Magának, hogy ilyen híres embereket ismert már gyerekkorában. Maga biztosan azt is meg tudja mondani, hogy miért hívják Aix-la-Chapelle-t németül Aachennek.

Nem mondtam meg. Egyrészt azért, mert nem tudtam, és másrészt azért, mert hirtelen beleláttam Cynthiába és irtózatos dühös lettem magamra. A nők mindig becsapnak. Vannak pillanatok, amikor a nők teljesen úgy viselkednek, mintha emberek lennének. Ilyenkor a magamfajta jámbor filológus odaáll és elkezd magyarázni és elhiszi, hogy a nőt érdekli az, amit mesél. Pedig még nem fordult elő, hogy egy nőt valami szellemi dolog önmagáért érdekelte volna. Vagy a férfinak akar udvarolni azzal, hogy odafigyel, vagy pedig okulni akar és az még rosszabb. Az egyik nő pénzt akar kapni, a másik tudományt, de azt is csak érdekből: hogy magára vehesse a művelt nő attitűdjét, mint egy estélyi köpenyt.

Felkeltem és dühösen járkáltam fel és alá. Cynthia elmerengve nézett a karosszékéből, a tekintete távoli volt, ábrándos és előkelő, mint egy walesi mese, Tündérországról, ahová mindig visszavág az ember, aki ott járt egyszer álmában.

És akkor, amint letárgyaltam magamban Cynthia szellemi értékét, egyszerre valami felszabadult bennem. Újra észrevettem, milyen szép és milyen fiatal. Nem tudok olyan nőhöz vonzódni, akit nagyon okosnak tartok. Valahogy úgy érzem, mintha homoszexuálizmus volna. De most, hogy tisztáztam, hogy Cynthia is csak egy a sok drága libácska közül, sürgősen udvarlásra fordítottam a dolgot.

— Cynthia, — mondtam — úgy sajnálom azt a sok időt, amit könyvek közt töltöttem. Az élet el-

megy ; látja, egyszer csak felnőtt lettem, a nélkül, hogy észrevettem volna, hol történt, és egyszer csak öreg is leszek. És nem marad meg semmi. A memóriám el fog romolni és mindent el fogok felejtetni, amit olvastam. Vissza fogok nézni az éveimre és látnom kell majd, hogy mindig egyedül voltam.

A szobában sötét volt már. Az ablaknál álltam, az ablak előtt rendkívül hangulatos alkonyat vetítődött az égi vászonra. A szentimentális kijelentéseknek ilyenkor dupla hatóerejük van, az irodalom és a tapasztalataim szerint. Most áttérek a személyes érvekre.

— Sose találtam senkit, aki megértett volna. Maga az első nő, Cynthia, akinek megmutathatom magam. Olyan, mintha valamikor a nővérem lett volna, vagy a feleségem.

Az öreg Goethe forgott a sírjában.

Cynthia ábrándosan felkelt és odajött hozzám az ablakmélyedésbe. Ez volt a jeladás, amire vártam. Most már tudtam, hogy nem fog pofonütni. De mielőtt összeszedve a bátorságomat, áttérhettem volna a tettekre, Cynthia elfogódott hangon megkérdezte :

— Oh, doktor... logaritmussal is tud számolni?

— Könyv nélkül — mondtam és magamhoz vontam.

Megcsókoltam, Cynthia sokáig tiltakozás nélkül símult hozzám. Ragyogó tavaszi napok, csillogó tavak, kék egek siettek egymásra bennem, mintha vonaton ülnék. Az élet mégis szép.

Végre kibontakozott. Egy pillanatig roppant zavarban nézett rám, aztán azt mondta :

— Még mindig nem mondta meg, hogy miért hívják Aix-la-Chapelle-t németül Aachennek?

*

Este féltizenegy volt. A szobámban ültem, meszeszerűen kényelmes angol easy-chair fenekén, nem

is ültem, hanem feküdtem inkább. Lusta voltam lefeküdni, szórakozott voltam olvasni.

Az utóbbi napok eseményei összefolytak előttem valami aranyló köddé, melyből itt-ott érthetetlen szikrák ijesztgettek: a llanvygani kastély századokkal ringató atmoszférája, az Earl of Gwynedd vízi szörnyei, a rózsakeresztesek és Cynthia... Cynthia, gondoltam, holdistennő, égi királynő, új flörtöm, talán szerelmem valamikor — Angliai Erzsébetnek adták ezt a nevet a költők: Cynthia... az Earl of Gwynedd-ek vére folyik benne, századok rejtelvei, az ősi úr-fajta minden hegycsúcsos előkelősége, sarki fény. Gratuláltam magamnak, mint aki megcsókolta a sarki fényt, Angliai Erzsébetet és a régi szonetteket.

Kopogtattak és Osborne lépett be. Őt is nagyon szerettem.

— Bocsásson meg, láttam, hogy még világosság van Magánál.

— Üljön le, — mondtam. — Valami baj van, hogy olyan komoly? Az Earl of Gwynedd...

— Nagybátyám napok óta nem mutatkozik. Most másról van szó. Ha ez sokáig így megy, még én is babonás leszek. Azt tudja, doktor, hogy az öreg Habakuk próféta másnap eltűnt, miután ki-tört rajta az apokalipszis?

— Igen, hallottam. A Reverend csodálatos magyarázatokat fűzött hozzá.

— Én megtaláltam az öreget... De mit beszéljek? Nem volna kedve egy kis kirándulásra? Én nem tudok ugyanis a dolgon kiokosodni...

— Már veszem is a kabátomat.

— Szólok Maloneynak is, ha még nem alszik. Egészen neki való dolog.

Maloney szobájából világosság látszott. Kopogtattunk, majd a bujj be felszólításra benyitottunk.

A villany égett, de Maloneyt nem láttuk sehol.

A láthatatlanná váló rózsakeresztesek jutottak eszembe.

— Hol van ez az ember? — kérdezte Osborne. — Hiszen most mondta, hogy jöjjünk be.

— Már jövök, — hallatszott Maloney hangja, valami meghatározhatatlan helyről, de kétségkívül nem a szobából.

Egy pillanat mulva a nyitott ablak keretében két láb jelent meg, felülről lefelé lógva, majd a hozzátartozó Maloney, fekete dresszjében, beugrott a szobába.

— Treniroztam — mondta egykedvűen.

— De miért éjszaka? — kérdeztem.

— Mi connemaraiak mindig éjszaka mászunk sziklát. Ha az ember nem lát, kénytelen az ösztöneire bízni magát, és az ösztönök nem csalnak. És ha nincs szikla, jó a fal is, meg a fák, a parkban.

— All right. Jöjjön velünk és nézze meg, mit csinál az öreg Habakuk próféta. Hozza magával a sziklamászó kötelét is.

Beültünk a Delageba és vagy húsz percig mentünk a holdvilágos országúton. Osborne leállított.

— Innen menjünk gyalog, nehogy megzavarjuk. Nem kell, hogy észrevegyen bennünket. Tegnap sem látott meg.

Egy darabig továbbmentünk az országúton, szótlánul. A nagy csend, a távol sötétedő óriás hegyek, az ezüst holdvilág, megfogott bennünket. Felettünk tornyosodott ijesztő magasságban a szikla, melynek az ormán Pendragon romjai álltak.

Osborne letért az országútról, nekivágtunk a bozótnak. Vagy negyedóraig küzködtünk az ágakkal, csúsztunk meredek lejtőkön, aztán egy magas kőfal előtt álltunk.

— Ez a romja annak a régi falnak, — mondta Osborne — ami valaha egész Pendragont körülvette. De hol is van a nyílás, jobbra vagy balra?

Egy idő múlva megtaláltuk a nyílást.

— Nézzék meg, — súgta Osborne — a falon látszik, hogy ezt a rést nemrégiben bontották. Azelőtt meg kellett kerülni a falat, ha az ember a Llyn-y-Castelhez, a kastélytóhoz akart jutni. Ki bonthatta ezt a rést és minek? És most jöjjenek olyan csöndben, mint Börharisnya, mikor lopózkodik.

Maloney hangtalanul kúszott és gyorsan. Alattam bizony folyton recsegték az ágak és útitársaim gyilkosan néztek rám.

Egy meredek fal elé értünk.

— Erre fel kell másznunk — mondta Osborne. — A szikláról kitűnően látjuk az egész tavat és minket nem láthatnak.

Mielőtt ráértem volna tünődni, hogy is fogunk oda feljutni, Maloney már fent is volt. Leoldotta a derekán levő kötelet és felhúzott minket, Osbornet könnyen, engem némi nehézségek árán.

— Magából is gyenge egy majom lenne — mondta megvetően.

A szikla alatt, a másik oldalon, csillogott a kis tó a holdfényben. Sose láttam semmit sem, ami ennyire túlvilági lett volna. Köröskörül magas fák őrizték a habok nyugalmát, szembe velünk az óriási kőszál Pendragon alatt. Olyan volt a tó, mint a mesebeli tavak, melyeknek a fenekén a tündérkorálkastélya áll.

A tó közepén, furcsa teknőszerű kis csolnakban, ott ült az öreg Pierce Gwyn Mawr. Összefonat karra ült, karját elfödte nagy fehér szakállá. Mozdulatlanul meredt maga elé. A szeme félig behunyva. Talán aludt.

— Mit csinál itt az öreg gentleman? — kérdezte Maloney nyugtalanul.

— Nem tudom, — mondta Osborne. — Talán a Tylwyd Teget várja, a tündért, aki a tóban lakik. Mindenesetre vár. Várjunk mi is

Sokáig vártunk ott, a sziklán hanyatfekve. Maloney nyugtalankodott, proponálta, hogy dobjunk be valamit a tóba, hogy az öreg felébredjen, vagy menjünk el. A hely különössége nyilván úgy hatott ösztönös természetére, mint a kísértet a kutyákra.

De Osborne meg én önfeledten néztük a mondaszerű látványt, nem tudtuk a szemünket levenni róla. Mintha az Andersen-mesék egy megéledt illusztrációja lett volna. A gyermekkorom kelt fel bennem, mint távoli hegedűszó.

Egyszerre az öreg felemelte a két karját és énekelni kezdett. Furcsa sipító aggastyán-hangja nem fűzte össze melódiává a hangokat, egy-egy hang nyujtva felszakadt belőle, aztán jött a másik hang, az előzőtől függetlenül, és az egész rendkívül idegenszerű volt, nem is ének, hanem ráéneklés. A szöveget nem értettem, walesiül volt.

És akkor hirtelen, szemben velünk, a tó tulsó partján, szétvált a bozót. Valaki kilépett a tó partjára. Az öreg abbahagyta az éneklést, odafordult és mélyen, nagyon mélyen meghajolt ültében.

Az újonnan érkező most már kint állt egy kis kiszögelésen, a holdvilág ráhullt és jól lehetett látni minden vonását.

Hatalmas, csaknem emberinél nagyobb aggastyán volt, fekete testhez álló régi spanyol viseletben. Abban a ruhában, melyet a kastély éjszakai őrei viseltek. Csak a gallérja volt más, nagy fehér malomkő-gallér. És az arca... szoborarc volt, valami ősi-ősi, időtlen arc, egy arc, amely gyönyörű szép volt magasztos méltóságában, de nem volt benne semmi emberi. Egy északi isten zordon, érzéstelen arca volt.

Az idegen megszólalt, csendes átható hangon, walesiül. Pierce elővette evezőjét és gyorsan a part felé hajtotta csolnakát. Kiszállt, a csolnakot egy fához erősítette és kezet csókolt az idegennek.

Azután eltűnt a bozótban. Az idegen tovább állt egy darabig.

Lassan a mi sziklánk irányába fordult. Azután mereven nézett mifelénk, mintha látna minket. Maloney rémült arccal kapaszkodott a karomba. Valami szörnyű feszültsége volt ennek a fedezék=ből való farkasszemnek. Úgy éreztem, egy pillanat és előugrom. Maloney furcsa csendes hangokat adott.

Az idegen megfordult és eltűnt a nagy fák homályában.

— Mehetünk — mondta Osborne.

Sietve leereszkedett a szikláról, mi utána. Átvágtunk a bozótban, át a falon, vissza az országútra.

Maloneynak sehogyse tetszett a dolog.

— I say ... nézzük meg legalább, hogy hová mentek.

De Osborne leintette.

Csaknem futólépésben siettünk a Delage=kocsi felé, mely egyedül, de rendkívül barátságosan várt minket az országúton. A kastélytó, a fal, a kísérteties öregek után oly megnyugtató volt az autó: a technika diadala, drága, jó, otthonos huszadik század.

Hazafelé hajtottunk erős tempóban. Egyszer csak egy fordulónál Osborne megállította a gépet.

— Odanézzenek — mondta és felmutatott Pen=dragonra, melyet innen jól lehetett látni.

A vár öregtornyában, kétségtelenül, minden optikai csalódást kizáró módon, világosság volt.

— Ki lakik ott fent? — kérdeztem.

— Kétszáz éve nem lakik ott senki, úgy tudom — mondta Osborne és újra megindította a gépet. Látszott rajta, hogy erősen fel van indulva és nem akar beszélni, nehogy elárulja magát. Csendben értünk be a llanvygani kastélyba.

— Jőjjenek fel hozzám egy pohárra — mondta Osborne.

Miután vizespoharakból felhajtottunk egy háromszoros adag whiskyt, amit úgy éreztük, jól megérdemeltünk, Osborne feszültsége végre felengedett.

— Üljenek le. Hát mit szólnak mindehhez? — kérdezte.

— Mit szól hozzá Maga, az a kérdés — mondta Maloney. — Én azt hiszem, Maga ismeri a szép öregurat. Valahogy hasonlítanak is egymáshoz. Biztos egy nagybátyja, vagy pedig a boldogult nagyapájának a szelleme.

— Legyen Jack Robinson a nevem, ha valaha láttam — mondta Osborne.

— Pedig az öregúr tudta valahogy, hogy ott vagyunk. Úgy nézett felénk, mintha látna minket. Nem tudom, miért, de csuda rossz érzés volt.

— Hová mehettek? — tűnődött Osborne. — A tó túlsó partjáról nem lehet sehová se jutni. Húsz lépéssel a tó mögött kezdődik a szikla, amelynek a tetején van Pendragon. Nem tudok mást elképzelni, mint hogy van valami titkos feljárat a várba. Mire mi a fordulóhoz értünk, ők már fent voltak és ők világítottak az öregtoronyban.

— Ez lehetséges — mondtam. — Még sosem olvastam régi várról, amelynek ne lett volna titkos kijárata. Sőt nemcsak a regényekben, hanem igazán volt. Ez egyike a ritka eseteknek, amikor élet és irodalom közt bizonyos szerves összefüggés mutatkozik.

— Akkor a mi dolgunk egészen egyszerű — mondta Maloney. — Holnap világosságban megérezzük a tó túlsó partját. Tízet egy ellen, hogy megtalálom a titkos kijáratot. Mi connemariaiak nagyon erősek vagyunk ilyesmiben.

— Mindenesetre fel kell mennünk Pendragonba is, — mondtam — megnézni, hogy ki lakik ott fent.

— Well, well, — mondta Osborne — valami

tiltakozik bennem ez ellen a terv ellen. Mert néz= zék : tegyük fel, hogy ott fent lakik az a valaki, akit ma a tó mellett láttunk. Már most akár ember, akár kísértet az illető ; annyi kétségtelen, hogy gentleman. Van-e jogunk zavarni őt meghívás nélkül?

— Értem a felfogását — mondtam. — My home is my castle. Még inkább, ha valakinek a vár az otthona. De viszont vegye tekintetbe, hogy Pendragon vára bizonyos fokig az Öné, mint a gwyneddi earlség várományosáé. Önnek több joga van ott tartózkodni, mint bárki másnak, nem szá= mítva az Earl of Gwyneddet.

— Valami van benne — mondta Osborne. — Alszom rá egyet.

— Még egy kérdés — mondtam. — Hogy ju= tott eszébe tegnap, hogy meglátogassa a kastély= tavat? Sosem említette, hogy kedvenc sportja az éjszakai kirándulás.

— Egyáltalán nem szeretem ezt a sportot. Éj= szaka aludni szeretek, bármily nyárspolgárian is hangzik. De annak is megvolt a maga története, hogy miért mentem el a Llyn=y=Castelhez. Ide= nézzenek.

Kizárta az íróasztalát és kivett belőle egy kis papírdarabot.

— Ez tegnap reggel a kis Rover hűtőjére volt ragasztva.

Megnéztem a papírt. Különös régies írás volt rajta, olyan, amilyent a British Museumban látni a XVII. századi kéziratokon. Ma már senki sem tud ilyen kanyargósan írni. A kezünk azóta más= képp alakult.

Ez állt a cédulán :

«Pendragon, forte si vellis videre Petrum senem vade ad lacum castelli media nocte ubi et alium rerum mirabilium testis eris.»

— Ez spanyolul van, — mondta Maloney — és én sajnos sose tudtam megtanulni ezt a nyelvet.

— Dehogy, latinul van — mondta Osborne és lefordította.

«Pendragon, ha látni akarod az öreg Pétert (vagyis Piercet), menj a kastélytóhoz éjfélkor, ahol más csodálatos dolgoknak is a tanuja leszel.»

— Feltéve, — mondta Maloney a fejét rázva — hogy ezt a levélkét a szép öregúr írta, azt kell gondolnom, hogy az illető foglalkozására nézve tanár lehet, mert különben miért írna latinul. Mindenestre csuda nagyképű alak.

— Hátha nem tud angolul — mondta Osborne.

— Vagy pedig... — kiáltottam fel hirtelen, de azután elhallgattam. Ötletem butasága Maloneyt is felülmúlta.

Az jutott eszembe: hátha az, aki írta, az idegen a tó partján, olyan öreg, vagyis inkább olyan régi, ancient, hogy nem értenénk meg régies kifejezéseit, ha angolul írna. Azért választotta az időtlen, az örök=egy nyelvet, a latint. De persze nem mondtam el ezt az örültséget, ami csak filológusnak juthat az eszébe.

— És tegnap is látta már a szép öregurat? — kérdezte Maloney.

— Nem, — felelte Osborne — tegnap csak Habakukot láttam, éppúgy ült a teknőjében, mint máma. Az a valaki nem jött. De lehet, hogy eljött, csak én nem vártam meg.

Azután aludni mentünk, mindenki a maga módján elmélkedve a történten. Maloney bizonyára azon törte a fejét, melyik a legnagyobb, legconnemaraibb módszer, amellyel aggastyánokat lehet fogni.

*

Másnap reggel egy kisfiú keresett a faluból. A Rev. Dafyd Jones küldte. Egy levelet adott át, melyből kiderült, hogy a reverend nagyon sürgösen és fölötte bizalmasan akar beszélni velem.

Kért, hogy keressem fel tíz órakor a templom mögötti kis temetőkertben és elnézésemet kérte, cirkaalmas módon, de nagyon fontos dologról van szó.

Nem tudtam elképzelni, mi lehet. Miféle nemlétező rémek ellen kérhet tőlem segítséget ez az ideges, menekülő, vizionárius ember. Azután eszembe jutott a tegnap esti tó és izgatottan siettem le a faluba.

A kis temetőt örök nyugalomra invitáló szép fáival, a templom mögött, nem volt nehéz megtalálnom. A reverend már ott sétált fel és alá. Nem vette észre, hogy jövök. Gesztikulált önmagának. Nem nagyon, csak úgy szelíden, amennyire egyházi méltóságával és Angliával összeegyeztethető volt. Azt gondoltam, a vasárnapi prédikációjára készül.

Amikor megszólítottam, úgy összerezett, hogy én is megijedtem.

— Igen, igen, igen, igen — hadarta. — Uram, ön híres orvos.

— Uram, én nem vagyok híres orvos — mondtam megdöbbenve. Ezek összebeszéltek, hogy orvosnak néznek.

— Értem — mondta a lelkész. — Titok. Az earl titokban tartja munkálkodását. De hiába. Teljesen hiába. Mert ime napfényre jutott. Ami nem viseli el a napfényt. Uram, tudja, mit fogtak ma reggel a kastély=tóban?

— Ó, a kastély=tóban? Mit?

A reverend diadalmasan nézett rám, mint aki leleplezett.

— Come along.

Sietős léptekkel bevezetett egy kis kunyhóba, ahol a sírásó rosszindulatú szerszámai álltak. Bárátságtalan, homályos és nyirkos hely volt. A sarokban egy kis asztal állt, és azon valami feküdt, ami, a nélkül, hogy láttam volna, nagyon rossz érzéseket keltett bennem a félhomályban.

— Ezt fogták — mondta a reverend és zseb-lámpájával rávilágított.

Az earl egyik szörnyetege feküdt ott, élettelenül.

Most nem volt átlátszó. Zavaros és határozatlan körvonalú massa volt, egy oszlásnak induló kocsonya. Egyszerűen förtelmes volt.

— Ismeri? — kérdezte a lelkész.

— Igen. Az earl egyik csoda=állatja . . . Hogy kerül ez a kastély=tóba?

— Azt Magának kell tudnia . . .

— Nekem?

— És a Maga halhatatlan lelkéhez fordulok, hogy tegyen valamit. Ez így nem mehet tovább. Én nem szólhatok. Én mindenben az earltól függök. Uram, Magának kell valamit tennie. Elég iszonyat, hogy az earl a kastélyban úzi istentelen kísérleteit. Ne fertőztesse meg Isten szabad tavait ezekkel a kimondhatatlan szörnyetegekkel.

— Hogy találták meg ezt a szörnyet?

— Megmondom azt is. Tudja, hogy Pierce Gwyn Mawr eltűnt? Valaki, egy félőrült paraszt, azt mesélte, látta Pierce szellemét, amint a kastély=tavon csolnakázott holdvilágos éjszakán. Nem volt egyedül . . .

A reverend a karomba kapaszkodott, körülnézett és suttogva folytatta.

— Nem volt egyedül. Volt vele valaki. Egy óriás, azt mondja, különös fekete ruhában, mint a kastély éjszakai őrei. Először azt gondoltam . . . igen, azt kellett gondolnom . . . hogy az éjféλι lovas. De most már tudom, hogy kicsoda volt. Ez a szörnyeteg elárulta.

— Ki volt?

— Hát ki lehetett más, mint az Earl of Gwynedd. Ő rejtette el a szörnyeteget a kastély=tóba. Hajnalban elmentünk a tóhoz. A hullámok kivetették . . .

De nem volt az Earl of Gwynedd, mondtam

magamban. Hasonlított az earlre, de mégis egészen más volt. Vagy ki tudja . . .

De nem szóltam egy szót sem éjszakai tapasztalataimról. Nem belekeveredni, nem belekeveredni... Bátky János Budapestről, semmi közöm az egészhez . . . Pusztán tudományos kíváncsiság . . .

— Ön híres orvos, — kezdte el egyszerre a reverend, megváltozott, prédikálós hangon. — Orvosi erkölcsé kötelezi, hogy ne ártson, hanem használjon a szenvedő emberiségnek. Én pedig, mint a lelkek orvosa, intem, felszólítom, oldó és kötő hatalmamnál fogva parancsolom Önnek, hagyjon fel szörnyű kísérleteivel.

— Uram, Ön téved . . .

— Nem tévedek, mindent tudok. Az állat neve axolotl, Mexikóban él, az earl amerikai útjából hozta magával. Ott sokkal kisebb. Az earl valami titkos, természetellenes módon tízakkorára növeli őket, mint amekkorára Isten teremtette. Ökörpajzsmirigykivonattal. Szörnyűség.

— Miért szörnyűség? . . .

— . . . Azt is tudom, mit művel az earl ezekkel az állatokkal. Felfüggeszti az élettevékenységüket. Megfagyasztja őket. Megmérgezi őket. Azután újra feltámasztja őket. Van olyan axolotlja, amelyik már tízszer halt meg és még mindig él.

— Csodálatos!

— Azt is tudom, miért teszi ezt az earl.

— Miért? — kérdeztem, megragadva a karját.

— A Pendragonok jelmondata, vagyis inkább a Pendragon-ház átka: Hiszek a testnek feltámasztásában. Ezen a hittételen mentek tönkre a ház legkiválóbbjai, Asaph Pendragon, Bonaventura Pendragon és a mostani earl, Owen Alastair.

— Hogy lehet egy hittételen tönkremenni?

— Az earl addig rágódott ezen, míg értelme el nem homályosult. Nem érti az összefüggést? Hatalmat akar magának, hogy feltámassza a halotta-

kat... a halott earleket, akik Pendragon mélyében nyugosznak.

Most már biztos voltam benne, hogy őrülttel van dolgom. «Valami enyhe abnormitás kell ahhoz, hogy valaki átléphesse Llanvygan küszöbét», mondta Osborne.

— Bocsásson meg, Reverend, hogy közbevágok. Az earl szokott Önnel beszélni kísérleteiről?

— Az earl? Hová gondol? Az earl hülyének tart engem. Annak köszönhetem a parókiámat. Okos papot nem viselne el a közelében.

— Hát akkor honnan tudja ezeket a dolgokat?

— Dr. McGregortól, szegénytől.

— Kitől?

— Dr. McGregortól.

McGregor... Honnan ismerem? Persze, ez az a név, amit a titokzatos telefonáló mondott a tulsó kagylón.

— Ki volt az a Dr. McGregor?

— Nem tudja? Hát az a fiatal orvos, aki itt volt pár hónappal ezelőtt és segített az earlnek a kísérleteiben. Nagyon derék, kedves skót volt, a kísérleteitől eltekintve. De... szerencsétlenül is járt. Autószerencsétlenség. Meghalt. Az Ön elődje, gondolja meg, amíg nincs késő. Uram, gondoljon halhatatlan lelkére. Úgy-e, számíthatok Önre? Látom a szemén, hogy Maga kérges külseje alatt emberi, megértő szívet hord... Igérje meg...

Szent Isten, hagyjon békében ez az őrült. Mi közöm mindehhez, a kastély-tóhoz, a kocsonyás dögökhöz... Még délután elutazom.

— Reverend... becsületszavamra mondom, nem vagyok orvos. Úgy élek. A papám meg a mamám meg a nagynénik ugyan azt akarták, hogy orvos legyek, de nem volt hozzá semmi tehetségem.

— Nem orvos? — kérdezte a lelkész mély megdöbbenéssel. — Hát mi?

— Hm. Azt nehéz meghatározni. Mondjuk

egyszerűen, hogy hisztorioszociografus. Vagy valami hasonló. De semmi esetre sem orvos. Becsületszavamra, életemben nem láttam még boncolást.

A reverend a fejéhez kapott.

— Újabb komplikációk... Hisztoriomicsoda... akkor miért hagyott ennyit beszélni? Ilyen szörnyűséges titkokról... bocsásson meg... nagyon örültem a szerencsének, nagyon...

— Részemről rendkívül.

Nagy lélekzetet vettem és elsiettem.

*

Délután csakugyan elindultunk Pendragonba. Amint a falun áthajtottunk, találkoztunk a Rev. Dafyd Jonesszal. Megálltunk egy kis beszélgetésre, amint illett.

— Mondja, Padre... mikor volt fenn utóljára Pendragonban? — kérdezte Osborne.

— Ó, nagyon régen. Már öt hónapja, hogy itt járt néhány archeológus, akiket felvezettem.

— Nem hallott róla, hogy valaki lakik most fent, a romok között?

— De igen — mondta némi habozás után, idegesen. — Többen látták már, hogy világosság van az öregtoronyban.

— Milyen vélemény alakult ki, ki az, aki ott lakik?

— Nem mondunk semmit, kérem. Az utóbbi időben az earl gyakran járt fel Pendragonba. Lehet, hogy ő az, aki ott tölti az éjszakát. Lehet, hogy valaki vendége van ott fent. De nem illik kutatni utána.

Zavartan nézett maga elé.

— Mégis, — mondta Osborne — nem látszik valószínűnek, hogy a faluban ne kommentáljanak egy ilyen különös tényt. Mondja el bátran, hogy mit beszélnek.

— Osborne, csak nem gondolja, hogy én oda-

figyelek a parasztok ostoba pletykálkodására — mondta elpirulva. — Különben is, az earl a vár tulajdonosa, azt teszi, amit akar. És nem is tudom elképzelni, hogy egy ilyen gentleman, mint az earl, hölgybarátait olyan kietlen helyen vendégelné, mint Pendragon.

Osborne elnevette magát.

— Hölgybarátait?! Az nem valószínű. A Pendragonok a hölgyekkel legfeljebb házasság formájában foglalkoznak, akkor se szívesen... Bennünk az a terv fogamzott meg, hogy felmegyünk Pendragonba. Nem tart velünk, Padre? Esetleg szükség lesz Magára, egy kis ördögűzés végett.

A lelkész elsápadt.

— Osborne... csakugyan fel akar menni Pendragonba?

— De igen. Nem látom semmi akadályát.

— Ó, jóságos egek... — a lelkész a kezét tördelte — lehetetlen, lehetetlen... drága nővérem, amint tudja, egészen különös tehetségekkel van megáldva...

— Tudom.

— Éppen ma reggel mondta...

— Well?

— Hogy Önt halálos veszedelem fenyegeti, ha Pendragonba megy.

— Szenzációs. Honnan tudja?

— Gondolja meg, hogy azt a multkori merényletet is előre tudta, ami majdnem az earl életébe került. De akkor nem szóltam, mert nem bíztam eléggé nővérem képességeiben és nem akartam felesleges riadalmat kelteni vagy babonásnak látszani. Eléggé fúrt is a lelkiismeretem azután kishitűségemért.

— Mondja, Padre... nem beszélhetnénk a dolgról magával Miss Jones-szal?

— Dehogynem, az lesz a legjobb. Nagyon meg leszünk tisztelve, ha felkeresik szerény hajlékunkat.

Leszálltunk. Pár lépésre voltunk a paplaktól, betértünk.

Miss Jones a hátsó szoba ablakában ült és bocsánatot kért, hogy ülve fogad minket. Az aprócska hölgy teljesen eltűnt a takarók tömege alatt, csak keskeny, hosszú, rendkívül csúnya arca látszott ki. Szeme a rövidlátók és vizionáriusok intenzív, befelé fordult tekintetét hordozta.

— Jane, — mondta a lelkész nyugtalanul — Osborne fel akar menni Pendragonba.

Az öreg hölgy arca úgy eltorzult, mint akit vilányos ütés ért. Artikulálatlan hangokat adott. Nagynehezen visszanyerte beszélőképességét és azt mondta :

— Drága, drága, drága Osborne, ne menjen fel Pen=Annwnba. Mert Pen=Annwn az, a pokol feje. Az egész Pendragon=ház egy szörnyű fordulat előtt áll, mindannyiuk életveszedelemben forognak. Magára különösen az végzetes, ha Pen=Annwn területére lép.

— Nagyon köszönöm, hogy ennyire aggódik értem, Miss Jones. De úgyis, mint az érdekelt felet, és úgyis, mint a jóslattudomány nagy barátját, nagyon kíváncsivá tesz, hogy honnan tudja Ön ezt olyan határozottan, mintha az ujságban olvasta volna?

Az öreg hölgy nagyon nyugodt és komoly lett.

— Hisznek Önök az álmokban? — kérdezte.

— Én nem — mondta Osborne. — Ha hinnék bennük, akkor már rég ijesztő tapasztalatok értek volna a hölgyek körül. Nagyon sokszor álmodom egy hölgyről, akiről kiderül, hogy nincs arca. Azután, hogy fel akarok menni egy lépcsőn, és mindig lecsúszom. De a valóságban még sohase csúsztam le egy lépcsőről sem.

— Én hiszek az álmokban — mondtam.

— Lám — mondta az öreg hölgy.

Pszichoanalitikus alapon.

— Tessék? — kérdezte a világtól elmaradott Miss Jones.

— Well, az olyan illetlen dolog, hogy csak egészen fiatal lányoknak érdemes elmagyarázni.

— Már akár hisznek, akár nem, — mondta Miss Jones — ha nem hisznek, nagyon rosszul teszik.

Nem mertünk tovább tréfálni, látszott, hogy a hölgy mélyen meg lenne sértve, ha nem vennénk teljesen komolyan.

— Kérem, Miss Jones, mesélje el az álmát és magyarázza is meg — mondta Osborne.

Az öreg hölgy arca megelégedett kifejezést öltött.

— Húzzák közelebb a székeiket és figyeljenek jól ide. Az elmúlt éjjel azt álmodtam, hogy fiatal lány vagyok, és kint sétálok a folyó partján. Nagy, lehajtott florentin=kalap volt rajtam.

Mindenesetre nehéz volt elképzelni.

— És Arthur Evans... Ismerték Maguk Arthur Evanst? Nem, nem is ismerhették... de nem fogok mindent elmondani, csak a legfontosabbat. Szóval, azt mondtam Arthurnak, hogy csak menjen nyugodtan, mindjárt jövök. És akkor egyszer csak ott állt mellettem a kutya... Értik? A kutya.

Az öreg hölgy köhögni kezdett, igen szuggesztíven és szívhezszólóan.

— Engedelmet kérek, milyen kutya? — kérdezte Osborne, mikor Miss Jones kiköhögte magát. — Ez itt? — és rámutatott a félhalott pekingire a hölgy lábánál.

— Dehogy, ez nem kutya, ez angyal. A kutya állt ott, hát nem érti? A fehérszőrű, vörösfülű kutya.

— Ja úgy.

— Nagyon megijedtem. De nem tudtam elszaladni. Akkor a kutya rámnézett és azt kérdezte: «Mit ettél ebédre?» «Karfiolt» mondtam «és kávé». Ja, meg egy kis epertorta is volt» mondtam, mert

nem akartam becsapni. «Fiatal hajtást kell enni», mondta a kutya, «az nagyon egészséges. Én ma azt eszem.» «És hol van a fiatal hajtás?» «A fejemben» mondta a kutya. Csakugyan a fejéből valami zöld nőtt ki. Erre úgy megrémültem, hogy felébredtem.

— Nagyon érdekes és tanulságos történet, — mondta Osborne. — Különösen a torta tetszett nekem. Mondj igazat, és beverik a fejed. Csak azt nem értem, hol vagyok én és Pendragon?

— Nem érti? Igazán nem érti? Pedig nem lehet világosabb. A kutya, úgy-e tudja, ne tetesse magát, Osborne, a Cwn Annwn volt, a pokol kutyája, a fiatal hajtás, amit meg akar enni, az Maga, az earl családjának fiatal hajtása. És a kutya feje, a Cwn Annwn feje Pen=Annwn, mert pen fejet jelent walesiül, Pen Annwn Pendragon várának igazi, walesi neve. Az álmok mindig walesiül beszélnek.

— Most már értem.

— Hát akkor... drága Osborne... ígérje meg nekem, szegény öreg léleknek, hogy sose megy fel Pendragonba.

Osborne egy pillanatig habozott, azután a legnagyobb meglepetésünkre megígérte. Búcsút vettünk a lelkésztől és nővérétől és beszálltunk az autóba. Osborne kihajtott a faluból Pendragon felé.

— Hát mi lesz most, — kérdezte Maloney — hát nem megyünk fel?

— Dehogy nem — mondta Osborne. — De meg kellett ígérnem. Ismerem az öreg hölgyet, még meg is halna a nyugtalanságtól. Úgyis három éve haldoklik már szegény. Engem különösen szeret. Egyébként... milyen szenzációs volna, ha most csakugyan meghalnék Pendragonban. A jóslat beteljesednék. Legendává lennék, mint őseim, akik szebb korokban éltek. Olyan volnék, mint egy homéroszi hős, akinek a halálát mindig három énekkel előbb bejelentik. Szenzációs.

A fordulónál megállította a gépet és haditanácsot tartottunk, keressük-e meg a titkos feljáratot, vagy pedig menjünk fel a rendes úton a várba. Végül is az én álláspontom győzött: tekintettel arra, hogy a titkos feljáratokat a régiak úgy építették, hogy titkosak legyenek, nincs sok reményünk, hogy megtaláljuk, ha csak véletlenül nem. Egyszerűbb, ha a rendes úton megyünk fel. Úgy is lett.

*

Az elhagyott régi út, melyen egykor a lovasok mentek fel Pendragonba, nem volt túlságosan merdek. A kocsi majdnem egészen fel tudott menni. Csak közvetlenül a romok alatt kellett leszállnunk és rongálódott mohos lépcsőkön tovább mennünk.

A várból csak a falak maradtak meg, a tetőket, az emeleteket elmosták a századok. A kőpadlók fölé feljött a föld és zöld szőnyeget terített a fű, a falak megokolatlanul meredtek, mint színházi díszletek és az eltűnt mennyezet helyén leereszkedett följük az ég.

Végigjártuk a visszhangos tereket, melyek egykor a termek voltak. Csak az ablakrések alakja állt ellen az évek formabontásának: üveg nélkül, vakon, de még mindig őrizték a gótikus vonalakat, az angol gótika speciális rajzát, a szamárhátú csúcsívet, amely felül meggondolja magát, megfordul és gerincben végződik.

Végül a nyugati szárnyhoz értünk, ez volt a vár leginkább épen maradt része. Itt a tető is megmaradt. Szobákon haladtunk keresztül, melyek sziklabarlangokhoz hasonlítottak, denevéreket vertünk fel és aztán váratlanul egy kis udvarba értünk, és előttünk állt az öregtorony.

Az öregtorony még teljesen ép volt. Köröskörül, szabálytalan távolságokban kicsiny ablakok néztek kifejezéstelenül lefelé. Az öregtorony valószínűleg

börtön volt itt is, mint a többi várban és belsejének világításával nem sokat törődtek. Éppen falának alig megszakított kietlen tömege által váltott ki valami félelmes hatást a nézőből.

Körüljártuk a kerek tornyot, figyelmesen szemügyre véve mindent, de semmi legcsekélyebb nyomát sem találtuk, hogy a toronyban emberi élet lenne. Azonkívül : nem találtuk a torony bejáratát sem.

— Mi az, — mondta Maloney — a Maga ősei a levegőn át közlekedtek?

— Ünnepeleyesebb alkalmakkor igen, — mondta Osborne — de azt hiszem, kell egy bejáratnak lennie a gyalog hétköznapok számára is. Homályosan emlékszem, hogy mutatták nekem.

Osborne vezetésével visszamentünk a nyugati szárnyba, és rövid keresés után egy ép állapotban levő kőlépcsőre bukkantunk. Lementünk és egy folyosóra értünk, amelyet a tetőn elhelyezett nyílások világítottak meg.

— Ez a folyosó átvezet az udvar alatt és a másik végén van a feljárt — mondta Osborne.

Végigmentünk a folyosón és azután meg kellett állnunk egy hatalmas tölgyfaajtó előtt. Régi, faragott vaspántok szegélyezték az ajtót, mint a hét pecsét.

— Erre az ajtóra nem emlékszem, — mondta Osborne. — Vagy nem volt akkor, vagy nyitva volt.

Az ajtó, amint gondoltuk, be volt zárva.

— Hát eddig és nincs tovább, — mondta Osborne. — Most jönne az érdekes dolog, de azt bezárlák az orrunk előtt. Ez az én sorsom.

— Meg kellene próbálni, hátha ki tudjuk nyitni, — indítványozta Maloney. — Nyitottam már ki sok bezárt ajtót. A connemaraiaknak érzékük van ehhez. Igaz, hogy ez nagyon komolyan néz ki. Olyan a závarzata, mint egy régi óra belülről.

— Nem, hagyjuk — mondta Osborne. — Nem

valószínű, hogy ki tudná nyitni, és különben is . . . valószínűleg nem azért zárták be, hogy kinyissuk. Ne legyünk indiszkréték.

Megindultunk, lehangoltan, visszafelé.

Mikor a lépcsőhöz értünk, azt mondtam :

— Nézzük még meg ezt a szobát a lépcső mellett. Hátha találunk benne valami érdekeset.

Bementünk a homályos, üres, boltíves terembe. Már-már ki is mentünk, amikor hozzászokva a félhomályhoz, valami ismerős dolgot láttam meg a falon.

— Nézzék, a rózsakereszt!

A falból kidomborodott egy kőből faragott, finom művű kereszt, négy sarkában stilizált kőrózsákkal. Áhítattal szemléltük.

Egyszerre Maloney megszólalt :

— Nem veszik észre, hogy ez a kő, amelynek a közepén a kereszt van, és maga a kereszt is, másféle kő, mint a falak?

— De igen, — mondtam. — Természetesen. Ez relief. Utólag illesztették a falra.

— Igen, de hátha . . . hátha . . . — mondta Maloney és nem is magyarázta tovább, odalépett a kereszthez, egy ideig próbálgatta, és ime, a kereszt megmozdult. Maloney nagylassan megfordította.

Ugyanakkor a falnak egy darabja is megmozdult és visszahúzódott, mint egy betolható ajtó. Előtünk volt a titkos bejárat szája.

— Lemenjünk? — kérdeztük egymást.

Hogy mi volt a megnyílt falon túl, nem lehetett látni, koromsötét volt.

Maloney kis zseblámpát vett elő.

— Feltétlenül menjünk le. Ki tudja, még kincsetek is találunk. Csak jöjjenek nyugodtan utánam. Bízbanak a sziklamászó ösztöneimben.

Szűk, nedves folyosón haladtunk keresztül, azután ódon csigalépcsőhöz értünk. Megkezdődött az

alászállás. A csigalépcső közepén vastag kőoszlop állt, a körül keringtünk, úgy tűnt, órák hosszat.

De végül is leértünk.

Hatalmas, boltíves teremben voltunk, a végét nem lehetett látni. Amennyire a zseblámpa fényénél kivehettük, a teremben hosszúkás, négyszögletes asztalok álltak, sorban.

Amikor közelebb értünk, láttuk, hogy nem asztalok. Kőkoporsók voltak, rajtuk a Pendragonok címere. A sok rózsakereszt. A kriptában voltunk.

Körüljártunk a falak mentén. Ó, milyen óriási nagy volt ez a kriptá! Aki építette, arra számított, hogy családja növekedni és sokasodni fog a századokon át. Bőséges házat épített az ivadékainak, hogy mind elérjenek, amikor hazatérnek a vár anyaméhébe nyugovóra.

— Ezt a kriptát már nem használják? — kérdeztem Osborne-t.

— Nem. Nem is tudtam, hogy van. A XVIII. század óta a llanvygani parkba temetik a Pendragonokat.

— Most azt hiszem, vissza kell fordulnunk — mondtam.

Nem is bántam. A csigalépcső és a kriptá megviseltek. A régi szorongás újra erőt vett rajtam, és alig vártam, hogy a napvilágon legyek. Az ilyen földalatti utazásokat sem nekem találták ki.

— Várjunk csak — mondta Maloney. — Az előbb, amint körülmentünk, megint láttam a falon egy olyan keresztet. Hátha megint ajtó van mögötte. Lehet, hogy ezek a régiek kilincs helyett keresztet használtak.

Megtaláltuk a rózsakeresztet, ha kissé más is volt, mint a fönti. Valami írás volt alatta.

Amint az írást elolvastam, hátratántorodtam és elestem volna, ha Maloney meg nem fog.

— Mi az, mit lát? — kérdezték rémülten.

— Erről van szó a könyvben — kiáltottam magyarázul és csodálkoztam, hogy nem értik meg.

POST CXX ANNOS PATEBO. Százhusz év mulva kinyílok.

Mint Rózsakereszt sírja kapujánál.

Maloney a nyakkendőmet kezdte kibontani.

— Nem, hagyjon, semmi bajom sincs — mondtam, amint magamhoz tértem. — Olvastam erről a helyről, mindent tudok róla, kell itt ajtónak lennie! És mögötte van a csodálatosság!

Ahogy jobban szemügyre vettük, meg is találtuk az ajtó hasadékait a falon. Maloney egy ideig manipulált a rózsakeresztben és az ajtó kinyílt.

Mind a hárman ijedten ugrottunk vissza. A nyílásból világosság csapott meg minket, erősebb, mintha erős villany fénye lenne.

És azután . . . minden úgy volt, mint a könyvben.

Hétszögletes terembe léptünk. A terem padlójára titokzatos ábrák voltak rajzolva, a föld országai. A mennyezetet szintén ábrák díszítették, az égbolt körei.

És a terem közepén ott lebegett fehér izzásban a meghatározhatatlan világító test, a másik, a földalatti nap, az örökkön égő lámpa, melyről a régi könyvek beszélnek.

Mint aki már járt itt, határozott lépésekkel a terem közepére vezettem társaimat. Megmutattam nekik az oltárt és rajta a felírást:

A. C. R. C.

HOC UNIVERSI COMPENDIUM VIVUS MIHI SEPULCHRUM FECI.

A legendás Rózsakereszt sírja felett álltunk. A mese, melyen annyit gúnyolódtak a századok, nem volt mese. Elértünk a Szentlélek Házába, itt volt az oltár, rajta a felirat, amint a Fama megírta. És fölötte égett az örökkön égő lámpa.

De akkor . . . talán a többi is igaz lesz . . .

Akkor az oltár alatt meg kell találunk Rózsakeresztnek, vagy annak a valakinek, aki Rózsakeresztnek nevezte magát... a holttestét teljes épségben, mert nem fogtak rajta a századok.

Merjem-e, ne merjem?

És akkor az intellektuális kíváncsiság, legerősebb szenvedélyem, győzedelmeskedett babonás borzongásaimon.

— Segítsenek — mondtam társaimnak. — Emeljük fel innen az oltárt és nézzük meg a sírt.

Maloney keresztet vetett és odébb húzódott. Osborne meg én nekifeszültünk az oltárnak.

Az oltár olyan könnyedén mozdult ki a helyéből, mintha már várt volna minket. Az oltár alatt egy kőlap volt, mint a sírokon. Rajta kimetszve a Pendragonok rózsakeresztje. Körülötte a család jelmondata:

HISZEK A TESTNEK FELTÁMADÁSÁBAN.

És valamivel lejjebb a felírás:

HERE LIETH ASAPH CHRISTIAN PENDRAGON THE SIXTH EARL OF GWYNEDD.

Álltam és gondolkoztam, intenzíven és elmerülten, az éjféli lovas sírja fölött. Hogy magyarázzam meg ezt a rejtélyt: ez a sír Rózsakereszt sírja, amint leírták az egykorú könyvek, és ez a sír Asaph Pendragon sírja is.

Csak egy magyarázat lehetséges: Rózsakereszt ugyanaz a személy, mint Asaph Pendragon. Az oltárfelirat négy betűje megerősített feltevésemben: A. C. R. C. nem jelenthet mást, mint Asaph Christian Roseae Crucis.

Ez a felfedezés többet ért, mintha az egész Pendragon-könyvtárat végigolvastam volna. Megtaláltam a történelmi alapját a rózsakereszt mesének. Egy pillanatig már láttam magam előtt épülni a könyvet, mellyel megalapozom tudományos világhíretemet.

De azután megint eszembe jutott a sír és a holttest. Az igazi csodálatosság talán még mindig hátra van.

— Mit gondolnak, nem lehetne felemelni ezt a sírkövet?

— Nem hiszem, hogy jogunk van hozzá — mondta Osborne. — Pusztá kíváncsiságból nem zavarhatjuk az ősem nyugalmát.

— De értsen meg, Osborne, nem pusztá kíváncsiságról van szó, hanem egészen más kíváncsiságról. Ha tovább is minden úgy van, mint ahogy megírták, akkor meg kell találnunk, itt ez alatt a kőlap alatt, Asaph Pendragon holttestét, teljes ép-ségben.

Maloney közbelépett.

— Jöjjenek innen gyorsan — mondta. — Nem szeretem az ilyen dolgokat. A sír sír, és a halott halott, legjobb békében hagyni. Az egész hely olyan különös, hogy bizony Isten sajnálom, hogy idejöttem.

— Hallgasson ide, doktor — mondta Osborne. — Vagy ki tudjuk nyitni a sírt vagy nem. Ha ki tudjuk nyitni, új lehetőség előtt állunk. Vagy csontokat találunk benne, ez a valószínűbb. Vagy igaz minden, ami a Maga könyvében van, és megtaláljuk Asaph Pendragon holttestét. Tegyük fel, hogy megtaláljuk Asaph Pendragon holttestét . . . hogy itt fekszik teljes ép-ségben, a mellén összekulcsolt kezekkel, a kezén a bűvös hatalmú gyűrűk, amelyekről a családi hagyomány tud . . . Well, doktor, ne haragudjék, de nem szeretném látni. Valami tiltakozik bennem az ellen, hogy ellessem a halottak titkát.

Sápadt volt és megrettent tekintettel nézett rám.

Beláttam, hogy semmit sem lehet tenni. Szembekerültem a brit szigetlakók félelmeivel, diszkréció-érzékével és kíváncsisághiányával. Ha tovább ra-

gaszkodnék szándékomhoz, cinikusnak tartanának, vagy valahogy még annál is rosszabbnak.

Amíg én Osborne-nal vitatkoztam, Maloney az oltárt tanulmányozta. Egyszer csak látom, hogy a sírt fedő kőlap megmozdul és visszahúzódik. Mint az ajtók. Maloney az oltáron is talált egy rózsakeresztet és azzal félig=öntudatlanul ugyanazt a manipulációt végezte, mint az ajtókat nyitó rózsakereszteken.

A kőlap helyén egy nagy szobaszerű, négyszögletes verembe lehetett lelátni. A verem közepén egy ravatal állt, felpárnázva régi damasztpárnákkal, szélesen, mint egy ágy. De mint egy ágy, amelyből felkeltek már. A holttestnek semmi nyoma sem volt. Csontokat sem lehetett látni, sem pedig a híres gyűrűket.

— Ha másnak nem, a gyűrűknek feltétlenül itt kellene lenniük — mondtam. — De háromszáz éven át a csontok is meg szoktak maradni, egy ilyen elzárt helyen. Hiszen látják, a vánkosoknak semmi bajuk sem történt.

— A sírt kirabolták és a csontokat elvitték — mondta Maloney.

— Vagy pedig a hatodik Earl of Gwynedd földi maradványait az idők folyamán máshová helyezték. Meg kell kérdezni az earlt, ő tudja majd — mondta Osborne.

Még egyszer jól szemügyre vettem mindent Rózsakereszt sírboltjában, megvizsgáltam a világító testet, de egyáltalán nem tudtam rájönni mi-benlétére, azután megindultunk kifelé.

Az ajtót gondosan becsuktuk magunk mögött. Azután olyan rossz érzésem volt, mintha elfelejtettem volna eloltani a villanyt. Majd meggondoltam, hogy az a lámpa már háromszáz éve ég, és tovább mentem.

Keresztülmentünk a kriptán, fel a végtelen csigalépcsőn. Felérve a csigalépcső végére, láttuk,

hogy a folyosó, melyen át a csigalépcsőhöz értünk, kétfelé vezet. Nem emlékeztünk, hogy a kijárat jobbra van-e, vagy balra. Végre megállapodtunk abban, hogy jobbra, és elindultunk.

De tulajdonképpen balra kellett volna menni. Erre csak akkor jöttünk rá, mikor már több földalatti helyiségen mentünk keresztül. A teljes sötétségben, amit alig világított meg Maloney zseblámpája, nagyon nehéz volt tájékozódni.

Kellemetlen érzéssel vallottuk be egymásnak, hogy nem tudjuk, merre kell visszamenni. Minden földalatti szobából számos más szoba nyílt, minden szoba egyforma volt.

— Bízzák magukat az ösztönökre, — mondta Maloney. — Connemarai ember lát a sötétben is. Nem mondom, hogy mindig, de vannak jó napjaim.

Rábíztuk magunkat Maloney ösztönére.

Ez a földalatti bolyongás olyan ismerős volt: hányszor álmodtam, hogy végtelen sötét folyosókon járok, célom-tudatlan, és egyre növekvő félelemmel. Mert tudom, hogy egy ajtót nem szabad kinyitnom, egy szobába nem szabad bemennem, mert valami mindennél rettenetesebb történik.

Maloney ment elől a lámpával. Mi igyekeztünk közvetlenül mögötte menni, hogy lássunk valamit. De Maloneyt az ösztönei oly sebesen vitték, és az útunk oly kanyargós volt, hogy Maloneyt elvesztettük a szemünk előtt, és a lámpát is.

Vakon botorkáltam Osborne mögött, majd egy kanyarodónál valahogy tőle is elmaradtam és csak fülemre bíztam magam. Maloney időnkint kiáltott egyet, hogy tudjuk, merre menjünk.

Osborne, aki vagy tíz lépéssel előttem járt, hirtelen rémülten felkiáltott. Hozzárohantam.

— Mi az?

— Doktor... van gyufája?

— Nincs... de talán az öngyújtóm ég ma...

Megpróbáltam. Az öngyújtó csekélyke fényénél körülnéztünk. Eleinte nem láttunk semmi rendkívülit. Aztán mégis. Pár lépéssel odább, abban az irányban, amelyikben mennünk kellett, egy nyitott csapóajtó tátongott. Ha tovább megyünk, feltétlenül belézuhanunk a mélységbe, legalább is Osborne, aki elől ment.

— Maga nem hallott semmit? — kérdezte tőlem, nehezen küzdve megdöbbenésével.

— Magát hallottam, amint kiáltott.

— Doktor, tudja, mi történt? . . . Amint ideérek, egyszerre valaki megragadja a karomat és azt mondja : stop. Erre álltam meg. Maga nem látott senkit, nem hallott semmit?

— Nem.

— Furcsa. Ha még három lépést megyek, Miss Jonesnak igaza van.

Közben világos lett, Maloney visszatért.

— Miért nem jönnek, — kiáltotta — mi van itt?

— Álljon meg, álljon meg!

Maloney megállt. A csapóajtót becsuktuk.

— Hogy lehet az, hogy Maga nem esett be? — kérdezte Osborne.

— Úgy látszik, nem erre mentem. Ez a connemaraiak ösztöne.

Sokáig álltunk ott, megdöbbenve, tanakodva, áthatva babonával és végzettel. Végre megindultunk. És azután nemsokára ki is értünk a világosságra.

De mikor megérkeztünk Llanvyganba, egy gondolat laborált bennem oly kellemetlen makacssággal, hogy nem is tudtam örülni csodaszámba menő felfedezésemnek. A leesett állú kollégákat száműzte képzeletemből ez a gondolat :

Vajjon nem Maloney volt az, aki a csapóajtót megtalálta és kinyitotta, hogy Osborne lezuhanjon?

A kastélyban a szokottnál nagyobb mozgalmasságot találtunk. Az Earl of Gwynedd visszaérkezett.

Vacsora közben elmeséltem Cynthiának, hogy megtaláltam Rózsakereszt sírját, és Osborne-nak megmagyaráztam, honnan tudtam a létezéséről. Osborne szokatlan komolysággal hallgatott, mint akiben nagy lelki tusa megy végbe. Úgy látszik, kezdte átélni, hogy mégis különös atmoszférával van körülvéve.

Cynthia pedig belesápadt a történetbe.

— Ugy-e mondtam, hogy olyan walesi hangulata van Rózsakereszt sírjának a mondában . . . de milyen borzasztó, milyen kimondhatatlanul borzasztó! . . .

— Micsoda?

— Nem tudom megmondani . . . Maga nem érzi? Mintha nem is ma . . . és hová lett a holttest? hová lett Asaph Pendragon holtteste? . . .

Vacsora után az earl magához kérette Osborne-t, Cynthia pedig visszavonult. Kettesben iddögáltam Maloneyval.

— Hallgasson ide, doktor — mondta, oly feszülten nézve rám, ahogy még sose láttam nézni. Maloney tekintete általában határozatlan volt, szemét ide-oda jártatta.

— Hallgasson ide. Ahogy most itt ülünk, eszembe jut, amikor tíz évvel ezelőtt elfogtak, odahaza Connemaraban, a forradalmárok. A gazemberek azt állították rólam, hogy elárultam a titkaikat a kormánycsapatoknak. Nem volt igaz, de a látzat ellenem szólt. Akkoriban az emberérettel nem nagyon takarékoskodtak minálunk. Félóra választott el attól, hogy agyonlőjjenek. Eileen St. Claire mentette meg az életemet. Neki a forradalmárok mindenben engedelmeskedtek.

Elhallgatott és várakozóan nézett rám.

— Miért mondja ezt, Maloney?

— Azért . . . ha én akkor okos lettem volna . . .

elárultam volna mindent a kormánycsapatoknak. Most már csuda állásom volna Indiában a Civil Service-nél. De mert hülye voltam és hallgattam, jutalmul csak éppen hogy megmenekültem. Maga is okos lehetne, doktor.

— Nem értem, miről beszél.

— Gondolkozzék azon, amit mondtam — és ott hagyott.

Roppant idegesség vett erőt rajtam. Felkeltem és felmentem a szobámba.

Egy ideig őrült tempóban járkáltam fel és alá. Valahogy mintha az idegvégződéseim kilógtak volna és minden bántott, ami volt. A szoba, a ruhám nyers érintése a térdem körül, ahol nem ért a rövid harisnya, a nadrágom nem volt rendesen kivasalva, és eszembe jutott, hogy már két hete válaszolnom kellene egy hölgyismerősöm levelére.

Aztán minden nyugtalanító dolog összefolyt egy egységes nyugtalanságba, ami annál kellemetlenebb volt, mert már nem is tudtam, miért vagyok nyugtalan. Ez a legrosszabb lélekállapot.

Beültem a karosszékre, elővettem a jegyzetblokkomat, amint ilyenkor szoktam, és kezdtem sorba felírni az okokat, amik nyugtalanítottak.

1. Ki lőtt rá az Earl of Gwyneddre, egyáltalán kinek áll érdekében . . . ?

2. Ki hagyta nyitva a csapóajtót ma délután?

3. Ki állította meg Osborne-t a sötétben?

4. Rózsakereszt sírja.

5. Vajjon összefüggnek-e ezek a dolgok az agastyánnal a tó partján és az earl szörnyetegeivel?

A harmadik kérdésre esetleg azt lehetne felelni, hogy senki. A létfenntartás ösztöne az emberben olyan dolgokat idéz elő, amelyeket nyugodtan lehet csodának nevezni. Ismertem valakit, aki szíven lőtte magát, miután előzőleg perceken át tapogatta szíve helyét a bordái alatt, hogy biztosan találjon.

És ma is boldogan él, ha meg nem halt : az orvosok szerint szíve az utolsó percben félreugrott.

Az ösztön figyelmezteti az embert a halálos veszedelemre. Valami fel nem fedezett szervünk reagál a halál közeledésére. A Pendragonokban ez a szerv, úgy látszik, nagyon kifejlődött. Az earl megállította az autót pár lépésre a drótkötéltől, és Osborne megállt a csapóajtó előtt. A belső parancs oly intenzív volt benne, hogy azt képzelte, valaki megfogta a karját és azt mondta : stop. Pillanatnyi tudathasadás.

És a második kérdésre : ki hagyta nyitva a csapóajtót, szintén azt lehetne mondani, hogy senki. Lehet, hogy nyitva volt háromszáz éve. De ennek ellene mond a lövés, ami az earlnek volt szánva — ezt nem lehet kétségbevonni . . . Ha valaki szándékkal hagyta nyitva a csapóajtót, az csak Maloney lehetett, aki pár lépéssel előttünk járt és csodálatosképpen nem esett bele a mélységbe. És akkor a lövést . . . Maloney úgy kúszik a régi berovátkolt, támaszpillérekkel szaggatott falakon, mint egy macska. Magam is láttam . . .

Akkor az ajtó kinyílt és Maloney ott állt melletttem. Egy pillanatig kutatva nézett körül a szobában. Aztán kitépte kezemből a jegyzet-blokkot és a lámpához futott vele.

— Megörült? — kiáltottam rá felugorva.

— Mit írt? — kérdezte. — Nem tudok a Maga tájsházáján. De azt el tudom olvasni : ROSCOE.

És rámutatott a papírra, melyre egymásba szaladó betűimmel felírtam : Rózsakereszt sírja.

— Nem Roscoe az, hanem Rózsakereszt. De mi köze hozzá?

Maloney hirtelen hadarni kezdett.

— Doktor, ne haragudjék . . . Maga olyan csoda okos, úgy is mindent tud . . . üljön le . . . lehet, hogy csak pár percünk van.

Az ajtóhoz rohant, kinézett a folyosóra és visszajött.

— Mondja, doktor, — kérdezte lázas izgalomban, megragadva a karomat — látta Maga az írásokat?

— Miféle írásokat?

— Ne tetesse Magát. Az öreg Roscoe leveleit, amelyekben azt írja, hogy meg akarják gyilkolni. És az állítólagos bizonyítékokat. Magának jobban kell tudnia . . .

— Well . . .

Egy pillanat alatt száz lehetőség szaladt át a fejemben.

— Láttam — mondtam hirtelen elhatározással.

— És mi a véleménye?

— A véleményem — mondtam zavartan. — Mi köze a véleményemhez? A véleményemet csak az earlrel fogom közölni.

— Mit kockáztat, ha annyit megmond : Lehet azt a betegséget, amelyben William Roscoe meghalt, mesterséges úton előidézni, a Maga véleménye szerint?

— Lehet.

— Be tudja bizonyítani?

— Igen — mondtam, kitarva szerepem mellett.

— Idefigyeljen. Gondolja meg jól. Mit vár Maga a Pendragonoktól? . . . Legfeljebb a rendes honoráriumát fogja megkapni, miért kapna többet . . . Ha okos ember, inkább velünk tart. Nincs időm sokat beszélni, minden pillanatban itt lehetnek . . . Tudja, hogy elképzelhetetlenül sok pénzünk van. Nem tud annyit kérni, hogy ne adná meg . . . Lépjen érintkezésbe Morvinnal. Ha azt mondja, hogy igen, odaadom a címét.

Ebben a pillanatban kopogtattak, Osborne lépett be. Hallatlan zavarban volt, finom arca teljesen kipirulva.

— Sorry, — mondta Maloneynek. — Kénytelen vagyok arra kérni, hogy egypár szót beszélhessek Magával négszemközt. Talán jöjjön fel hozzám.

— Nekem nincs titkom a doktor előtt. A doktor az én barátom.

— Ahogy gondolja, Maloney. De amit mondanom kell, nem olyan természetű, hogy kellemes volna Magának, ha más is hallaná. A nagybátyám üzenetét kell átadnom.

— Halljuk, halljuk. Végre egyszer szóba áll velem a nemes lord.

— Nagyon kínos helyzetben vagyok — mondta Osborne. Leült, megint felállt, rágyujtott, sehogyse tudott nekikezdeni.

— Mialatt nagybátyám távol volt, — kezdte végre — a kastélyban újabb különös dolgok történtek. Nagybátyámnál feltörték az íróasztalt és a szekrényeket. Azt mondja, nagyon ügyes betörő volt, aki ott járt, de azért észreveszi a nyomokat.

— És elvitték a pénzt?

— Nem, nem vittek el semmit.

— Akkor nincs baj. És mi közöm nekem mindehhez?

— Az Earl of Gwynedd megbízott, mondjam meg Magának, hogy a Roscoe-ügyre vonatkozó iratokat nem tartja a kastélyban.

Maloney felugrott.

— Csak nem akarja azt mondani, hogy én! . . . Azután hirtelen elhallgatott.

— Még valamit meg kell mondanom, Maloney — mondta Osborne nyomatékkal. Zavara elmúlt, helyét valami zordon irónia foglalta el. — Az a valaki csak az ablakon át mehetett be az earl lakosztályába. Az ajtó be volt zárva és állandóan őrizték. Már most az earl, ismerve az Ön sziklamászó tehetségét . . .

— Stop! — kiáltotta Maloney. — Elég volt a sértegetésből! Öt perc múlva nem vagyok a kastélyban! És az earl felelni fog . . .

— És azonkívül az earl megbízott, adjam át ezt, úgy látszik, ott felejtette.

És átnyujtott egy kis hajlott kést, olyant, olyant, amilyent Hátsó=Indiában használnak. A kést én is ismertem, láttam Maloneynál.

— Damn! — kiáltotta Maloney, és ez volt a végszava. A következő pillanatban már nem volt a szobában.

Utána siettünk, a folyosón felsegítettük John Griffithet, akit Maloney feldöntött rohantában.

A kapus látta, amint a garázs felé futott.

Még láttuk, amint egy motorbicikli kikanyarodott örült tempóban a park középső fásorába.

— Gazember! — mondta Osborne — sose lesz ilyen jó motorbiciklim.

— És most? — kérdeztem.

— Hagyjuk futni. Az earlnek nincs szándékában lépéseket tenni ellene.

Egy darabig még néztünk utána, kissé értelmetlenül.

— Nem fáradt, doktor? — kérdezte Osborne. — Ha nincs terhére, menjen talán be a könyvtárba. Nagybátyám nagyon szeretne beszélni Magával.

Várakozásteljesen siettem a könyvtárba.

*

Az earl az óriási íróasztal mögött ült. Mikor beléptem, felállt és még sokkal magasabb volt, szinte már nem is volt udvariasság, hogy felállt és én eltörpültem mellette — mintha ez is monumentalitását akarta volna hangsúlyozni.

A könyvtárterem is végtelen nagy volt, de most az egészét megtöltötte valami módon az earl jelenléte. A könyvek is máskép néztek le gondos polcaikról, nem mint kiállított múzeális tárgyak, hanem mint jószág, ami a gazda szemén hízik. Egyszerre minden a helyén volt, a metafizikai helyén, a hosszú olvasó asztalok, a földgömbök, és a félmeztelen, tiszteletreméltó aggok, akik szobor formájában gubbasztottak a szekrények fölött.

Egy ideig barátságosan hallgattunk.

— Hát elment, — mondta végre. — Tulajdonképen örülök, hogy így történt. Kényelmesen ül? Biztosítottam, hogy igen, bár feszesen és előre hajolva ültem, lesve a szavait.

Az earl felkelt és csengetett. Rogers egy tálcán pókhálós borospalackot hozott be és két régi metszésű poharat.

— Kóstolja meg ezt a portót, doktor. Egy ritka évjárat, az 1851-es. Maga, mint gyűjtő-természet, meg fogja becsülni. A barátságunkra.

A portó sírnivalóan jó volt. Drága, régi déltengeri napsütések váltak ihatóvá benne. Az earl tétovázva játszott egy kulccsal.

— Lehet, hogy Maga úgyis mindent tud. Maga megszokta, hogy a tényeket módszeresen egymás mellé rakja, és hisz az okság elvében. Mégis azt hiszem, bocsánatot kellene kérnem. Úgy fogadtam Magát, mint egy ostromlott vár parancsnoka egy jóbarátot, aki lehet, hogy az ellenség táborából jön.

— Mylord, a hasonlat igen találó. Azt hiszem, nem viselkedhetett volna másképpen. Én az Ön helyében vagy kidobtam volna a vendégeimet, vagy magam utaztam volna el.

— Úgy gondolja?

— Feltétlenül.

— Miért?

Az earl módszere csakugyan királyi volt: úgy érezte, hogy menteketni kellene magát, de inkább arra bízta a mentetőzést, aki előtt tisztázni kellett tetteit. De én mérhetetlenül tiszteltem az earlt, és szívesen belementem a szerepcserébe.

— Mylordot két ízben akarták megölni, mielőtt idejöttem. Mylordnak bizonyára meg voltak az okai, hogy feltételezze, hogy az egyik vendég nem jámbor szándékokkal közeledik.

— Meg voltak az okaim, hogy Maloneyra gyanakodjam.

— Ami pedig engem illet, most már látom, hogy Maloney ügyessége következtében olyan nagyszé-
rűen felszerelve érkeztem ide, hogy még gyanú-
sabb voltam, mint Maloney. Szinte tálcán hoztam
a bombát.

Az earl mosolygott.

— Well, miután Maga ilyen szépen védekezik
az én nevemben, azt hiszem, nekem a Maga névé-
ben kellene védekezni. Hiszen Magát én hívtam
meg, miért gyanakodtam volna?

— Már az is gyanús kellett, hogy legyen, hogy
Maloney=vel jó barátságban vagyok.

— Szabad valamit kérdezniem, — vetette közbe
az earl. — Régóta ismeri Maloneyt?

— Nem. Pár napja, hogy megismerkedtem vele
a British Museumban.

— Hogyan? Tehát Maloney=val azután ismer-
kedett meg, hogy én meghívtam Llanvyganba?

— Igen. Maloney biztosan azért varrta magát a
nyakamba, hogy együtt jöhessen velem és az eset-
leges gyanút énrám háríthassa.

— Számot tudna adni, honnan tudott Maloney,
vagy azok, akik Maloneyt ideküldték, a Maga ter-
vezett idejövételéről?

— Fogalmam sincs.

— Attól félek, egy kém van Llanvyganban.
Máskép nem tudom megérteni. Ki lehet az? De
kérem, folytassa.

— Maloney azt mondta Osborne=nak és Osborne
valószínűleg tovább adta Mylordnak, hogy én Lady
Malmsbury=Croft-hoz azért mentem el, hogy meg-
ismerkedjem Mylorddal és meghívassam magam
Llanvyganba. Ami szintén nem volt igaz. Ne méltó-
táztassék rossz néven venni, de külföldi vagyok, és
addig a napig csak nagyon futólagos tudomásom
volt Mylord létezéséről.

— Tudom, azóta beszéltem Lady Malmsbury=

Crofttal, aki elmondta, hogy Ön nem is akart eljönni az estélyre.

— Szóval megérkeztem ide a kastélyba, nagyon gyanús körülmények közt és nagyon rossz pillanatban. Mylord még ki sem pihente magát a londoni merénylet után. A gyanús mozzanatokot aztán valahogy egységbe foglalta a gyűrű, amit megérkezésemkor Mylordnak átadtam. Bár a gyűrű történetét nem értem egészen.

— Én sem értem. T. i., hogy hogy kerül ez a gyűrű Magához.

Zavarba jöttem. El kellett volna mondanom Eileen St. Claire-rel való találkozásomat. De a becsületszavamat nem szeretem megszegni. Idegesen köhögtem és azt mondtam:

— Nem mondhatom el. Becsületszavamat adtam annak, akitől a gyűrűt kaptam, hogy nem fogom elárulni. Bár az illetővel akkor beszéltem először és nem igen tudom, hogy kicsoda. Csak azt, hogy Maloney révén ismerkedtem meg vele.

— Rendben van, — mondta az earl. — Én tudom, hogy kicsoda. Talán menjünk tovább.

— Ilyen körülmények közt kénytelen volt bizonyos óvintézkedéseket tenni vendégeivel szemben.

— Végtelenül sajnálom, doktor, be kell vallanom, én csak nagyon általános utasításokat adtam Rogersnek és nem tudom pontosan, miről van szó.

— Az első, amit észrevettem, az volt, hogy a revolveremből kivették a töltényeket.

— Ó, hisz ez gyalázatos — mondta az earl, elpirulva.

— Ebből az aproposból talán megkérhetném a Mylordot, hogy adják vissza a töltényeimet. Nekem több töltényem ezen a világon nincs, és remélem, nem is lesz. És rosszul alszom, ha a revolverem nincs megtöltve. Nem tehetek róla, rászoktam.

— Azonnal visszakapja a töltényeit.

Felkelt és csengetett.

— Addig is, folytassa.

— Ugyanakkor kikutatták a bőröndömet és egy kis csomagot elvittek belőle.

— Tudja Ön, hogy mi volt a csomagban?

— Őszintén megvallva, fogalmam sincs róla. Maloney adta nekem a csomagot, mert nem fért el az ő poggyászában.

— A csomagban ekrazit volt. Végtelenül sajnálom, de az ember néha megdöbben az érthetlentől. Még sose volt vendégem, aki ekrazitot hozott volna magával. Egyébként már akkor is gondoltam, hogy Maloney bizománya.

Rogers bejött és az earl utasítást adott, hogy adják vissza a töltényeimet, és kutassák át a parkot, nem rejtőzött-e el valaki.

— Köszönöm a bizalmát, Mylord. De szabad nekem is kérdeznem egyet-mást?

— Kérdezzen, doktor, ha lehet, felelek.

— Azt szeretném tudni, hogyan tisztázódott az én ártatlanságom. Mert elismerem, hogy nagyon gyanús voltam. És most olyan kényelmetlenül érzem magam, mint egy ideges ember, mikor meghallja, hogy a szomszédja zsebéből ismeretlen tettes kihúzta az aranyórát. Szeretném tisztázva tudni magam.

— Well, mindinkább világossá vált, hogy Maloneynek rossz szándékai vannak. Csak az ablakon át lóhtettek rám és csak valami csodálatos akrobata-tehetség mászhatott fel a karyatidákon át a második emeletre.

— De ebből még nem derül ki, hogy én nem vagyok a cinkostársa.

— Idővel jobban megismertem Magát, Cynthia és Osborne elbeszélésein keresztül. Kérdezősködtem Londonban és láttam, hogy flörtöl a könyvtárban . . .

— Tessék?

— . . . a könyveimmel. A Maga életformájával nem lehet összeegyeztetni egy kitervelt gyilkosságot. Azt hiszem, még egy virágot sem szakítana le, annyira irtózik az erőszaktól. Ezzel nem akarok Magáról jót mondani. Maga nem jó ember, nem is rossz ember, az intellektuelre nem húzhatók ezek a kategóriák. Maga képes önzésből és kényelemszeretetből nem megtenni olyan dolgot, amit minden rendes ember megtenne embertársai érdekében. De nem lenne képes megtenni valamit, ami kiszámított módon árt más embernek. Túlságosan passzív ahhoz.

— Köszönöm a diagnózist. Félek, hogy igaza van, Mylord. De vajjon ezek a lélektani érvek elegendők ahhoz, hogy felmentsenek?

— Teljesen. Az ember nem igen tesz olyant, ami homlokegyenest ellenkezik a természetével. Maloney barátunk sohasem fog neo=scholasztikus teológiával foglalkozni. Cynthiából sose lesz hangversenyénekesnő. Osborne sohasem fogja rendszeren megkötni a nyakkendőjét.

— Ebből a felfogásból az is következik, hogy Maloney helyett, hogy neo=scholasztikus teológiával foglalkoznék, a jövőben is kísérleteket fog tenni Mylord élete ellen.

— Feltétlenül. Meg vagyok győződve, hogy még találkozom Maloneyval. Vagy ha nem Maloney, akkor valaki más. Az ellenségeim türelmesek és sokoldalúak, mint a Borgiák. Néha csaknem büszke vagyok rájuk. És olyan óriási vagyonról van szó, hogy megértem, hogy nem kímélnék költséget és fáradságot . . .

— Szóval, Mylord tudja, kik azok, akikkel szembenáll?

— Hogyne.

— William Roscoe örökösei?

— Hagyjuk ezt a témakört. Majd megállapítja a nyomozás a halálom után.

Láttam, hogy elérkeztem a határig. Zárkózottsága nem engedi meg, hogy tovább beszéljen.

— És mit szándékszik tenni, hogy megvédje magát?

— Nem sokat. Igyekszem félreállni a baj útjából.

— Hogyan?

— Egyelőre várfogságra ítélem magam. Maloney szökése után már nem igen fenyeget veszély Llanvyganban. Itt kivárom az időmet. Aki utoljára nevet... Magát pedig arra kérem, doktor, hogy maradjon itt velem, ameddig csak maradhat. Tudom, hogy mennyi önzés van kérésemben, amikor itt akarom tartani, hogy derítse fel fogságom unalmát, de mindent meg fogok tenni, hogy az idő ne múljék haszontalanul a Maga számára.

— Mylord... — mondtam és valami szép formulán gondolkoztam, hogy kifejezzem, milyen szívesen maradok ezek után Llanvyganban. Ami igaz is volt, de a formulákkal mindig bajban vagyok.

— Szóval, itt marad — mondta az earl. — Nagyon helyesen teszi. Ezek a könyvek, amiket Maga átnézett, nem a legérdekesebbek. Eddig elzárva tartottam Maga előtt a családi archívumot, amely a tulajdonképpeni ritka anyagot tartalmazza. Most az is megnyílik Maga előtt. És amennyire csekélyke tudásommal a segítségére lehetek, minden információt szívesen meg fogok adni.

Kinyitott egy tükrös szekrényt a háta mögött, eddig sose vettem észre, hogy ez is van. Sárgult, régi papírok kerültek az íróasztalra.

Hosszú ideig olvastunk elmerült élvezettel, itt-ott egy érdekes mondatot felolvasva egymásnak és értelmét megbeszélve. Itt volt Fludd levelezése Asaph Pendragonnal, Fludd kiadatlan műveinek a kézírata, az angol rózsakeresztesek jegyzőkönyvei, anyag, amelynek tudományos értéke beláthatatlan.

Az elkövetkezendő hetek és hónapok, amelyeket

a kéziratok áttanulmányozásának fogok szentelni, megjelentek előttem, mint megannyi tudományos bacchansnőnek a táncos menete, végtelen boldogsággal az arcukon, thyrus helyett kezükben kéziratokat lengetve.

Én is egy kéziratot lengettem a kezemben. Egy kódexet, betűtípusa nagyon régi volt, az ú. n. barát-gót betűk. Nem tudom, mi volt, a különös liliomos kötés, vagy a nagyszerű pergamen, amire írva volt? valami rendkívül ünnepélyes volt a könyvben.

— Mi ez? — kérdeztem az earltól.

— Maga úgy rátalál a kincsre, mint a velencések varázspálcája. Ez talán a legértékesebb könyv az egész könyvtárban. Ez a T. könyv, melyről a régi alchimisták és rózsakeresztesek annyit írtak.

— Hogyan? Hát ez a könyv csakugyan létezik?

— A kezében van. Ez tartalmazza a rózsakeresztesek végső bölcsességét.

— De hiszen ez a könyv! . . . — kiáltottam fel. — Erről a könyvről említést tesz a Fama Fraternitatis. Ez a könyv Rózsakereszt sírboltjában állott, a rejtett szent könyvek egyike!

Az earl furcsán mosolygott és nem szólt semmit.

Mint Faust a varázskönyvet, felcsaptam a kódexet, és mohón olvasni kezdtem. Azt vártam, félig tudatosan, hogy mindjárt valami csodálatos fog történni, a szín elsötétül, dörgés közt felemelkedik félelmes méltóságban a Föld szelleme . . .

Azután elszégyeltem magam naivitásomért. A könyv olyan volt, mint a többi könyv, mely az alchimisták végső bölcsességét tartalmazza: allegórikus, homályos mondataiból nem értettem semmit.

Csak az ismerős görög szöveg ragadt meg tudományomban, Osthanesnek, a perzsa bölcsnek az értelmetlen, de szép jelmondata: 'E physis te physei terpetai. 'E physis te physei nika. 'E physis te physei kratei. A természet a természetnek örül.

A természet a természetet legyőzi. A természet a természetten uralkodik.

— Mikor és ki írta ezt a könyvet? — kérdeztem az earlt.

— Nem lehet tudni. A tartalom szerint lehetetlen lokalizálni a könyvet. Az sincs kizárva, hogy csakugyan egy ősi arab könyv latin fordítása. Maga a példány valószínűleg a XIV. századból való.

— Miről szól?

— Amennyire ki lehet venni az értelmét, arról, hogy hogyan lehet az emberi életet évszázadokra meghosszabbítani.

— És ad valami konkrét utasítást, vagy pedig csak allegorikus általánosságokban marad, mint a többi könyv?

Az earl elgondolkozott, azután halkán válaszolt.

— Azt lehet mondani, hogy ad utasítást azok számára, akik megértik.

— Ó, Mylord . . . egy kérdés : mit gondol, volt valaha valaki, aki ezeket a misztériumokat megértette?

— Volt. Fludd megértette őket. Asaph Pen-dragon is.

Egy ideig hallgatott és kutatóan nézett rám.

— Van valami ősi bölcsesség, valami ősi kinyilatkoztatás, aminek minden emberi tudomány csak a hígítása — mondta csendesen. — Amit az emberek elfelejtettek abban a mértékben, amint növekedett a képességük, hogy racionálisan gondolkozzanak.

— Igen, — mondtam — ez ma már csaknem tudományos igazság. Minden nép mithológiája egy törvénytmondó bölccsel kezdődik : Hamurabbi Babilonban, Hermes Trismegistos Egyiptomban . . .

— És minden nagy gondolkozó úgy tudta, hogy az igazságot valahonnan messziről, ősi-időkből kapták az emberek. Gondoljon Platon Atlantis-meséjére a Timaiosban . . . Volt egy világ, egy

nagy sziget, ami a tenger alá süllyedt. Innen hozták magukkal a titkokat az egyiptomi papok. Az elsüllyedt sziget talán csak szimbólum, szimbóluma a mágikus megismerésnek, ami azután elsüllyedt az emberek tudatában, és csak az álomban jelenik meg itt-ott...

— És mindig voltak emberek vagy titkos társaságok, — folytatta — akik azt állították magukról, hogy ők őrzik a régi tudást. Az egyiptomi papoktól átvették az alexandriai misztériumkultúszok, az alexandriaiaktól a zsidó kabala és a gnosztikusok, a gnosztikusoktól a templomos lovagok, a kabalától a késő középkori misztikusok, Pico della Mirandola, Trithemius apát, Cardano, Raimundus Lullus, Paracelsus és végül is a rózsakeresztesek. A rózsakeresztesek a 3 lánc utolsó szeme...

— És aztán...?

— Azután következik a racionalizmus. Az emberek elkezdnek módszeresen és természettudományosan gondolkozni. Kitalálják a gőzgépet és a demokráciát. És a régi megismerés paradoxonná válik, szisztematikus eszünkkel meg sem értjük, mint ahogy nem tudjuk megérteni a néger babonáit. Ami azután jön, okkult tudomány, mind csalás és paródia. A racionális ember álarcos bálja az irracionálisban. A XVIII. századi szabadkőművesek, a spiritiszták, a theozófusok... St. Germain és Cagliostro azt állították magukról, hogy sok ezerévesek. Kétségtelenül hazudtak. De vajjon, mert sok ember csak hazudja, hogy ismeri a walesi herceget, lehet arra következtetni, hogy a walesi herceg létezése csak babona?...

— Mai gondolkozási formánkkal nem tudjuk felfogni ezeket a dolgokat. Úgy tudjuk, hogy a test egy gépezet, ami idővel elkopik, tönkremegy. De Asaph Pendragon és Fludd még úgy tudták, hogy az emberi életet meg lehet hosszabbítani tet-

szés szerint. Physis physei krateri. A természet uralkodik a természetben.

Megint felkelt és nagy lépésekkel átment a termen.

— Mylord . . . annyian tudták az aranycsinálás titkát és senki sem csinált aranyat. Vajjon akik a hosszú élet titkát tudták, miért nem kísérelték meg soha, hogy megvalósítsák?

Az earl hangja valahonnan a roppant terem végéből felelt:

— Honnan tudja, hogy senki sem . . . ?

Hirtelen eszembe jutott minden, amit az earl kísérleteiről tudtam. Az óriás axolotlok, melyeknek az életét évekre megszünteti és azután felátmasztja őket . . . és az a mese, hogy eltemettette magát és kiásták . . .

És akkor egy határtalan összefüggés kezdett derengeni bennem.

— Mylord, — ugrottam fel hirtelen — ma délután Pendragon várában jártam . . .

— Tudom — mondta az earl.

— Tudja? Talán Ön akkor az öregtoronyban volt?

— Nem. Nem is fontos. Azt is tudom, hogy lenn voltak a sírboltban. Azt is gondolom, hogy megfejtette Rózsakereszt személyazonosságát.

— Úgy-e Rózsakereszt és Asaph Pendragon egy és ugyanaz a személy?

— Igen. Asaph volt a mester. A többiek csak tanítványok voltak. Fludd is. Nem is a legjobb tanítvány. Fludd nem volt igazán jó családból való; közölni akarta azt, amit tudott. Azért írt annyi mindent, ami ma már nevetséges. Minden közlés meghamisítja a valóságot. Az igazi tudósok nem fogalmazzák meg a tudásukat. Asaph semmi vágyat nem érzett, hogy a fűszeresek értesüljenek felfedezéseiről.

Úgy éreztem, hogy az earl ki akar térni a legfőbb kérdés elől.

— Hol van Asaph Pendragon holtteste? A sír üres . . .

Az earl hosszú ideig nem felelt.

— Talán áttették máshová — mondta végül. — Talán átvitték a llanvygani parkba. A tizenharmadik Earl of Gwynedd, John Bonaventura, kinyitotta a sírboltot a pendragoni várban . . .

John Bonaventura! Ez a név már akkor is megütött, amikor a Museumban olvastam a család történetét. Már akkor is úgy éreztem, hogy már olvastam róla valahol. Most egyszerre eszembe jutott, hogy hol. Most én mondtam :

— Tudom. Kinyitotta a sírt, amint megmaradt százhusz éven át . . .

— Honnan tudja? — kiáltott rám az earl megdöbbenve.

— olvastam Lenglet de Fresnoy memoárjaiban.

— Lenglet de Fresnoy? aki megírta az alchimisták történetét, úgy 1760 körül?

— Úgy van, az az.

— Mit ír még a memoárjaiban?

— Nem emlékszem, de valami nagyon furcsát. Mintha valami olyasmit, hogy Asaph Pendragon nem is halt meg . . . nem emlékszem.

— Hogy jutott Maga Lenglet de Fresnoy memoárjaihoz? Hol vannak?

— A kézirat a Viscount of Braedhill hagyatékában volt. Egy évvel ezelőtt katalogizáltuk. Akkor találtam. Most már a British Museumban van.

— Mit mond? A British Museumban? Hisz ez rettenetes.

Az earl óriási lépésekkel járt fel és alá. Most megértettem : a terem méretei az ilyen fel- és alájárások számára készültek. A padló döngött, a tiszteletreméltó félmeztelen aggastyánok rázkódva bólogattak a polcokon.

— Valamit tennünk kell, doktor, valamit ten-

nünk kell. Nem tudom elviselni azt a gondolatot, hogy az őseim legőrzöttebb titkai most mindenki számára megközelíthetők. Olyan az érzésem, mintha nyilvános sétateret rendeztek volna be a családi sírboltban... És különben is, tudnom kell, hogy mi van azokban a memoárokban. Azt a kéziratot meg kell szereznünk... De én most nem mehetek Londonba. Ezek a gangsterek... Megvan, doktor, Maga megy Londonba az én nevemben.

— Szívesen, Mylord.

Az earl megnyugodott, visszatért karosszékébe, mint egy vihar utáni nagy hullám.

— A British Museum bizonyos fokig lekötöztettem. Mikor átvettem az earlséget, sok érdekes könyvet ajándékoztam nekik. Maga elmegy a könyvtár igazgatójához, és egy csereajánlatot tesz. Mit ajánljunk neki, mit gondol?

— Talán az egyik perzsa kódexet.

— Nagyszerű gondolat. Holnap reggel leltárat veszünk fel a perzsa kódexekről, mondja meg, hogy szabadon választhatnak. Egy ilyen perzsa könyv, úgy képezelem, tízszer annyit ér, mint Lenglet de Fresnoy kézírása. És ha valami nehézség volna, forduljon az ügyvédemhez, Mr. Alexander Setonhoz, az Inner Templeben. Mindenesetre menjen el hozzá és beszélje meg vele a dolgot. Most mindjárt megírom a leveleket, az egyiket neki, a másikat a könyvtár igazgatójának.

— Mylord, — mondtam őszintén — büszkén fogok felmenni a Museum lépcsőin, mint Llanvygan követe...

Kopogtak, Rogers lépett be. Átadta a töltényeimet.

— A parkban semmi gyanusát sem találtam — jelentette.

— Az összes kapukat nézze újra meg — intéz-

kedett az earl. — És állítson őrt a lépcsőházba, ami Cynthia és Osborne szobáihoz vezet. Nem lehet tudni, a csapóajtó históriája óta...

Azután elbúcsúztam és aludni mentem.

*

A szobámban ültem és nyugtalanul cigarettákat szívtam. Olyan éjszaka volt, amikor az embernek eszébe sem jutna, hogy a pipa milyen filozófikus békét ad az emberi arcnak.

Holnap Londonba megyek, az Earl off Gwynedd megbízásával. Ó, mennyi minden történt ma: Rózsakereszt sírja, a csapóajtó, Maloney hirtelen megvilágosodása és eltűnése, mint egy ping-pong labda, amit meggyujtanak, és a könyvek titkai, megannyi földalatti folyosó. Ki tudna aludni ma, díszletként ingó házfalak között?

Vannak időszakok, amikor mindennek mélyebb jelentősége van. A nyitott ablakon át összetett szagokat hoz be a szél: virágágyak édességét, a fák komoly illatát, szalma- és istállószagot és valami keserűt, amit nem tudok kielemezni. Szomorúak vagyunk tizenhat éves korunk szomorúságával, szerelmeink megtört vonala grafikonszerűen előtűnik van, óvatosan örülünk a holnapoknak, nagyon távoli medvék bőrére iszunk és tíz kilométer körzetben meghallunk minden zajt.

Tudjuk, hogy a konyhában még nagy élet van, az ablak alatt valaki járkál, elkésett kertész, Cynthia szobájában még világosság van és jó volna felmenni hozzá. Biztosan levelet gépel. Minden második nap húszoldalas levelet ír titokzatos asszony-barátjának.

Nyár van és intenzíven érzem, hogy tél lesz, fehérruhás karácsony, amikor a tea különösen ízlik. Szeretnék korallszigetek zöld lagunáiban hajózni... Mindent szeretnék és vágyódással mindenben részes vagyok.

Ezek a napok, amikor valaki meg szokott halni.

Éppen így éreztem magam azon az éjszakán, amikor szegény Joe szublimátot ivott, miután nem talált vevőt az írógépére. Így éreztem magam aznap reggel, mielőtt az újságban olvastam, hogy Jennifer Andrews a tengerbe fulladt az egész kiránduló társasággal. Nem tudjuk, a lelkünk hol végződik. Ezt, gondolom, Madách írta.

Talán elmegyek sétálni a parkba. Alvásról szó sem lehet. De tele voltam meg nem határozható félelemmel.

A hátborzongató képzetek vonzzák egymást. Az ember nem akar rájuk gondolni és annál inkább rájuk gondol. A fantáziám egyre visszatér az earl különös állataira. Kocsonyás fehér testtel imbo-lyognak a hosszúszerű növények között, az óriás axolotlok. Némelyik már tízszer is meghalt. . . Ha most egy axolotl kiszabadulna . . . bejönne a szobámba . . .

Meggyújtottam a nagy villanyt és fel és alá rohantam.

Ez a sejtelmes nyugtalanság, ami eltölt, idegzettem tűzijátékos reakciója a túlságosan gazdag nap után. Máskor négy hónap alatt nem történik ennyi.

Ez a suhogás, amit most hallok, gondoltam, valószínűleg egy bagoly. Furcsa egy madár, éjjel is lát, mint a connemaraiak.

Ezt a kiáltást . . . ezt egy madár hallatta, amint riadtan felébredt. Ha értenék valamit a madarakhoz, meg tudnám mondani, milyen madár . . .

Ez a reccsenés egy nagy ág volt a szélben.

Ezek a bársonyos lépések . . . alkalmasint valamelyik nagy kutya lehet, kettő is van itt, az egyiket Maximnak hívják, a másikat, a bernáthegyit, Emirnek. Különös, hogy ilyen nagy állatok milyen csendben tudnak járni.

És ezek a tompa hangok, mintha valaki a fejemet ütögetné szivacsba burkolt póznával . . . Valaki

járkál fölöttem az earl lakosztályában. Úgy látszik, ő sem tud aludni.

A hold olyan, mint . . . olyan, mint . . . de ki tud ma egy új hasonlatot a holdról. A hold olyan, mint a hold.

És most ez a hang olyan, mintha valaki a falat súrolná. Talán Llanvygan őrangyalai tisztítják a falakat ragyogó másnapra.

De Doktor úr, csakugyan súrolják a falakat!

Azután egy irtózatos, nem emberi kiáltás töri darabokra az éjszakát. Utána tompa ütődés, valahol lenn, nagyon lenn, végső mélységekben.

Az ablakhoz rohantam. Lenn valami sötét test feküdt és vonaglott. Felettem pedig, a balkónon, valaki állt. Vagy lebegett, mit tudom én, minden olyan valószínűtlen volt. Fekete ruhában és a malomkő-gallért csak én képzeltem hozzá? vagy az egész alak magam=szülte fantom volt a titkos értelmű éjszakából? . . .

Egy pillanatig tartott a látomás és eltűnt.

És azután hirtelen, robbanásszerűen diadalmaszkodott a realitás. Ajtók csapódtak, lábak dobogtak, emberi szavak kérdezősködtek mindenfelé. A kertben emberek szaladtak lámpákkal.

Kisiettem a folyosóra, le a kertbe, teljesen Bátky János, azonos önmagammal. A boszorkányságoknak végük volt.

A kertben ott álltunk a holttest fölött. Ott állt az earl kócosan és hálóköpenyben, Osborne esőkabátban, nagyon furcsán mindenki.

Valamelyikünk felemelte és a világosság felé fordította a fejét. Megismertük Maloneyt.

Olyan egyszerű és világos, ha valaki meghal. Amíg élt, tele volt ravaszsággal és hátsó szándékkal, amit münchenhausenes fecsegése mögé bujtattott. Most itt feküdt: visszajött, miután motorbiciklis szökésével kellő alibit szerzett magának, be akart hatolni a falon át az earl lakosztályába,

és lezuhant vagy lelökték ismeretlen kezek. És a connemariaiak is meghalnak, ha két emelet magasságból leesnek.

Az earl megint a nagy parancsnok volt. Katonás volt és egykedvű, amikor intézkedett, hogy hová vigyék a holttestet.

De mikor felemelték, akkor láttam, milyen furcsán zuhant le a szerencsétlen: az egész nyaka kifordult és az arca hátrafelé nézett, mint a varázslóké a Divina Comediában.

Osborne-nal lassan felfelé ballagtam és hallgattam a furcsa sírbeszédet, amit Maloney fölött tartott:

— A legszimpatikusabb orgyilkos volt, akit valaha láttam.

Aznap éjszaka megint lódobogást hallottam. Különben is nagyon éberem alszom, de a nap izgalmai ezen az éjszakán állandó feszültségben tartottak. Ötpercenként felébredtem és nagy nyögéssel dobtam át magam az álomba, ami az ágy másik felében feküdt.

Három óra felé hallottam a lódobogást. Rögtön az ablakhoz rohantam és láttam a fáklyás lovast, mint az első éjszaka, elvágatni Pendragon felé.

*

Másnap az earl megjelent a reggelinél, melyre meghívta a Rev. Dafyd Jonest is. Az earlt kivéve, mindenki nyugtalan volt és az álmatlanság nyomait viselte, különösen Cynthia. Karikás szemével, sápadtságával, sötét ruhában, aznap különösen tetszett nekem. Regénybeli várkisasszony volt, akit családjának különös balsorsa üldöz.

Az earl előadta a lelkésznek Maloney halálát. Elmondta, milyen súlyos gyanú terhelte Maloneyt, aki védekezni nem tudván, motorbiciklin szökött meg a kastélyból, majd éjszaka lopva visszatért, be

akart hatolni az earl lakosztályába, és lezuhanva a második emeletről, szörnyet halt.

Intézkedett, hogy — ámbár nem tudták, Maloney milyen felekezethez tartozik — az angol Egyház szertartásai szerint temettessék el, még aznap. Osborne-t pedig megbízta, hogy tegye meg a szokásos intézkedéseket. Maloney hozzátartozóit egyikünk sem ismerte, ő maga sohasem említett senkit. Rogers szerint Maloney llanvygani tartózkodása alatt egyetlen egy levelet sem kapott.

Engem pedig megkért az earl, hogy tegyem meg, amit tegnap megbeszéltünk, haladék nélkül. Rá kellett eszmélnünk, hogy a perzsa kódexeket nem tudjuk katalogizálni úgy, amint előző este tervbe vettük, mert egyikünk sem tud perzsául. A kódexekből nem értettünk mást, mint a képeket. Az earl ezért azt indítványozta, válasszom ki azt az öt kéziratot, ami az illusztrációs anyag szempontjából a legrégebbnek és legértékesebbnek látszik, és azokat vigyem magammal.

Ki is választottam az öt kódexet, azután becsomagoltam. Megebédeltünk és elbúcsúztam az earltól, megígérve, hogy a legrövidebb időn belül visszajövök a kézirattal.

Azután elbúcsúztam Cynthiától, kissé megtottan, ez volt az első elbúcsúzásunk. Cynthia angolos tartózkodással, elfogódott hangon mondta:

— Remélem, kellemes időt töltött minálunk . . .

És mind a ketten olyan zavarban voltunk, hogy az minden ékesszólásnál többet ért.

Estére megérkeztem Londonba, kis hotelembe, a British Museum mögötti végtelen hotel=rengesben. Kicsomagoltam és lementem az étterembe, hogy elfogyasszam a szörnyű roastbeeft és a kegyetlen főzeléket hozzá.

Vacsora után búsan kavargattam a sárga folyadékot és elmélkedtem, hogy vajjon az is a puritán

és methodista vallási gátlások szomorú következménye, hogy az angolok képtelenek iható kávé t főzni, amikor egy súlyos kéz nehezedett a vállamra. Egy kőszobor keze.

Felnéztem és inkább örömmel állapítottam meg, hogy régi ismerősöm tornyosodott fölöttem: Lene Kretzsch, kit a porosz állam ösztöndíjazott Oxfordba, hogy történelmi stúdiumokat végezzen. A szüneteket rendszerint Londonban töltötte, hogy a British Museumban dolgozzék. Ilyenkor az én hotelemben lakott és nagy barátságot tartott fenn velem, mint félig-meddig kollégával és mint Museum-beli olvasóval.

Bár én meglehetősen féltem tőle és rosszabb hangulataimban nem jöttem haza vacsorázni, nehogy utána velem jöjjön sörözni. Nem mintha csúnya lett volna, sőt, inkább szép nő volt, a maga nagydarab módján, és mindig óriási sikerei voltak a férfiaknál. Határozottan mutatós volt. Azok közé a nők közé tartozott, akiknek a harisnyáján mindig épp most szalad le egy szem, vagy épp most szakad le egy gombjuk, vagy kireped a blúzuk, és így azt az érzést keltik az emberben, hogy állandó fizikai fejlődésben vannak.

A félelmet inkább a jelleme gerjesztette bennem. Lene Kretzsch «Gemütsmensch» volt, csupa nagytermetű szívjóság és áldozatkézség alapján véve. De ugyanakkor abszolút modern nő volt, sőt, két héttel mindig a legújabb szellemi fejlődés előtt. Gyűlölte a szentimentalizmust, az emberies limonádét, a Neue Sachlichkeit vérengző híve volt.

Barátságunk is így kezdődött. Ő oltott el engem, amikor meggyulladtam. T. i. egyszer közvetlenül a kandalló mellett ültem egy Timesszel. (Mellesleg az angol újságok kezelését sose tudtam megtanulni, úgy látszik, ahhoz születni kell, hogy az ember az angol sajtótermékeket olyan mikroszkópikus terjedelműre tudja összehajtani, mint ahogy ők azok

ták.) Most is, amint lapoztam, az egész szoba tele volt Timesszel.

A kis inasfiú, a «page», úgy látszik, éppen akkor tett a tűzre és ő sem vigyázott. A Times tüzet fogott és én olyan voltam, mint az égő csipkebokor. A részletekre nem emlékszem, csak azt tudom, hogy Lene mindjárt fölöttem volt, összetaposta az égő újságot, rám öntött néhány csésze meleg teát, ami a szobában található volt, a hajamat cibálta, mert hátha lepörkölődött, azután felcipelt a szobájába, megmosdatott, levetkőztetett, és rám adott valami nagyon férfias női ruhadarabot, ami nagyon bő volt nekem — és mindezt, mielőtt annyit mondhattam volna, hogy rendkívül lekötelez. Azután rettenetesen kiszidott, hogy hogy lehetek ilyen ügyetlen.

Ettől kezdve Lene fejéből nem lehetett kibeszélni, hogy én határtalanul ügyetlen és élheterlen vagyok és tönkremegyek, ha nem vigyáznak rám, és a saját gondnoksága alá helyezett.

Naponta berontott kopogás nélkül — mert mire jó a kopogás? — a szobámba, szétszórta a ruháimat, hogy felvarrja a hiányzó gombokat, tejet melegített nekem éjszakára és megköszöri a zsilett-pengéimet. A Museumban odajött hozzám, mielőtt elmentünk, összecsomagolta a jegyzeteimet és a hónom alá dugta az attasé-táskámat, ha ugyan nem ragaszkodott hozzá, hogy ő vigye hazáig.

Közben pedig állandóan arról értekezett, hogy milyen élheterlen vagyok. Én pedig nem szeretem ezt a témát, mert tényleg nem tartozom az élhelmelek közé. Azonkívül Lene gyámkodása határozottan rosszat tett nekem. Lassankint csakugyan olyan lettem, amilyennek beállított. Kezdtém megbotolni a szőnyegben, kifelé akartam kinyitni az ajtót, ami befelé nyílt, félóraig kerestem a karkötő-órámat, ami a karomon volt, elvesztettem a jegyzeteimet, és elfelejtettem ebédelni, ha nem szólt nekem.

A helyzet valóban ijesztő volt. Szerencsére egy meleg nap Lene-nek eszébe jutott, hogy nem tesz jót nekem a londoni nyár, becsomagolta a holmit, megvette a vasútjegyet, és elküldött Skóciába.

Az ötlet nem volt rossz, nagyon szép túrát csináltam a tavak körül, és nem jöttem addig vissza, amíg az egyetemi előadások el nem kezdődtek és Lene nem ment vissza Oxfordba. De azontúl is találkoztunk a szünidőkben és barátságunk, bár kevésbé viharos formákban, de továbbra is fennmaradt.

Szerencsémre Lene szerette sűrűn változtatni a védenceit. És ez volt a második dolog, ami megdöbbentett Lene természetében: hallatlanul kiterjedt szerelmi élete. Nem vagyok puritán, és nézetem szerint a szerelem mindenkinek a magánügye, és tudom, hogy Lene csak szívjóságból és áldozatkészségből volt olyan odaadó, de ez a hallatlan sokoldalúság mégis megijesztett.

Két napig az ember egy kínai mérnökkel látta, azután egy hétig egy kanadai farmerrel, akit viszont egy francia selyemfiú váltott fel, hogy helyet adjon egy átutazó öreg német klasszikus filológusnak, meg egy lengyel ping-pong bajnoknak, szimultán. És mindegyik szerelmét elmesélte összes többi szerelmének és nekem, hajmeresztő részletekkel, az érzelmek belekeverése nélkül, bár időnkint hangsúlyozva a «das Moralisché»-t, ami «versteht sich von selbst», (sose tudtam rájönni, hogy mit ért ezalatt) — és tárgyilagosan, szörnyű tárgyilagosan.

És ime, Llanvyganból való megérkezésemkor megint Lene Kretsch védőszárnyai borultak fölélem. Néhány enyhébb gorombaságot mondott megjelenésemre vonatkozólag és elvitt sörözni. Sosem merészkedtem arra vállalkozni, hogy annyi sört igyam és annyi cigarettát szívjak, mint ő. Bizo-

nyos enyhe melankóliával néztem a hatalmas fogasztást és záróráig hallgattam a történeteit: hogyan húzott ki a folyóból két oxfordi atlétát, hogy mentett meg az elzülléstől egy gazdag skótot, aki kezdett költekezővé lenni, és hogyan csábított el egy teológiai professzort, aki negyvenöt éves koráig megőrizte ártatlanságát.

És fogalmam sem volt róla, hogy katonás egyénisége milyen élannel fog bevonulni az én külön walesi kalandomba. Amit, ha meg nem tett volna, nem is beszéltem volna róla ennyit, mert én is híve vagyok bizonyos fokig az új tárgyilagosságnak és nem szeretem a henye epizód=alakokat. De menjünk sorjában.

*

Másnap elindultam, hogy teljesítsem küldetésemet.

Nem volt nehéz. Az igazgató, akihez fordultam, már előzőleg megkapta az Earl of Gwynedd levelét. Hosszasan elmagyarázta, mennyire példátlan a British Museum történetében, hogy valami a Museum birtokát képező tárgyat kiadjanak, de tekintettel az Earl of Gwynedd érdemeire a gyűjtemények gyarapítása körül... és elmondta, milyen fantasztikus kincseket ajándékozott az earl a Museumnak, mikor átvette az earlséget.

Azután megnézte a kódexeket és megkért, legyen türelemmel estig, addig meg fogja kapni fölötteseinek a felhatalmazását, hogy a kért kéziratot kiadhassa, és a keleti szakértők meg fogják állapítani, hogy melyik kódexet kérik cserébe. Elbűcsűztam és táviratban értesítettem az earlt, hogy másnap jövök a kézirattal.

Megebédeltem egy kis olasz vendéglőben, a Soho városrészben, mert csak vacsorát ettem a hotelemben, két angol főétkezést nem bírtam volna ki.

Mire visszasétáltam a hotelbe, már egy levél várt rám. Felbontottam, Eileen St. Claire levele volt.

«Kedves Doktor, azt gondolom, most már visszaérkezett. Nagyon kérem, keressen fel a Grosvenor House-ban, Eileen St. Cl.»

Nem volt semmi kedvem a hölgyet felkeresni. A gyűrű története óta a legteljesebb bizalmatlanságot éreztem vele szemben. Biztos voltam benne, hogy ő is hozzátartozik valamiképpen az Earl of Gwynedd ellen szőtt összeesküvéshez. Elhatároztam, hogy a tájékára sem megyek a Grosvenor House-nak.

Délután felkerestem egy-két ismerősömet, azután elmentem a British Museumba. Minden rendben volt, megjött az engedély, hogy a kéziratot kiadhatják és a szakértők kiválasztottak egy perzsa kódexet.

— A Museum tulajdonképpen nagyon jó cserét csinál — mondta az igazgató. — Ez a kódex testvérek közt is megér ötszáz fontot, a kézirat pedig teljesen érdektelen badarság, amennyire láttam. De hát az earlt biztosan a családi vonatkozások érdekelték. Van benne valami lehetetlen história egy earl of Gwyneddről.

Mikor hazaértem a könyvekkel, a portás jelentős arccal nézett rám :

— Egy hölgy várja Önt a hallban.

Lementem a hallba és ott találtam Eileen St. Claire-t. Körülötte a bennlakó idősebb újjeländi hölgyek megdermedve ültek kezimunkájuk felett. Egy szó nem hangzott, mindenki Eileen St. Claire-t nézte azzal a mély megvetéssel, melyet a nők a szépség iránt éreznek.

Mosolyogva fogadott, kényelmesen és flegmatikusan, mint akinek egészen természetes, hogy ott van és vár rám.

— Okvetlenül velem kell vacsoráznia — mondta. — Nagyon fontos, hogy beszéljek Magával.

Zavartan és iskolásfiúsan összehazudtam egyet és mást. Általában nem vagyok ügyes a hazugságban. És a különböző randevujm különböző barátaimmal nagyon valószínűtlenül hangzottak. A mellett azt hiszem, túlságosan sokat is mondtam.

Eileen St. Claire egy pillanatig sem vett magának fáradságot, hogy elhigye. Még csak azt sem mondta, hogy nem fontosak ezek. Egyszerűen ragaszkodott hozzá, hogy vele vacsorázzam.

Ellenállásom egyre gyengébb lett. Végtére nincs minden nap alkalmam, hogy egy ilyen szép nővel vacsorázhassam. És a vacsora a Grosvenor Houseban mégis csak más lesz, mint ami a hotelemben leselkedik rám. És mi történhet? Csak annyit mondok el a dolgokból, amennyit jónak látok. Sőt, még esetleg én is megtudhatok valamit, amit eddig nem tudtam.

Hiszen húzódozásom okai elsősorban nem is az észszerű okok voltak. Magamban babonásan meg voltam győződve, hogy abból csak baj lehet, ami Eileen St. Claire-rel van összefüggésben. Talán azért, mert annyira tetszett nekem. Az emberben vannak ilyen paradox tiltakozások az ellen, amit leginkább kíván.

Végre mégis igent mondtam, és akkor már titokban ott tartottam, hogy kétségbeestem volna, ha Eileen St. Claire meggondolja magát. Hallatlan vágyat éreztem, hogy Eileen St. Claire-t enni és inni lássam, szóval emberi megnyilvánulásaiban.

Felvittem a könyveket a szobámba és bezártam a szekrényembe. Azután a lehető legrövidebb idő alatt estére öltöztem és lesiettem. Nyakkendőmet ő igazította meg a hallban.

Eileen St. Claire egyik Hispanója kinn várt bennünket és elgördültünk a Grosvenor House-ba.

Az autóban rögtön megkérdezte:

— Hogy történt ez a szerencsétlenség Maloneyval?

— Úgy, ahogy az újságban olvashatta. Lezuhant a második emeletről, sportszenvedélyének az áldozata lett.

— Rettenetes, nem tudom elhinni. Voltam egyszer Svájcban vele, a legképtelenebb, a legrosszabb híré sziklákra felmászott. Nem tudom elképzelni, hogy egy balkonról leesett volna.

— Másokkal is megtörtént már. Az ember száz sziklára baj nélkül felmászik és a százegyedikről leesik. Lehet, hogy éppen egy aránylag veszélytelenebből.

— Maloneyvel nem történhetett meg.

— Hát mit gondol, mi történt vele? — kérdeztem izgatottan.

— Lelőkték.

— Hogy gondolja? ki lökte volna le?

— Nem tudom. Nem gyanúsítok senkit. De én régebben ismerem Llanvygan lakóit, mint Maga. Maga nem tudja, doktor, hogy mibe keveredett bele.

Nem akartam azt mondani, hogy tudom. Hogy tudom, hogy Maloney és ő egy sötét összeesküvés részesei. Szerettem volna Eileen St. Claire-rel egyszerűen, mint szép nővel megvacsorázni és nem beszélni másról, mint amiről az ember egy szép nővel szokott.

Megérkeztünk a Grosvenor House-ba. Meglepetéssel, örömmel és bizonyos szorongással vettem tudomásul, hogy nem az étteremben vacsorázunk, hanem Eileen St. Claire lakosztályában.

Vacsorai tété=à=tété=ünk úgy indult, mint akiknek nincsenek kicserélendő titkaik, csak az estét akarják kellemesen elütni. Bár Eileen St. Claire-t szórakoztatni nagyon nehéz feladat volt. Ő maga keveset beszélt és kevésbé reagált arra, amit neki mondtam. Nem mondhatom, hogy keveset beszéltem. A jó vacsora és a bor megoldották a nyelvet.

Eileen St. Claire is evett és ivott, mint más ember, sőt jó étvágygal evett és komolyan ivott. És az ital mintha emberibbé tette volna. A hangja egy árnyalattal természetesebb és közelebb lett, mint azelőtt és az ember szemébe nézett, csaknem barátságosan, de mindenesetre nagyon vonzó módon. Itt-ott megpróbáltam egy-egy kérdést, ami rávonatkozott, de mindig kisiklott a válasz elől.

Már a desszertnél tartottunk, mire végre néhány kiadós közös ismerőst találtunk. A feketénél megkockáztattam, hogy Lady Nichols orosz sofőrjének intím látogatását mindig orosz népviseletben fogadja, hogy enyhítse a méla szláv honvágyát. Hogy Edwin Ponsonby azért szereti jobban a fiúkat, mert minden nő Alexandrá királynőre emlékezteti és túlságos respektust érez irántuk. Hogy Madame de Marignant nagyon bántotta honfitársainak némely piszkos szokása és juanlespins-i villája előtt egy pálmafára felfüggesztette: Pour chiens seulement... Szóval nagyon jóban voltunk.

Lassankint a képzeletemnek megjött a bátorsága. Hátha egyszer egészen jóban leszünk... Eileen St. Claire-nél igazán nem lehet tudni. Cristofoli sem gondolta volna akkor, július tizenegyedikén. Jó jel, hogy őszintén mulat azon, amit összefecsegek, és egy szót sem szól a gyűrűről és a többi kellemetlen dologról.

És a sötét titok, amit alakjához sejtettem, csak vonzóbbá tette volna, ha nem lett volna úgyszólván minden határon felül vonzó.

Azután egyszercsak, magam sem értem³ miért, kiugrott belőlem:

- A gyűrűjét átadtam az Earl of Gwyneddnek.
- Gondolom. És az earl... valószínűleg nem örült neki.
- Nem. Egy szót sem szólt és otthagytott.
- Megmondta, hogy kitől kapta a gyűrűt?

— Hogy képzeled? Hiszen a szavamat adtam.

— Maloney szegény, megírta nekem, hogy szörnyű dolgok történtek Llanvyanban. Valaki rálőtt az earlre. Mit gondolnak, ki tette azt?

— Nekem nem mondták meg.

— Vagy ha meg is mondták, nem az igazat. Egyszer, majd ha jobban fogom ismerni Magát, elmondok majd Magának egyet és mást a Pen-dragonokról.

— Mikor fog engem jobban ismerni? Remélem, gyakran fog alkalmat adni, hogy megismertessem magammal. Meg fogja látni, hogy én vagyok a legjobb fiú a világon.

— Az Magától függ, hogy jóban leszünk-e. Eddig egyszer kértem Magától valamit és azt sem tette meg.

— Hát nem adtam át a gyűrűt?

— A gyűrű... az már régen volt, már el is felejtettem. Arra kértem, mondjon el mindent, amit szegény Maloney haláláról tud.

Megint elmondtam, amit tudtam Maloney éjszakai tréningjeiről és hogy magam hallottam, amint lezuhant és hogy ott álltam a holttest felett.

— Mondja... ezt megelőzőleg nem volt semmi jelenet az earl és Maloney között?

— Nem, határozottan tudom, hogy az earl egyetlen egyszer sem beszélt tíz szónál többet Maloneyval.

Ami igaz is volt, ha betű szerint értjük. Hogy Osborne-nal üzent neki, az más lapra tartozik. De nem akartam elárulni, hogy tudok Maloney machinációról. Nagyon vigyáztam, hogy ne igyam sokat, nehogy elveszítsem az ellenőrzést afölött, hogy mit mondok és mit nem mondok.

Eileen St. Claire frontot változtatott. Valami szentimentális kifejezést adott arcának és testtartásának, és hosszabb elbeszélésbe kezdett.

— Már mondtam Magának, mikor Chesterbe

mentünk, hogy az Earl of Gwynedd valamikor a legjobb barátom volt. Senki sem ismeri olyan jól, mint én, és talán senki sem szereti annyira. És az utóbbi időben, tudom, hogy dolgok történtek, borzasztó, félelmetes dolgok... az Earl of Gwyneddet meg akarják gyilkolni... hiszen Maga is tudja. És a legrettenetesebb az, hogy az earl semmit sem tesz, hogy megmentse az életét. Csak ketten tudják, hogy ki az, aki az earl életére tör: ő és én. És miután ő nem tesz semmit, úgy érzem, az én kötelességem, hogy megmentsem. És azt szeretném, ha Maga a segítségemre lenne. Hiszen Maga annyira tiszteli az earlt, úgy tudom...

— Igen, mindent megteszek, ami az earl biztonságát szolgálja. Mondja meg, hogy miről van szó.

De egy pillanatig sem hittem neki. Ha nem tudtam volna mindenfélét Maloneyről, aki a szövetségese volt, akkor sem hittem volna neki egy betűt sem. Egyrészt azért, mert megint olyan hangon beszélt, mint egy automata, hidegen, távolian, embertelenül. Másrészt azért, mert olyan szép volt.

Gyanakvó pesszimizmusomat semmi sem hívja ki annyira, mint a női szépség. Ha diktátor volnék, minden szép nőt becsukatnék. A világ menete sokkal békeesebb lenne.

— Idehallgasson, doktor, — folytatta Eileen St. Claire. — Lehet, hogy fantasztikusnak fogja találni, amit mondok. Lehet, hogy Maga is tud róla. A kastélyban, vagy a kastély környékén kell lennie valakinek... valami egészen titokzatos és meghatározhatatlan jelenlétnek... vagy valakinek, aki ért hozzá, hogy a babona egész kelléktárával titkozatossá és megközelíthetetlenné tegye magát. Maloney írt nekem egy őrült parasztról, aki prófétálni kezdett, és egy különös aggastyánról, akit egy éjszaka láttak. Szegény Maloney akkor nem gondolta volna... Doktor, egészen biztos vagyok benne, hogy ő ölte meg Maloneyt.

Mély megdöbbenéssel toltam hátra a széket, és meredtem rá Eileen St. Claire-re. Igen, én is úgy képzeltem, hogy a titokzatos éjféli lovas taszította le Maloneyt az erkélyről. Én láttam is egy pillanatra . . .

De erről senkinek a világon nem szóltam, csak Cynthiának meséltem el. Honnan tudhatja Eileen St. Claire?

Egy pillanatig a kísértés nagyon erős volt, hogy higgyek neki és elmondjam, amit magam tudok. De aztán legyőztem és nem szóltam semmit.

— Már késő — mondta Eileen St. Claire. — Most már hiába vág ilyen buta arcot. Most már elárulta, hogy tud róla. Csak ezt akartam.

— Nem tagadhatom, hogy azt a titokzatos aggastyánt én is láttam a kastély-tó mellett. De nem értem, hogy lenne összefüggésben mindezzel?

— Mert ő az. Ő az, aki Maloneyt megölte és az earl életére tör. És én tudom, hogy ki rejtőzködik e mögött a maszk mögött. Ha segít nekem, leleplezhetjük.

— Hogyan?

— Hogy ártalmatlanná tehesük, a Maga tanuvallomására van szükség. Adja írásban és hitelesítse tanuk előtt, hogy Maga látta az álruhás valakit az erkélyen, amelyről Maloney lezuhant.

Kísérteties . . . honnan tudja, hogy láttam . . .

De most már értettem, miről van szó. A csapda egész ügyesen volt megszerkesztve. Tökéletesen az volt a látszat, mintha az Earl of Gwynedd érdekében kérné tőlem ezt a tanuvallomást. Valószínűleg el is hittem volna, ha Maloney, életének utolsó estéjén, nem beszél olyan elhamarkodottan. Ha el nem árulja, hogy egy bűnszövetkezetnek a tagja, mely a Roscoe-féle örökségnek az earl kezébe való jutását akarja megakadályozni, és ha nem szólít fel engem is a csatlakozásra.

— Sajnos, semmilyen írást nem adhatok, a nél-

kül, hogy az earlt meg nem kérdezném. Végtére mégis ő a legkompetensebb, ha az élete megmentéséről van szó.

— Hátha nem akarja, hogy megmentjük az életét, vagy nem akarja, hogy így . . .

— Mindenesetre előbb beszélni fogok vele.

Eileen St. Claire egy pillanatig zavarban volt.

— Az earl nem fog beleegyezni. Nem engedi meg, hogy a rendőrség beleavatkozzék az ő életébe. Sokkal gőgösebb . . . és mégis meg kell menteni.

Felkelt, hozzám lépett és vállamra tette kezeit. Melle csaknem arcomat súrolta. Testének közelsége, azt hiszem, egy múmiából is barátságos érzelmeket váltott volna ki.

Magamhoz öleltem a derekát.

— Bízzék bennem, — mondta. — Ugye, bízik bennem — kérdezte, hajamat simogatva.

Fentemlített múmia is kétségtelenül biztosította volna, hogy bízik. De bennem feltámadt az a kis paradox ördög, aki minden más ösztönömnél erősebb, és időnkint arra kényszerít, hogy azt tegyem, ami a legkevésbé valószínű abban a pillanatban.

— Egy csöppet sem bízom Magában, — mondtam gyengéden, de tréfa nélkül. — Mindenről informálva vagyok. Tudom, hogy Magát is a Roscoe-örökség érdekli.

Eileen St. Claire ellökött magától.

— Mit tud Maga arról? — és nevetett.

Felkeltem. Egy ideig szótlánul néztük egymást. A düh is határozottan jól állt neki.

— Menjen haza — mondta.

— Megyek — mondtam. — De mégis, nem volna okosabb nyugodtan kibeszélni magunkat.

— Nem tudom elképzelni, miről beszéljünk. Menjen haza. Ó, milyen szemtelen . . . soha még emberben nem csalódtam így. Olyan szelíd, egyszerű léleknek látszott . . . Ki Maga tulajdonkép-

pen? — kérdezte egyszerre, tágra nyílt szemmel.

— Becsületszavamra, nem vagyok detektív, és az egész dologhoz semmi közöm. Maga miatt keveredtem bele, a gyűrűje miatt.

Az ijedt hang, ahogy kérdezte, úrrá tett engem a szituáció fölött. Minden félénkségem elmúlt, és annál nagyobb lendülettel használtam ki helyzetemet, mert még sose fordult elő életemben, hogy egy szép nő félt volna tőlem.

Az élmény újsága csaknem kegyetlenné tett. Furcsa lehettem. Olyan lehettem, mint Schlesinger, az állatkerti fecskendőcső, mikor megtudta, hogy csörgőkígyó.

— Talán érdekelni fogja Magát, — mondtam csörgőkígyósan — hogy mi az, amit tudok. Hogy mennyire vagyok beavatva, és mennyire árthatok Magának, ha akarok.

— Árthat nekem?

— Ha érdekli, üljön ide mellém a díványra és mindent elmondok.

Eileen St. Claire megadó mozdulattal leült.

A pszichológus valószínűleg sötét szadizmusnak fogja minősíteni, amit tettem, a különös kéjérzést, amint simogattam ezt a páratlan női testet, miközben éreztem, hogy izmai megfeszülnek a fojtogató dühtől, és legszívesebben nekem ugrana gyönyörű macskaszereúségében, de kénytelen túrni, mert különben nem tudja meg, amit okvetlenül meg kell tudnia.

És elmondtam azt a keveset, amit tudtam. Hogy Maloney a Roscoe-örökösök megbízásából járt Llanvyganban, hogy ő volt az, aki rálőtt az earlre, aki a csapóajtót nyitva hagyta Pendragonban, aki el akarta lopni az írásokat, melyek segítségével az earl bebizonyíthatja, hogy William Roscoe halálos betegségét erőszakosan idézték elő... elmondtam, hogy tudom, hogy Eileen St. Claire is részes

az összeesküvésben, és a gyűrűt azért adta nekem, hogy én is gyanússá váljak, és Maloneyről eltér= lődjék a figyelem.

Tulajdonképpen nem volt semmi az elbeszélés= semben, amivel Eileen St. Claire=nek árthattam volna, komolyan, törvényszék előtt. Semmi, ami= nek bizonyító ereje lett volna, csupa feltevés. Úgy éreztem, mikor mindent elmondtam, hogy ezzel a jelenésem végetért. Eileen St. Claire ki fog dobni, kétszeres dühvel, mert alaptalanul ijesztet= tem rá és terrorizáltam... és nyugodtan el is mentem volna, bár szomjazó testtel, de mint aki Eileen St. Claire=t elintézte.

De nem így történt. Mikor elbeszélésem végére érve felkeltem, Eileen St. Claire elmosolyodott, kissé gúnyosan, és azt mondta :

— Well, és nem simogatják tovább Eileent?

Felém nyujtotta a kezét, és mielőtt tudtam volna, miteszek, márvégtelen csókbakapaszkodtunk össze.

Akkor ez a mindennek ellenmondó csók látszott a legkevésbé érthetőnek az egész homályban olyan gazdag llanvygani kalandban.

Csak később, mikor elfulladva ültünk újra az asztal mellett, miután Eileen hirtelen kibontako= zott és pezsgőt hozatott, kezdett derengeni ben= nem, hogy miről van szó. Nem vagyok hiú, és egy pillanatig sem jutott eszembe, hogy a «sikert» férfiúi sex appealemnek tulajdonítsam. Különben is Eileen nyilván nem tartozott abba a nő-típusba, amelyiket ilyen céltalan érzelmek befolyásolnak.

Nem, Eileen sajtáságosan, de érthető módon félremagyarázta viselkedésemet : hogy mikor ennyi rosszat tudok róla, ahelyett, hogy angol felhábo= rodással «Távozz, Sátán»-t kiáltanék, barátságosan megvacsorázom nála és kényszerítem, hogy flör= töljön velem. Ősi igazság, hogy a gonoszok min= denkit gonosznak tartanak. Eileen magatartásom= ból arra következtetett, hogy végeredményben

mégis lehet velem tárgyalni, csak nem akarok olcsó lenni, csak ki kell várni a megfelelő pillanatot, és meg kell adni a megfelelő árat. Az ár, vagy legalább is az ár egy része, ő maga.

És miközben pezsgőztünk és nagyon jó barátok voltunk, egyszercsak megszólalt bennem az ember, aki félévenkint kollokvált az egyetemen a kanti etikából :

Minthogy Eileen St. Claire nem fogja tőlem megkapni azt, amit vár, a tanuvallomásomat, a cinkosságomat, vagy mit tudom mit, jogom van-e elfogadnom az odaadását? Nem teszek-e épp olyan gyalázatosan, mint egy ember, aki utólag nem fizeti meg a vásárolt ölelést?

De aztán megnyugtattam lelkiismeretemet. Ilyen kedélyállapotban a lelkiismeret rendkívül megnyugtatható. Én nem ígértem neki semmit, ő az, aki házárdot játszik.

— Most menjen igazán haza — mondta, miután kiittuk a pezsgőt. De a szemével azt mondta : — maradjon itt reggelig.

— Csak nem kívánja, hogy a hors-d'oeuvre-rel befejezzem a vacsorát?

— Egész kiadós hors d'oeuvre volt. De különben is . . . Magától függ . . .

— Well?

— Üljön le szépen az íróasztalhoz és írja meg, hogy miket látott tegnapelőtt éjszaka Llanvyn-ganban.

Felálltam, a kanti ethika feltornyosodott bennem újra.

— Eileen, most hazamenni a legvadítóbb dolog, ami férfival történhetik . . . de inkább hazamegyek. Semmiféle írást ebben az ügyben nem írok, ne is számítson rá.

— Hát menjen — mondta Eileen, és a következő pillanatban már a szomszéd szobában volt, az ágyban és várakozón mosolygott rám.

Máig sem értem, mennyi tréningje lehetett a gyors levetkőzésben, hogy idáig eljutott. Nem tagadom, nekem nem ment ilyen hamar. Ó, milyen nehézkes a férfi-toalet, és a cipőzsinóromat mindig összecsomószom ilyen ünnepélyes alkalmakkor.

Eileen St. Claire ajándéka csakugyan értékes volt. Sosem volt szerelmes éjszakám, ami megközelítőleg ilyen gazdag, változatos programmal rendelkezett volna. A test, amely karjaim közt kígyózott, hullámozott és vibrált, ezer mozdulatot tudott, és minden mozdulatnál új volt, csodát hordozó, bámulatos és kiismerhetetlen, mint a tenger.

Hajnal felé felébredtem rövid, kimerült álomból. Az asszony kifejezéstelen, kegyetlen szépséggel aludt, fejével jobb karjának amforás vonala alatt.

Felkeltem, az ablakhoz mentem, rágyújtottam. Az ablak előtt, túlvilági kék palaárnyalatokban derengett a Hyde Park. A zöld rétek fölött ott felejtett fehér ködcsomók imbolyogtak tanácstalanul. És akkor minden olyan bűnös volt, olyan helytelen, olyan nem=lett=volna=szabad. A papok=nevelte kisdíák rossz lelkiismerete együtt sopánkodott a neuraszténiás gyanakvóval: hogy kerülök ide, miért nem járok szabad homlokkal, frissen, most= felkeltem, a Hyde Park harmatos pázsitján? . . .

— Chéri, — mondta Eileen, aki felébredt a cigarettafüstre. Odamentem és szórakozottan csókolgattam a kezét.

— Chéri, — kérdezte fáradtan — nem gondoltad meg magad?

— Mit gondoltam volna meg, chérie?

— Hát az írást, chéri . . . tudod, hogy szükségem van arra . . . az írásra . . . — mondta enyhe bosszankodással, mintha csak feledékeny volnék, és egészen biztos volna benne, hogy meg fogom írni, amit akar.

Meg tudtam volna ölni, és szégyeltem magam éktelenül.

Megreggeliztünk, azután búcsúzásra került a sor.

Az ágyban ült, barátságosan mosolygott, és azt mondta :

— Nagyon kedves voltál, chéri, és máskor is szívesen látlak. De csak, ha elhozod az írást. Addig szóba sem állok veled. De úgyis tudom, hogy elhozod. Holnap, úgy=e? So long!

Taxiba ültem, szégyenkezve esti ruhámon és fázósan, mert keveset aludtam.

A taxiban elgondolkoztam, és úgy éreztem, megfejtettem Eileen St. Claire taktikáját. Eszembe jutott a Cristofoli=eset, és a következőket spekuláltam ki : Eileen bízik erotikus művészetének ellenállhatatlanságában. Úgy gondolja, bizonyára tapasztalat alapján, hogy aki egyszer intímen megismerte, nem tud többé meglenni nála nélkül, legalább is hosszú ideig nem. Hogy testének az emléke kísérteni fog bennem, mint kényszerképzet, kényszerszerelem, és vissza fogok térni hozzá, akármilyen áron is.

Ezt gondolva, hogy úgy mondjam, «fanyar mosoly játszott az ajkaim körül», feleslegesen, mert senki se látta a taxiban.

Eileen St. Claire nem ismeri az én természetemet vagy természetellenességemet. Én nem vagyok olyan, mint Cristofoli, aki arcán az üdvözültek ellenszenves mosolyával távozott tőle, és enyhén megbolondult, mert többet nem láthatta. Bennem egy ilyen éjszaka után nem marad más, mint kellemetlen, kialudatlan érzés és egy nyugtalan bűntudat.

És ingyenc sem vagyok, akit elbűvö a szép vonalaknak és a szerelem technikájának az a tökéletessége, amit Eileen St. Claire jelent. Nem vagyok lelkesedő természet sem, csak ha történelemről vagy irodalomról van szó. Valami egészen más az, amit a nőkben keresek, nem a vonalak múlandó harmóniáját, nem a szerelem tudományát, nem

ilyen olcsó dolgokat . . . Valamit, ami nincs is a nőkben, rajtuk keresztül valami mást szeretek.

Minden nőben azt élveztem, hogy a szimbóluma volt valaminek. Volt nő, akit azért szerettem, mert ő volt Svédország, volt, akit azért, mert a XVIII. századra emlékeztetett törekeny sèvres=mivolta. Volt, akiben Jeanne d'Arc=ot álmodtam, volt, akiben az ezermellű ephesusi Dianát. Cynthiát, ha megcsókoltam, úgy éreztem, most az angol szonettekkel flörtölök, ötödfeles jambusokban. Volt, akinek, édes tehénszerűségében svájci, alpesi réteket élveztem. «Die Weiber sind silberne Schalen, in die wir goldene Äpfel legen».

Eileen St. Claire=t azért szerettem, mert ő volt a Vétek. De most már megtörtént, most már mindent tudtam, most már átéltem, milyen az, ha az ember a hazugsággal és a gyilkossággal tölti az éjszakát. Nagyon jó volt, de tovább nem érdekelt. Erotikus kíváncsiságom ki volt elégítve. És biztos voltam benne, sohase fogok többet Eileen St. Claire csókja után vágyódni.

Ha akkor valaki azt mondta volna, hogy Eileen St. Claire még egyszer a szeretőm lesz, kinevettem volna, — és ha elmondta volna, milyen körülmények közt, azt hittem volna, megőrült.

*

Nem tudom, miféle öntudatlan trükkel csinálom, hogy minden szobám a legrövidebb időn belül olyan otthontalan, sőt lakatlan jelleget ölt. Azt mondják, mindjárt meg lehet látni, hogy nő lakik a szobában: apróságok, terítők, virágok, nipppek jelennek meg, és a toalett=holmik intím arca sugározza a női test melegét. Az én szobámon valami fordított átalakulás szokott végbemenni. Az apróságok eltűnnek, és a szoba cellává lesz. Minden lapos helyen csúnyakötésű könyvek halmozódnak

fel és poros unalmukat itt=ott egy=egy olcsó pipa tarkítja.

De most, mikor beléptem, a szobám különösen kietlen volt. A megvetett ágy, amiben nem feküdtem, tette talán, vagy hogy álmos voltam és fáztam, — de a szobám csak úgy nyikorgott a barátságatalanságtól. Valami roppant kellemetlen érzés fogott el.

És azután felvillanásszerűen tudatosodott bennem, hogy mi ez az érzés, és a szekrényemhez rohantam. A szekrény zárja fel volt törve. Megszámoltam a perzsa kódexeket. Mind megvolt. De a kézirat, Lenglet de Fresnoy memoárja, amiért Londonba küldött az Earl of Gwynedd, eltűnt. Ellopták.

Az első érzésem az volt, hogy kiugrom az ablakon. Azután tanácstalanul lerohantam a földszintre, a hoteltulajdonos irodájába.

Elmondtam, mi történt, megmutattam a feltört szekrényt. A hoteltulajdonos kétségbeesett, de nem tudott semmit se mondani. Hoteljében annyian fordulnak meg. Különösen tegnap este, egy egész csomó skót érkezett, mert féláron jöhettek le az Anglia=Skócia rugby=mérkőzésre. Az egész város tele volt meztelen térdű, Tam=o=Shanter sipkás skótokkal.

Mindenesetre értesíteni kell a rendőrséget.

— Igen, rohanok a Scotland Yardra — mondtam. És polgári lelkem felbuggyanó megnyugvással menekült a rendőrség kotlóstyúk=szárnya alá.

De azután pesszimizmusom megint erőt vett rajtam : a kézirat semmi esetre sincs már a hotelban, és oly valószínűtlennek látszott, hogy megtaláljanak egy kéziratot Londonban, ahol nyolc millió ember él, akkora területen, mint egy vármegye. És az is lehet, hogy már nincs is Londonban a kézirat. Talán már az India Mail repülőgépén száll keleti vizekre . . .

De azért mindenesetre elmegyek a rendőrségre. Felmentem a szobámba, megfürödtem, megborotválkoztam, és nappali ruhát vettem. Úgy éreztem, ez jó, a nappali ruha, a különösségek, szerelmek és tolvajságok varázsa megtörik a puha galléron. Talán minden értelmes rendbe fog jönni.

Mire lementem, egy levél várt rám a hallban. A portás szerint egy kis fiú hozta negyedórával előbb. A géppel írt levélben a következő állt:

«Ne tegyen elhamarkodott lépéseket. Ha vissza akarja kapni, legyen ma este kilenckor a Café Royalban. Ha közben értesítené a rendőrséget, sosem kapja vissza!»

A levélírónak valószínűleg igaza van abban, hogy a rendőrség nem fog nyomra akadni. És az Earl of Gwynedd elveinek sem felelne meg, ha a rendőrséget beleavatnám. Hiszen másnap benne volna az újságokban, és az earl ettől irtózik a legjobban.

Némi gondolkozás után feladattam a pageszel egy sürgönyt az earlnek, a következő szöveggel:

«Kéziratot ellopták, de nyomon vagyok, remélem, megkapom, levél megy.»

Ezután mindent megírtam egy levélben és feladattam expresszként.

Majd megebédeltem, bromurált vettem be és lefeküdtem aludni. Ha a világ összeomlik egyszer, a romok alatt sem fogok lemondani délutáni álomról.

A Café Royal Londonnak úgyszólván egyetlen kávéháza. Mindenben igyekszik franciás lenni. A kapubejáratot, a chasseur sapkáját, a csészéket és a kanalakat babérágba foglalt nagy N betű ékesíti, mintha Napoleon építette volna. A feketét pohárban adják, a levegő oly rossz, és a székek oly kényelmetlenek, mintha Párisban volna az ember. Valamikor az angol intelligencia találkozóhelye volt és még most is érdekes közönsége van, főképp kis színésznőkből és értelmes külföldiekből.

Leültem a fal mellé és ideges várakozásba kezdtem.

Negyed tízkor hozzám lépett egy idegen.

— Doktor Bátky? — kérdezte.

— Igen.

Az idegen leült.

Rögtön megismertem. Ilyen kellemetlen, zölde-szürke, hullaszerű, beárkolt szemű, fületlen, degenerált arcot nem mindennap látni. Ugyanaz az ember volt, akit Fontainebleauban láttam Eileen St. Claire-rel. Akire azt mondták, hogy az orvosa, és aki Cristofolinak olyan szívfájdalmat okozott.

— Well, vajjon nyugodtan beszélhetünk? — kérdezte az idegen és körülnézett.

Az egyik asztal mellettünk üres volt, a másikhoz épp most ült le egy szakállas, turbános indiai egy szokatlan nagytermetű, nemzeti viseletű indiai hölgygel.

— Ha nincs kifogása ellene, beszéljünk németül — mondta igen angolos német kiejtéssel. — Gondolom, szomszédaink nem fogják megérteni.

— Tessék — feleltem.

— Intelligens embereknek nem kell sokat beszélniük — mondta asztaltársam.

Meg kell adni, minden undoksága dacára határozottan intelligens arca volt.

— A kézirat, amiért Ön Londonba jött, az én birtokomban van. Mi mindenről pontosan informálódunk. Még meg sem érkezett Londonba, és mi már tudtuk, hogy egy kéziratot keres, ami az Earl of Gwyneddet nagyon érdekli.

— Csak gratulálhatok — mondtam. — De mindjárt figyelmeztetni akarom valamire, a rövidség okából. Az Ön következő mondata az lesz: Doktor Bátky, ön híres orvos. Engedje meg, hogy útlevelemmel igazoljam, hogy nem vagyok orvos . . .

— Tudom. Ezen a fázison már túlvagyunk. De

menjünk sorjában. Nincs semmi okom, hogy ne valljam meg: a kézirat nagy csalódást okozott nekem. Látom, hogy bizonyos családi vonatkozások vannak benne, a nemes lord bogarai, de semmi, ami minket érdekelne.

— Ki az a «mi»?

— Majd mindjárt rátérek. Szóval azt akartam mondani, hogy a kézirastra voltaképpen nekem semmi szükségem nincs. Bizonyos feltételek mellett hajlandó vagyok a kéziratot visszaadni.

— Szóval, meg akar zsarolni. Uram, nekem nincs pénzem, és az egészhez semmi közöm. Forduljon talán közvetlenül az Earl of Gwyneddhez.

— Ugyan, hová gondol? Az Earl of Gwynedd hozzánk képest szegény ördög és semmi szükségünk a pénzére. Magán fordul meg az egész.

— Nem értem.

— Ugyanarra kérem Magát, amire Eileen St. Claire: adja írásba emlékeit Maloney haláláról, különös tekintettel arra, aki az erkélyen állt, mikor Maloney lezuhant.

— Uram, már megmondtam, hogy ezt nem tehetem. Annál kevésbbé, mert nem is láttam senkit sem az erkélyen.

— Én pedig egészen biztosan tudom, hogy látott valakit.

— Honnan tudja?

— Olvassa el ezt.

Egy géppel írott levelet adott át nekem, összehajtva, hogy csak ezeket olvashattam el belőle:

«Tisztán láttam, amint Maloney kilépett a balkonra, abból a szobából, amelyben lakott a kastélyban, és felkúszott a fölötte levő erkélyre. Akkor az erkélyre kilépett egy fekete ruhás kosztűmös férfi és megragadta Maloneyt. Pár pillanatig duka= kodtak, majd Maloney lezuhant az erkélyről. Mire leértek az emberek, már halott volt. Senki sem tett említést róla, hogy a nyaka ki volt tekerve.

Az óriást az erkélyen, rajtam kívül csak egy személy látta, a magyar doktor. Abban a pillanatban, amint Maloney halálkiáltása elhangzott, már megjelent az ablakában . . .»

Szóval, nemcsak én láttam a félelmetes jelenést az erkélyen. Nem foghatom fel többé úgy, mint felizgatott idegeim látomását. Maloneyt valaki letaszította az erkélyről, vagy legalább is dulakodott vele és Maloney lezuhant. És így menekült meg az Earl of Gwynedd, Maloney élete árán. És az ellenségei most ezt akarják felhasználni az earl ellen.

És az is kétségtelen, hogy valaki informátoruk van benn a kastélyban, aki mindent a legpontosabban tud. Ki lehet az? . . .

— A levélből úgy látom, — mondtam — hogy rajtam kívül még egy tanuja volt Maloney szerencsétlenségének. Sőt, ez a valaki sokkal többet látott, mint én. Miért nem akarják inkább az ő tanuvallomását felhasználni?

— Maga túlságosan kíváncsi. Kettőnk közül csak én vagyok az, aki kérdezhet. De térjünk a tárgyra. Ha megkapom Magától a tanuvallomást, Maga megkapja tőlem a kéziratot.

— Nagyon jó. De nem mondaná meg, minek nekem, nekem, Bátky Jánosnak, a kézirat? Nem tehetek róla, hogy ellopták tőlem. Ha a kéziratot nem kapom meg, holnap visszautazom Llanvynanba és a többit a rendőrségre bízom. A mai intervjúnk után legalább Önről is pontos személyleírást tudok adni.

— Helyes. De nem gondolja, hogy a rendőrség első dolga lesz, hogy Magát vegye őrizet alá?

— Engem? Miért? Az earl ismer engem és tudja, milyen ártatlan vagyok.

— Olyan biztos ebben? — kérdezte az utálatos idegen, és halkán nevetett magában, igen ellen-szenvesen.

— Abszolút biztos vagyok benne — mondtam ingerülten. — Az earl maga mondta nekem, más-kép nem küldött volna engem a kéziratért.

— Az tegnapelőtt történt. Azóta a helyzet meg-változott. Lehet, hogy Ön ártatlan, de a látszat Ön ellen szól.

— Miért?

— A Maga csodálatos naivitása következtében. Milyen öröm, hogy ilyen tisztalelkű emberek élnek a világon. Idehallgasson. Még Maga ide sem ér-kezett Londonba, mikor az earl írt az ügyvédjé-nek, Alexander Setonnak, hogy milyen ügyben jön Maga Londonba. Setonnal volt egy párszor dolgom, a legóvatosabb skót, aki valaha kibújt a hegyek közül. Nincs kétségem a felől, hogy meg-érkezése óta figyelteti Magát. Valószínűleg most is itt van egy embere. Maga azzal kezdte balfogásai-nak a sorozatát, hogy Setont nem kereste fel. Más-részt jobb, hogy nem ment el: ha taxin ment volna, a taxiját szerencsétlenség érte volna . . . De hát nem ment el, hanem mindent megtett, hogy gyanússá tegye magát.

— Például?

— Alighogy a kéziratot megkapta, első dolga volt, hogy érintkezésbe lépett Mrs. Roscoe-val, sőt az ő vendége volt az éjszaka folyamán.

— Mrs. Roscoe? . . . Nincs szerencsém ehhez a hölgyhöz.

— Persze, Maga mondhatja, hogy nem tudja, hogy Eileen St. Claire William Roscoe özvegye, de ki fogja Magának ezt elhinni, mikor minden cipőtisztító tudja a Mayfair-negyedben.

Megkapaszkodtam az asztalban, és sikerült fel-döntennem a feketekávés poharat. Szerencsére üres volt.

Az odasiető pincértől a zöldarcú két brandyt rendelt. Csakugyan szükségem volt egy kis szív-erősítőre ez után a villámcsapás után. Tehát Eileen

St. Claire a titokzatos Roscoe-örökös, akinek személyében találkoznak össze az összeesküvés szálai. És én ... nahát!

— Jobban van? — kérdezte az idegen. — Egyébként, ha másért nem, a nemes lord egész életében gyűlölni fogja Magát, Mrs. Roscoe ... ő ... vendégszeretete miatt. Szentimentális okokból. Nem tudom, még most is szereti-e egykori menyasszonyát, de mindenesetre ez az Achilles-sarka. Már sok embernek tette tönkre a karrierjét, mert Eileen St. Claire-rel jóban voltak. Többek közt nekem is.

És szenvtelen gonosz arcán váratlan keserű vonások jelentek meg. Itt is egy Achilles-sarokról lehetett szó ...

— Egyébként most jut eszembe, hogy elfelejtettem bemutatkozni, James Morvin vagyok, orvos, a Roscoe-család házi orvosa, ugyanaz a Morvin, akiről az Earl of Gwynedd azt hiszi, hogy meggyilkolta William Roscoe-t, egy erőszakosan előidézett tropikus betegséggel. Most már megérti az összefüggést.

— Értem — mondtam. Nagyon rosszul érzem magam. Hogy jövök én ahhoz, hogy gyilkosok brandyt fizessenek nekem. Mindenesetre én is rendeltem két brandyt, hogy legalább kvittek legyünk.

— Már most, — folytatta — ha Seton figyelteti Magát, arról is jelentést fog tenni, hogy a mai estét az én társaságomban töltötte. Azt hiszem, egy isten bizalma kell ahhoz, hogy Magát ne találják gyanúsnak. Miután Londonba érkezett, nem beszélt senki mással, mint az earl legfőbb ellenségeivel.

— Az igazság már rosszabb látszatokon is dalmaskodott — mondtam méltóságteljesen, de bizonytalanul.

— A dolog még nincsen lezárva. Mindehhez

hozzájárul az, hogy a kézirat csakugyan eltűnt és Maga nem tud róla számot adni, hogy hová lett. Egy szép nap azonban az earl vissza fogja kapni a kéziratot az én barátságos levelém kíséretében. A levélben meg fogom jelölni az összeget, amiért Ön a kéziratot eladta nekem.

— Nem hiszem, hogy az earl sokat hinne Magának.

— Uram, a leghazugabb rágalom is foltot hagy az ember jellemén. De ez nem minden. Ezt megelőzőleg az earl hallani fogja valakitől, akinek feltétlenül hisz, hogy Maga Londonban széltebenhosszában meséli, hogy Maloneyt meggyilkolták.

Hirtelen eszembe jutott valami.

— Ne felejtse el, hogy egy írott bizonyíték van a kezemben. A levél, amit ma reggel kaptam. Ebben a levélben beismeri, hogy a kézirat Magánál van.

Morvin percekig nem jutott szóhoz a nevetéstől.

— Mit tud azzal bizonyítani? Egy géppel írt névtelen levéllel, ami ráadásul a Maga Royal Portable gépén van írva. Mindenki azt fogja mondani, hogy Maga írta.

Most már olyan ideges voltam, hogy alig tudtam a helyemen maradni.

— Uram, ha Maga hazugság- és rágalom-hadjáratot akar ellenem intézni, mondhat fantasztikusabb dolgokat is rólam. Mondja például azt, hogy már hároméves koromban karóba húztam a nagyanyámat. Vagy hogy megesküdtem, hogy levágom V. György szakállát. De az istenért, azt mondja meg nekem, mire jó az Magának, ha hajszát indít ellenem? Hogy jövök én mindehhez, én, Bátky János, Budapestről? Inkább még holnap elutazom ebből az országból.

— Ne idegeskedjék, fegyelmezze Magát. A dolgot roppant egyszerű. Csak azt akarom bizonyítani Magának: az earlrel a Maga dolga végleg el

van rontva. Llanvyganban Magának nem terem virág. Nem tudom, mi volt a célja tulajdonképpen : pénzt várt az earltől szolgálataiért (de úgy tudom, nincs rászorulva), vagy meg akarta szöktetni a kis kékharisnya Cynthiát, vagy szerelmes a fiatal Osborne-fiúba . . . mindegy. Akármilyen volt a szándéka. arról le kell mondania. Ezzel szemben váratlan perspektívák nyílnak meg Maga előtt, ha okos és énrám hallgat.

— Hogyan?

— Nem tudom, van-e fogalma Mrs. Roscoe vagyonáról és befolyásáról? Az ilyen tudományos gentlemaneknek a fantáziája nem elég gazdag ahhoz, hogy el tudja képzelni. Nem is akarom elmondani a vállalatokat és a bányákat és az ingatlanokat . . . mégis, hogy valami képzete legyen : kiszámítottuk, hogy Eileen St. Claire percenkint ötven fontot keres, még akkor is, ha alszik.

— Borzasztó!

— Már most Magán múlik, hogy bekapcsolódjék ebbe a vagyonba. Olyan formában, ahogy Maga akarja. Ha aktív természet volna, valamelyik mammuth-vállalat igazgatója lehetne . . .

— Inkább nem.

— Gondoltam, hogy ez nem felel meg a hajlamainak. De gondolkozzék, és mondja meg, mit akar. Ha tudományos ambíciói vannak, jelölje meg azt az angol egyetemet, ahol reader akar lenni. Ha inkább az irodalom érdekli, alapítunk egy folyóiratot, amivel tönkretetheti az Egyesült Királyságok minden irodalmi megnyilvánulását. Ha akarja, földesúr lehet Magyarországon, a pusztán. Ha utazni szeret, kap egy yachtot és minden költséget egy évre, két évre . . . három évre. Nos?

— . . .

— De ha olyan abszolút könyvbolond, amilyennek nézem, kinevezzük főkönyvtárosnak Mrs.

Roscoe Rainbow Head-i kastélyába. Ez a könyvtár ebben a pillanatban még nem létezik. De annyi kötetet és azt vásárolhatja meg, amit akar.

— És mindehhez — tette hozzá vigyorogva — ráadásul biztosítja Magának Eileen St. Claire örök barátságát, ha fontosnak tartja.

— És mit kellene tennem cserébe?

— Semmi gonoszat, semmi embertelent, semmit, ami ellenkeznék finom idegrendszerével. Csak tanúskodnia kell, hogy Maloneyt megölték. Szóval semmi mást, mint az igazat megmondania.

Úgy éreztem magam, mint akinek egy hajó esett a fejére. Ime, a gonoszság oly egyszerű és oly plauzibilis színben jelent meg : hiszen Maloneyt csakugyan megölték. Hátha a Roscoe-örökösöknek van igazuk. De rögtön el is mult a kísértés.

— Nem tudom, — mondtam — mi a céljuk, de kétségtelenül az earlnek akarnak ártani. És így nem mennek semmire. Ha Maloneyt megölték volna, akkor is jogos önvédelemből ölték meg. Ismeri a tényállást : Maloney erőszakkal be akart hatolni az earl lakosztályába . . . bizonyára nem azért, hogy könnyek között búcsúzzék el tőle. Ha esetleg valaki meg akarta akadályozni a betörést és közben Maloney szerencsétlenül járt, ezért senki sem felelős.

— Így, ahogy mondja, nem. De minden Magától függ : hogy mit mond és hogyan. Nem érti? Kik tudnak a vádakról Maloney ellen és Maloney szökéséről? Maga, az earl, a két fiatal Pendragon és esetleg egy-két szolga. Maga a korona-tanú, mert Maga látta. Ha Maga is akarja, be lehet bizonyítani, hogy az óriás nem volt más, mint az Earl of Gwynedd, álöltözetben. Esküvel bizonyíthatja, jóhiszeműen, hogy már máskor is látta ebben a maszkban.

A fejemhez kaptam. Én, mint korona-tanú.

Nincs foglalkozás, ami után kevésbbé vágyódnék. Még forradalmi hadvezér is szívesebben lennék Dél=Amerikában. Mint egy lidércnyomás . . .

— Mondok még valamit, hogy megnyugtassam a Maga lojális és emberies lelkiismeretét. És ez tulajdonképpen a legerősebb érvem. Az egyetlen mód, hogy megmentse az earl életét, az, hogy igent mond nekem.

— Ne tréfáljon.

— Ez így van. Ha Maga úgy tesz, ahogy mondom Magának, akkor mi történik? A mi kezünkben bizonyítékok vannak, hogy az earl meggyilkolta Maloneyt. Az earl kezében bizonyítékok vannak, hogy mi tettük el láb alól William Roscoe=t. Maga azt mondja, hogy Maloneyt önvédelemből ölték meg . . . mindegy. Az earl minden áldozatra kész lesz, hogy ne kelljen a bíróság, a nyilvánosság előtt megjelenie, hogy a lapok ne írjanak róla.

— És?

— Egy becsületes csere történik. Kicseréljük a bizonyítékainkat, azontúl nem árthat egyikünk sem a másikának, és szent a béke. Ha azonban ez nem történik meg . . . senki sem állhat jót az earl életéért. Természetesen nem rólam van szó, és nem is Eileen St. Claire=ről. De az idők folyamán, sajnos, olyan deszperádók keveredtek bele a dologba, mint amilyen Maloney is volt. Akik semmiféle eszköztől nem riadnak vissza, hogy az earlt megakadályozzák a bizonyítékok felhasználásában.

— És kénytelen vagyok nyomatékosan figyelmeztetni, — folytatta — hogy ezek után a Maga élete sincs biztonságban. Túlságosan fontos személy lett, semhogy ezentúl is nyugodtan olvashasson a British Museumban. Anglia egyik legnagyobb vagyonáról van szó. Állandóan figyelni fogják. Az a veszedelem, ami az earlt fenyegeti, és Osborne Pendragont, mint az örökösét, ezentúl Maga mö-

gött is ott fog leselkedni. Csak barátságosan figyelmeztetem.

— És ezeket a szörnyűségeket mind itt mondja nekem, — kiáltottam fel — London kellős közepén, fényes este . . . Azt hittem, az ilyen aljasságokat csak pincében lehet elmondani, petróleumlámpa mellett. Hát nem fél, hogy valaki meghallja?

— Csakugyan beszéljen egy kicsit csendesebben — mondta mosolyogva Morvin. — Akárhol beszélnék Magával, kitenném magam, hogy Seton detektívjei kifúrták a falat és fülelnek. Azért választottam ki azt a helyet Londonban, ahol mindenki láthat. Itt én is szemmel tudom tartani az embereket. A mi beszélgetésünket nem hallhatta senki, legrosszabb esetben ez a két színes itt mellettünk, akik azonban egész idő alatt izgatottan beszéltek egymással. Bizonyára ők is titkos terveket szőnek, India felszabadítására. De még egy szót sem válaszolt ajánlataimra.

— Nem is fogok. Azt mondja meg, milyen feltételek mellett adja vissza a kéziratot. Máshoz semmi közöm.

— Istenem, ha egyebekben megegyezünk, még a kéziratot is visszakaphatja. Ez nevetséges részletkérdés.

— Itt van Magánál?

— Igen.

— Mutassa meg. Honnan tudjam, hogy nem beszél a levegőbe?

Morvin vigyorogva a zsebébe nyúlt és kihúzta a kéziratot. Óvatosan messzire tartva tőlem.

Ó, ha harciasabb természet volnék . . . most egy tigrisugrással . . . De nem vetem rá magam.

Morvin megint hangtalanul nevetett.

— Tudom, hogy Maga nem erőszakos természetű . . .

Hirtelen zseniálisnak látszó ötletem támadt.

— Legjobb lesz, ha szépen csendben ideadja a

kéziratot és elmegy, — mondtam, vérfagyasztó nyugalommal. — Doktor Morvin, Ön kelepcebe került. Még délelőtt intézkedtem, hogy este két detektív jöjjön a Café Royalba. Itt is vannak. Abban a pillanatban, ahogy kilép a kapun, le fogják fülelni és futólépésben viszik a rendőrségre. De ha ideadja a kéziratot, még intézkedhetem.

Morvin két percig nevetett hangtalanul és nem szólt. Végre azt mondta :

— Hát azt hiszi, hülye vagyok? Nagyon jó. Képzelheti, hogy minden lépését figyeljük, amióta visszaérkezett a hoteljébe. Tudom, hogy onnan estig ki sem mozdult. Nem is telefonált. Feladott egy sürgönyt és egy expressz=levelet, mind a kettőt Llanvyganba. Egyébként gondoskodás történt róla, hogy ne menjenek el. A Maguk kis page=je nem olyan nehezen megközelíthető, mint Maga. Csak nem gondolja, hogy idejöttem volna tárgyalni, ha nem vagyok egészen biztos a dolgomban. Seton emberei Magát figyelik, nem engem.

Nagyot sóhajtottam.

— Nem nekem való ez a dolog — mondtam. — Van még valami mondanivalója, vagy elmehetek?

— Miért olyan sürgős? Magának kell igent mondani, mint egy szép lánynak. Igaz, hogy nem kell azonnal. De én nem is értem, min gondolkozik annyit.

— Nekem a kézirat kell — mondtam mániákusan.

— Nézze, kedves doktor, én azt hiszem, Ön egy kicsit nehéz felfogású. Nem kell szégyenkeznie, gyakran előfordul nagy tudósokkal is. Az absztrakt elme és a gyakorlati értelem közt néha megdöbbenő távolság van. Menjen szépen haza, aludja ki magát, azt hiszem, fáradt is. Majd találni fogok alkalmat, hogy folytassuk az eszmecserét. Nincs kétségem, hogy előbb=utóbb az én álláspon=tonom lesz . . . Addig is, gondolkozzék,

És a kijárat felé tartott. A kasszánál egy pillanat alatt fizetett és eltűnt.

Én tompa hülyeségben ültem még az asztalnál. Csakugyan, az absztrakt elme és a gyakorlati értelem közt néha megdöbbenő távolság van. Szinte fájt, hogy milyen buta vagyok, milyen tanácstalan.

A terem lassankint ürülni kezdett. A két indiai már nem ült a szomszéd asztalnál. A középben egy húsztagú amerikai társaság, félrecsúszott szmokingnyakkendők, örök-ifjú idősebb hölgyek, érces lármát csaptak.

Kiváltottam a kabátomat és fejlógatva kifelé ballagtam.

A kapunál valaki a nevemen szólított. Felkaptam a fejemet.

Ott láttam az indiai urat és hölgyet, karonfogva Morvinnal.

— Doktor Bátky, jöjjön ide — mondta az indiai hölgy, németül.

Amint közelebb mentem, láttam, hogy a két hatalmas indiai erőszakkal tartja a középben a kistermetű Morvint, aki kétségbeesetten igyekszik szabadulni.

— Ruhe, Ruhe — mondta a hölgy, súlyosan, mint Nagy Frigyesnek egy gránátosa. — Ne csináljon utcai jelenetet, mert az árt a hírnevének. Doktor Bátky most idehívja az egyik rendőrt, a Piccadilly Circusról. Hárman tanúsítjuk, hogy Maga lopta a kéziratot, ami Magánál van. Szükség esetén idetelefonáljuk a British Museum igazgatóját, aki igazolni fogja, hogy a kéziratot a doktor vette át tőle. De mindezt a kellemetlenséget megtakaríthatja Magának, nekünk, és főképp a szegény ártatlan múzeumigazgatónak, ha a kéziratot ideadja.

— Hogy adjam oda, ha fogják mind a két kezemet?

— Mondja meg, hogy melyik zsebében van. Majd Doktor Bátky kiveszi.

— Jobboldalt — nyögte Morvin.

Kéjesen vettem ki zsebéből a kéziratot és zsebre vágтам.

— Ezzel az üzleti részt elintéztük — mondta az indiai úr. — Morvin úr, felhívom a figyelmét arra, hogy jobb zsebemben revolver van. Ne csináljon semmi komédiát, hanem tűnjön el a legrövidebb idő alatt.

Elengedték Morvint, aki a következő pillanatban már egy taxiban ült és eltűnt a színhelyről.

— Bátky János ... — mondtam önkívületben.

— Örülök. Lene Kretzsch vagyok.

— Én pedig Banerjee Sadh Mukerjee Osborne Pendragon — mondta az indiai, és levette a szakállát meg a turbánját.

*

— Erre iszunk — mondtam, mikor egy kicsit magamhoz tértem.

De Londonban tizenegy óra után inni nem tartozik a könnyű dolgok közé. Kénytelenek voltunk bemenni a Lyon's Corner House-ba, magyarul: az oroszlán sarokházába, ahol adnak inni késő éjszaka, ha az ember eszik is valamit.

Helyet foglaltunk a négyemeletes teapalota legközelebbi emeletén, melynek olcsó, de kiabálóan dekoratív álmárványfalai közt, harsogó zenekar alatt, a szegényebb londoni polgár egy pillanatig illuziókat keres: abban a fényes világban él, ahol a mozdramák estélyei lejátszódnak.

Osborne kényeskedő mozdulattal igazította a haját és a nyakkendőjét, mialatt Lene leplezetlen elragadtatással szemlélte. Egy mozdulatot tett, mintha át akarná karolni a nyakát, mire Osborne zavartan odébb húzta a székét. Tisztában voltam a helyzettel.

— Mit igyunk? — kérdeztem.

— Sört — dörmögte Lene meggyőződéssel. —

Az ünnepélyes alkalomra való tekintettel Lager-sört.

Osborne elsápadt a barna festék alatt.

— Ó, én még életemben nem ittam abból az italból. Talán tekintsünk el most is.

És kettőnk nagy bánatára pezsgőt rendelt, Szent Cliquot özvegyét.

— Maga most valószínűleg a mennyei segítséget látja bennem, — mondta Osborne — aki renaissance-képeken olykor megjelenik a mártir jobb válla fölött.

— Hát körülbelül — mondtam. — Tájékozasson egy kicsit a gondviselés útjairól.

— Az a különös, hogy a dolog elég egyszerű — mondta Osborne. — Semmi akadály, hogy röviden előadjam. Tegnapelőtt, miután Maga elutazott, nagybátyám magához hivatott és hosszasan beszélgettünk, ami ritkán szokott előfordulni velünk, mindkettőnk őszinte sajnálatára. Minthogy nekem úgy is az volt a szándékom, hogy Londonba jövök, megkért, hogy keressem fel az ügyvédjét Mr. Alexander Setont és mondjam el neki az utóbbi napok eseményeit. Gondolom, meg akarta takarítani a levélírást, mert ettől emberfölöttien irtózik. Jobb szeret követeket küldeni, ez is olyan fejedelmi vonás benne.

— De Magát, mint historikust, a nagy események lélektani rúgói is érdekelni fogják. Ha majd megírja családunk krónikáját, a következő mondatokat ajánlom figyelmébe :

«Ezerkilencszázharminchárom júliusának utolsó napjaiban sajátságos átalakulás ment végbe a Pendragon-ház legfiatalabb sarjában, kinek lelkében kiirthatatlan kalandvágy égett, mely tápra nem lelén, önkeblét emésztette. Ezekben a sorshordozó nyári napokban ráeszmélt történelmi hivatására. Érezte, órá vár a súlyos, esetleg végzetes, de mindenképp magasztos feladat, hogy felderítse a kísér-

tetiességnek és a véteknek azt az áthatolhatatlan szövevényét, mely a huszadik század második negyedének első évtizedében családjának ősi fészkére borult.»

— Úgy beszél, mint egy nagy — mondta a lány áhitattal.

— Kiindulási pontul szolgált a következő, valóban sherlockiánus, vagy helyesebben holmesiánus megfigyelésem : Maloney sosem kapott leveleket a kastélyba és saját leveleit mindig maga adta fel a corweni postahivatalban. Kétszer is vele voltam ilyen alkalmakkor, de mindig kint maradtam. Nem látszott teljesen lehetetlennek, hogy ilyenkor leveleket is kap, melyek poste restante érkeznék. Elmentem tehát a corweni postára korán reggel. Maloney halálát még a titok fátyola leplezte. Megkérdeztem, nem érkezett-e levél a barátomnak. A postáskisasszony tudta, hogy ki vagyok, habozás nélkül kiadta nekem a Maloney címére érkezett levelet.

— Minthogy mindenre elszántam magam, mint egy déltengeri kalóz, és leszámoltam a konvencionális morállal, mint egy kezdő pincérlány, belső harc nélkül felbontottam a levelet. A levél géppel volt írva, aláírva nem volt, és nem volt nagyon kedélyes hangulatú. Azzal fenyegette meg szegény ismerősünket, ki immár a pokol valamelyik körének polgára, hogy amennyiben rövidesen nem történik valami határozott dolog, nemcsak hogy meg fogják vonni tőle a további pénzeket, hanem a rendőrség kezére fogják adni, nyilván valami régebbi vétkéért. A levélből kivettem, hogy nem ez volt az első felszólítás, amit Maloney kapott. Így válik érthetővé Maloney kétségbeesett kísérlete az utolsó éjszakán.

— Ennyit én is tudtam — mondtam.

— Londonba érkezve, rögtön felkerestem Setont. Ebben a gentlemanben számomra érthető-

len módon azt a benyomást keltettem, hogy már benőtt a fejem lágya, mert először életemben komolyan beszélt velem. Beszélgetésünk határozottan kinyilatkoztatás=jellegű volt a számomra. Tőle tudtam meg, hogy nagybátyámnak csak a kezét kellene kinyujtania, helyesebben a kezét kinyujtani és ütni egyet, hogy egy egészen megdermesztő nagyságú vagy on urává legyen.

— Egy=két hónap óta — folytatta — kezében vannak azok a bizonyítékok, melyeknek segítségével nyilvánvalóvá válik, hogy William Roscoe=t az orvosa meggyilkolta. Helyesebben nem is bizonyítékok, hanem egy biológiai felfedezés, amelyet egyáltalán nem értek, és azt hiszem, Seton sem, de amelynek alapján kétségtelen, hogy gyilkosság történt. Roscoe romantikus végrendelete értelmében az örökség az Earl of Gwyneddre száll, ha ő gyilkosság áldozata lenne.

— Ezt is tudom.

— De nagybátyám, Seton érthető kétségbeesése, vonakodik attól, hogy megbízza Setont a szükséges lépések megtételével. A kísérleteket egy McGregor nevű orvossal együtt végezte, de az orvos egy autóbaleset áldozata lett.

— Azt hiszem, az autóbaleset is Morvin műve volt.

— Miért gondolja?

— Mert mielőtt Llanvyanba jöttem volna, egy ismeretlen telefonon megfenyegetett, hogy én is úgy fogok járni. Most már az egészet értem. Eleinte Morvinék engem orvosnak néztek, aki Llanvyanba megy, hogy folytassa, amit szegény McGregor elkezdett... de miért nem akarja az earl ezeket a dolgokat nyilvánosságra hozni?

— Ennek a vonakodásnak, amennyire Setonból kivettem, érzelmi okai vannak. Nagybátyám valamikor, bármily valószínűtlenül is hangzik, szerelmes volt abba a hölgybe, aki most William Roscoe

özvegye és egyetlen örököse. És, úgy látszik, még mindig rokonszenvezik vele, mert meg van győződve, hogy a hölgy ártatlan William Roscoe halálában, és ha a végrendeletet végrehajtanák, az ártatlant sujtánák vele.

— Morvinék is onnan tudnak a felfedezésről, — folytatta — hogy nagybátyám valami formában értesítette Mrs. Roscoe-t, ezzel akarván elérni, hogy szakítson Morvinnal, akit nagybátyám az egyedüli bűnösnek tart. Az üzenetet Seton közvetítette, innen tud ő mindenről.

— Seton azonban biztosra veszi, hogy Roscoe özvegye tudott róla, hogy férjét meggyilkolják. Szerinte az egyetlen mód, hogy az earl akcióra bírjuk, az volna, ha meg tudnánk győzni, hogy Mrs. Roscoe tudott ezekről a merényletekről, melyek az utóbbi időben, a biológiai bizonyítékok felmerülése óta, ellene történtek, és tudott Maloney kiküldetéséről. Ezt kellene nekem bebizonyítanom.

— De hogy kezd hozzá az ember? Mikor a maximális ravaszságú Setonnak sincs fogalma róla, hogy mit kellene csinálni. Nem volt a kezemben más, mint ez a név: Morvin. Ennyit Seton is tudott. Még a címét is megadta. Azzal indultam útnak.

— Mire útnak indultam, már ebédidő volt. Elmentem egy kis vendéglőbe a City egyik régi sarkában, melyet a kollégiumom diákjai fel szoktak keresni, ha Londonban vannak. Itt találkoztam Lene Kretzsch-csel, akit Oxfordból ismertem, mint a legkitünőbb női atléták egyikét.

— Well, nem akarok bókokat mondani, de Lene-t mindig okos, energikus, becsületes lénynek, szóval igazi férfinak ismertem. Elhatároztam, hogy felkérem, legyen a munkatársam. Ő éppen ráért.

— Mire nem érnék rá, ha ilyen rendkívül vonzó fiatalemberrel lehetek — mondta Lene.

Osborne zavartan fordította el a fejét és folytatta :

— Most már együtt gondolkoztunk, hogy mit kellene tenni. Igyekeztünk feleleveníteni magunkban olvasmányainkat és moziutasztalatainkat, hogy hátha valami inspirációt nyerünk. De, sajnos, a múltban egyikünk sem volt nagy híve a detektív-műfajnak, nem tudván, hogy milyen szükségünk lesz rá az életben. Gondoltunk arra, hogy áttanulmányozzuk Edgar Wallace hatalmas munkásságát, de az ügy sürgőssége nem engedte meg. Mindkettőnknek csak egy nagy, közös emlékünkhöz volt a detektív-műfaj területéről : az Emil és a detektívek című német film.

— Végigmentünk emlékezetünkben a filmen és kerestük a módszert, melynek segítségével a kis Emil, a Gustav mit der Hupe, és a többi gyermek megfogja a keménykalapos urat. Rájöttünk, hogy a dolog oly egyszerű, mint a nagy igazságok általában : addig mentek a keménykalapos után, amíg a dolgok ki nem alakultak.

— Nem szabad lemenni a nyakáról — jelentette ki Lene, mint egy erkölcsi axiomát.

— De eszembe jutott, — folytatta Osborne — hátha Morvin ismer engem. Hiszen az események azt mutatják, hogy valaki mindenről pontosan tájékoztatja, ami a Pendragon-házzal összefügg. Amint úgy is kell tennie egy módszeres gyilkosnak. Elhatároztuk tehát, hogy álruhát öltünk, én, nehogy megismerjenek, pajtásom pedig a stílszerűség kedvéért.

— Az indiai ruha azért volt nagyon rokonszenves, — mondta Lene — mert itt nem okoz fel-tűnést, elmaszkírozza az embert, és azonkívül nagyon dekoratív. Van egy csomó indiai barátom és barátnőm, nem volt nehéz a ruhadarabokat összeszedni.

— Szóval ragyogóan kimaszkíroztuk magunkat,

elhelyezkedtünk Morvin háza előtt, és mikor kijött valaki, akiben Seton leírása alapján Morvinra ismertünk, követtük hol taxin, hol gyalog. Morvin először is a Grosvenor House=ba ment, azután a Maga hoteljébe. Ottan sokáig ólálkodott és tárgyalt egy skótruhás alakkal. Nyilván az lopta el a kéziratot. Azután kint volt egy kémiai gyárban Southwarkban. Azután megebédelt az Elefánt és Kastélyban, mi is. Azután még mindenfelé ment, anélkül, hogy valami érdekes történt volna. Délután a Grosvenor House lounge=jában teázott egy igen jó megjelenésű hölgygel.

— Nem is volt semmi különös, csak nagyon drágán volt öltözve — mondta Lene érzékenyen.

— Remélem, jól megnézték — mondtam. — Az volt valószínűleg Mrs. Roscoe.

— Úgy, hát ez a nagybátyám izlése... — mondta Osborne elmerengve. Nem látszott az arcán, hogy helyesli=e.

— Borzasztó ellenszenves nőszemély — mondta Lene. — Hogy lehet valakinek olyan közönséges vöröses=szőke haja?

— Így kerültünk este a Café Royalba. Képzelterti, hogy csodálkoztam, mikor láttam, hogy Morvin Magát keresi. Mondhatom, Morvinnak igaza volt. Ha nem hallgatjuk ki a Maguk beszélgetését, a látszat nagyon Maga ellen szólt volna. Dehát minden szót hallottunk.

— És ezzel a Maga missziója meg is van oldva — mondtam. — Maga meg én most már tudjuk, hogy Mrs. Roscoe résztvett Maloney kiküldetésében. Én annál is inkább tudom, mert velük kettejükkel utaztam Chesterig. Hallotta az ígéreteket, amiket Morvin tett nekem? Honnan venné a pénzt ezekhez a dolgokhoz, amiket ígért, ha nem állna mögötte a Roscoe=vagyon. Különben is, hallhatták a párbeszédünkből, hogy én hosszabb ideig együtt voltam Mrs. Roscoe=val és ezalatt ő maga több=

ször próbált rávenni ugyanarra, amire Morvin : hogy tegyek vallomást Maloney erőszakos haláláról. Azt hiszem, ha mindezt elmondjuk az earlnek, ő is tisztában lesz vele, hogy Mrs. Roscoe nem ártatlan, sőt az ő élete sincs tőle biztonságban.

— Tudja mit, nem biztos. Nagybátyám sokkal okosabb, mint mi vagyunk, és az okos ember mindig be tudja bizonyítani azt, amit az ösztönei diktálnak. Hiába fogja mindezt elmondani neki, be fogja bizonyítani a napnál világosabban, hogy Mrs. Roscoe ártatlan. Különben pedig . . . én nem tudom . . . a Maga helyében nem mondanám el neki, hogy milyen intím helyzetbe kerültem Mrs. Roscoe=val. Tekintettel az ő egykori, vagy talán még aktuális érzelmeire, nem volna tapintatos dolog.

— Az igaz. Dehát mit csináljunk? Úgy érzem, a dolog sürgős. Morvin a mai kudarca után bizonyára valami kétségbeesett eszközhöz fog nyúlni. Azt hiszem, mindnyájan veszedelemben forgunk.

— Hm. Én nem félek. Holnap megint más áruhát fogunk ölteni. Maga pedig utazzék vissza holnap Llanvyganba és ott várja be a fejleményeket. Arról, ami itt történt, ne meséljen el többet, mint a puszta tényállást : a kézirat ellopását és visszaszerzését, nem feledkezve meg az én bokros érdemeimről. Mi még egy=két napig itt fogunk járni=kelni, ezúttal Mrs. Roscoe nyomában. Hátha megint olyan buta szerencsénk lesz, mint ma volt.

— Nem szabad lemenni a nyakáról — mondta Lene.

*

A réteken tehének legeltek, az angol hölgyeknek teás=szerviszeket adtak be a vasuti fülkébe. Hátra=dőltem és elolvastam újra Lenglet de Fresnoy kalandosan visszaszerzett memoárjait.

Lenglet de Fresnoy nyugtalan ember volt, kiugrott pap és az a szerencsétlen embertípus, me-

lyet később «keresőnek» neveztek — de a XVIII. században, amikor ő élt, a «keresők» még nem hordtak szakállat és nem gondolkoztak Isten létezésén. Lenglet de Fresnoy az aranycsinálás titkát kereste és egy mindmáig használatos könyvben megírta az alchimia történetét.

Emlékiratában a XVIII. század második felének, ennek a nekem mindennél kedvesebb kornak a bájosan zavaros szellemi élete bontakozott ki: az aranycsináló évek, melyek a forradalom vasát termették, a régi szabadkőműves páholyok széhhámosságából és színpadias emberszeretetből összeszótt világa, melyet az ember a Varázsfurolából és Cagliostro történetéből ismer. Mélységes vallás-erkölcsi és humanitárius eltökélések békésen simultak össze a kéziratban ma már megdőbbsentő sikamlós történetekkel, és átsuhant a színen a század legigazabb fia is, Casanova. Mígnem egyszerre Lenglet de Fresnoy szembetalálkozik a hihetetlenel, melyben ő mindig hitt, a borzalommal, melyben a természet legyőzi a természetet és addig józanul naiv elbeszélése átcsap a legmélyéig megrendült ember staccatóiba, a rémület káprázatában megnövekedve látja a dolgokat, elveszti szavahihetőségét, elvesztené, ha nem kellene azt gondolnom, hogy ok nélkül nem rázkódhatott meg ennyire és ha legvalószínűtlenebb állításai nem egyeznének személyes és kétségbevonhatatlan élményeimmel.

De beszéljen Lenglet de Fresnoy. Llanvyganban hevenyészett fordítást készítettem a memoirnak fontos részéből, a Reménységhez címzett szabadkőművespáholyba való felvételétől kezdve az iszonyattal való találkozásáig, és itt közlöm, jelentéktelen rövidítésekkel.

... Hosszas sürgetésemre végre M. Ch... , a páholy nagyinkvizitorá, megígérte, hogy a leg-

közelebbi «munka» után megkezdji majd az előkészületeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a magasabb fokozatokat felvegyem.

Dobogó szívvel adtam meg a titkos kopogtatást, amikor legközelebb jelentkeztem a Hotel V... V... ajtaja előtt. «Tehát máma», mondtam magamnak, «máma végre megteszed az első lépéseket ama királyi ösvényen, melyre kora ifjúságod óta vágyakozol». Egyben fogadalmat tettem magamban, hogy a kincseket, melyeket a királyi művészet segítségével szerezni fogok, az emberiség javára fogom gyümölcsöztetni.

A testvérek munkája ezen az estén még ünnepélyesebb és felemelőbb volt, mint a megelőzőkön. A szokásos bevezető szertartások után szétgördült a kárpit, mely a terem színpadszerűen felemelt részét elfedte. A színpad közepén, girlandok és lámpionok alatt, egy tört oszlop mellett egy bánatos hölgy ült, aki az emberiséget jelképezte. Majd egy sánta hadfi lépett be és zavartan nézte a bánatos hölgyet, aki a sánta hadfi láttára heves zokogásba tört ki.

A szomszédom megmagyarázta, hogy a sánta hadfi egy bizonyos Thibaud nevezetű invalidus, aki Rossbachnál megsebesülvén, az éhhalál szélén áll és a páholyhoz folyamodott segítségért. Mindannyian meghatva szemléltük a tiszteletreméltó hős szomorú állapotját.

Ekkor egy sárkány jelent meg a színen, majd egy teljes fegyverzetbe öltözött templárius lovag. A templárius lovag dárdájával átszúrta a sárkányt, mire kívülről igen finom zeneszó hallatszott. Majd a lovag öve mellől egy erszényt húzott ki, melyet a páholytestvérek előzetes adakozása töltött meg és átnyújtotta a hadfinak. A hadfi az igaz hála könyűit öntötte és a hölgy, aki az emberiséget ábrázolta, keblére ölelte a templomos lovagot, aki a felséges nagypáholyt jelképezte. Majd kis angyalok jöttek és zeneszóra rendkívül kecses balettot lejtettek.

Azután a nagymester megrendítő szavakban adta elő nekünk a szegény hadfi előzetes nyomorát és buzdított bennünket, hogy továbbra is munkálkodjunk az emberiség javára. A testvérek könnyes szemmel ölelték meg egymást és vacsorázni mentek.

Én azonban nem távoztam el, hanem megkerestem a Nagyinkvizitort és udvariasan figyelmeztettem az ígéretére. A Nagyinkvizitor kérdőre vonván, hogy megtettem-e a szükséges előkészületeket, mondtam, hogy három hete nem ettem húst, nem ittam szeszes italt és Venustól is megtartóztattam magam (szegény Thérèse nem kis bánatára).

Margójegyzet: Később rájöttem, hogy bánata nem volt őszinte, mert közben megcsalt egy ifjú mészárossal, a rue St. Denisből.

— Akkor kövess — mondta a Nagyinkvizitor.

Egy terembe értünk, ahol néhány álarcos úriember állt egy mágikus pentagramma körül. A Nagyinkvizitor is álarcot öltött, melyre a nap és a hold szimbóluma volt rajzolva. Engem a pentagramma közepébe állítottak, majd kardot rántottak és felém suhogtatták. Istennek ajánlottam lelkemet és a félelemnek semmi jelét nem árultam el, annál kevésbé, mert tudtam, hogy ez a ceremónia minden fokozatot meg szokott előzni és hogy még senkit sem kaszabolnak fel ebből az alkalomból.

Azután a Nagyinkvizitor gratulált bátorságomhoz, néhány mágikus szót mormolt valamely keleti nyelven és rám is álarcot adott. Majd ő és egy másik álarcos úr kézen fogtak és számos gyászkarpittal beborított folyosón keresztül egy szobába vezettek, melynek közepén egy hatalmas koporsó állt. A koporsó oldalába ajtó volt vágva, ezen át bementünk a koporsóba.

A koporsó belsejében teljes sötétség volt, itt

álltunk a sötétségben egy darabig, miközben a lélekzetvételekből hallottam, hogy rajtam kívül még többen vannak a koporsó belsejében. Egyszer csak világosság lett, egy kis asztal előtt álltam, melyen két pisztoly közt egy harisnyakötő és egy kristályedény voltak láthatóak.

Az asztal mögött egy férfiú, csodálatos, komoly arcú, állt, aki, amint a jelvényeiről láttam, nem lehetett más, mint a Nagy Választott, páholyunk legmagasabb fokozata. Mellette pedig egy másik férfiú állt, akinek jelvényeiről megismertem, hogy ő a Napkelet Lovagja.

— Ismered a Kelet és Nyugat torkolatát? — kérdezte a Nagy Választott.

Zavaromban már-már azt mondtam, hogy sosem jártam arra, de a Napkelet Lovagja oldalba lökött, hogy mondjam azt, hogy igen, amit meg is tettem.

— Ismered-e a hatszög oszlopokat és a gömböket és a bazaltfejű kis állatokat az előcsarnokban?

— Igen — feleltem rá és a Napkelet Lovagja elégedetten mosolygott. Rendkívüli kövérségéről most már megismertem: nem volt más, mint a Milord Bonaventura Pendragon nevű angol úriember.

— Tudsz-e balról tengelyt forgatni és jobbról venyigét hegyezni?

Miután erre is igenlőleg feleltem, a Nagy Választott elsütötte az egyik pisztolyt, a koporsó ekkor lassan a levegőbe emelkedett és megállt a mennyezeten, mi ott álltunk a szobában, ott volt a Nagyinkvizitor és a többi úr, akik közben szintén levetették az álarukat.

— Meggyőződtem róla, hogy Malakius testvér (mert ez volt a titkos nevem) ismeri az alsóbb fokozatok titkait — mondta a Nagy Választott. — Most megkérdezem a kristályban beszélő Uriel arkangyalt, hogy erkölcei folytán megérdemli-e a

magasabb fokozatba való felvételt. Hozzátok be az ártatlan leányzót.

Két úr kézenfogva bevezetett egy fehérruhás, igen bájos fiatal hölgyet, talán tizenhárom éves lehetett. A Nagy Választott átható tekintetét a lányra szegezte :

— Valóban ártatlan Ön? — kérdezte.

A hölgy sértetten erősítette ártatlanságát.

A Nagy Választott kiterjesztette karját és ismeretlen nyelven imát mormolt a leányzó fölött, majd az asztalhoz vezette és felszólította, hogy nézzen bele a kristályba. A hölgy engedelmeskedett.

— Látja Ön Uriel arkangyalt, kisasszony, a mérleggel, a gömbökkel és a kétfejű cethallal a jobbjobban?

— Nem látom — felelte a leányzó.

— Akkor Ön nem is ártatlan — mondta a Nagy Választott ingerülten. A leányzó ekkor ismét a kristályba nézett és így szólt :

— De igen, már látom.

— Látja Uriel arkangyalt?

— Látom.

— Mit csinál?

A leányzó egy ideig hallgatott, majd azt mondta :

— Ajándékokat ad egy ici=pici alaknak, aki ugrál.

— Helyes — mondta a Nagy Választott. — Az ici=pici alak Malakius testvér, akit Uriel arkangyal meg fog ajándékozni a filozófikus Merkurral, a Bölcsék kövével, mindnyájunk legfőbb céljával.

Azután keblére ölelt és mindnyájan melegen gratuláltak, csak Milord Bonaventura nem, aki eleven társalgásba mélyedt az ártatlan leányzóval.

Ezzel az aznapi munka véget is ért. Milord Bonaventura karon fogott és meghívott vacsorára.

Kocsijában ülve azonnal megkérdezte tőlem, hogy megnyerte-e tetszésemet az ártatlan leányzó, mely kérdés engem nagyon meglepett és nem tar-

tottam illőnek az alkalom komolyságához. De Milord Bonaventura igazi epikureus volt és a Bölcsék kövét is csak azért kereste, hogy mérhetetlen arany birtokába jutva, az élvezeteit is mérhetetlenül megsokszorozza. Ezért nem is találta meg soha a Bölcsék Kövét.

És míg én hasztalanul vártam, hogy tőle, mint a Napkelet Lovagjától, épületes titkokat fogok hallani, ő folytonosan a leányszóráról fecsegett és terveket szőtt, hogy hogyan lépjen a leányszó nemesasszony=anyjával érintkezésbe, és faggatott, mit gondolok, mennyi aranyat kell ígérnie, hogy a leányszó birtokába jusson. Ez nagy csalódás volt nekem, de hogy kedvében járjak, megígértem, nevében fel fogom keresni a leányszó nemesasszony=anyját és megkörnékezem.

Milord Bonaventura az Ile St. Louisn bérelt magának egy kis palotát arra az időre, amíg Párisban tartózkodik. Itt fogyasztottuk el estebédünket.

Vacsora után, mikor már szemlátomást kellemes hangulatban volt, ügyesen az esti szertartásokra tereltem a beszélgetést. Elragadtatással emlékeztem meg a Nagy Választott komoly, méltóságteljes magatartásáról.

A Milord nevetett és elmondta, hogy a Nagy Választottat St. Germain grófnak hívják, legalább is ő így nevezte magát. Igen titokzatos ember, a származását senki sem ismeri, némelyek azt mondják, hogy az özvegy spanyol királynő gyermeke egy zsidó bankártól. Annyi bizonyos azonban, hogy XV. Lajos király udvaránál igen nagy tekintélye van, a király órákhosszatt bezárkózik vele és alchimista stúdiumokkal foglalkozik. De a Milordnak nincs sok bizalma benne, hogy ezek a stúdiumok valamire vezetnének, mert akkor még sem volna ekkora bajban a francia államháztartás.

Hanem annyi bizonyos, hogy valami titka van, melynek segítségével a gyémántokat meg tudja

puhítani, így megpuhítva a gyémántok megnagyobbodnak, azután St. Germain visszakeményíti őket, de akkor is megőrzi megnagyobbodott térfogatukat. Ehhez semmi kétség sem fér, maga a Milord Bonaventura is látott ilyen megnagyobbított gyémántokat.

Azonkívül kétségtelen, hogy nagy vagyon ura, mert barátainak szívesen megmutatja ékszeres dobozát, amit mindig magával hordoz.

Tehát, ha csaló is, mondta a Milord, akkor sem azért csal, hogy a pénzünket elszedje, hanem csak úgy, élvezetből.

Megdöbbenve kérdeztem a Milordot, hogyan tétélezheti fel a felséges skót anyapáholy Nagy Választottjáról, hogy csaló volna. Féltem, hogy a következő pillanatban megnyílnak a falak, és a kardot suhogtató urak felnyársálnak bennünket.

A Milord azonban, szokott széles mosolyával elmondta, hogy ő már öregedő ember, és kora ifjúságától fogva keresvén a filozófikus Merkurt, annyi gaz csalóval találkozott már, akik erszényét megnyírbálták, hogy most már, ha maga Uriel arkangyal jönne hozzá az Úristen bizonyítványával, akkor sem lenne bizalma benne. Megdöbbenve hallgattam káromló szavait.

De a Milord visszatérve St. Germain grófra, elmesélte, hogy soha sem eszik, hanem csak valami maga-gyártotta folyadékkal tartja fenn magát, ezzel szemben a nőket nagyon szereti, és a legkülönösebb állítása az, hogy több ezer éve él már, és többen mesélik, így nevezetesen egy öreg grófnő, kinek a neve már nem jut az eszembe, hogy St. Germaint ismerték volt ötven évvel ezelőtt, és akkor is ugyanannyi idősnek látszott, mint most. Úgy látszik, valóban birtokában van az elixirnek, melynek segítségével meg lehet tartani és vissza lehet nyerni az ifjúságot.

Azt is mesélik, hogy egy ízben egy hölgynek

adott egy fiolát, melynek tartalma a hölgyet huszonöt évvel megfiatalította volna. A fiolát a hölgy harmincéves szobalánya itta meg torkosságból, és amikor úrnője szólította, egy lógó felnőtt ruhákba bujtatott ötéves kisgyermek szaladt elő zokogva, mert olyannyira megfiatalodott. Most az Orsolya-apácákhoz jár iskolába szegényke.

Másnap felkerestem a nemesasszonyt, kinek címét Milord Bonaventura megadta nekem, és udvarias formák között előadtam neki, hogy leánya mennyire megnyerte a nemes lord szívét. A hölgy eleinte hallani sem akart a dologról, mondván, hogy ő tulajdonképpen királyi, Valois=vérből származik, és hogy a lánya még nagyon fiatal. (Lenglet de Fresnoy korában egy tizenhároméves leány már érett volt, ezt mutatja Casanova előszeretete ez iránt a korosztály iránt. Ez volt akkor a «fiatal lány.»)

De mikor előadtam neki, hogy a Milord hajlandó kétezer livret fizetni aranyban és barátságuk esetleges megszűnte után ugyanannyi értékű ajándékot adni drágakövekben, a meleg anyai szív mégsem tudta megakadályozni lánya boldogságát, és abban állapotunk meg, hogy másnap a Palais Royal udvarában fognak sétálni és a Milord ott megkezdheti udvarlását illedelmes formák között.

A Milord megköszönte fáradozásomat és egy értékes tubákszelencével ajándékozott meg, melynek emailján a Barátság Temploma volt látható. A szelencét később Lichfield közelében útonálló elrabolták tőlem, számos egyéb ékszeremmel együtt.

Ki írhatja azonban le másnapi meglepetésünket, midőn a Palais Royal udvarába érve, azt látjuk, hogy az ifjú hölgy karját nyújtja St. Germain grófnak, majd annak kocsijába szállván, anyjával együtt eltávozik, minket még üdvözlésre sem méltatván.

A Milord Bonaventura úgy káromkodott, mint

egy angol és igen ócsárlóan nyilatkozott a francia nemzetségről, mely nem ismeri a szótartás erényét. Elhatározta, hogy azonnal a hölgyekhez hajt és megmondja véleményét.

A hölgyek háza előtt ott találtuk St. Germain hintóját és St. Germain híres szolgáját, amint mozdatlan komolysággal strázsált a ház előtt.

— Hallod=e, — mondta a Milord — a te urad csaló. Azt mondja magáról, hogy többezer éves.

— Ne higgyen neki, jó uram — mondta a szolgál. — Gazdám nagyon ravasz. Lám, én már száz éve szolgálom és mikor a szolgálatába léptem, nem volt több háromszáz évesnél.

A Milord dühösen dörömbölni kezdett az ajtón, amit azonban nem nyitottak ki, hanem a felettünk lévő ablakban megjelent az anya és egy éjjeli edény tartalmát fejünkre öntve, durva szavakkal szidalmazott bennünket. A Milord jogos felháborodással távozott.

Másnap a Milordnál ebédeltem, mikor az inas St. Germain grófot jelentette be. A gróf magát menteni jött. Nem tudta, úgymond, hogy az ifjú hölgy Milord Bonaventurát lánggra lobbantotta, és készségesnek nyilvánította magát a visszavonulásra, annál is inkább, minthogy őt a női nemhez amúgy is csak platonikus barátság szálai vonzották, miután életének első ötszáz évében elege volt a testi gyönyörűségekből.

A Milord megköszönte St. Germain udvariaságát, de kijelentette, hogy az őt ért sértés után nem érez semmi kedvet, hogy a mondott hölgygel belsőbb szövetségre lépjen, annál kevésbbé, mert három meglévő barátnője úgyszintén nagyon igénybe veszi férfiasságát, mely napról-napra csökken. Egyben megkérte St. Germain grófot, segítsen rajta titkos panacaeáinak valamelyikével, nehogy szégyenben maradjon a hölgyek előtt. St. Germain megígérte támogatását, és így kezdődött kettejük

közt az a barátság, amely oly csodálatos kalandokat eredményezett.

St. Germain gróf megajándékozta a Milordot egy itallal, mely férfiúi erejét bámulatos módon megsokszorosította, olyannyira, hogy reggel barát= nőjétől távozván, még mindig nem volt megelé= gedve a szerelemmel és három álmos utcalányt felszedvén a kapuk alól, magával hozta őket és mindegyiknek megadta a szerelem adóját.

Ettől kezdve a Milord vakon bízott St. Germain grófban. Bevallotta neki és nekem, aki közben állandó vendége és kísé= rője lettem, hogy vagyoni helyzete annyira megromlott, hatalmas birtokai dacára túl a csatornán, hogy most már csak az alchimisták titkában van reménysége és könyör= gött St. Germainnek, legalább annyit áruljon el, vajjon ő, St. Germain, ismeri-e a titkot.

St. Germain gróf egy hosszú, éjszakai beszél= getés alkalmából megvallotta, hogy ámbár nagyon sokat tud, ami rejtve van a halandók előtt, a Mys= terium Magnumot, az ásványok arannyá változ= tatásának a titkát nem ismeri. Nézete szerint senki ma élő ember ezt a titkot nem tudja, régebbi korok művesei sem tudták, de mégis a mult századbeli rózsakeresztesek nagyon közel lehettek hozzá. A mult század nagy tudósai, így nevezetesen a nagy= hí= rú Theophrastus Bombastus Paracelsus Hohen= heimból, és tanítványa, Robert Fludd, csak egy pillanatra vártak, egy misztikus pillanatra, amit ők úgy fejeztek ki, hogy Elias Artistának, a műves Illés prófétának az eljöveteletét várták, hogy a Mys= terium Magnum teljes legyen. De Illés próféta nem jött el.

Erre Milord Bonaventura azt mondta, hogy St. Germain gróf sok titkot tud, de ő is tud egy titkot, amit rajta kívül senki sem, egy titkot, ami család= jában öröklődik az earl címével együtt, és talán, ha a titkukat ketten összetennék, mégis együtt

megfejténék a nagy titkot. De ehhez az szükséges, hogy átmenjünk Angliába, mert a titka helyhez van kötve.

St. Germain némi gondolkozás után hajlandónak nyilatkozott, hogy Angliába menjen, ahol sok kedves ismerőse volt és én is szívesen engedtem a Milord meghívásának, mert Franciaországban semmi különösebb tennivalóm nem volt.

(Azután Lenglet de Fresnoy hosszasan elmeséli, hogyan szakított Thérèse=zel, aki már úgyis kezdte hidegen hagyni. A szakítás nem ment minden nehézség nélkül. Sajnos, az az érzésem, hogy Lenglet de Fresnoy bizonyos pénzösszeggel tartozott a derék Thérèse=nek és ezért podgyászát hátrahagyva, megszökött Párisból és Arrasban csatlakozott Bonaventurához. Ő maga azzal okolja meg szökését, hogy nem akarta, hogy Thérèse szíve megszakadjon.)

Szívem erősen megdobbant, amikor tengerre léptem, életemben először. Amikor a tarajos hullámokat megláttam, igazat adtam Mózesnek, aki inkább Istenre bízta magát és megvárta, míg a hullámok szétváltak, semhogy bizonytalan hátukra szállt volna. Majd a tengeri betegség mindinkább erőt véve rajtam, az utat magambaszállással és bűnbánattal töltöttem, miközben sötét sejtelmek gyötörtek kalandunk kimenetelére vonatkozólag.

De végre is felemelkedtek a tengerből Albion fehér partjai, és szépségük láttán ismét bízni kezdem az isteni gondviselésben.

Londonban csak egy napot töltöttünk, melyet St. Germain a szabadkőművesek angliai főmestérének a látogatására fordított, én pedig a Milord oldalán a londoni vendéglőket és kávéházakat látogattam.

Estefelé egy Vauxhall nevű mulató=kertben sétálgattunk és a hölgyeket szemléltük, amikor egy sajtószerű megjelenésű úr lépett hozzánk. Az úr

úgy volt öltözve, mint egy olasz nagyúr külföldön : a ruhái a legrikítóbb színekben pompáztak, minden ujja gyűrűvel volt tele, arany láncok függtek róla, ahol csak függhettek, és amíg együtt voltunk, négy órát vett elő és három tubákos szelencét. Arca egyáltalán nem volt szép, de szeme és arcjátéka olyan nagyfokú élénkséget árultak el, amilyent emberben még sose láttam.

A Milordot régi ismerősként üdvözölte és a beszélgetés rövidesen St. Germainre terelődvén, az olasz úr óva intette a Milordot tőle. De a Milord tréfálkozva elütötte a tárgyat, és kalandjairól kezdte kérdezni az olaszt.

— Nem vagyok már az, akinek Párisban ismert engem a Milord — mondta. — Érzem, hogy most kezdek meghalni, mert az ember nem egyszerre hal meg, hanem lassankint, amint érzékei megvényülve, felmondják a szolgálatot. És ha visszatekintek elmúlt életemre, nem tudom, én voltam-e a legnagyobb bolond, vagy a legnagyobb bölcs.

A Milord erre tréfálkozva azt mondta, hogy egy ilyen híres mindentudónak ismernie kellene azt a szert, mellyel St. Germain megújítja az ember ifjúságát. Erre az olasz lángvörös lett, mondván, hogy a Milord bizonyára célozni akar arra a tőrténetre, hogy ő Mme d'Urfénak örök fiatalságot ígért volna, majd felkiáltott :

— Ám maradjon Ön St. Germain karmai közt. A gúnyolódók mást nem érdemelnek, mint hogy kigúnyoltassanak.

És búcsú nélkül távozott.

Kérdésemre, hogy ki volt ez a különös úriember, a Milord az felelte, nem tudja, miről nevezetesebb ez az ember, szélhámosságáról-e, vagy pedig megszámlálhatatlan szerelmeiről. Ő maga Seingalt lovagnak hivatja magát, de az igazi neve Giacomo Casanova.

Másnap elutaztunk Wales tartományba, ahol a

Milord birtokai feküdtek. A Milord Llanvygan nevű kastélyában fejedelmi módon vendégelt meg bennünket. A következő nap azzal telt el, hogy a Milord a környékbeli urak és hölgyek látogatását fogadta, és csak késő éjszaka, amikor magunkra maradtunk, kezdtünk el ismét a titkos dolgokról beszélni, a kandalló mellett.

A Milord izgatottságtól remegő hangon mesélte el, hogy a közelben, a Sárkányfej nevű régi vár romjai alatt van eltemetve őse, Asaph Pendragon, aki, amíg élt, nem volt más, mint maga Rózsakereszt, a rózsakeresztes testvériség megalapítója.

— Ha ez igaz, — kiáltott fel St. Germain — akkor a holtteste még most is teljes épségben kell, hogy feküdjék a sírjában!

— Az igazság több ennél, — súgta a Milord, közelebb hajolva — Rózsakereszt még mindig él, mint Merlin, a próféta, vagy mint Véreskezű Owain, a walesiek hőse. Fekszik a sírjában, és várja az időt, hogy kikeljen.

A családi hagyomány, mely apáról fiúra száll, úgy tudja, hogy Rózsakereszt, mikor az öregség hatalmát kezdte érezni magán, magához hívatta legjobb barátját, Robert Fluddot, az orvost, testvérét a rózsakereszt jegyében. Őrá bízta a keletről magával hozott nagy titkot, mellyel az életet az emberi testben meg lehet rögzíteni. Az ilymód haláltalanná vált test fekszik a sírban mozdulatlanul, de élve és elmélkedve ég és föld rejtelméről.

Majd befeküdt a sírjába, melyet maga készített magának a világmindenség hasonmására és Fludd végrehajtván a mágikus műveleteket, melyek az élet természetesen túli megőrzéséhez szükségesek, bezárta a sírt és elment. És mint aki teljesítette hivatását, még abban az esztendőben meghalt.

St. Germain és én borzongva hallgattuk a Milord elbeszélését és kérdeztük, a felelettől félve, vajjon

mit kíván tőlünk, mik a tervei. A Milord azt felelte, hogy Rózsakereszt még él a sírban, és többet tud, mint minden halandó ember, mert életében is többet tudott, és most már százhusz éve elmélkedik bűvös meditációban az ég és föld titkairól. Ha őt fel lehetne ébresztteni, ha tőle tanácsot lehetne kérni, bizonyára közelebb volnánk a Mysterium Magnumhoz, mint bárki más valaha. Ha St. Germain, aki vissza tudja adni az elveszített ifjúságot, tudományát teljes egészében igénybe venné, talán sikerülne megszólalásra bírni az elevenen eltemetettet.

St. Germain hosszú ideig mit sem felelt, majd felkelve, azt mondta, hogy gondolkoznia kell és házi szellemének az orákulumát megkérdezni és visszavonult. Magamra maradtam Milord Bonaventurával, aki ettől a pillanattól kezdve egyre növekvő félelmet ébresztett bennem. Rendkívüli kövérsége, melyben eddig nem láttam mást, mint a mérhetetlen epikureizmus inkább mulatságos következményét, most a kandalló fényénél valami olyan ördögi jelleget adott neki, mintha ő maga volna a testet öltött Mammon ördög, aki még őseit is kiássa a sírjából.

A Milord megkérdezte tőlem, hogy vajjon felszentelt pap voltam-e, mikor elhagytam az egyházi rendet, és igenlő válaszemre rendkívüli öröm töltötte el. Mert ha semmi sem segít, úgymond, a fekete mágia segíthet, és ahhoz felszentelt papra és felszentelt ostyára van szükség. Ha St. Germain csodaszerei nem használnak, mondta, akkor rajtam a sor, hogy a sír fölött az ördög miséjét celebráljam, egy meztelen nő testén, fordított rendben mondva el a mise megszentelt szavait.

Oly nyomasztó félelem lett úrrá rajtam, hogy tiltakozni sem mértem ez ellen a sátáni terv ellen.

De ekkor St. Germain visszatért. Időközben magára öltötte a szabadkőműves jelvényeket, a

Nagy Választott jeleit és a kezében egy pálcát és egy metszett üveget tartott.

— Sietnünk kell, — mondta — ha valamit tenni akarunk. Még ma éjszaka kell megtörténnie, mert ma újhold van és a Vénusz a bak jegyében áll. Ezeken az éjszakákon szokott a mágia a legjobban sikerülni.

Akkor én térdre vettem magam és könyörögni kezdtem, hogy mondjanak le félelmes tervükről, mellyel eljátszhatják örök üdvösségüket, de a Milord gonoszul kacagott, mondván, hogy a mi hármunk üdvösségéért összesen nem adna egy rézpénzt. Akkor arra kértem őket, hogy legalább engem hagyjanak itthon maradni, vagy elmenni máshová, mert úgy érzem, valami rettenetes készül. Erre a Milord kirántotta a kardját és megfenyegetett, hogyha elhagynám őket most, amikor minden titkukat kilestem, keresztül döfne. Ilymód kényszerített, hogy velük tartsak.

Az udvarban már három megnyergelt fekete paripa várt minket és a Milord vezetésével villámsebesen nyargaltunk a sötét éjben. Útunk egy magas hegyre kanyarodott fel, melynek tetején egy félelmes várrom meredezett, baglyok, boszorkányok és kísértetek tanyája. Lovainkat egy kidőlt fal megmaradt kapufélfájához kötöttük, majd a Milord meggyújtotta a magunkkal hozott fáklyákat és behatoltunk a romok közé.

A Milord egy titokzatos mozdulatára megnyílt előttünk egy sötéten ásító csigalépcső. Reszkető térdekkel botorkáltam lefelé, és ki írhatná le rémületesemet, mikor egyszerre érzem, hogy a lépcsőfok, amelyen állok, süllyedni kezd alattam. Meg akartam kapaszkodni egy gerendában, a gerenda azonban sátáni kacajjal elrepült. Borzadva kiáltottam a Milord felé, de a Milord, fáklyájával különös köröket írva le, mint az örült, rohant előttünk.

Egy óriási terembe értünk, melynek véghetet-

len távolba vesző sarkaiból a tenger tompa zúgását véltem hallani, vagy valami más zúgást, mely a tengeréhez volt hasonlatos.

A terem koporsókkal volt tele és mindegyik koporsónak a fedele lassan felemelkedett, majd ismét lezáródott, mint tátogató szájak, harapásra készen és intve, hogy ne menjünk tovább.

A félelemtől félőrülten támolyogtam be a következő terembe, hol minden eddiginél szörnyűbb iszonyat várt reánk.

A terem közepén egy oltár állott, ezt a Milord félretolta, alatta megtaláltuk egy sír kőlapját, melyet St. Germain csodálatos machinációk segítségével kimozdított a helyéből.

A sírveremben ravatal állt, azon feküdt egy hatalmas aggastyán, régies, díszes ruhában, a kezén olyan gyűrűkkel, melyeknek ékköveihez hasonlót még sose láttam. Úgy feküdt nyitott szemekkel, de mint egy vak, és nem látott, meg sem mozgott. A Milord meg én rémülten rejtőztünk el a félretolt oltár mögé, St. Germain egészen fehér volt, talán már ő is visszavonult volna, de szégyelte magát.

Vesszejét végighúzta a sírban fekvő fölött, majd üvegcséjének a tartalmát a homlokára csöpögtette.

Akkor az alvó megrázkódott, fejét felénk fordította, arca olyan kifejezést öltött, mint aki lát. Nagy-lassan felemelte a fejét, majd karjára támaszkodott és ajkán valami rettenetes kiáltás tört ki.

Ugyanekkor a földalatti nap, mely a termet bevilágította, sötétedni kezdett és a terem oldalán látható harangok megszólaltak.

Kövét dermedve láttuk, amint a sírban fekvő lassankint feláll és kilépni készül a sírjából.

Akkor St. Germain felkiáltott és kirohant a teremből, mi pedig a nyomában. A csigalépcsőn nagyon nehéz volt a felfelé haladás, mert a Milord alig tudott járni az ijedelemtől, és nekem kellett

támogatnom, ami hatalmas testsúlyára való tekintettel, nagyon nagy feladat volt. Mire visszaérkeztünk a kastélyba, már láza volt és félrebeszélt.

St. Germain orvosságai nem használtak semmit. Ott maradtunk a Milord betegágya mellett. Talán egy hétig szenvedett, azután meghalt, a végrendeletében megemlékezve mind a kettőnkről.

*

Rhiulban átszálltam egy kisebb vonatra, mely lassan rágta be magát az észak-walesi hegység szívébe, sötétedő, misztikussá váló tájakon át. Az állomások neve egyre idegenszerűbb, barbárabb és ősbibb hangzású volt. Bent voltunk a kelta erdőben, a mesék földjén, ahol a tündérek születtek és Merlin, a varázsló, az apa-nélküli gyermek, kinek anyja a halottak hamvától termékenyült meg. Ma már józanok a walesiek és gúnyosak . . . De itt maradtak a fák, a sziklák, a tavak, az atmoszféra, mely egykor csodákat termett és most is őrzi hallgaton csíráit egy új misztériumnak.

Corwenben maga az earl várt rám kocsival. Áadtam neki a kéziratot és el akartam rögtön mondani, hogy miért késlekedtem Londonban egy napot.

— Maga most éhes és fáradt — mondta az earl.
— Először megvacsorázunk.

De ő maga is fáradtnak és nyugtalannak látszott. Nem is beszéltünk, amíg a hotelbe nem értünk, ahol az earl a hűbérúrnak kijáró tisztelettel fogadták. Külön szobában vacsoráztunk, közben nem sokat beszélve. Csak fekete és konyak után kért meg az earl, hogy adjam elő kalandjaimat.

Elmondtam mindent, ami szorosabban véve a tárgyhoz tartozott. Azt nem mondtam el, hol töltöttem az éjszakát, amikor a kéziratot ellopták tőlem, csak annyit mondtam, hogy nem aludtam a hotelemben.

Őt leginkább a levél döbbsentette meg, melyből Morvin értesült, hogy Maloney halálát egy óriással való dulakodása előzte meg.

— Most már bizonyos! Egy kém van Llanvyanban! — kiáltott fel. — Valaki Morvinnak leveleket ír. Így tudhatta Morvin, hogy Maga Londonba megy egy kéziratért. De ki lehet az? Hiszen más nem is tudott a Maga kiküldetéséről, mint Osborne és Cynthia . . . Valaki hallgatózott volna?

Mélyen elgondolkozott, majd így szólt:

— Maga csakugyan úgy látta, hogy valaki volt az erkélyen, amelyről Maloney lezuhant?

— Igenis, Mylord.

Az earl elfordította a fejét.

Sokáig hallgattunk.

Eileen St. Claire is titokzatos és meghatározhatatlan jelenlétről beszélt. És Lenglet de Fresnoy emlékirata rettenetes, értelem-megbontó kulcsot ad, ami mindent megmagyarázna: a fáklyás lovast, az aggastyánt a tó partján, a hangot Pendragon mélyén, mely megállította Osbornet a csapóajtó előtt és Maloney legendás halálát, a kicsavart nyakat . . .

Micsoda titkot őriz az earl hallgatása? . . .

Vagy inkább: micsoda titkot vall be . . .

— Talán folytassa — mondta hirtelen. A titok-atmoszféra eloszlott valahogy.

Tovább meséltem. Osborne csodálatos feltűnése nagyon mulattatta.

— Hogy hívják a hölgyet?

— Lene Kretzsch=nek.

— Legyen szíves betűzni.

Betűztem.

— Nagyszerű. T=z=s=c=h! Őt mássalhangzó egy hang jelölésére. Ez nobilis eljárás.

— Örülök, hogy Osbornet egy lány társaságában látta — folytatta. — Nőiszonya sok gondot okoz nekem, mert kettőnk közül az egyiknek fel-tétlenül meg kell nőszülnie és jobb szeretném, ha ő

volna az. Milyen volt a lány, hadd tudjam, milyen az ízlése.

— Azt hiszem, itt inkább csak a lány ízlésére lehet következtetni. Az az impresszióm, hogy Osborne nagyon passzív szerepet játszik a kettesük barátságában. Egyébként Lene Kretschsch szép, egészséges lány, az alakja nagyon tökéletes, a szó klasszikus értelmében . . .

— Azt akarja mondani, hogy nagy keze és nagy lába van, mint a görög szobroknak?

— Igen.

— Hm. És milyen a természete?

— Nagyon modern.

Szóval könnyű erkölcsű?

— Nem. Tárgyilagos. Neue Sachlichkeit. Bauhaus : Nacktkultur. Sofőr-típus. A szerelemben nem lát többet, mint a pszicho=fizikai tényt. Nem magyaráz belé romantikus érzelmi komplikációkat.

— És Maga ezt modernnek nevezi?

— Well, az újságírók és a regényírók nemzetközi megállapodása szerint ez a tárgyilagosság jellemzi a modern szerelmet.

— De Magának viszont kötelessége tudni, hogy a nők már nagyanyáink korában sem foglalkoztak felváltva kézimunkával és elájulással. Sokkal aktívabbak és uralkodóbbak voltak, mint ma, csak kecsesebb formák közt. Pompadour vagy Victoria királynő nem pipáztak, de uralkodtak. Ah . . . csak dühbe jövök, ha a modern nő legendájáról hallok. Modern nő nincs. Se modern szerelem. Mindig voltak szellemi szegények, akik nem tudtak belevinni többet a szerelembe, mint a tárgyilagosságukat, ahogy Maga mondja. Régebben a szellemi fegyelem nagyobb volt, semhogy a szerelemnek ezt a degenerált formáját irodalmilag lehetett volna propagálni. Ez is azok közé a dolgok közé tartozott, amiről egy jólnevelt írónak nem volt szabad írnia . . .

— Akik pedig igazán művészei és bajnokai voltak a szerelemnek, — folytatta — sosem voltak tárgyilagosak. Casanova számára mindig istennő volt az a nő, aki szembejött vele az utcán és mindegyik szebb volt, mint összes elődje. Ez volt az ő titka. Tárgyilagosság . . . az embert az különbözteti meg az állattól, hogy képes a dolgokban többet látni, mint amennyi nyilvánvaló bennük. Tárgyilagosság . . . van olyasmi? Mindnyájan külön kis világot építünk magunknak a rögeszméinkből és tökéletlen fényjelekkel próbáljuk értesíteni egymást. De hagyjuk . . . Szóval, Maga kísértéseken ment keresztül, mint Szent Antal a pusztában. Az ördög megjelent a Café Royalban és folyóiratot ígért. Csak arra vagyok kíváncsi, mit tett volna Morvin, ha Maga elfogadja az ajánlatait? Honnan vette volna a pénzt?

— Hát Mrs. Roscoe vagyonából — szaladt ki a számon.

Rögtön megbántam. Biztos vagyok benne, hogy az earl előtt évek óta senki sem merte említeni Eileen St. Claire-t és most úgy érezte magát, mintha beleszúrtak volna. A gallérjához kapott és elsápadt.

— Mit mond? . . . Honnan veszi? . . .

És most láttam, hogy a dühtől lett sápadt, amely fojtogatja. De már nem lehetett visszavonulnom.

— Morvin mondta. Morvin mindig fejedelmi többesben beszélt: «Mi veszünk Önnek egy yachtot . . . mi nagyon hálásak leszünk Magának . . .»

Az earl rettenetes szemmel nézett rám. Azután lehajtotta fejét és becsengette a pincért. Whiskyt hozatott.

Hosszú-hosszú idő múlva megszólalt, akkor már nyugodtan.

— Szent Antal, Magát megkísértette az ördög. Ne felejtse el, hogy az ördög a hazugság atyja. Morvinnak minden szava hazugság. És a legszörnyűbb vétke ez és nem a gyilkosság. Hogy fedezze

magát . . . hogy fedezze magát én előlem, mindent úgy tud feltüntetni, mintha Eileen St. Claire is bűntársa volna. Mindenkit félre tud vezetni . . . Még Setont is, aki a legravaszabb skót a világon. Csak engem nem. Én . . . jól ismerem Eileen St. Claire-t.

Eszembe jutottak előbbi szavai: mindnyájan külön kis világot építünk magunknak a rögeszméinkből . . . Az earl költött egy mithoszt Eileen St. Claire-ről és a mithoszt szereti, ha a nőtől már el is távolodott. De nem szóltam erről.

Az earl egy idő múlva folytatta:

— Eileen St. Claire . . . Mrs Roscoe sok tekintetben rendkívül szerencsétlen természet. Valami automataszerű van benne, valami nem emberi, valami . . . mintha mindig hipnózisban járna. Ha azt mondom, befolyásolható, az nagyon kevés. Sosem tette azt, amit önmaga szerint tennie kellett volna, mindig külső akaratoknak engedelmeskedett. És ha valaki fel akarta ébreszteni ebből az állandó alvajárásból, azt meggyűlölte. Nem tudom, miért mondok el Magának ilyesmit, miért beszélek dolgokról, amikről sosem beszélek . . . talán mert idegen. Ma itt van, holnap nincs . . . Mintha homokba írnék . . . Szóval, csak azt akarom mondani: Morvinnak könnyű játéka van, hogy látszatot keltsen Eileen St. Claire ellen.

— Mylord, ez a látszat nagyon erős lehet.

— Miért? — kérdezte az earl, megint nagyon ingerülten.

— Miért? Mylord Morvint nem szereti valami nagyon. Bizonyára átadta volna már a bizonyítékok alapján a büntető igazságszolgáltatásnak, ha nem tartana tőle, hogy esetleg Mrs. Roscoe is . . .

— Nem igaz! — kiáltotta az earl, minden önfelegyelmét elveszítve. — Hogy mer olyasmiről beszélni, amiről nem tud semmit! Hogy gondolhatja, hogy megérti az én tetteim rugóit . . .

És ekkor, gögjének ebben a nyers és spontán kitörésében, egyszerre, igenis megértettem az Earl of Gwyneddet. Az előbb azt mondta, hogy az embert az különbözteti meg az állattól, hogy többet lát a dolgokban, mint amennyi nyilvánvaló bennük. Az állat a párját csak állatnak látja. Az ember a párját több=mint=emberinek.

És gögös ember számára nem lehet szörnyűbb tévedés, mint elismerni, hogy tévedett: hogy a nő, akit kiválasztott magának, nem az, akinek ő látta. A szerelmi csalódás igazán nagygögű embernek nem azért oly borzasztó, mert a mellőztetés bántja. Sokkal rettenetesebb, hogy tévedett. Hogy egy mithoszt épített, aminek a valóságban semmi alapja. És ha valakinek a gögje olyan arányú, mint az Earl of Gwyneddé, akkor fenntartja a mithoszt minden cáfolat ellenére is, nehogy be kelljen ismernie önmaga előtt, hogy tévedett.

Ezért fogja el különben oly fegyelmezett lényét ez az emberfeletti düh, ha valaki az Eileen=mithoszt támadja. Ha most megmondanám neki, hogy Eileen a szeretőm volt, vagy nem hinné el, vagy bebizonyítaná, hogy Eileen nem tehet róla. Hipnózis alatt volt, Morvin bűne az egész...

— Bocsásson meg, Mylord, — mondtam — csakugyan merészség volt, hogy hozzászóltam.

— Nem, nekem kell bocsánatot kérnem fegyelmezetlenségemért — mondta az earl megint nyugodtan. — Legyen elnézéssel, hogy nem vagyok teljesen a magam ura. Amíg távol volt, ismét történtek dolgok...

— Hogyan? Újabb merénylet...?

— Nem, egészen másról van szó. Valami mindennél borzasztóbb történt...

— Az Istenért, Mylord?...

— Doktor, a Goethe Varázslóinasa... Die ich rief, die Geister... Egy értékes kő volt a kezemben, elejtettem a havas lejtőn és most legördült és

lavina lett belőle . . . De ez egészen más történet, és ezt nem értheti. Ne haragudjék, hogy előbb olyan heves voltam . . . Nem haragszik rám? Ó, sokan támadják Eileen St. Clairet, nemcsak Maga, sok látszat szól ellene. Nem tudom hallgatni, ha egy ártatlan fölött könnyeden ítélkeznek. És nem a tettek beszélnek, Bátky, nem a tettek. A tettek úgy leválnak az emberről, mint a levágott haja. Az embert kell nézni, a tettektől függetlenül, amint Isten látja . . . De talán induljunk.

*

Mire az autóba ültünk, már éjszaka volt. A szél türelmetlenül kutatott a fák közt, az útmenti erdőben, és az égen időnkint kitetszett a telehold vörösbe játszó nagy arca. Ilyenkor látni lehetett a felhőket, amint vad hajszában, eksztátikusan és mégis oly hangtalanul űzték egymást kelet felé.

Az earl sziklásan hordozta magában tragikus konfliktusát. Úgy hallgatott, mint aki a legközelebbi hónapokban nem fog egy szót sem szólani. Az út pedig olyan gyorsan kanyargott, mintha eleven volna.

Az egyik kanyarban az earl lassított.

— Nem hall semmit? — kérdezte.

— Csak a szél zúgását.

Tovább mentünk. De néhány száz méterre az earl megállította a kocsit, szó nélkül kiszállt és legnagyobb megdöbbenésemre lefeküdt a földre. Csak lassan jöttem rá, hogy mit csinál. A földre tette fülét és hallgatózott.

Azután kimondhatatlanul gondterhes arccal visszaült a kocsiba.

Tovább mentünk, de csak néhány métert, azután az earl levezette a kocsit az országútról. Be a mezőre és a mezőn lassan, zökkenve haladtunk visszafelé. Azután megint megálltunk.

— Ne haragudjék ezért a kis késedelemért — mondta és kiszállt.

A mezőt, amelyen álltunk, egy sövény válaszottta el az országúttól. Az earl a sövény mögött megállt, feszülten nézve az országútra.

A nedves nyugati szélben a mező, amelyben álltunk, nagyon kietlen volt. Itt-ott egy facsoport sötétellett megokolatlanul, vagy egy bokor fantasztikus alakja. Ez volt az a mező, melyen az ember álmában áll és minden oldalról kígyók közelednek.

Mit tehet ilyenkor az ember? Rágyújt.

De alig szippantottam egyet, az earl odasietett hozzám és megkért, ne dohányozzam néhány percig. Eldobtam, fájó szívvel, a cigarettát.

Lassankint én is hallottam, amire az earl figyelt. Tompa, ritmikus, ütésszerű zajt, majd megismerem: lódobogást.

Ugyanakkor valami sebesen közeledett. Valami, mondom, mert nem lovasok közeledtek, hanem valami sűrű köd gurult, hallatlan sebességgel, mint szélkergette ördögszekér, az úton és az út két oldalán, gomolyogva, mint egy lokomotív megvadult füstje.

Pár pillanat múlva elért bennünket a köd és beburkolt. Tulajdonképpen ekkor éreztem, nem is köd volt, hanem fojtó és szédítő füst, melynek szaga távolról a tömjénre emlékeztetett.

Az autótól nem láttam már a sövényig, amelynél az earl állt. Nem is tudom, hogy ott állt-e. Hogy volt-e egyáltalán valahol, abban a furcsa ködben.

Kiugrottam a kocsiból és bizonytalanul az áthatolhatatlan sötétben, odasiettem, amerre az earl sejtettem. Kinyújtott karom beleütközött a sövény tuskézetébe.

Megálltam.

Ekkor a lódobogás közvetlen közelből hallatszott és kimeresztett szemmel látni véltem, amint egy lovas nyaktörő vágásban elzúgott mellettünk az országúton.

Azután a köd elvonult.

A hold kisütött és látni lehetett, amint a köd továbbszalad vágatva az országúton, óriási ördög-szekér.

A rózsakeresztesek láthatatlansága, gondoltam, íme, csak félig mese.

Az earl megint a volán mellett ült. Ült, kezére hajtott fejjel és nem mertem zavarni.

Beültem, elindította a kocsit Llanvygan irányában.

*

Másnap a reggelinél elmondtam Cynthiának röviden a történeteket. Természetesen nem beszéltem Eileen St. Claire-ről. Nem mondtam el Lenglet de Fresnoy látomását, vagy minek nevezzem. És nem mondtam el találkozásomat az éjféli lovassal.

Vannak dolgok, amik csak éjszaka igazak. Képtelen voltam beszélni róla. Szégyeltem. Az ember szégyeli az érthetlent, az irracionálist, mint valami lelki betegséget. Igyekeztem nem gondolni rá.

És különben is, olyan szép nyári reggel volt. Csak Cynthia volt a világon és a kis malacok a majorságban, Cynthia kedvencei.

Felsétáltunk egy dombtetőre, leültünk és sütkéreztünk.

Ha Cynthia hallgatott, gyönyörű volt. A domboldalon, a majorság fölött, ami az övé volt, a walesi nap alatt, ami az övé volt, Llanvygan tornyaival a háttérben, teljesen az volt, akinek képzeletemben láttam és akit szerettem: a kastélybeli kisasszony, naív, és távol az emberek bajától. Csak a malacok, csirkék és tölgyfák értik meg igazán azt a megható, enyhén humoros és mégis oly fenséges misztériumot, ami a lány fiatalsága, a gazdag lány fiatalsága. A szegény lány nem fiatal igazán és gondjai józan-ságában olyan, mint egy férfi.

Oly szépen hallgatott Cynthia szőke hajával a napban, mint egy theokritosi sor. Nyár volt, az a

pillanat, amikor az ember elképzelheti, hogy megáll az idő és minden rendben van.

Látszott, hogy nem mozog a fejében semmi, átadja magát boldogan a bőre, a teste jóérzésének. Én is nagyon jól éreztem magam.

De nem tartott soká.

Cynthia idegesen felült és kijelentette :

— Ne gondolja, hogy most nem gondolok sem mire. Ki nem állhatom az olyan lányokat, akik csak úgy élnek a világba.

— Mire gondol, Cynthia?

— Ma a reggeli lapban olvastam, hogy Dél-Walesben a munkanélküliek száma megint öt százalékkal emelkedett. Mégis rettenetes, hogy az ember itt ül ezen a dombon és közben . . .

— Elég! — kiáltottam udvariatlanul.

Úgy éreztem magam, mint egy nyakon öntött. Minden érzélgést inkább elviselek, mint a gazdag ember jogosulatlan részvétét a szegények iránt. Éppolyan természetellenes és kellemetlen, mintha egy munkás azt mondaná, hogy nem irigyli a gyárostól a vagyonát. Az osztályok csak gyűlöljék egymást, így van ez rendjén, és engem hagyjanak békében a napfényben, amely úgyszólván olyan ritka a Brit szigeteken.

Ó, Cynthia! . . . Olyan kettő volt belőle. A szavak, amiket mondott, egyáltalán nem álltak összhangban a lényel, akit én belélttam.

Az én Cynthiám olyan volt, aki elájul, ha szerelmesét rajtakapja, hogy virstlit eszik, alkalomadtán azonban dagadtra pofozza a szobalányt — várkisasszony, aki gögösen trónol kis lírai életében és észre sem veszi, hogy közben nemzetek éhen halnak.

Nem adtam fel a reményt, hogy Cynthia igazán olyan, amilyennek én látom, csak nem jól nevelték. Az édesanyja volt hibás valószínűleg, ő taníthatta meg, ki tudja, micsoda csalódások hatása alatt, arra

a középosztálybeli babonára, hogy az intelligencia érték és hogy mindenki ember.

— Cynthia, a szegény ember legyen részvételteljes a többi szegény iránt, de Magának gögösnek kell lennie és könyörtelennek. Ha én a Maga helyében lehetnék... az egész életem enyhén szadisztikus színmű volna, példaadás a nemtörődésről, a távoliságról. Könyvet tévedésből sem vennék a kezembe, egész nap golfoznék vagy ha van valami még előkelőbb, még unalmasabb sport, azt űzném. Utaznék, képeket néznék és megállapítanám, hogy egész jól festett a Leonardo, ahhoz képest, hogy polgár volt. Nagyon keveset beszélnek, a gögöt sokkal könnyebb szép mozdulattal kifejezni. Nem mondom, hogy mulatságos élet volna, de a kötelesség teljesítése sose mulatságos...

— Maga cserélne velem?

— Én? Rögtön.

— Nem értem. Én sokkal inkább lennék a Maga helyében. A tudománynak élhetni... az igazság és az emberiség szolgálatában...

— Legyen nyugodt, az én tudományom sosem állt az emberiség és az igazság szolgálatában. Mert nincs igazság és nincs emberiség. Csak igazságok vannak és emberek. És mindig különös örömmel töltött el, hogy tudományos működésem, mondjuk a régi angol vaskovács mesterség körül, senkinek sem használt semmit.

— Maga úgy beszél, mint akinek nincsenek eszményei.

— Igaz. Én neo-frivol vagyok.

— Miben különbözik ez a régi frivolitástól?

— Főképp abban, hogy előtte van a «neo» szótag. Így izgalmasabb.

Cynthia gyermeki koszorút font valami sárga virágból, angolul dandelionnak hívják, és elszontyolodva nézett maga elé. Jóbarátságunk kritikus pillanat elé érkezett. Most már nagyon sajnáltam,

hogy ennyit beszéltem. Minek is beszél az ember szíve hölgyével? Abból csak kellemetlenség lehet.

Bocsánatkérően csókolgattam a kezét. Cynthia egy pillanatig nagyon gyengéden nézett rám, aztán elkomolyodott és felállt.

— Félek, hogy nem értjük meg egymást — mondta absztrakt hangon, mint ahogy a színpadon hallhatta. Hozzá kellett volna tennie, hogy «uram».

És asszony=barátjáról kezdett mesélni nagy lelkesedéssel, az egyetlen lényről, aki mégis megérti.

Visszaindultunk a kastélyba. Rajtam némasági roham vett erőt, mint mindig, ha úgy érzem, hogy valami nagyon butát csináltam. És nagyon szerencsétlenül éreztem magam.

Csak most vettem észre, hogy milyen fontos nekem ez a kis rossz útra tért várkisasszony.

*

Mikor beértünk a kastélyba, sürgöny várt ránk. «Osbornet elfogták stop ne szóljon senkinek fontos stop jöjjön azonnal kretsch.»

Bent voltam a háború kellős közepén.

Morvinék bizonyára megismerték Osbornet, amint valami lehetetlen maszkban követte Eileen St. Claire-t. Most ártalmatlanná tették, ha nem történt valami még rosszabb. Hiszen Osborne élete ellen is törnek...

Rögtön becsomagoltam. Bár nem tudtam elképzelni, mit tehetek, alig vártam, hogy már Londonban legyek.

Az earlnek és Cynthiának nem jelöltem meg elutazásom okát, nehogy előre megrémítsem őket. Hátha még minden jóra fordul, vigasztaltam magam.

Sikerült elutaznom a délutáni vonattal. London még sose volt olyan messze Észak=Walestől, mint akkor. És mennyi felesleges város van közben!

Londonba érkezve, a hotelembé rohantam és érdeklődtem Lene után.

— Miss Kretsch? ... Miss Kretsch ...

Flegmatikus kutatás indult meg Miss Kretsch után. Az ebédnél nem látták. A reggelinél sem látták. Végre a takarítónő jelentéséből kitűnt, hogy éjszaka sem volt otthon.

Közben vacsoraidő lett. Lenenek nyoma sem volt. Kilenc órakor már nem győztem tovább várni. A portásnak meghagytam, hogy tizenegyre visszajöjök. Mint a gyengéd és gyászos szerelmes, aki felkeresi a tájakat, ahol egykor halott szíve hölgyével járt, elmentem az összes kocsmába, ahol valaha Lenével söröztem.

Tudtam, hogy Lene nem tud lefeküdni a söre nélkül. Ha valami racionálisan megközelíthető helyen van, akkor az egyik kocsmában kell megtalálnom.

Bánatomban és mert egész lényem Lenere volt beállítva, mindenütt felhajtottam egy-két pohár sört. Lenet nem találtam, de mire hazaértem, tizenegy után, kellemes sörbódultságom volt és kilátásom, hogy jól fogok aludni.

— Nem kerestek? — kérdeztem bizonytalan kiejtéssel a portást.

— De igen. Egy úr.

— Nem ismerte meg? Az Miss Kretsch volt, álöltözetben.

— Lehet, uram — mondta udvariasan a portás. — Azt mondta, hogy Mr. Setontól jön fontos üzenettel.

— Nagyszerű, ennek a Lenének milyen ötletei vannak! — mondtam magamban. Biztosan fent van már a szobájában. És boldogan rohantam felfelé.

Bekopogtattam Lenehez, de senki sem felelt. Dörömbölni kezdtem és kiabáltam, németül.

— Lene! Lene! Nyisson ki! Én vagyok, Bátky! No de nyissa hát ki!

A barbár hangokra feljött a tulajdonosnő, éjszakai öltözetben.

A tulajdonosnőnek igen szigorú erkölcsi felfogása volt. Hotelünk jó hírnévnek örvendett és azt Angliában nagyon nehéz megőrizni. Amint meglátta, hogy egy hölgy ajtaján dörömbölök, elsápadt és úgy nézett rám, hogy józan állapotban kétségkívül kővé váltam volna.

— Mr. Bátky . . .!

Ó, milyen zordonan tudta nyujtani az árt nevem első szótagjában.

De sörös voltam és látásom, hallásom elmosódott vonalakban vetítette vissza a világot. És optimista voltam.

— Hullo, Mrs. Stewart! Hogy van? — mondtam örömmel. — Hízik, hízik.

— Az én hotelemben a hölgyek nem szoktak férfilátogatókat fogadni a szobájukban, különösen nem ilyenkor. Mr. Bátky, nem ismerek Önre. Menjen le azonnal. És nagyon kérem, költözzék el minél előbb . . .

Tekintélyének a súlya alatt meggörnyedve visszatértem a szobámba és hamarosan elaludtam.

De másnap korán és józanul felébredve, gyorsan felöltöztem és a portáshoz rohantam. A fejem tele volt az intézkedésekkel, amelyeket tegnap este elmulasztottam megtenni.

— Miss Kretsch nem jött haza? — kérdeztem a portást.

— Nem, Sir.

Homályosan derengett, hogy valaki keresett előtte való nap.

— Ki keresett engem?

— Egy gentleman, bizonyos Mr. Setontól jött.

— És mit mondott?

— Azt mondta, hogy ma reggel újra el fog jönni, tessék okvetlenül megvárni.

Bizonyos fokig megnyugtatót ez a hír. Hiszen tegnap este a legfőbb mulasztásom az volt, hogy megint nem értesítettem Setont az eseményekről.

De úgy látszik, Seton már tud róluk. Lene bizonyára érintkezésbe lépett vele. Majd az úrtól mindent megtudok.

Megreggeliztem és ideges ujságolvasással töltöttem az időt. Csak a címeket olvastam, azokat is csak szórakozottan. De egy cím hirtelen megütött :

CHILD KIDNAPPED.

MYSTERY RIDER IN ABERSYCH.

(Gyermekrablás. Titokzatos lovas Abersychben.)

«Tegnapról mára virradó éjjel megmagyarázhatatlan dolgok történtek Abersychben, Merionethshire. Sian Prichards, farmer, 36 éves, éjfél után arra ébredt, hogy valaki a nevéen szólítja a kapu előtt. Prichards egy ideig habozott, hogy kimenjen-e, mert a hangot nem ismerte és valami rossz sejtélem gyötörte. De végre mégis rászánta magát és kilépett. Az ajtaja előtt egy feketeruhás aggastyán ült a lován. Hatalmas alakja, szokatlan ruhája és fehér arca félelemgerjesztő volt. Az aggastyán értelmetlen szavakat mormolt. Többre Prichards nem emlékszik. Mikor magához tért, még mindig ott állt az ajtó előtt, de az aggastyán eltűnt és vele együtt Prichards tízéves kislánya. Prichards előadását a rendőrség érthető kételkedéssel fogadta. Eleinte azt gondolták, hogy elmebajossal állnak szemben. De Prichardsot az egész falu jóra való, józan embernek ismerte, akin soha semmi rendkívülit nem vettek észre. Gyermekének titokzatos nyomtalan eltűnése szavainak mindenesetre bizonyos fokig valószínűséget kölcsönöz. A rendőrség eddig a pillanatig teljesen tanácstalanul áll az esettel szemben. A lovasnak semmi nyomát nem találták, Prichardson kívül senki sem látta.»

Abersych talán tíz kilométerre van Pendragon-tól . . .

Semmi kétségem, hogy ki a gyermekrabló. De miért?

Nem gondolkozom rajta. Hiszen az egész valaki kívül áll minden racionális elgondoláson. Maga az a tény, hogy van, arcul csap minden logikus gondolkodást. Ha csakugyan van . . .

Azután történelmi asszociációkhoz szokott tudományban felmerült egy ijesztő kép: a Kékszakállú Herceg. Úgy éreztem, mindent megérték.

Nem a mesebeli Kékszakáll, aki a feleségeit ölte meg, hanem a történelmi.

A történelmi Kékszakáll igazi neve Giles de Rais volt. Franciaország marsallja volt a XV. században, az orleansi szűz és a százéves háború idejében. Egész óriási vagyonát rááldozta alchimista kísérletekre, eredmény nélkül. Végül is elhatározta, hogy a sötét hatalmakat fogja szövetségül hívni.

Hogy a sátán jóindulatát megnyerje, százával fogdosta össze és ölte meg a kisgyermeket. Egész tartomány néptelenedett el, mint mikor a pestis átvonul.

És amennyire a későbbi inkvizíciós jegyzőkönyvekből kitűnik, ezek a gyilkosságok egyre borzalmasabbak, egyre sátánosabbak lettek. Először csak megkínozta és feldarabolta a gyermekeket, azután később áttért arra, hogy lassú tűzön égette el őket. Azután előbb fajtalanságot űzött velük, majd miközben halálra kínozte őket, szeretkezett velük és ő maga bevallotta, hogy a legfőbb élvezete volt beülni áldozatainak felvágott testébe. Az utolsó fázisban azután áldozatainak a holttestét becstelenítette meg.

Mindez nem használt. A sátán többször megjelent, de mindig ellenségesen viselkedett. Egy alkalommal a sátán csaknem agyonkorbácsolta Giles de Rais legjobb barátját, egy olasz alchimistát. A sátán nem jóságos ura híveinek.

Végül is Giles de Rais az inkvizíció fogságába

került és miután kiközösítették, mint sátán=imádót, átadták a világi törvényszéknek, mely halálra ítélte.

Giles de Rais megbánta bűneit és térdenállva kérte a népet, hogy bocsássa meg neki vétkeit. És a csodálatos középkori nép megbocsátott gyermekei gyilkosának: zokogva kísérték el a marsallt a vesztőhelyre és könyörögtek, hogy Isten irgalmazzon a lelkének . . .

— Itt van az úr, aki kereste — mondta a portás. Kisiettem a hallba.

Egy szurósszemű, detektívnek ígérkező gentleman várt rám.

— Ön Bátky János? — kérdezte.

— Igen.

— Ne vegye rossz néven, ha arra kérem, igazolja személyazonosságát. Az ügy olyan fontos, hogy kénytelen vagyok ilyen óvatos lenni. Mr. Seton határozott óhaja . . .

— Parancsoljon — mondtam és bemutattam a fényképes igazolványt, melyet Angliában minden idegennek hordania kell.

— Thank you. Önnek tudomása van róla, hogy a Hon. Osborne Pendragont, James Morvin és társai elfogták. Miss Kretzsch értesítette Önt.

— Igen.

— Seton úr megbízásából tegnap dél óta keressük a Honourablet és a véletlen annyira a kezünkre játszott, hogy már tegnap estefelé sejtettük, hogy hová vitték. Morvinnak van egy vegyészeti gyára Southwarkban. Egyes munkások elejtett szavai alapján azt kell gondolnunk, ott rejlik a Honourable. Ma délelőtt feltűnés nélkül be fogunk hatolni a gyárba, felhasználva a vasárnapi munkaszünetet. Mr. Seton nagyon szeretné, ha Ön is velünk volna. Most már kétségkívül nagy perre fog sor kerülni és Mr. Setonnek minél több tanura van szüksége. Ő maga és Miss Kretzsch

már Southwarkban vannak és várják Önt. Hajlandó velünk tartani?

— Hogyne.

— Akkor talán induljunk.

Taxiba ültünk és áthajtottunk a Themze tulsó partjára. A Southwark-negyed teljes csúnyaságán keresztül rohantunk, végtelen gyártelepek között. Az utcák teljesen néptelenek voltak, vasárnap volt, Angliában.

Megálltunk egy kis utcában. Kiszálltunk, négy úr lépett hozzánk. Egy magas őszbajuszú keménykalapos férfi kezét nyujtott.

— Seton a nevem.

— Bátky a nevem.

— Akkor indulhatunk. Van revolvere?

— Igen. Pardon... Hol van Miss Kretsch?

— Azonnal itt lesz. De talán menjünk.

Egy kisebb gyártelep deszkakerítése elé értünk. Az ajtó nem volt bezárva. Behatolunk az udvarra.

Az első épület az iroda volt. A detektívszerű úr, akivel jöttem, álkulccsal kinyitotta az ajtót. Az irodahelyiség három szobából állt, egyikben sem találtunk semmi nevezetesen.

— Valószínűleg az egyik raktárban lesz — mondta Seton.

Az egyik raktárépület, ablaktalanul, masszív és valahogy harapós külsejével, az első pillanattól kezdve gyanús volt nekem. Közöltem az érzésemet Setonnel.

— Helyes. Nézzük meg először ezt az épületet. Sheridan, menjen és álljon őrt addig a kapunál.

A raktár kapuján lakat volt. A detektívkülsejű úr egy fahasábot ragadott fel és impozáns lendülettel leütötte a lakatot. A zárat álkulccsal kinyitotta.

— Parancsoljon — intettem udvariasan Setonnek.

— Csak Ön után — mondta.

És ezzel megragadtak és belöktek a helyiségbe, minden további udvariasság mellőzésével.

Néhány lépcsőn gurultam le. A nagy ajtó becsapódott mögöttem.

Nem törtem ki semmimet.

De nem sok időm volt tapogatni magam. Az egyik sarokból két óriási néger rohant rám. Megragadtak és fojtogatni kezdtek.

— Mr. Seton, Mr. Seton! — üvöltöttem.

A négerök elengedtek és bámultak rám, fehér fogakkal.

— Maga is? — kiáltották aztán és nevettek.

Osborne és Lene volt a két néger.

— Hogy-hogy én is?

— Hát Magát is megfogták!

Még mindig nem ment a fejembe.

— De hiszen . . . hiszen én Setonnal jöttem ide.

— Setonnal? Hogy nézett ki?

— Hát olyan őszbajuszú szép idősebb gentleman.

— Jó. Setonnek soha életében nem volt bajusza — mondta Osborne. — De hogy kerül ide? Miért jött el Llanvyganból?

— Hogy miért jöttem el Llanvyganból? Mert Lene sürgönyözött, hogy Magát elfogták és jöjjenek azonnal.

— Én? — csodálkozott Lene. — Itt ülök ebben a lyukban tegnap dél óta és szociológiai eszmecserét folytatok Osborne-nal. De nem lehet meggyőzni. És közben már ájuldozom az éhségtől.

— Gondolja, hogy . . . hogy éhhalállal akarnak elveszteni bennünket?

— Úgy látszik. Egész idő alatt csak néhány sonkás és sajtos szendvicset dobtak be, mint a medvéknek és néhány almát. Mit képzelnek ezek rólam?

— De hogy kerültek Maguk ide? — kérdeztem.

— Nagyon egyszerűen. A programhoz híven, az elválásunk utáni napon négernek öltözve kö-

vettük Mrs. Roscoet. Sorsunk mostohasága folytán nem jöttünk rá semmire. Mrs. Roscoe egész nap mondain életet élt. Ellenben tegnap mindjárt reggel idejött ebbe a gyárba, ahová már láttuk egyszer Morvint bemenni. Mi meg utána. Mikor Mrs. Roscoe ide bejött, Lenenek az az ötlete támadt, hogy mi is bejöhetnénk, mintha munkát keresnénk és ebből az alkalomból körülnézhetnénk itten.

— Az ötlet kitűnőnek bizonyult — mondta Lene. — Abban a pillanatban, ahogy beléptünk az udvarra, tíz ember ránk rohant és bedobtak minket ebbe a pincébe, mielőtt annyit mondhattam volna, hogy Heil Hitler! És azóta itt ülünk.

— És ez minden — tette hozzá Osborne. — A detektív hivatása nem jár minden kockázat nélkül.

— És most Maga is itt van, — mondta Lene. — Morvinék úgy látszik teljességre törekszenek.

— Vajjon mit akarnak?

— Egy kis éhhalálról lesz szó — mondta Lene. — Istenem, a savanyúkáposzta a Schmidt-nél...

— Vagy pedig nagybátyámat akarják megszarolni — mondta Osborne.

Mélán elhallgattunk.

— Olvasmányaim szerint, — mondtam — ilyenkor a foglyok azon gondolkoznak, hogy lehetne kiszabadulni.

— Hát gondolkozzunk.

— A klasszikus receptek sajnos nem segítenek — sóhajtott Osborne. — Nem vájhatjuk ki körmünkkel a falat, mert a föld alatt vagyunk.

— Talán fel tudjuk feszíteni az ajtót? — mondta Lene.

— Nem valószínű.

Így tanakodtunk, tanakodtunk hosszú ideig. Társaim energiátlanok voltak, látszott, hogy a

fogság megviselte őket, törhetetlen jókedvük el-
lenére. Ebédidő volt. Ó, még a hotelbeli ebéd is
milyen öröm lenne már estefelé, gondoltam. És
főképp mit fogok csinálni uzsonna nélkül...

— A zárat kell megpróbálnunk — mondtam.
Ugyan nem értek semmit a modern technika vív-
mányaihoz. De sokat foglalkoztam a régi angol
vaskovácsművességgel. Talán eszembe jut va-
lami.

Felmentem és tétován megnyomtam a kilincset.
Kinyilt. Az ajtó nyitva volt.

Ez a megoldás teljesen váratlanul ért. Percekig
álltam a nyitott ajtó előtt és hápoztam.

Azután revolvvert ragadtunk és kirohantunk az
udvarra.

Jobbra néztünk, majd balra néztünk. Sehol egy
lélek sem. A kerítéshez rohantunk nagy lendülettel.
Kinyitottuk a kaput és az utcán voltunk. Most
láttuk, hogy a kerítésen egy nagy tábla lóg:

TO LET. Kiadó.

De most nem sokat gondolkoztunk ezeken a
rejtélyeken. Az első telefonállomásnál taxit ren-
deltünk, elhajtattunk a Pendragonok Eaton Square-i
palotácskájába, ahol Lene és Osborne lemosták
magukról a négerséget, és elmentünk ebédelni.

Lene nem volt hajlandó elfogadni Osborne
meghívását a Ritzbe.

— Nem lehet. Majd meglátják, miért.

Egy kis vendéglőbe mentünk a Sohoba. Mikor
a tésztánál tartottunk, Lene még egy levest rendelt.
Azután egy húst. És végigevett két ebédet, gyorsan
és szóltanul.

Azután hátradült a székén.

— És most gondolkozzunk.

Elkezdtünk gondolkozni.

— A rejtélyes nem az, hogy elfogtak bennün-
ket — mondta Osborne szisztematikusán. —
A rejtélyes az, hogy megint kiengedtek. Vajjon

miért? Avagy miért engedtek ki ilyen hamar, ha már elfogtak?

— Nyilván azért engedtek ki bennünket, mert megszűnt az ok, amiért elfogtak — mondtam. — Mi következik ebből? Hogy mialatt mi fogságban voltunk, valami történt.

És hallatlan nyugtalanság fogott el. Ki tudja, mi történt közben az earlrel vagy esetleg Cynthiával . . .

— Azt indítványozom, hogy telefonáljunk azonnal Llanvyganba.

Fizettünk és kifelé indultunk.

Mialatt a postahivatalban az interurbán összeköttetésre vártunk, Lene a fejére ütött.

— A dolog egyszerű. Azért fogtak el bennünket, mert nem akarták, hogy nyomon kövessük őket. Egy napig fogságban tartottak, hogy elveszítsük a nyomukat.

Ez valószínűnek hangzott. Közben Llanvygan jelentkezett, Osborne beszélt. Izgatottan vártuk, amíg kijön a fülkéből.

— Rogers=szel beszéltem. Nagybátyám jól van, a laboratóriumában van és nem volt hajlandó lejönni a telefonhoz. Ellenben . . .

— Nos?

— Cynthia tegnap délután elment, autón, bőrrönddel és még nem jött vissza. Rogers nem tudja, hogy hová ment. Egy sürgönyt kapott.

Elszorult a szívem. Egy sürgönyt . . . ő is? Bizonyára őt is törbeccalták egy fiktív hírral. És itt állok én, felesküdt lovagja, pajzsomban a szalagával, tehetetlenül.

Lenne a fejemet simogatta.

— Szegény kis doktor. De azért ne essék össze. Nézze . . . tegyük fel, hogy őt is Morvinék hívták el, bizonyára neki sem történt semmi baja, amint nekünk sem. Neki van a legkevesebb oka, hogy valami baja történjék.

— Well, — mondta Osborne — a világmindenség számos útja közül a számunkra csak egy lehetséges : hogy elmegyünk a Grosvenor House-ba és megnézzük, mit csinál Mrs. Roscoe.

Megfogadtuk a tanácsát és azonnal a Grosvenor House-ba hajtottunk. A Pendragonok címeres De-lage-kocsijának megvolt a hatása. A személyzet megkülönböztetett tisztelettel fogadott bennünket.

Osborne a portás pultjához lépett és megszólította az egyik ott található személyiséget.

— Mrs. Roscoe?

— Mrs. Roscoe tegnap elutazott.

— O, sorry. Hová ment?

— Azonnal megmondom.

És keresgélni kezdett egy könyvben.

De akkor egy másik, magasabbtermetű személyiség durván félretolta és ránszólt :

— Mrs. Roscoe nem hagyta meg, hogy hová utazik.

Nyilván utasítása volt, hogy ne árulja el Eileen címét.

Kimentünk és izgatott lépésekkel jártunk fel és alá a Park Lanen. Az előkelő autok sora siklott el mellettünk, mesebeli hölgyekkel. Ó, London . . . De ezt most mondom, hogy Ó, London, akkor nem értem rá.

Egyszer csak Lene megállt és felkiáltott :

— Hoi-hoi!

— Mi az?

— Megvan. Figyelem : azt kiszámítottuk, hogy miért fogtak el engem és Obsornet. Hogy ne tudjuk a nyomukat követni. De ez nem magyarázza meg, miért hívták el Llanvyganból a doktort és Cynthiát, feltéve, hogy ők hívták el Cynthiát. A két dolog így függ össze : minket elfogtak, hogy ne lássuk, amint elmennek és Magukat elhívták, hogy ne lássák, amint megérkeznek Llanvyganba. Két-

ségtelen, hogy Llanvyganba készültek és azt akarták, hogy az earl-t Maguk nélkül találják.

— Szörnyű! — kiáltottam.

— Még egyelőre nem szörnyű. Egy félórával ezelőtt az earl még teljes épségben dolgozott a laboratóriumában. Szeretem az embereket, akik laboratóriumukban dolgoznak... De nem ezt akarom mondani. Ha most elindulunk, még éjfél előtt Llanvyganban lehetünk.

Az ötlet nagyon helyesnek látszott. Azonnal beültünk a Delageba és elindultunk nyugat felé.

Félttzenkettőkor Llanvyganban voltunk.

A személyzet már mélyen aludt. Hosszú zörgetésre engedtek csak be minket. Megbíztuk Rogerset, hogy értesítse az earl-t az érkezésünkről.

— Nagyon sajnálom, nem lehet — mondta Rogers. — Az earl este chlorált vett be, lefeküdt és a legszigorúbban meghagyta, hogy semmi körülmények közt se zavarjuk. Végtelenül sajnálom, de méltóztassék megérteni, az állásommal játszának...

Ismertük Rogers hajthatatlanságát és beletörődünk, hogy csak másnap fogunk beszélni az earl-lel.

Osborne hirtelen ötlettel Rogershez fordult:

— I say... nem kereste senki az earl-t, mialatt nem voltam itt?

— Csak a Rev. Dafyd Jones.

— Senki más?

— Nem, Sir.

És visszatértem történelmi ágyamba, Queen Anne korából, gondolom. Ez a szoba lassankint otthonom lett. Nyugtalan otthon. Fejem fölött valahol úszkálnak az óriási axolotlok. Ablakom előtt pár lépésre az erkély, ahonnan Maloney lezuhant. És a kastély körül járkál fáklyával az éjféli lovas emlékezetem. Otthonom, mint a lövészárók a katonáknak. Bebújtam a takaró-fedezékbe.

Kopogtattak, Osborne lépett be.

— Bocsásson meg. Rogers hazudott. Mindjárt láttam a pofaszakállán.

— Hogy=hogy?

— Felvertem Griffithet és kivallattam. Nem igaz, hogy senki sem kereste nagybátyámat. Kétszer is itt járt már egy hölgy autón. A leírásból ráismertem Mrs. Roscoe-ra. Egyszer korán reggel, de az earl nem volt itthon. Éjszaka sem aludt itthon. Egész nap kint járt valahol. A hölgy meghagyta, hogy este vissza fog jönni. És képzelje, visszajött és az earl nem fogadta.

— Nem fogadta? Hisz ez nagyszerű! Hisz akkor elvonult fejük felől a veszedelem. Illetve . . .

— Illetve, mit lehet tudni. Oly leleményesek és nehezen hagyják magukat lebeszélni terveikről. Valósággal makacsnak mondhatók. De most itt vagyunk mi. Majd vigyázunk. Lene nagyon tehetséges a vigyázásban.

Nyugodalmas jóéjszakát kívántunk egymásnak. Az én éjszakám nem volt a legnyugodalmasabb. Ezer veszélyben láttam Cynthiát, hol Morvin, hol az axolotlok karmai közt.

*

Másnap az earl is lejött a reggelihez. Lene elkésett. Mialatt rá vártunk, tájékoztattuk az earlt az eseményekről. Egykedvűen hallgatta. Olyan volt, mintha valami egészen más gond bántaná. Hirtelen eszembe jutott az eltűnt gyermek, és valami nyomasztó, megbénító félelemmel vegyes szomorúság hullt rám.

— Uncle, — kérdezte Osborne — hová ment Cynthia?

— Cynthia? — felelt az earl szórakozottan. — Cynthia Londonba ment. Nénétek, a Duchess of Warwick sürgönyözött, hogy nagyon beteg és szeretné, ha Cynthia ápolná. A köszvénye, gondolom . . .

Osborne felugrott.

— Telefonálok Doris néninek. Félek, hogy egy szó sem igaz az egészről . . .

Elsietett.

Ekkor lépett be Lene, egy érdekesen ízléstelen ruhában, olyan elvi jelentőségű ruhadarabban, amilyent a berliniek igen kedvelnek.

Az earl csodálatos távolságtartó és mégis lekötözö kedvességgel fogadta Lene-t, akinek tárgyilagosságát ez a modor, úgy látszik, rendkívül sértette.

— Maga roppant emlékeztet szegény Otto bácsimra — jelentette ki.

— Igen?

— Abszolúte. Ő is mindig úgy beszélt az emberrel, hogy közben a legyeket nézte, amelyek az ember feje fölött mászkáltak a falon. Ki nem állhatom, ha valaki nem néz az ember szemébe, amikor beszél hozzá.

Az earl megdöbbenve nézett rá.

— Így, most jobb. Mit akar, hiszen egészen értelmes tekintete van. Általában, úgy látszik, intelligens család a Maguké. Én mindig azt hittem, hogy az ilyen régi családok teljesen idióták.

— Osborne majd megmutatja a parkot, eléggé csinos — mondta az earl és teájába temetkezett.

Osborne visszajött, sápadtan.

— Baj van. Doris néni teljesen egészséges.

— Isten éltesse — mondta Lene.

— Várjon csak. A sürgöny, amit Cynthia kapott, azt mondja, valami tévedés lehetett. Cynthia tegnapelőtt este érkezett hozzá. Ott aludt és másnap reggel korán elindult a Warwick House-ból, azzal, hogy hazajön. Tegnap reggel. És még ma sincs itthon.

Az earlre néztem. Az earl a homlokát simogatta.

— Hol lehet? — kérdezte színtelen hangon. Valami olyan súlyos gond terhelhette, hogy most

már semmi újabb csapás nem érintette különösebben.

Tanácsstalanok voltunk és kétségbeesettek. Még Lene=nek sem volt megnyugtató gorombasága, mint máskor mindig.

Osborne elvitte Lene=t, hogy megmutassa a parkot. Én a terrasszon járkáltam fel és alá, mikor a Rev. Dafyd Jones feltűnt.

— Ó, doktor, milyen boldog vagyok, hogy itt találom. Magának olyan gazdag lelki élete van. Okvetlenül beszélnem kell Magával.

A park egy távolabbi részére hurcolt, szótlánul és szokott rémült arcával.

— Mit szól hozzá? — kérdezte suttogva, mikor már nem látszott a kastély. — Ugy=e milyen ki=mondhatatlanul rettenetes?

— Rettenetes — mondtam. — Fogalmunk sincs, hogy hol lehet.

— De így van ez, uram, így kellett történnie. Ugy=e megmondtam Magának, hogy ez nem vezet semmi jóra. Ezek a kísérletek . . .

— De mi köze Miss Cynthiának a kísérletek=hez?

A lelkész nem is figyelt rám.

— Mert az így van. Először állatokkal. Axolot=lok — mondta, összerázkódva. — Azután jön az ember.

— De miről beszél tulajdonképpen?

— Hát arról a gyermekről, akit elrabolt Aber=nychben.

— Ja, a gyermekről . . . Mit mond, ki rabolta el?

— Az earl, — súgta a reverend.

— Ugyan. Miért rabolta volna el az earl?

— Kísérletezni, uram, kísérletezni. Megölni, feltámasztani. Már megúnta a néma állatokat.

— De hiszen a kisfiút egy fekete ruhás aggas=tyán rabolta el! Az éjféli lovas.

— Az éjféli lovas az Earl of Gwynedd. Már

mondtam. Én tudom. Vagy ha nem az Earl of Gwynedd, a hasonmása.

— Vagy egy másik Earl of Gwynedd — mondtam én.

— Azóta sosincs itthon az earl. Bolyong. És beteg. A lelkiismeret. Nem itt rejtegeti a kisfiút. Valahol a hegyek közt.

— Szó sincs róla. Én láttam, hogy az earl és az éjféli lovas két különböző személy.

— Ne higyen annak, amit lát, doktor. Próbálja beleképzelní magát az én helyzetembe . . . Azt hiszem, el kellene mondanom fölötte az ördögűzési imát. De valahogy úgy, hogy ne vegye észre. Mert még megsértődnék. Végeredményben mégis ő Llanvyan kegyura és én teljesen tőle függök.

Ebben a pillanatban túlizgatott fülemmel távoli autótülkölést hallottam. Ott hagytam az örült papot és a kastély felé szaladtam.

Csakugyan ott állt a feljárat előtt a kis Rover.

Berohantam a kastélyba. Ott találtam Cynthiát, amint reggelizett, ragyogó jókedvben, harsányan hullozva rám.

— Cynthia, hol volt Maga?

Cynthia megütődve nézett rám.

— Kérem, mióta ilyen kérdezősködős természetű Maga?

— Bocsásson meg, édes, bocsásson meg, egyetlen . . . De mi majd meghaltunk a rémülettől. Osborne telefonált a Duchess of Warwicknak és ő azt mondta, hogy nem is sürgönyözött Magáért és hogy Maga már tegnap reggel elment. Azt hittük . . . azt hittük, hogy Morvin csapdájába került.

Cynthia nevetett.

— Dehogy. Mit akarna tőlem Morvin? Kintűnően vagyok, ragyogóan mulattam. Ha már olyan kíváncsi, megmondom, Doris nénitől egyenesen az asszony-barátomhoz mentem. Kiderült, hogy a sürgönyt ő küldte, mert már nagyon hiányoztam

neki és mindenáron Londonba akart csálni. Ott-hon találtam és olyan gyönyörű volt, mint még soha. És éppen Llandudnóba készült, a vasárnapra. Úgy, hogy együtt elmentünk Llandudnóba és ott maradtam vele egy napig. És most itt vagyok . . . Most már boldog?

Valami egészen minősíthetetlen történt. Én, aki olyan óvatos vagyok, mint egy rövidlátó mérnök-ember, most nem törődtem a nyitott lehetőségekkel, odaszaladtam hozzá és összecsókoltam. Olyan jó, hogy legalább ő rendben van.

Cynthia rémülten bontakozott ki. Még mielőtt a szája beszélő helyzetbe kerülhetett volna, már kijelentette, hogy olvasott egy tanulmányt Rettenetes Ivánról.

Nemsokára ebédidő lett.

Nem tehetek róla, szeretem a nőket, akik sokat esznek és élvezettel. Cynthia egyik legfőbb hibája volt a szememben, hogy mint szellemi lény, nem tartotta magához méltónak, hogy elmerüljön az evés gyönyöreibe. Mindig olyan szórakozott arccal evett, mintha kézímunkáznék. A villa szinte véletlenül ment bele a szájába, éppúgy el is repülhetett volna, kis pillangó.

Lene az ellenkező pólus volt. Ő nem evett, hanem táplálkozott. Lázás izgalommal fűtötte azt a hatalmas, állandóan fejlődésben lévő és vitalitástól izzó masinát, ami a teste volt. Láttam, hogy az earl, minden igyekezete dacára, nem tud ránézni. És mennyit ivott a kastély veszedelmesen nehéz délfrancia boraiból! Egyre hangosabb lett, amint egyetemi élményeit adta elő és reszketve vártam, hogy mikor fog rátérni szerelmeire és mikor jön a «Moralische», ami «magától értetődik».

Osborne és én behúzott nyakkal ültünk, árvák a viharban. De az earlnek úgy látszik önkínzó élvezetet okozott Lene harsánysága, mert egyre kérdezte, beszéltette.

— Még nem is mondta, hogy hogy tetszik a kastély? — kérdezte.

— Röviden csak annyit mondhatok, sehogy. Mindjárt az az oszlopos kapufeljárát . . . Minek az oszlopok, hisz úgy sem dől össze a ház. És minden emeletnek más díszítése van. És ez a rengeteg bútor. És milyen egységtelenek. Az egyik szoba Queen Anne, a másik Chippendale, összevissza. Az egész épületnek nincs egy vezető motívuma, egy metafizikai magva. És mondja, minek Maguknak egy ekkora épület? Hatvan szoba . . . Hallatlan észszerűtlenség.

— Azt hiszem, ez úgy volt régente, — mondta az earl — mint a keleti királyok a feleségeikkel. Nem azért volt háromszázhatvanöt feleségük, mert tényleg szükségük volt rájuk, hanem azért, mert királyok voltak.

*

Délután mi fiatalok lesétáltunk a faluba. A kastélyból a faluba hosszú fasor vezet, ezen mentünk végig.

Velünk szemben egy furcsa alak közeledett, lassan, botjára támaszkodva és utána több apró figura. Rövidlátó szemeimmel nem tudtam kivenni, mi-félék. Csak akkor lettem figyelmes, mikor jószemű társaim megálltak és tanakodni kezdtek.

— Miféle processzió ez? — kérdezte Osborne. — Cynthia, te talán tudod? Nincs ma valami walesi nemzeti ünnep?

— Ez itt a hamelni patkányfogó és utána a gyerekek — mondta Lene.

— Nem, — kiáltott fel Osborne — hiszen ez Pierce Gwyn Mawr, az öreg Habakuk próféta. Ejha, de rosszul mehet neki a sora.

Eléje siettünk a különös közeledőknek. Most már én is láttam a prófétát. Sokkal prófétább volt szegény, mint valaha, Keresztelő Szent János le-

hetett ilyen. Ruhája a pusztában kiáltók klasszikus öltözete volt. Csak a dereka körül volt valami rongy, egyébként olyan meztelen volt, mint senki a Brit szigeteken, fényes nappal. A kezében egy vastag faág vándorbot gyanánt, szakálla és ősz haja szálai szétálltak a szélrózsa minden irányában, ijesztően, fantasztikusan, fenyegetően. Hajában pedig ott voltak a szalmaszálak, a kötelező szalmaszálak, amiket Lear király példája óta minden jóra való angol örült hord.

Utána processzióban a falu gyermekei. De nem csúfolódva, hanem ijedten, minden pillanatban készen, hogy a próféta egy mozdulatára megforduljanak és elszaladjanak.

— Hej, Pierce Gwyn Mawr, — kiáltott rá Osborne — mi újság a nagy világban?

A próféta nem felelt, ránk nézett, de, azt hiszem, nem látott minket. A szeme réveteg, eksztátikus volt, és valami nem emberi félelmet is véltem olvasni benne. A gyermekek és bolondok általános félelmét a démonlakta világgal szemben. Egyébként nem garantálom, nem sokat értek a szemek olvasásához.

De amikor Cynthia szólt hozzá valamit walesi nyelven, a próféta megállt és megismerve Cynthiát, kimondott rémület vett rajta erőt. Még mindig nem felelt semmit.

Cynthia megint kérdezett valamit, mire a próféta csodálatos fürgeséggel megfordult és visszaszaladt a falu felé. A gyermekek utána.

— Az Istenért, mit mondott neki, Cynthia, hogy így megrémült? — kérdeztem.

— Semmit, — mondta Cynthia ijedten. — Csak hogy nem éhes-e?

— Érdekes, — mondta Lene — úgy hangzott, mintha a pokol beosztásáról érdeklődött volna.

— A walesi nyelv nagyon csodálatos — mondta Osborne. — Minden egész másképpen, egészen túl-

világian hangzik. Például el lehet még egy nyelvet képzelni, ahol a sört úgy hívják, hogy «cwrw»?

Közben a gondolatok bennem gyorsan kapcsolódtak és megint nagyon nyugtalan lettem. Hiszen Pierce Gwyn Mawr volt tudtommal az egyetlen, és rajta kívül talán az earl, aki beszélt az éjféli lovassal. A kastély=tó . . .

Mi is a falu felé igyekeztünk. Fele úton utólért bennünket az earl a túra=kocsin.

— Látták Pierce Gwyn Mawrt? — kérdezte.

— Igen, bement a faluba.

Beszálltunk az autóba.

A falu főutcáján nagy csődületet találtunk. Mindenki beszélt, mindenki izgatott volt. Az earl közeledésére tiszteletteljesen elhallgattak és utat nyitottak.

Kiszálltunk.

— Ki látta az öreg Pierce Gwyn Mawrt?

— Mind láttuk — mondta az egyik farmer. — Láttuk, amint átugrott a temető falán, de ott eltűnt.

A temető felé siettünk. Szembejött velünk a Rev. Dafyd Jones.

— Eltűnt, — mondta — eltűnt, mintha a sírok elnyelték volna.

Az earl elindult a temető irányába. Amint a templom előtt elhaladtunk, megláttuk John Griffithet, aki háttal támaszkodott a templom becsukott kapujának és diadalmasan integetett.

— Megvan — kiáltotta. — Megfogtam. Nem engedem ki.

— Persze, — kiáltott fel a lelkész — hiszen a templomnak van egy bejárata a temető felől. De nem gondoltam rá, hogy nyitva lehet.

Az öreg ott ült az egyik templomszékekben, kimerülve, lehajtott fejjel, mozdulatlanul. Mikor a lelkész szólt hozzá walesiül, lassan felemelte a fejét és révetegen körülnézett. Eleinte mintha nem lá-

tott volna semmit. Azután a tekintete az earlre esett és arca eltorzult.

Megdöbbszentő, majomszerű gyorsasággal felugrott, keresztülvetette magát néhány széken és kifelé igyekezett. De a bejáratnál Lene nyakoncsípte és nem engedte el, amíg a többiek is odaértek és körülvették.

— Fogjátok meg! — mondta az earl Griffithnek és egy másik kastélyőrnek, akiről csak most vettem észre, hogy ott van.

A két legény megfogta a prófétát, kivitte a templomból, beemelte az autóba. Az earl is beszállt és búcsút intve nekünk, visszahajtatott a kastélyba.

Mi a templom előtt álltunk és néztünk utána. Oly furcsa volt a próféta elfogatása, mint egy hűbéri maradvány. A többiek nem értettek az egészről semmit.

De nekem megvolt a teóriám a dologról. Egy kis magyarázatért nem szoktam a szomszédba menni, és az utóbbi idők állandó tréningje következtében spekulatív hajlamom alaposan kifejlődött.

A próféta volt az utolsó ember, aki látta az éjféli lovas. Hiszen ő volt a szolgálja, mikor Pendragonban lakott. És valami szörnyű történhetett, hogy Pierce Gwyn Mawr elhagyta őt, megbomlott lélekkel. Az elrabolt kisfiú, Giles de Rais . . . És Pierce iszonyata, úgy látszik, most kiterjed az összes Pendragonra, még Cynthiára is.

Mikor visszatértünk a kastélyba, hallottuk, hogy az earl útra készül.

— Miss Lene, végtelenül sajnálom, hogy el kell mennem, amíg Maga a mi vendégünk. Caerbrynbe kell mennem. A póstát oda küldjétek utánam — mondta Osborne-nak. — Az öreg Mansfieldnél fogok lakni, az Oaklea Farmon.

— Kedves earl, — mondta Lene — fel vagyok háborodva, hogy csak ennyire hatnak Magára női

bájaim. De ettől eltekintve, a saját érdekében a legnagyobb nyomatékosabban felszólítom, hogy ne menjen el Llanvyganból. Nézze, itt mégis hatvan szoba van. És harminc alabárdos naplopó. És itt vagyok én. Itt vigyázunk Magára. De egy farmon... Kit visz Magával?

— Senkit. Az öreg Mansfield nagyszerűen kiszolgál. Sokszor laktam már nála.

— Puritán hajlamok. Dehát nem fél, hogy az ellenségei fel fogják használni az alkalmat? Nem tudom, intelligenciahiány ez Magában, vagy közönység. Maga bámulatosan közönyös.

Az earl elmosolyodott.

— Az ellenségeim előtt ott vagyok a legjobban elrejtve. Ha csak Maguk nem írják meg Morvinnak, sohasem fogja megtudni, hogy hol vagyok. Sőt olyan óvatos vagyok, hogy még Rogersnek sem mondom meg, hogy hová megyek. Ezek után elenged?

— Jó, menjen Isten hírével. De figyelmeztetem, hogy el fogok jönni ellenőrizni.

— Legyen szerencsém.

Én gondoltam, mi az oka az earl gyors elutazásának. A prófétától megtudhatta, hol tartózkodik az éjféli lovas, melyik környéken, amióta elhagyta Pendragont. Elment, hogy megkeresse. Bizonyára a kisfiút akarja megmenteni. És ezért szembeszáll minden irracionális, kiismerhetetlen, kísérteties veszedelemmel.

*

A fiatalság magára maradt a kastélyban. Jól éreztük magunkat, Morvin, úgy látszik, elmúlt, és az a másik, titokzatos veszedelem oly irreális volt, hogy nem tudtam átélni, nem tudtam egészen komolyan venni.

Másnap reggel Osborne csatlakozott hozzám.

— Doktor, nem volna kedve egy kis autó-

kirándulásra? Körül kellene néznünk a környéken. Bízunk a buták szerencséjében, hátha rábukkanunk valahol Morvin nyomára. Abszolút valószínű, hogy rájuk bukkanunk, ha a környező falvak valamelyikében lappanganak. Ha ugyan még Walesben vannak. Igaz, hogy napok óta nem hallani róluk.

— Szívesen jövök — mondtam. — De nem kellene Lene-t magunkkal vinni?

— Őö . . . Miss Kretsch azt mondta, hogy ma későn fog kelni. Talán menjünk kettesben.

Bejártuk a környező helységeket. Voltunk Corwenben, a vasutállomáson, megfordultunk Aber-sychben is, ahol a gyermekrablás történt. Itt sok rendőrt láttunk és azt a hírt kaptuk, hogy nyomában vannak a rablónak.

Mi fog történni, ha csakugyan elfogják? Az abszurdumoknak olyan tömege zúdul a civilizációban ringatózó világra, hogy mindenki erről fog beszélni . . . Az Earl of Gwyneddnek nyilatkoznia kell majd az eseményekről, Osborne-nak is, talán nekem is. Előkerül Maloney halála . . . Az earl nem fogja túlélni, hogy ezek a dolgok autóbuzson hazasiető családapák örömét szolgálják a londoni lapokban.

Hazamentünk ebédre, a nélkül, hogy kirándulásunk valami eredménnyel járt volna.

Mikor ebédutáni álmomból felébredve, lesétáltam a parkba, találkoztam Lenevel. Nagyon jókedvű volt és evett, nagy őszibarackokat, melyek egy kosárban álltak egy kerti asztalon. Mikor táplálkozását egy időre felfüggesztette, karonfogott és elvitt a park egy távolabbi részére.

Leültünk egy kis patak partján, igen hangulatosan.

— Nagyon szép itt, — mondta Lene. — Illik a mai kedélyállapotomhoz. Olyan boldog vagyok.

— Ezt ritkán hallani. Miért, tetszik Magának itt Llanvyanban?

— Nagyon. Olyan kedves, komplikálatlan emberek. Az earl ugyan egy kicsit olyan fejére esett, de nagyon szép feje van. A lány nagyon aranyos, bár szörnyű konvenciózus. Csodálom, hogy Maga nem únja. De nem erről van szó . . . Tudja, hogy sohasem avatkoztam bele a Maga ügyeibe. Boldog vagyok. Megtörtént.

— Micsoda?

— Hát mit gondol, miért jöttem én Llanvyanba?

— Hogy megmentse az Earl of Gwynedd életét.

— Azért is. De csak melleleg. Végre is mi közöm nekem az Earl of Gwyneddhez és egyéb agg arisztokratákhoz? Nem esetem.

— Szóval azt akarja mondani, hogy Osborne kedvéért jött?

— Na látja. Mégsem egészen hülye. És közlöm Magával, mint régi barátommal és pártfogómmal, hogy utazásom nem volt eredménytelen. Tegnap éjjel . . .

— Ó, Lene, gratulálok. Osbornéhez képest a negyvenöt éves ártatlan theológus megvadult délasznak minősíthető.

— Ez vagyok én.

— Csodálatos! De vallja be : Osborne csak terrornak engedett. Bizonyára revolverrel kényszerítette.

— Hát annyira nem. De nehéz dolog volt. Ha érdeklik a részletek, idehallgasson. Tudnia kell, hogy egészen tegnapig Osborne nagyon tartózkodóan viselkedett velem szemben. Illetve nem is tartózkodóan, hanem olyan udvariasan, mint ahogy férfipajtásaival szemben szokott. Ha sértődékeny volnék, mint anyáink voltak, szíven lettem volna rúgva. De hál'Isten nem vagyok érzékeny természetű. Sőt örültem, hogy úgy kezel, mint egy férfit. Tudtam, hogy már az is nagy eredmény, hogy nem iszonyodik tőlem.

— Így is, ha megfogtam a kezét, elpirult és sürgősen a Shakespeare-kortársak drámai műveiről kezdett értekezni. No várj csak, gondoltam, jössz te még az én utcámba.

— Lassankint tisztába jöttem azzal, hogy a női fogások vele szemben nem használnak semmit. Egyszerűen nem veszi tudomásul őket, szíve ártatlanságában. Annakidején! Londonban, mikor különböző álruhákat öltöttünk, hiába próbáltam meg lenge toalettekben mutatkozni előtte. Mindenáron vissza akart vonulni, amikor öltözködtem, és amikor azt mondtam, hogy nem zavar, cigarettára gyújtott és ott maradt. Attól kezdve természetesenek találta, hogy meztelenül lásson. Láttam az arcán, hogy semmiféle férfias gondolat nem merül fel benne. Pedig énbennem az ő ártatlansága annál több nőies gondolatot ébresztett. Mondhatom, vinnyogtam és üvöltöttem, de csak magamban.

— Minden jobb meggyőződéseim ellenére megpróbálkoztam a szentimentalizmussal is. Előadtam neki, amint ilyenkor szokás, hogy milyen magányos vagyok, hogy milyen szomorúak az estéim, hogy engem még nem szeretett senki, és hogy, ó, a szívem milyen nehéz. Nagy részvéttel hallgatott és megígérte, hogy Oxfordban a legjobb társaságba fog bevezetni (azt hiszi ugyanis, hogy mindenki olyan sznob, mint ő) és hogy addig is tanulmányozzam a modern angol regényeket, mert a könyv a legjobb barát.

— És így jutottunk Llanvyganba. Már igazán szégyeltem magam. Ennyi idő alatt már egy francia király mindenható maitresse-e lehettem volna, annak idején. Ennyi idő alatt három mozitörzsfőnököt megfőzhettem volna és két nagykövetet. És amikor tegnap este sikerült kihoznom a parkba, mindjárt gondoltam, hogy most kilátásaim vannak. Az angolok szeretik a szabad természetet.

— Indítványoztam, hogy üljünk le a fűbe. De

Osbornenak aggodalmai voltak, hogy nedves. Hát csak egy padra ültünk. A vállára hajtottam a fejem és elkezdtem a fülét csókolni. Osborne udvariasan hallgatott. Amikor megúntam, mosolyogva azt mondta, hogy érdekes német szokás, valószínűleg igen régi eredetű. Nem tudom, mondtam, de nagyon jó. Érdekes, azt mondta elmélázva. Nem volna kedve megcsókolni, kérdeztem. De igen, mondta udvariasan és homlokon csókolt. Ha én férfi volnék, mondtam, inkább a szájamat csókoltam volna meg. Azt mondja, egészségtelen. Szeretne férfi lenni, azt kérdi. Hát Maga? kérdeztem.

— Nagyon megütődött, de láttam, hogy ezen a vonalon nem jutunk tovább. És akkor zseniális ötletem támadt. Kijelentettem, hogy szeretnék fára mászni és megkértem, hogy segítsen. Fel is kapaszkodtam egy ágra, Osborne tartott. Azután nagy svungot vettem, sikítottam egyet és ráestem Osbornere. Sejtheti, ha én ráesem valakire az alkattal . . .

— Mind a ketten a földre estünk. És így nagyon nehezen, némi kék foltokkal, eljutottam a csókoldzásig. Az oldalam szörnyen fáj, de most már végre benne voltam az egyenesben.

— Mondanom sem kell, hogy Osborne ebben a helyzetben sem volt egyáltalán szemtelen. Semmiféle kezdeményezést nem lehetett elvárni tőle. Egy félóra múlva, mikor kissé szétgurultunk, megkérdeztem tőle, hogy jó volt-e, mire ő azt mondta, hogy határozottan, és ezt eléggé őszintén mondta. És azt mondta, hogy nagyon örül, hogy egy élettapasztalattal gazdagabb lett. És hogy ime már megvan az első szeretője.

— Erre nagyon dühös lettem és mondtam, hogy az angolok neveletlen hülyék, hogy ilyen kis semiségek után már azt mondják az emberre, hogy «lover» és tudja meg, hogy nem is lesz a szeretőm

soha. Osborne erre megint elmélázott és azt mondta, hogy sorry. És készült felkelni. De megfogtam a kabátját a bibliai recept szerint és mondtam, hogy azért nem kell búsulni, ha szépen megkér, akkor a szeretőm lehet, és akkor még több élettapasztalata lesz. Ezt belátta. De ülve maradt és tovább gondolkozott.

— Végre is ráförmedtem, hogy mire vár. Azt mondja, nem jut eszébe, hogy mit szoktak ilyenkor mondani. Megnyugtattam, hogy a tettek beszélnek. Akkor jó, mondta, mert nem jut eszébe semmi, és tovább ült. Hát lássuk a tetteket, mondtam. Legyen már egy kicsit szenvedélyes, ember! Erre Osborne megragadott és nagyon megrázott.

— Nem akarom most már tovább részletezni, mert látom az arcán, hogy Maga Osborne helyében okosabban viselkedett volna. És nekem most Magával semmi kedvem. Direkt monogám napom van ma, először életemben. Hú maradok Osbornehoz.

— Well, — mondtam — szabad a többit elképzelnem?

— Tessék. A későbbiek színhelye már nem a park, hanem a szobám, egész éjszaka. Azért... Osborne nem volt csalódás. És ő is meg volt elégedve. Mert kijelentette, hogy rég nem mulatott ilyen jól. És hogy reméli, hogy nemsokára megtartjuk az esküvőnket.

Megrémültem. Ilyen mésalliance! Sznob szívem kimondhatatlanul vérzett. Szegény earl... Csak ez hiányzott még a Pendragonok végzetéhez. Most már mindennek vége van.

— Ó, gratulálok — mondtam, könnyekkel a hangomban.

— Ugyan, Maga idióta. Csak nem gondolja, hogy hozzámegyek?

— Miért? Nem rossz parti.

Nem, édes fiam, olyan hülye nem vagyok.

Egy ilyen degenerált arisztokrata=családba beleházasodni? Mit szólnának a barátaim Berlinben? És különben is, még olyan fiatal vagyok. Még alig tapasztaltam valamit az életből... Még annyi minden vár rám. Még sose volt viszonyom tenoristával. Se Hohenzollernnel. Négerrel is csak egyszer. Még igazán nem mehetek férjhez.

— Nagyon igaza van — sóhajtottam megkönynyebbülten. — Még Maga előtt áll az élet.

— Csak azt szeretném tudni, — mondta Lene — hogy vajjon Osborne meg fog-e egy kicsit változni ennek az «élettapasztalatnak» a hatása alatt? Vajjon ezentúl olyan lesz, mint egy férfi?

— Magával szemben igen, — mondtam — addig, amíg Maga akarja és nem tovább. De ha Maga elmegy, minden a régiben marad, ahogy az angol fiúkat ismerem. Majd nagynéha, legintimebb barátaival együtt éjszakázva, ha nőkről fognak beszélni, ő is el fogja mondani névemlítés nélkül, hogy volt egyszer egy barátnője és hogy ez csodálatos élmény volt. És ennek az emléknek fog élni a legközelebbi tíz évben, amíg nem jön egy másik Lene, aki elcsábítja.

— Ó, Istenem, — mondta Lene — milyen buta, milyen erkölcstelen, milyen gátolt! És mégis, nem találja, hogy van valami szép ebben a tisztalelkűségben?

Nem feleltem. Eszembe jutott valami, a délelőtti autókirándulásunknak egy mozzanata, aminek akkor nem tulajdonítottam semmi jelentőséget. Az útunk egy tiszta kis hegyi patak mellett vezetett el, egy erdőn át. Osborne megállította az autót, levetkőzött és megfürdött, pedig inkább szeles idő volt. És miközben dideregve felöltözött, azt mondta:

— Ó, doktor, ha az ember elmehetne egy lakatlan szigetre... egy korálszigetre Polinéziában... ahol csak madarakkal és halakkal társalogna, mint a franciskánus szentek... és nem látna embert,

főképp nőt nem . . . akkor az ember meg tudná őrizni emberi méltóságát.

És visszaemlékeztem, hogy arca oly mélyen szomorú volt, mint egy kutyáé, aki szégyeli magát.

*

Az éjszaka megint szorongással volt teljes. Eileen St. Claire-ről álmodtam, aki utcalány volt a kikötő-városban, a világ végén valahol. Mindenféle obszcén és egyben borzalmas dolgok történtek. Másnap reggel idegesen ébredtem és azzal a furcsa érzéssel, hogy az éjszaka megértettem, miért szereti az earl Eileen St. Claire-t, de már elfelejtettem.

Cynthia jókedvű volt és maximálisan arany-szőke, a reggeliző-asztal mellett, újjatlan ruhában, barna szűzlányos karjának teljes virágdíszében. Teája fölött grimaszokat vágott rám, hogy miért vagyok olyan lógos fejű, és mikor magunkra maradtunk — Lene és Osborne elmentek fürödni — hozzámjött, macskásan símulva és megkérdezte, miért búsulok.

— Furcsát álmodtam — mondtam.

— Mesélje el.

— Ne kérjen tőlem ilyen illetlenségeket.

— Ó, — riadt vissza Cynthia — szóval nő van a dologban?

— Bizony.

Cynthia jó ideig szomorú volt, azután mégis elszánta magát.

— Én? — kérdezte.

— Sajnos, nem.

— Hűtlen, áruló! Hát ki?

— Nem ismeri.

— Milyen, mondja el.

— Magasabb, mint Maga, vöröses-szőke, kitűnő alakja van és az arca időnkint olyan, mint egy etruszk szobor.

— Mondja meg, hogy hívják.

— Nem ismeri. De biztos hallott róla... — jutott eszembe hirtelen. — Eileen St. Claire-ről álmodtam.

— Eileen St. Claire? Hiszen ő a legjobb barát-nőm! Vele voltam a napokban Llandudnóban! — kiáltotta Cynthia kipirosodva. — Maga ismeri? Úgy-e, milyen csodálatos angyal?

Letettem a pipát és dadogtam.

— Mit mond? A legjobb barátnője?

— Úgy van. Ő az az asszony, akiről annyit beszéltem Magának és nem akartam a nevét megmondani. Az én egyetlen igazi szerelmem, az én nagy barátom.

Ó, a liba, a tragikus libácska! Ki tudja, miket okozott már szíve ártatlanságában!

— Honnan ismeri?

— Két évvel ezelőtt a Bretagneban nyaraltam és ő a mellettem levő villában. Akkor még egészen összetört voltam az édesanyám halála miatt. Ő adta vissza az életkedvemet. Hogy olyan szép. És nagyon jó volt hozzám. De nemcsak hozzám. Eileen St. Claire jól ismeri a nagybátyámat. Valamikor nagyon jó barátok voltak. Csak ő tudja igazán, milyen kiváló ember a nagybátyám. De miért néz rám úgy, mint egy rendőrfőnök?

— Semmi, semmi. Kérem, meséljen még.

— Mit meséljek? Hiszen már mondtam, hogy mennyire szeretem. Hogy milyen fordulatot jelentett az életemben...

Lassankint kezdtem mégis megérteni a dolgot. Cynthiának fogalma sincs róla, hogy kicsoda Eileen St. Claire. Az earl előtt senki sem merte kimondani ezt a nevet és a tabu kiterjedt a többi Pendragonra is. Cynthiának senki sem mondta, hogy Eileen St. Claire azonos Mrs Roscoeval.

Én meg csak mint Mrs. Roscoeról meséltem róla. Nem mondtam el, hogy milyen, hogy ismerem,

semmit. Nem akartam az éjszakáról beszélni, amit Eileenel töltöttem, hát nem is mondtam többet, mint amennyi elkerülhetetlenül szükséges volt.

És Cynthia ábrándos és csodaváró, mint a többi Pendragon. Eileen szépsége mögé ő is odavitette legkedvesebb fantomjait.

— Ó, Cynthia... és azóta, érintkezik vele? Levelezik vele? — Az ijedtségem egyre erősebb lett. — Ír neki az earlről?

— Ja, azt még nem is mondtam Magának, megígértem, hogy mindenről pontosan értesítem, ami nagybátyámmal történik, és meg is teszem azóta. És most mesélje el Maga, hogy honnan ismeri.

Szóval ő volt a kém, aki mindenről értesítette Morvinékat.

Felugrottam és kétszer körülszaladtam a termet.

— Mindent megírtam neki — folytatta Cynthia ábrándosan és zavartalanul. — Magáról is sokat írtam. Még mielőtt jött, már megírtam, hogy jönni fog. Éreztem, hogy Maga egy esemény lesz. És mikor elment Londonba, azt is megírtam, hogy miért megy. Sok rosszat írtam Magáról. Majd meghallja, ha legközelebb találkozik vele. De mi van Magával? Mi az? Ne tréfáljon.

Mert akkor már a karját rángattam, azt hiszem.

— Cynthia... azt is megírta, hogy az earl hol van most?

— Hogyne, azt is megírtam, egész pontosan, mert Eileen lelkemre kötötte, hogy akármit csinállok, legyek mindig pontos.

— Mikor írta meg, hogy az earl elutazott?

— De miért, mi van Magával, hallja? Tegnap délelőtt írtam neki.

— Hová?

— Llandudnóba, a Palace Hotelba.

Számolni kezdtem. A levél már tegnap este ott lehetett Llandudnóban. Tehát lehet, hogy ma már

megkeresik az earlt. Nincs veszíteni való időnk. Ha ugyan van még mit veszítenünk...

— Cynthia, my dear, azonnal telefonáljon a barátnőjének. Okvetlenül meg kell tudnunk, hogy Llandudnóban van-e még.

— De miért?

— Majd mindent megmagyarázok. Most telefonáljon. Mondjon akármit. Jőjjön.

És a telefonhoz vonszoltam.

Pár perc múlva kapcsolták a llandudnoi Palace Hotelt. Mrs. St. Claire (így volt bejelentve) nincs ott. Tegnap este elment. Nem hagyta meg, hogy mikor jön vissza.

Bizonyára, miután megkapta Cynthia levelét...

— Csomagoljon be, — mondtam — és intézkedjék a túrakocsi irányában. Most, rögtön, azonnal.

Cynthia riadt arccal kisietett. Én becsöngettem az egyik paget és leszalasztottam a patakhöz, ahol Osborne és Lene fürödtek, hogy azonnal jöjjenek fel. Azután a szobámba mentem csomagolni.

Csupa tetterő és acélosság voltam. Alig ismerem magamra. Tudtam, hogy eljutottunk a döntő küzdelemhez. Ha ugyan még nincs késő. Ha még nincs késő... Az earl két örvény között és ki tudja, melyik veszedelmesebb: a kísérteties, sátáni ördögidéző vagy a számító, szisztematikus, modern gyilkos. A lovag, a halál és az ördög...

Egy félóra múlva mind együtt voltunk a recepciósteremben. Elmondtam, hogy miről van szó. Cynthia elsápadt és sírva fakadt. Világok omlottak benne össze.

De minden egyezett. Cynthia emlékezett, hogy aznap, amikor Llandudnoban együtt voltak, Eileen reggel és azután estefelé elment autón, egyedül, Cynthiát az ismerőseivel hagyva. Azokban az időpontokban, amikor megkísérelte, hogy behatoljon Llanvyganba.

Azután beültünk a kocsiba, izgatottan és tanács=talanul, négy gyermek, akit magukra hagytak felnőtteik, hogy megküzdjenek a halállal és az ördöggel.

— Csak tudnám, hol van az a Caerbryn — mondta Osborne a volán mellett. — Valami eldugott kis hely, bent a hegyek között.

Nagy térképtanulmányozás következett. Végre megtaláltuk a helyet és hogy hogy a legrövidebb odamenni. Százhuszas sebességgel rohantunk az országúton. Szótlanul, megosztva félelmeink és a sebesség mágiája közt.

Félóra múlva már bent voltunk a hegyekben. Itt lassítani kellett. Az országútnak vége volt és lassan=kint olyan utakra értünk, amelyek már nem autók=nak voltak szánva. A térképet is egyre nézni kellett.

Közben a reggel olyan barátságos ég kellemetlenül beborult.

Nem is hittem volna, hogy Walesben, hogy Nagybritanniában, ily elhagyatott, vad ó=északi helyek vannak. Embernek, háznak semmi nyoma sem volt. Fantasztikus alakú kopasz sziklák szégyelzték az utat, mohszakállú nagy fák között haladtunk, erdőben.

Türelmetlenek voltunk és közben a vidék egyre kilátástalanabb lett. Végre is kiértünk valahová.

Valahová a világ végére, az útnak a legvégére. Egy tó mellett állt az autó, a tónak a tükre tintafekete volt, a hegyek alatt, a borulatban. Kimondhatatlan bánatú fák nyujtották belé ágaikat és a kis nádas zúgott.

A tó partján egy öreg asszony ült. Biztosan ott ült már az első Earl of Gwynedd idejében is. Az öreg asszony nem is nézett fel ránk, egy mérhetetlenül ócska hálót foltozott. És időnkint egy=egy kavicsot bedobott a vízbe.

— Néni, merre kell menni Caerbrynbe? — kérdezte Osborne.

Az öreg asszony felnézett és nem felelt semmit. Cynthia walesiül kérdezett tőle valamit, arra sem felelt. Látszott rajta, hogy nem vesz rólunk tudomást.

Mi nem vallottuk be egymásnak, milyen rossz előérzeteket keltett bennünk ez az időtlen asszony a parton.

— Ez a tó nincs a térképen — mondta Osborne. — Talán még nem volt 1928-ban, amikor a térképet készítették.

— Vagy nem jó helyen keresi — mondta Lene. — Nem ott vagyunk, ahol Maga gondolja. Elvétette az utat.

— Akkor ez a Llyn-Coled. Vissza kell fordulnunk.

— Ó, a Llyn-Coled — kiáltott Cynthia.

Tudtam, hogy valami monda jutott az eszébe, valami sötét, babonás ijedség és nem akarja elmondani. Bennem minden babonás lehetőség átrohant és kínos sejtelmeimet növelte.

Visszafordultunk nagy ügyel=bajjal.

— Jó háromnegyed órát vesztettünk — morgogta Osborne. — Most itt jobbra lekanyarodunk, így megrövidítjük az utat.

Két meredek sziklafal között haladtunk, csaknem sötétben és rettenetes zökkenések közt.

Egyszer csak mind felrepültünk és alig hogy ki nem estünk az autóból, előre. Osborne nagyon hirtelen fékezett, és még így is az utolsó percben. Egy nagy lezuhant szikla elzárta előttünk az utat.

Ki kellett szállnunk és lassan sétálnunk az autó mellett, mely hátrafelé vánszorgott ki a canonból, ahol lehetetlen volt megfordulnia.

Közben az eső is megeredt. Nagyon rosszul sikerült kirándulás lett volna, ha kirándulás lett volna.

Azután jött Cynthia idegösszeomlása. Megállt a zuhogó eső közepén és a sírás rázta, rázta.

— Menjenek csak, menjenek — zokogta. —

Hagyjanak itt engem. Én visszamegyek a Llyn-Coledhez. Hagyjanak, hagyjanak — és toporzékolt.

Osborne meg én tehetetlenül néztük. De Lene olyan volt, mint Isten angyala. Egy pár jól sikerült szeretetteljes gorombasággal Cynthiát lelki lábára állította és továbbmentünk.

Végre kiértünk a canonból a rendes útra és nem-sokára egy aránylag barátságosabb fennsíkon voltunk, ahol talán tájékozódni is lehetett volna, ha az eső el nem veszi a kilátást.

Egy idő múlva a látóhatár szélén feltűnt egy dombon épült falu.

— Az Caerbryn kell legyen — mondta Osborne.

Megint teljes sebességgel haladtunk, amennyire a megpuhult úton lehetett. Akkor Cynthia után az autó kapott idegösszeomlást. Egyet nyekkent és megállt.

Osborne az autó alá bújt és egy idő múlva Lene is követte. Töredékes veszekedés hallatszott ki a gép alól.

Egy negyedóra múlva mind a ketten kimásztak, a ráismerhetetlenségig mocskosan.

— Nem tudom elképzelni, mi a baja — mondta az, aki valamikor Osborne volt.

— Nem baj, — mondta a másik — ott van Caerbryn, nincs már három kilométerre. Odamegyünk gyalog. Az autót itt hagyhatjuk, művész, aki el tudja lopni.

Nekiindultunk gyalog az útnak. Lassankint kibontakoztak Caerbryn vonalai. Furcsa romantikus hegyi falu volt. Minden ház a meredek hegyoldalaknak lapult és a legtetején egy várrom ázott az örökösnek érződő esőben.

Délután három volt és eszünkbe sem jutott, hogy ebédeljünk. Négyre vizesen és halálos fáradtan beértünk a faluba.

De végre mégis emberlakta földön voltunk. Még angolul is tudtak az emberek és megmutatták azt

a különálló szép kis öreg cottage=ot, ami John Mansfield háza volt.

Hosszas zörgetésünkre egy nagyon öreg, de szép=arcú ember nyitott ajtót.

— Mr. Mansfield? — kérdezte Osborne.

— Igen, uram — felelte és látható megdöb= néssel szemlélte Osborne=t és Lene=t.

— Mr. Mansfield, ne adjon az ijesztő látszatra. Én mégis Osborne Pendragon vagyok és ez a hölgy Cynthia, a nővérem és ezek itt a barátaim.

— Ó, jöjjenek beljebb, jöjjenek beljebb, — mondta az öreg felragyogva. — Sajnos, nincs tü= zem, ahol megszáradhatnának, de majd készíték. Addig is egyenek valamit. Egy kis sajtot?

— Gyönyörrel, — mondta Osborne — de elő= ször is hol van az earl?

— Az earl most nincs itt. Talán egy órája, hogy elment. Nem mondta, hogy mikor jön vissza.

— Ó, nem mondta, hová megy?

— Nem, nem mondta, kérem. Egy hölgy jött érte autón, azzal ment el.

— Egy hölgy?! Milyen volt a hölgy?

— Magas, vöröses=szőke, nagyon szép hölgy. Olyan londoni hölgy, tetszik tudni.

— Eileen St. Claire! — kiáltotta Cynthia.

— Nem mondta, kérem, hogy hívják.

— Mr. Mansfield, — kérdeztem — nem tudja, várta az earl ezt a hölgyet?

— Nem várta, Sir. Nagyon meg volt lepve, mi= kor meglátta. Sőt mondhatnám, fel volt indulva. De hát én nem tudhatom . . .

— Merre mentek? — kérdezte Lene.

— Nem tudom. Fogalmam sincs róla.

Visszahúzódtunk tanácskozásra.

— Elkéstünk — mondta Osborne. — Megelőz= tek. Kelepcébe csalták. Most már mindennek vége. Cynthia felsikített, Lene támogatta.

— Még nem tudunk semmit, — dörmögte Lene.

— Nem kell mindjárt a legrosszabbra gondolni. Hátha csak egy barátságos megbeszélésre hívta Mrs. Roscoe az earlt. Hátha most békességesen megegyeznek az örökségre vonatkozólag. Azért választotta ki ezt a pillanatot, amikor az earlt egyedül találta, mert így közelíthetett hozzá leginkább zavartalanul. Itt az earl nem mondhatta, hogy nem fogadja.

Nem akartam mondani, de Lene theóriája nem hangzott valószínűnek. Ha barátságos megbeszélésről volna szó, miért nem maradtak itt? Nem, törbe csalták, ahhoz nem fér semmi kétség.

Bementünk a házba és leroskadtunk az öreg tölgyfaasztal köré. Az öreg Mansfield sajtot és almabort hozott és Lene tüntetően evett, ivott, hogy életkedvünket növelje. Mi is ittunk egy kis almabort.

— Most mit csináljunk? — kérdezte Osborne. — Haza nem mehetünk, ki tudja kijavítani a kocsit?

— Várni kell, — mondta Lene — szépen, nyugodtan várni. Az earl nemsokára vissza fog jönni. Akkor mindent meghallunk majd.

És vártunk. Nem mintha sok reményünk lett volna, hanem mert nem jutott eszünkbe semmi okosabb. Osborne elsüllyedt egy öreg székbe és hallgatott. Cynthia sírt és Lene vigasztalta. Én úgy éreztem magam, mint aki belülről megbénult. Nem jutott eszembe semmi, egy szót sem tudtam kihozni. Csak azt gondoltam mindig, hogy most már késő. Most már mindenre késő.

Az eső esik, óriási gombák nőnek az erdőben, az enyészet flórája lassan beborít mindent. A gonoszság elszabadult, lezuhant az utolsó bástya. A hegyek közt tovább fog kísértetni a gyermekrabló, az ördögidéző, meghalt az egyetlen, aki szembeszállhatott volna vele . . .

— A Llyn-Coledba dobták — mondta egyszer

csak Cynthia. — Oda vetették be ötszáz walesi holttestét az angolok, a Lord Marsherek, Llewelyn ap Griffith felkelése idején... A tó azóta is walesiül síránkozik...

Végül mégis Lene volt az, aki már nem tudott tovább várni.

— Nem, valamit mégis kellene csinálnunk. Végre is mégis civilizált országban vagyunk, és nem egy Maeterlinck-kastélyban. A rendőrség... Hol van a legközelebbi rendőrség?

— Balában — mondta Osborne. — Kocsin egy óra alatt ott lehetünk.

— Igen, oda kell mennünk. Fel kell lármáznunk a rendőrséget és a katonaságot. Csak nem így ülni. Már előbb is oda kellett volna menni.

— De hogy megyünk oda? — kérdeztem. — Mr. Mansfield, van valakinek automobíljája a faluban?

— Nincsen, uram, nagyon régimódi falu ez — felelte.

— Hát kocsi?

— Az még akad. Almásszekér, amilyen a parasztoknak van.

— Milyen messze van a legközelebbi hely, ahol automobílt találhatunk, vagy mechanikust, aki a kocsinkat kijavítja?

— Hát az attól függ, uram. Sokféle hely van a világon, és Merionethshire nagyon nagy.

— Igaz. De a legközelebbi hely?

— Mondom, az attól függ, uram. Kocsin a legközelebbi Abersych, de gyalog Betws-y-teg.

— Hogy lehet az?

— Úgy, hogy a kocsíút Betws-y-teg felé megkerüli az egész hegyet, de a gyalogösvény egyenesen átvág rajta. Gyalog másfél óra alatt ott van az ember.

— És a két hely közül melyikben van automobílj?

— Mind a kettőben. Merionethshire nagyon gazdag ország.

— Hát akkor biztonság okából legjobb volna, ha mind a két helyre elmennénk, és találkozánk Balában a rendőrségen. Mr. Mansfield szerez nekünk egy szekeret, ami elvisz bennünket Aber-
sychbe. Valamelyikünk pedig gyalog átvág a hegyen Betws-y-tegbe.

Indítványomat elfogadták, és Mr. Mansfield mindjárt elszietett szekeret hozni. Most már csak arról kellett döntenem, hogy ki menjen kocsin, és ki menjen gyalog. De akkor eszméltünk rá, hogy szegény Cynthia olyan állapotban van, hogy feltétlenül itt kell maradnia. A megbeszélésben nem is vett részt, a sarokban ült és reszketett. Nem is lehetett egyedül hagyni így. Lene-nek vele kellett maradnia, mert ő volt egyedül megnyugtató hatással rá. Egyúttal Lene azt is vállalta, hogy, ha nem jönnénk vissza, ő majd intézkedik a megrekedt automobil hazaszállításáról.

Maradtunk tehát Osborne és én. Az okosabb az lett volna, ha Osborne megy gyalog, mint sportember és mint walesi, aki inkább tud tájékozódni. De Osborne szégyenkezve bevallotta, hogy idefelé jövet megrándította a lábát és nem úgy érzi, mintha képes volna másfél órát gyalogolni.

Ettünk egy kis sajtot, hogy erőt merítsünk.

Időközben Mr. Mansfield visszaérkezett a szekérrel és Osborne elindult vele Abersych felé. Én is búcsút vettem Cynthiától, aki apatikusan meredt maga elé, és Lenetől, és elindultam Mr. Mansfielddel.

Az öreg elkísért a falu végéig, ott azután megmutatta az utat és megmagyarázta, hogy merre kell mennem. Már akkor nem tetszett nekem a dolog. Mr. Mansfield magyarázatának a lényege az volt, hogy időnkint egy bükkfaerdőn kellett keresztül mennem, amit egy nyírfaerdő váltott fel,

és egy tölgyfaerdő is nagy szerepet játszott. De én, sajnos, kora ifjúságomtól kezdve városlakó voltam és a szellemtudományok kizárólagos híve. Sose tudtam két fát megkülönböztetni egymástól.

Ezt viszont nem mertem M. Mansfieldnek megvallani. Búcsút vettem és nekivágtam az útnak. Végtére csak arról van szó, hogy át kell mennem ezen a hegyen, gondoltam.

Eleinte minden egészen jól ment. Misszióm fontossága és kalandossága gyermekes önérzettel töltött el. Nagy lépésekkel és fütyörészve haladtam fel a hegyre. Azt gondoltam, hogy a tetejéről majd lesz valami kilátás és tájékozódhatom. Mire felértem, alaposan elfáradtam. És akkor láttam, hogy tulajdonképpen nem egy hegyről van szó, hanem több hegy van egymás mellett és csak alulról látszik úgy, mintha egy hegy volna. És lassankint már sötétedett.

Odamentem egy fához és megpróbáltam megállapítani, milyen fa. Nem sikerült. Fa volt, egy absztrakt fa.

Nem baj, csak egyenesen, gondoltam. Rágyújtottam és elindultam lefelé, abban az irányban, ami érzésem szerint az eddigi irány folytatása volt. Kicsit gyanakodva ugyan, mert tudtam, hogy az ilyen természetű érzéseim megbízhatatlanok szoktak lenni.

De még mindig nyugodtan mentem. Csak mikor leértem a hegygerincről a völgybe és láttam, hogy a szemben levő hegy sokkal meredekebb és sziklásabb, semhogy a megmászására gondolnom is lehetne, és hogy felfelé vezető ösvénynek nyoma sincs, kezdtem nagyon nyugtalan lenni. Az öreg azt mondta, hogy egészen Betws-y-tegig rendes, jól látható ösvény vezet. Ilyesmiről itt szó sem volt. Nyilván elvesztettem az utat.

A legjobb volna visszamenni és ott fent megkeresni az ösvényt... De egy római sosem for-

dul hátra. És azonkívül felmászni egy meredek hegyre, amiről már szerencsésen lejtött az ember, lélektani nehézségekbe ütközik.

A kis völgyben, ahol álltam, egy ösvény húzó= dott balfelé. Talán, ha ezt az ösvényt követem, meg tudom kerülni a hegyet és mégis kiérek vala= hova. Elindultam.

Közben besötétedett. Nem volt koromsötét, mert a felhők eltisztultak, a hold kiflialakban az égen volt, és vele néhány csillag. Mentem, «bizonytalan fényén a holdnak», ahogy Vergilius mondja, és át= éltem a «bizonytalan» jelző nagyszerűségét.

Hallatlanul bizonytalan volt minden. Tudatom háttérében ott vibrált a dolgok általános bizony= talansága, hogy mi van az earllel, mi lesz kalan= dunknak a kimenetele. De tulajdonképpen nem tud= tam másra gondolni, mint az utam bizonytalansá= gára : hogy merre kellene mennem.

És nem volt ezen mit gondolkozni, csak menni az ösztön után, nyugtalanul, bizonytalanul.

Ezt sem nekem találták ki. Londonba jövetelem= kor két héten át minden nap eltévedtem, mikor a British Museumból haza igyekeztem a hotelembé, ami tíz percnnyire volt. Hogy ismerjem ki magam a nagy kelta erdőben, ahol sose jártam?

Helyzetem olyan kínosan mulatságos volt, mint mikor gimnazista koromban a matematika=tanár megvadulva vezette le egymásból a képleteket, táb= lákat írva tele, és mi egymásra vigyorogtunk el= keseredten, mert már a második lépést sem ér= tettük.

De azután lassankint elmúlt a jókedvem. Az erdő egyre barátságatlanabb lett, amint fáradtságom és az éjszaka nőtt. Le kellett ülnöm egy kicsit egy fatörzsre. Gyufát gyujtottam és megnéztem az órámot. Nyolc óra volt. Már egy órája mentem.

És aztán megnéztem az órát és fél kilenc volt és megnéztem az órát és kilenc volt. Leültem, fel=

keltem, mentem konokul és kétségbeesetten és az erdő még mindig az erdő volt.

Végre valami megcsillanó világosságot láttam, arra siettem. Egy világitó tisztás feküdt előttem. Mikor közelebb értem, láttam, hogy egy tó, melyben a holdfény tükröződik. A fák mondhatatlan bánattal fürdették benne ágaikat és a kis nádas zúgott.

A Llyn-Coled volt, vagy annak az ikertestvére.

Eszembe jutott, amit Cynthia mondott: az ötszáz walesi harcos, akit fekete vizébe vetettek Llewelyn ap Griffith idején és hogy a tó éjszakánként walesiül síránkozik. Csakugyan, a nádas olyan emberformán nyögött, nyöszörgött, sóhajtozott a szélben . . .

A tó partján ott ült az öregasszony, fonta, fonta a hálót, mintha a sors lett volna, közben kavicsokat dobált a tóba. Eszembe sem jutott, hogy megkérdezzem tőle, merre kell mennem. Sőt megborzongtam attól a gondolattól, hogy meglát. Megfordultam és sietve behatoltam az erdőbe.

Ettől kezdve utam minden kirándulásos kedve végleg elmúlt. Ami ezután jött, olyan volt, mint a lidércnyomás.

A fáradság és az éhség nem kellemes eksztázisa elborította gondolkozásomat. Most már nem mentem, hanem menekültem.

A kelta erdőben voltam, ahol minden valószínűtlenség valószínűvé válik. Tíz percenkint újabb ijedelem. Volt bokor, ami tökéletesen öregasszonynak látszott, szikla, ami guggoló óriás embernek, fekete patakok, odvas fák, és a felröppenő baglyok voltak a legijesztőbbek.

Tizenegy óra volt és egy fennsíkon bolyongtam. Itt legalább nem volt erdő. Nem voltak fák és baglyok, csak holdvilág. Itt nem indulhat el a birnami erdő Dunshinan felé, de mindenfelé kis kőrakások voltak, mintha a föld csontja átütött

volna a bőrén. Odább, a szélén, egy nagyobb kőrakás, egy kelta temetkezési hely talán, azok ilyenek a képeken.

Amikor közelebb értem a kőrakáshoz, láttam, félig=meddig örömmel, hogy egy épület. Csak félig=meddig örömmel, mert ezen a fennsíkon nem bárságos öreg parasztpárt képzeltem az épületbe, hanem inkább azon igyekeztem, hogy ne képzeljek semmit a sok fantom=lehetőség közül és bátor legyek.

Előttem állt az épület, háznak nem lehetett nevezni, egy óriási kocka. Nem láttam rajta ablakot, és nem láttam ajtót. Mikor a másik oldalon sem láttam semmit, akkor a harmadik oldalában bizakodtam, de amikor egészen megkerültem és sehol sem volt sem ablak, sem ajtó, mondhatatlan ijedtség fogott el. Nincs félelmesebb, mint az érthetetlen.

El akartam szaladni. Inkább a fák, mint ez az emberi rejtély... De nem tudom, a fáradtság tette, vagy a felizgatott fantázia, csak álltam, mint álmomban, mikor az ember nem tud megmozdulni. Hipnotizáltan bámultam a meszelt falra.

A fal megmozdult, lassan=lassan félrehúzódott, mögötte teljes volt a feketeség. A feketeségből kilépett valaki, magas, talpig fekete, csak a haja és a malomkő=gallérja világító fehér.

Rettenetesen kiáltottam.

Apró körök villámgyorsan forogtak a szemem előtt, és növekedtek, lilán és kárminvörösén és egy kis pont egyre világosabb lett, szörnyű világos.

Négy fal közt voltam. Sötét volt, csak tapogatózásból tudtam, hogy be vagyok zárva. Olyan csend volt, hogy szinte hallani lehetett.

Honnan tudom, hogy még nem haltam meg? jutott eszembe. Lefeküdtem a kőpadlóra és ki=merült, álomtalan alvásba hulltam.

A további emlékeim rendkívül zavarosak. Normális körülmények közt is nagyon élénken szoktam álmodni és összetévesztem időnkint az álmaimat azzal, ami csakugyan megtörtént. És ebben a különös kalandban végleg elvesztettem a valóságérzékemet. Nem akarok hazudni és óvatosnak kell lennem azoknak az eseményeknek az elmondásában, amelyek most következnek.

Kimerültségemhez és iszonyatos lelki feszültségemhez még az is hozzájárult, hogy az esőben szokásom szerint meghültem és lázam volt. A cenzurám nagy kihagyásokkal működött és minden láz-képzet valóság-ízt kapott.

Például az kétségtelennek látszik, hogy időnkint ettem és ittam valamit, mert nem emlékszem, hogy éhségtől vagy szomjúságtól szenvedtem volna. De hogy mit és hogyan ettem, egyáltalán nem maradt meg a fejemben.

Érthető módon fogalmam se volt róla, hogy mennyi ideje tart kísérteties fogságom. Az óráim lejárt. A helyiségnek, melyben bezárva tartottak, nem volt ablaka és nem vettem tudomásul a napszakok váltakozását. Az álmoság periodikus visszatéréséből sem következtethettem arra, hogy éjszaka van, mert össze-vissza aludtam, fél-álomban merengtem, és emberfölöttien éber voltam. Bizonyára voltak órák, amelyek percekig tartottak és percek, amelyek órákig. Mindenki tudja, hogy megváltozik az ember idő-érzéke, ha láza van.

A legállandóbb emlék és az első, ami eszembe jut, ha fogságomra gondolok, egy szag. Bizonyos fajta füstnek a szaga, ami az egész épületet bejárta. A tömjénre emlékeztetett valamelyest, de keserűbb volt és szédítőbb. Tudom, hogy a mágikus szertartásokhoz mindenféle füveket füstölnek, ez a szag is valami ilyen liturgikus füstöléstől eredhetett. Bizonyára valami olyasminnek a szaga volt, amiről sokat olvastam az okkult könyvekben :

verbéna, mirrha, karib=fű, aloé, ambra talán. Nem tudom. Minthogy csak olvastam róluk, nem tudtam azonosítani a szagot a nevével. Ezt a szagot éreztem akkor is, mikor az éjféli lovas elvágatott előttem az országúton.

... A szobában különös zöldes fény derengett és egy apró alak imbolygott előttem. Nehéz megmondani, milyen volt ez a kis figura: olyan volt, mint ahogy a gnómkat elképzeltem magamnak. Olyan bányászruha=féle gunyában volt, pilóta=sapka=szerű valamivel a fején, úgy, hogy csak az okos, rosszindulatú, kellemetlen arca látszott. Rikácsoló hangja volt még a legvalóságosabb.

Annyit akkor is tudtam, hogy látogatóm nem test szerinti valóság, mert térfogata állandóan, groteszken változott, mint egy láng, ami lobog. Időnkint csapkodott a szárnyával és kukorékolt, és máskor nem volt szárnya egyáltalán.

— Üdvözlöm, Benjamin Avravanel. Mindjárt elhozom a ruháját — ezzel kezdte.

— Itt tévedés lesz a dologban — mondtam. — Sosem hívtak Avravanelnek. És nem emlékszem, hogy ruhát rendeltem volna.

— Mindegy — mondta a gnóm és kukorékolt. Akkor ezt valahogy természetesnek találtam.

A gnóm leült valami bárszékre, ami azelőtt nem volt ott és lobogott, határozottan lobogott.

— A Nagy Adeptusnak tisztelet és dicsőség — mondta.

— Kérem, — feleltem beleegyezőleg — tisztelet és dicsőség.

— A Nagy Adeptus most készül a Nagy Mű végrehajtásához. Így rendelik a csillagok, a csillagok, a csillagok...

Különösképpen mindent láttam, amit mondott. A csillagok az égen egyre keringtek, és aztán egyszer csak megálltak jelentőségteljesen.

— A Nagy Adeptusnak egy famulusra van szüksége — folytatta a gnóm. — Önt szemelte ki erre a célra, tudós Benjamin Avravanel.

— De kérem, nem értek én ezekhez a dolgokhoz — szabadkoztam.

— Aránylag mégis többet, mint a többi ember, aki itt tartózkodik Merionethshire-ben.

Megtisztelve éreztem magam.

— De ó, jaj, — mondta a gnóm — ó, jaj!

És sísteregve lobogott, mint a nedves fa, ha meggyújtják.

— A Nagy Mű egy ponton megakadt. Nincs tovább, nincs tovább!

Megint láttam, amit mondott: egy hatalmas szerkezetet saját fényében derengeni. A szerkezet üvegcsövekből, lombikokból, mozgó karokból, légszeszlámpákból és medencékből volt különösen, rozogán összetéve, de az egész olyan tetsző látvány volt, mint egy szép állat teste. A csövekben, a medencékben, a lombikokban aransárga folyadék úszott.

— Itt akadt meg a Nagy Mű — mondta a gnóm, a szerkezet egy pontjára mutatva. — Itt. Nem megy tovább. Látja, már milyen aranszínű? De még nem arany. Nem arany.

Azután eltűnt a gnóm és a szerkezet és a fejem rettenetesen fájt.

Egy idő múlva megint megjelent a gnóm. Nagyon ünnepélyes volt, fekete ruhában.

— Hajoljon közelebb, Benjamin Avravanel. Egy szörnyű titkot kell Önnek megsúgnom. A Nagy Adeptus kénytelen a fekete mágiához fordulni, hogy a Nagy Mű tovább haladjon. Mert a Legmagasabb nem segített, segítségül hívja most a Legmélyebbet. Ön a famulus, ó bölcs mester. Önnek is részt kell vennie a ceremóniában. Keljen fel és készítse elő a szentélyt. Itt az idő, itt az idő.

És egy homokórát láttam derengeni, amin aláfutottak az utolsó szemek. Felkeltem és követtem a gnómot.

Egy ötszögletű teremben voltunk, melyet fentről egy világító test sugárzott be, ugyanolyan, mint amilyent Pendragonban láttam a föld alatt.

Rajtam fekete ruha volt, minden szabás nélkül, ujjak nélkül. A lábamon nagyon nehéz cipő, azt hiszem, ólom lehetett, és rajta asztrológiai jelképek.

És azonnal hozzákezdtem a terem előkészítéséhez. Egy pálca volt ott, annak a végét bemártottam valami vérszínű folyadékba, amely egy medencében állott, és két nagy koncentrikus kört rajzoltam vele a padlóra, a körbe pedig egy háromszöget. A háromszög belsejébe megint három kört, de nem koncentrikusakat.

Az egyikbe beleállítottam egy füstölő edényt, a másik kettőbe pedig egy-egy fekete, félholdalakú gyertyatartót. Azután a külső koncentrikus kör vonalának egyik pontjára odaszögeztem egy halott denevért, arra volt észak, egy másik helyre egy koponyát, arra volt nyugat. Délre egy kecskebak feje került és keletre egy döglött fekete macska.

Közben a füstőlőből kiáradó szag egyre nehezebb lett és visszatántorogtam a szobámba. Az egész ház zúgott, mint az orgona.

Addigra már a szobámban egy kényelmes kerevet állott, feketével leterítve. Lefeküdtem.

Hogy magyarázzam ezt a kalandot? Akkor sehogyan magyaráztam, benne éltem és olyan magától érthetődő volt minden, mintha egy új lakás berendezéséről volna szó. Azóta sokat gondolkoztam rajta és két magyarázatot találtam.

Az egyik, az egyszerűbb, hogy álmodtam. Az előkészület részleteit, a rajzot, a kellékeket, később mind pontosan leírva találtam Eliphas Lévy, vagyis igazi nevén Alphonse-Louis Constant abbé

könyvében, azzal a fantasztikus kiegészítéssel, hogy a gyertyáknak emberi verejtékből kell lenniök, a fekete macskát előzőleg öt napig emberi vérrrel táplálták, a denevér vérbefulladt és a bak olyan volt, akivel egy leányzó . . . cum quo puella concubuerit, amint Eliphas Lévy finoman mondja, és a koponya egy kivégzett apagyilkos koponyája kell legyen. Már most Eliphas Lévynek ezt a könyvét egy-két évvel a walesi események előtt olvastam és a részleteket természetesen elfelejtettem. Lehet, hogy a különös környezet, a fantasztikus előzmények álmomban felidéztek emlékezetembe a könyvet, pontos részletekkel. Az ember álmában néha kívülről tud egész verseket, amiket rég olvasott egyszer és rég elfelejtett.

A másik magyarázat az, hogy szuggesztió alatt állottam. Az a valami, amit gnómnak néztem, tudatalattim volt, amely a tranceban elszabadul az énemtől és külön életet kezd élni, — ezt a médium=állapottal járó én=hasadást a pszichológusok sokszor leírták.

. . . Az egész ház ébren volt a falakon túl, rettenetes, nyüzsgő étellel, mint egy boly. Lépések halatszottak, nehéz tárgyakat huzogattak, valami sustergett és valami sípolt és időnkint egy gong hangja rezegte be a helyet fekete lemondásával.

Szobám fala megnyílt és fekete köpenybe burkolózva egy nő lépett be. Amint meglátott engem, arcához kapta a kezét, sikoltozni kezdett és kiáltott:

— Ki Maga? Ki Maga? Mit akar?

A hangjáról megismertem Eileen St. Clairet. Hozzá rohantam és megragadtam.

— Eileen! — kiáltottam — hogy kerül ide?

Eileen sikoltozott és kiszakítva magát, a szoba másik sarkába menekült.

— Ne féljen, — mondtam — hiszen ismer engem! Nézzen jól meg. Én vagyok Bátky János,

az a magyar, aki elvitte a Maga gyűrűjét az Earl of Gwyneddnek.

Eileen elhallgatott és sokáig figyelmesen bámult rám. Minden mozdulatán látszott, hogy nem beszámítható.

— Ó, hiszen Maga az a kis tudós a kézirattal — mondta és hisztérikusan nevetett.

— Hogy kerül ide, — kérdeztem megint — és mit csinál itt?

Eileen hozzámsietett, belémkapaszkodott és rémülten súgta:

— Mondja, ki ez az ember? Ki ez az ember? akié ez a ház? ez az aggastyán?

— Az az éj... Nem tudom. Nem tudom.

— Ó, biztos benne, hogy... hogy nem az Earl of Gwynedd, ötven év múlva?

— Eileen, — kiáltottam fel — mi van az Earl of Gwyneddrel? Maga látta utóljára... a Maga autóján ment el... mi történt vele?

— Nem tudom. Nem tudom, mi történt az Earl of Gwyneddrel. Elhoztam ide, ahol már minden elő volt készítve. De nem tudom, hogy azután mi történt vele. Biztos, hogy ez az ember nem az Earl of Gwynedd? ... Úgy fázom... Mutassa a kezét. Magának meleg vére van? Igen. Kérem, üljön ide mellém, egészen közel mellém és melegítsen. Úgy fázom, úgy fázom...

Csakugyan, didergett, pedig nem volt hideg.

— Mikor gyermek voltam, odahaza Connaughtban, — hadarta Eileen — akkor volt egyszer ilyen hideg... vastagon befagytak a folyók... üljön közelebb, kérem... Nekünk akkor nagyon kevés pénzünk volt. Tízen voltunk testvérek... szegény kislány mit csináljon... — hadarta egyre mechanisztikusabban.

— ... És akkor meggyóntam Father Considinek, hogy mire kellett a pénz... kérem, kérem, ne húzódjon el... úgy fázom... Nem azért

loptam el azt az öt fontot az öreg embertől, mert a pénzt akartam, hanem mert olyan hideg volt . . . Nem bírom a hideget . . . Miért néz rám? Nem hiszi? Ne is higgye. A pénz kellett. Már akkor gyűjtöttem a pénzt. Akkor még nem tudtam, hogy mennyi lesz egyszer. Rengeteg pénzem van. Percenként ötven fontot keresek és mégis így fázom . . . Kérem, üljön közelebb . . . Mennyit akar? Hol a csekkönyvem? Szent Isten, hol a csekkönyvem . . . — és zokogni kezdett.

Azután kissé megnyugodott.

Úgy gondolom, megint faggatni kezdtem, hogy mi van az earlrel. És Eileen elmondta, amit tudott. Határozottan emlékszem arra, amit mondott, a szavaira, a hanghordozására. Ez nem lehetett álom. De . . . arra is határozottan emlékszem, amit a gnóm mondott, pedig . . .

Ezeket mondta :

— Mihelyt megtudtuk Cynthiától, hogy hol van az earl, rögtön elmentem hozzá. Most nem üzenhette, hogy nem fogad. Most ő nyitott ajtót. Tudtam, hogyha meglát, nem lesz ereje kidobni. Nem volt nehéz rávennem, hogy eljöjjön velem. Mindent elhitt. Hogy szakítottam Morvinnal és hogy félek tőle, hogy szükségem van a védelmére. Beült a Hispanóba és jött, mint borjú a vágóhídra. Kérem, ne húzódjon el . . . Úgy fázom . . . ez az éjszaka . . . amíg élek, soha . . . Mondja, igazán van ördög?

Kértem, hogy meséljen tovább.

— Eljöttünk ebbe a házba és képzelje . . . mindjárt az első szobában ott feküdt Morvin, pedig nem lett volna szabad mutatkoznia. De nem tehetett róla, halott volt.

És nevetni kezdett.

— Miért nevet?

— Nevetnem kell, ha eszembe jut. Olyan furcsa volt. A nyaka ki volt tekerve, a hasán feküdt

és az arca felfelé nézett. Akkor is nevettem. Az earl csak nézett rám, hogy hogy nevethek. Azt mondja, vigyázzak, Maloney is éppen így halt meg . . . De én örültem. Gondoltam, most hát mind a kettőtől megszabadulok. Ezentúl nyugodtan fogok élni. Pedig ez az ember . . . sokkal rosszabb . . . ó, ó . . . Maga doktor. Mitől van az, ha az ember teste olyan, mint a jég?

— Meséljen tovább, mi lett az earlrel? — mondtam, a monomániás refrént.

— Igen, az earlrel. Gondoltam, most mégsem lesz jó, most látja, hogy Morvin itt van és gyanút fog. Leült egy székre és a kezébe vette az arcát, így . . . Elővettem a revolveremet, azt a kicsit, amit Párisban vettem, nagyon szép, fehér emailból . . . úgy gondoltam, hogy mögéje állok és belélövök a fejébe alul, ahol olyan puha az ember feje . . . Tudja, egyszer láttam egy embert, akinek szétlőtték a fejét, Marokkóban . . . milyen jó meleg volt ott . . . és azok a nők a fátyolokkal . . . elmegyünk együtt Marokkóba, jó? Hogy fogunk innen kimenekülni?

Ó, az érzelmek összezavarodása! A karjaimban tartani és ölelgetni valakit, akihez a karom, a testem mágnésesen vonzódik és akitől a tudatom reszketve iszonyodik . . .

— Mi történt az earlrel? — kiáltottam rá.

— Ne kiabáljon, kérem, kérem, ne kiabáljon. Nem tudom, hogy mi történt vele . . . Ott állt ez az ember, elvette a revolveremet. Én mozdulni se tudtam. Felkapott, mint egy zsákot és bedobott egy szobába . . . ó, egy olyan szobába . . . nem is tudtam, hogy annyi szoba van ebben a kis házban, és olyan hideg . . . Biztos benne, hogy nem ő az Earl of Gwynedd?

— Nem vagyok benne biztos. Miben lehet az ember biztos mainapság. Lehet, hogy ő az Earl of Gwynedd. Lehet, hogy ő is Earl of Gwynedd.

Sok Earl of Gwynedd volt. Tizennyolc. Lehet, hogy ez az egyik. De Maga . . . Miért gondolja?

— Az arca. Ugyanaz az arc és mégis egészen más. Mintha kívülről befordították volna.

Eileent újra reszketés fogta el, minden eddiginél erősebben, és sírógörcs. Nagyon rosszul volt. Úgy kellett dörzsölni, mint valakit, akit vízből húznak ki, amíg végre magához tért.

Akkor elaludt.

Kint a sürgés=forgás még egyre tartott és a füstölő illata beszállt a szobába, ködbe borítva minket. Az ajtó előtt, az ajtó előtt, amit nem láttam, és amin át Eileen bejött . . . bizonyára ott állt valaki és lesett minket. Félelmem egyre nőtt. Megint nagy lázam volt. Eileen nyöszörgött és odabújt hozzám. Mint két állat a veszedelemben, összekuporodtunk. Ó, még ez a bűnös, gonosz nő is sokkal inkább, hiszen ő is ember, mint az, a falon túl . . .

Megint elaludtam.

Mikor felébredtem, Eileen is ébren volt. Köpönye megnyílt, fehérén feküdt a fekete takarón, hátborzongató halálos szépségben.

— Eileen . . .

Szépsége rámborult, mint egy felhő. A Kikötőváros, a világ végén . . .

Átkarolta a nyakamat és megcsókolt.

Utólag nehéz megmagyarázni. Eileen ott feküdt előttem. Rávettem magam és csókolni kezdtem a testét, véges=végig, növekvő mámorral, olyan szenvedéllyel, amihez közelítőt sosem éreztem hideg és szabályozott előéletemben.

— Ó, milyen jó meleg, milyen jó meleg a szája — mondta Eileen, dorombolva, boldogan. Szorosán összefonódtunk.

Hogy nem volt más gondom? A félelem, az átélt rémségek, az ajtó előtt leselkedő veszedelem nem fagyasztottak meg? Nem. Nem volt más gondom. A világ végén voltam, az életemen túl, a minden=

dolgok összeroppanása előtt egy fél perccel, csil-
lagmérföldekre mindentől, ami értelmes. Nem
maradt semmi más, csak a test vonzódása a test-
hez. A legmélyebb, a legigazabb rétegek felszínre
vetődtek ebben a misztikus földrengésben. Talán
kárpótolni akartam magam minden percért, amit
nem a testemnek szenteltem. Tudom, hogy kiál-
toztam és hörögtem, én, aki olyan csendesén szok-
tam szeretni, mint a lepkék. Nem is én voltam már,
csak az életnek egy kiszakadt árama, megszünte
előtt, személytelenül.

Egyszercsak, mint egy parancsra, elengedtük
egymást. Végigsimítottuk mart arcunkat és fel-
keltünk.

A láthatatlan ajtó kinyílt és mi elindultunk, las-
san, hieratikus mozdulatokkal.

Mindent, amit azután tettem, úgy tettem, mintha
valaki parancsolta volna. Egy pillanatig sem ha-
boztam. És mindent tudtam, a dolgok összefüggé-
sét, mintha valaki elmondta volna nekem, a közlés
valami ismeretlen, belső módján.

Tudtam, hogy ő lesz az áldozat, a szentélyben,
amit magam készítettem.

Azt is tudtam, hogy most és így kell meghalnia,
harapó csókokkal mocskolt testtel, halálos bűnben,
hogy az áldozat kedves legyen a Sátánnak.

A furcsa az volt, hogy nem féltem. Teljesen kívül
álltam minden emberin. Az érzelmeim megbénul-
tak, megszüntek. Csak mentem. Utólag örülök,
hogy így volt: ki tudja, micsoda traumát, ideg-
megrendülést hagyott volna hátra ezeknek a pilla-
natoknak a feszültsége.

Üres termeken mentünk keresztül, melyek valami
meghatározhatatlan élettől dübörögtek, mintha egy
nagy kazán lett volna a közelben. Pedig üresek vol-
tak és semmi sem mozdult. A füst nagy volt, ködben
mentünk, mint egy esti tó fölött.

Azután megbotlottam valamiben és kissé leha-

joltam. Egy ember feküdt a lábamnál, halottan, hátracsavart arccal. Tudtam, hogy James Morvin. Átléptem rajta és továbbmentem.

Beértünk az ötszögletű terembe. Minden úgy volt, ahogy elrendeztem, vagy elrendezni véltem álmomban: a koncentrikus körök, a háromszög, benne a kisebb körök a füstölővel és a gyertyatartókkal és a négy szimbólikus tárgy, a denevér, a macska, a bak feje és a koponya.

Megálltunk.

A szemben levő fal megnyílt és kilépett a kísértet. Fekete köntös volt rajta és fekete süveg, kezében egy különös alakú kard. Az arca olyan kifejezéstelen volt, amilyen ember arca nem is lehet talán.

Eileen lehajtott fejjel, leeresztett karokkal feleje tartott. Én egy oszlopnak támaszkodtam és éreztem, hogy nem tudok megmozdulni.

Elöttem ugrált, lobogott, süstörgött a gnóm. Néha feje a plafonig ért, néha akkora volt, mint egy kutya. Az arca mindinkább az én arcomhoz hasonlított.

Valaki megállt a két fekete kandeláber között és széttárta karját. Eileen... Két keze a gyertya lángjába ért, de meg se mozdult. Vajjon érezte?

A mágus különös kardja a levegőbe emelkedett. A gnóm a füstölő fölött egyensúlyozott, kimondhatatlan fájdalmas groteszséggel. Az asszony hang nélkül összeesett. A gnóm tenyerébe kiomló vért fogott fel és öntötte, öntötte a márványlapra.

A kísértet a márványlap fölött... széttárt karal, egyik kezében a kard.

A sátános invokáció szavai... barbár és értelmetlen szavak, a kard ábrákat ír a levegőbe.

A füst egyre erősebb lett, most már alig láttam, mi történik a terem másik oldalán. A sátán=idézés szavai a fülembé vájtak, mint közeledő farkasüvöltés.

Azután egy irtózatoss kiáltás, egy megsebzett, hörgő állat felkiáltása a kegyetlen csillagokhoz . . .

A kísértet eldobta a kardot és elrohant a megnyílt falon át.

Abban a pillanatban a lázálom, a vízió, nem tudom, hogy nevezzem . . . végetért. Hirtelen olyan józan lettem, mint az ember a végső veszély pillanataiban szokott lenni állítólag.

Azt is rögtön tudtam, hogy az ördög=idézőnek valami szörnyű látomás jelenhetett meg, olyan, hogy elvesztette bátorságát, eldobta kardját és hatalmát, és menekült. Menekült a rém elől, amit felidézett magában.

És hogy most nekem is menekülnöm kell.

Kirohantam a résen át, ahol ő eltűnt. Egy=kettőre kiértem a szabadba, mögöttem az épület.

Éjszaka volt. A fennsíkon álltam, ami az utolsó emlékem volt a külvilágról. A fennsík kihalt volt, a sziklák fehérlettek, mintha a föld csontja átütött volna a bőrön.

De szabad voltam, szabad voltam, megmenekültem!

*

Nekivágtam az éjszakának, mindegy, hogy merre, rosszabb már nem történhetik. Megmenekültem és előbb=utóbb emberi emberek közt leszek.

Mikor a fennsík szélére értem, visszanéztem és láttam, hogy az épület lángban áll. Behatoltam az erdőbe és mentem boldogan lefelé.

Azután lefeküdtem aludni egy barátságos tisztás fűvén.

Mikor felébredtem, a nap már magasan állt az égen, mint ahogy a könyvekben szokott. Felkeltem és tovább mentem. Nagyon éhes voltam, de jókedvű.

Nemsokára egy farmra értem. A farmer felesége nagyon csodálkozva nézett rám, a ruhám szakadt,

gyűrött és piszkos volt, és az arcomat soknapos szakáll éktelenítette. De azért jóindulatú asszony volt és bőven táplált sajttal és tejjel, a pénzemért. Kimondhatatlan öröm fogott el, hogy shillingek és pennyk voltak a zsebemben, hogy újra a pénz volt a dolgok közepe — az ember.

Megmutatta, hogy merre vezet az út Abersych felé.

Vagy egy órát mehettem a szép, kényelmes, napsütötte úton, mikor egy hatalmas alak jött szembe velem és nagyon integetett. Közelebb érve, megismertem John Griffithet, aki középkori kosztümjében annyira megrémített az első éjszakámon Llanvyganban.

— Hál' Isten, doktor úr, hogy megkerült! — kiáltotta. — Az egész személyzet és az egész környék doktor urat keresi. Tíz fontot kap az, aki megtalálja. Vagyis most én kapom, ha nem tetszett még mással találkozni.

— Nem, Griffith. Gratulálok a tíz fonthoz. Mi történt az earllel?

— Az earllel, Sir? Tudtommal semmi. Otthon van Llanvyganban. De menjünk Abersychbe. Ott fogjuk találni Osborne urat és a német kisasszonyt. Ők is a doktor urat keresik.

Úgy is lett. Abersychben megborotválkoztam és leültem a fogadóban ebédelni. De még csak a levesnél tartottam, mikor belépett Lene és meleg ünneplésben részesített.

Tőle megtudtam az eseményeket.

Amikor én nekiindultam különös kimenetelű utamnak, Osborne egy parasztszekéren idejött Abersychbe, és innen tovább Balába, a rendőrségre. A rendőrség nem tudott semmit Morvirről és Eileen St. Clairéről. Osbornenak akkor kétségbeesésében az az ötlete támadt, hogy hazatelefonál Llanvyganba. És így értesült, hogy az earl éppen akkor érkezett haza teljes épségben, de nagyon

rossz idegállapotban és szokása szerint bezárkózott a lakosztályába. Erre Osborne megnyugodva, visszament Caerbrynbe és hazavitte Lenet, Cynthiát és a kocsit.

— Az earl azóta nem láttuk, azt mondják, fekszik, idegláza van. Természetesen senki sem tudja, hogyan játszódtott le Mrs. Roscoeval való találkozása. Intézkedtünk, hogy keressék Magát. Az egész környék talpon van, két napja járják a hegyeket Caerbryn mögött. Igaz, a legfurcsábbat még nem is mondtam. Az earl magával hozta azt a kis fiút, aki olyan titokzatos módon eltűnt, akit egy lovas elrabolt. Az ügy egyáltalán nem lett világosabb, mert a kisfiút az earl rögtön elküldte az apjához, mielőtt valaki beszélhetett vele.

— De ha tudná, hogy milyen éhes vagyok már megint — kiáltott fel. — Pedig már ebédeltem. Talán örömben, hogy Maga megkerült. Mit egyem? Tudja mit, megeszem egy welsh rarebitet. Ez a legjobb találmány ebben az egész kísérteties tartományban.

És nagy étvágygal nekilátott a kenyérre olvasztott sajtnak, mely a walesiek nagyszerű nemzeti eledel.

Ó, hogy örültem Lene étvágyának, teste sugárzó, kölykös egészségének! Amint négy harapásra bekapta az egész óriási eledelt, nem tréfálok, megereedtek a könnyeim, és Lene alig győzött vígasztalni, hátamat ütögetve.

Ekkor lépett be Osborne. Sápadt volt, gyűrött, nyakkendője minden eddigit felülmúlt viharos félreecsúsztottságában.

— Hallo, doktor! Hát megkerült? Hál' Istennek, meglehetősen aggódtam. Tudják már, hogy mi történt?

És leroskadt egy székre.

— Beszéljen már, idióta! — förmedt rá Lene.

— Az önfegyelem tette nagygyá az angol biro-

dalmat, Lene. De nem ezt akartam mondani. Ide-hallgassanak.

— Beszéljen már, mert lelövöm — kiáltotta Lene.

— A rendőrség ma reggel megtalálta Morvin és Mrs. Roscoe tartózkodási helyét. Valahol Betws-y-teg közelében, egy Isten háta mögötti fennsíkon felépítettek néhány nap alatt egy különös kis kalyibát. Olyan kockaszerű épületet, aminek nem volt se ajtaja, se ablaka. A munkások már akkor nagyon kényelmetlenül érezték magukat, mikor a házat építették azon a fennsíkon: állítólag a régi walesi királyok temetkeztek oda, és ott szokott kísérteni a Cwn Annwn, a vörösfülű kutya.

— Ma reggel két rendőr felment a fennsíkra, hogy Bátkyt keresse. És képzeljék... a ház leégett. A maradványok alapján a legutóbbi időben történhetett... mára virradó éjszaka. A romok közt megtalálták egy férfi és egy nő megégett holttestét. De nem voltak annyira elégsé, hogy a munkások, akiket azután felvittek, rá ne ismertek volna Mrs. Roscoe-ra és Morvinra.

— Hogy történhetett? — kérdezte Lene.

— Még a legracionálisabb, ha öngyilkosságra gondolunk — mondta Osborne. — Ki tudja, mikor csap át a bűn a lélekben le nem küzdhető bűntudattá?...

— Akkor hát, — mondta Lene — Llanvygan megszabadult. Az én misszióm is végetért. De oly különös. Mit szól hozzá, doktor? És egyáltalán, még egy szót sem szólt arról, hogy hol csavargott ez alatt a két nap alatt? Valami kis walesi nő?

— Nem is szólok semmit sem, Lene. Nem szólhatok. Vannak dolgok, amik igazak valahol itt bent és örültséggé válnak, kimondva. Nem szabad magyarázni... Egyszerre két világban élünk és mindennek két értelme van: az egyiket mindenki megérti, de a másik túl van a szavakon és rettenetes.

— Maga ma filozófikus hangulatban van — mondta Lene. — És ahhoz képest, hogy filozófiai doktor, eléggé dilettáns és banális bölcseségeket mond. De ne bántsuk a titkait és a kis walesi nőt, aki metafizikai halandzsázása mögött meghúzódik.

Osborne felütötte a fejét.

— Ha Mrs. Roscoe meghalt, a Roscoe=vagyon tudtommal automatikusan a Pendragon=házra száll. Csekélység. Ha Asaph Pendragon, a hatodik Earl of Gwynedd, csakugyan rájött volna az aranycsinálás titkára, akkor sem lettünk volna ilyen gazdagok. Hm, Lene?

— Nem örülök — mondta Lene. — Nem vagyok a nagytőke híve. Kár Magáért, Osborne. Ha Magának semmi pénze se volna, olyan kedves fiú volna. Kívánni sem tudnék jobb férjet. Olyan élvezet volna Magát eltartani.

Osborne telefonon intézkedett, hogy a kutatást szüntessék be és értesítette Llanvygant, hogy megkerültem. Azután autóba ültünk és nemsokára felűntek a kastély barátságos vonalai.

Megfürödtem, átöltöztem és lementem teázni. Osborne=t és Lene=t a Chippendale=szalonban találtam. Osborne egy szendviccsel a kezében nagy lépésekkel járkált fel és alá és izgatottan magyarázott:

— Mihelyt törvényes bizonyosságunk van Mrs. Roscoe haláláról, nagybátyám megbízásából Londonba utazom Setonhoz. Sajnos, nem vagyok birtokában a szakkifejezésnek, amellyel megjelölhetném, mi az az akció, amelybe kezdeni fogunk, de végül is az eredmény az lesz, hogy a Roscoe=vagyon, a bányák, a földek, az erdők, Hátsó-Indiában a gyártelepek és az egész mit tudom én a Pendragon=ház birtokába fog átmenni. Nagybátyám nem óhajt majd ilyen prózai dolgokkal foglalkozni és az egész beláthatatlan vagyon=komplexum adminisztrációja gyenge vállaimra fog nehezedni.

Az arca átszellemülten ragyogott. Most vettem észre, hogy a stilizált, nőies lárva mögött ott leselkedik már az aktív, gyakorlati, csupa=erő angol férfi=úr arca.

Lene bánatos képpel hallgatta és egyszercsak két nagy, kövér könnycsepp futott végig az arcán. Arra gondolt, hogy tudta volna Osborne=t szeretni, ha szegény, gyámoltalan kisfiú lett volna.

Osborne hirtelen megállt, gondterhesen, aztán Lene=re nézett és arca felragyogott.

— Lene... Hiszen Maga közgazdász, és láng=ész! Nem volna kedve, hogy a titkárnőm legyem?

Lene is elgondolkozott.

— Lehet róla beszélni.

— De hol van Cynthia?

Tulajdonképpen az első pillanattól kezdve ezt akartam kérdezni, amióta beléptem Llanvyganba. De valami szerelmes szégyenkezés visszatartott.

— Cynthia már Svájcban lehet — mondta Osborne. — Mindjárt másnap útnak indítottuk a caerbryni kirándulás után. Teljesen össze volt törve, úgyszólván nem is volt magánál. Nagynénink, a Duchess of Warwick, érte jött és magával vitte.

*

Ekkor az ajtó kinyílt és ott tornyosodott az Earl of Gwynedd. De milyen arccal, micsoda viharok átszántotta fekete sávokkal a szeme körül, szemének eltűnt a nyugodt biztonsága, minden vonása kiéleződött, mint a fájdalmas halottaké. Oly megdöbentő látvány volt, hogy még Lene sem mert megszólalni.

— Ó, Bátky — mondta csendesesen, üdvözetül. És fel és alá kezdett járkálni, kopogó, sívár, némaságot parancsoló nagy lépésekkel.

Azután megállt és ránk nézett:

— Maguk is tudnak róla, hogy meghalt... hogy meghaltak mind a ketten?

— Igenis, Mylord. Én... én magam...

De elhallgattam. Lene és Osborne előtt nem akartam beszélni a látomásos történetről, amelynek része voltam. Az earl rámnézett.

— Bátky János... hol volt Maga? nagyon aggódtunk Magáért.

— Mindent elmondok, Mylord. De csak Önnek.

— Jöjjön a könyvtárba.

Nagy karosszéke mélyén szó nélkül hallgatta végig dadogva, és meg-megbotolva előadott történetemet. Nem csodálkozott a legkevésbé sem. Időnkint bólintott, mint aki úgymint tudja, hogy így kellett lennie. Csak a kezének görcsös kapaszkodása a karfába árulta el. És amikor Eileen St. Claire borzalmas halálához értem, mereven rámfüggesztette a szemét, és azután lehullott a tekintete, tengerfenékek mélyeibe, meteor.

Mikor befejeztem, sokáig hallgatott.

— Azután nem látta többet a... a kísértetet? — kérdezte végre.

— Nem.

— Senki se látta. Senki. Itt nem lehet más... Bátky, jöjjön most fel velem Pendragonba. Még világosan felérünk, ha sietünk.

Pár perc múlva kocsiban ültünk, és a jól ismert úton nemsokára ott álltunk a romok előtt. Lefelé siettünk, kinyitva a rózsakeresztrel jelzett titkos ajtót, az earl a legegyszerűbben vezetett a cél felé. Le a vár méhébe, ahol a régi Pendragonok sírjai tátonganak. Lefelé az úton, ahol egykor St. Germain és Lenglet de Fresnoy követték Bonaventura Pendragont, mondhatatlan félelemben. Én már nem féltem. Én már szembetalálkoztam a Lehetetlennel és a mértékeim megváltoztak. Az egyiptomi papok járhattak így templomuk titkos, isten- és rémlakta termeiben.

Ott álltunk a rejtelmes világító test alatt, melynek fénye az oltárra hullott. Az earl félretolta

az oltárt és felemelte a sír lapját. Benéztünk az üregbe.

A ravatalon ott feküdt a fekete ruhás alak. Keze összekulcsolva a mellén, mint az áhitatos halottaké, rajta a gyűrűk. Az arca merev, vértelen, halott . . . de ez a merevség már nem az északi isten tökéletes nyugalma volt, hanem keserű, kínos, mérhetetlenül sötét. És most láttam . . . a mellében egy régi tör arany markolata.

A haláltalan lovas megölte magát.

Az earl szeméből egy könny szivárgott ki. Azután becsukta a sírt.

Felmentünk a napvilágra. Alkonyodott, a színek élénkek lettek, hegyekkel, völgyekkel, falvakkal a naplemente zengő glóriájában ott feküdt alattunk a gwyneddi earlok szépséges birodalma. És az egész tájék oly melankólikus volt, mintha tájjá lett volna a mulandóság és közelednék az éjszaka.

— Fáradt vagyok — mondta az earl és leültünk egy mohos kőpadra.

Sokáig ültünk. Feljöttek a csillagok és a barátságos hold. Az earl egyszerre mesélni kezdett. Máig sem tudom, miért lépett ki zárkózottságából. Talán a fáradsága tette, az utolsó napok roncsoló izgalmai és mert már úgyis minden véget ért.

— Egy bizonyos időpontra vártak, — mondta — a csillagok bizonyos nagyon ritka konstellációjára talán, vagy valami más jelre, amiről mi nem tudhatunk. A műves Illés próféta eljövételének nevezték ezt az időpontot. Erre az időre várt Asaph Pendragon, a sírban, melyet élve maga készített magának. Az időpont eljött . . . éppen most, amikor már rég nincsenek rózsakeresztesek és titkos tudományukat mosolyogva felejtette el a világ. Az időpont egybeesett az én megpróbáltatásommal. Az éjféli lovas, a haláltalan igazságosztó ismét megmentette utódainak az életét. De a Nagy Mű nem haladt. Csak a fekete mágia segíthetett, az

ördög=idézés. Az ördög=idézéshez áldozat kell. Elragadta a farmer kisfiát. Napokon át kutattam a hegyekben, kétségbeesve és nem találtam. Meg kellett mentenem a kisfiút. Végre, abban a házban, melyet Morvin épített, találkoztam vele. Választanom kellett, vagy az asszonyt áldozza fel, mondta, vagy a kisfiút. Rettenetes harc volt. És azután . . . a kisfiút választottam, az ártatlant. Az asszonyt a sorsára bízta, és el is érte. A Nagy Mű pedig nem sikerült . . . Ha úgy van, amint Maga mondja, megjelent előtte a Sátán . . . de mindezt nem tudhatjuk. Csak azt, hogy kétségbeesve halt meg. Jöjjön, doktor Bátky.

Mikor beértünk a kastélyba, az earl megváltozott, nyugodt és tárgyilagos hangon így szólt:

— Kedves barátom, egy utolsó szívességre kérem. Menjen el újra Londonba és keresse fel Julian Huxley professzort a King's College zoológiai intézetében. Mondja meg, hogy az intézetnek ajánlékozom az óriás axolotlokat. És a műszereimet. A statisztikai táblázataimat. Dolgozzák fel, ha akarják és hozzák nyilvánosságra az eredményeket.

— Ó, Mylord . . . hát abbahagyja a tanulmányait?

— Mit tanulmányozzak tovább? az én kísérletem úgyis oly nevetségesek ahhoz képest, amit a rózsakeresztesek tudtak, ahhoz képest, ami a szemünk előtt történt. Én . . . hiszek a testnek feltámadásában. És hogy mások elhiszik, nem érdekel. Bátky János . . . az én történetem végetért. Ami hátra van, egy nagyon öreg ember hónapjai és évei, akit már nem a feltámadás vigasztal, hanem az örök halál.

*

És ezzel véget is ért a walesi história.

Másnap az earl elutazott Skóciába.

Lene elutazott Oxfordba, Osborne és én pedig Londonba. Érintkezésbe léptem Julian Huxleyvel, akit annyira tiszteltem, mint nagy biológust és mint Aldous Huxleynek, a legszellemesebb regényírónak, a rokonát.

Mint Llanvygan követe, nagyon népszerű lettem biológusi körökben, úgy ünnepeltek, mintha én találtam volna fel az axolotlokat. Én is nagyon jól éreztem magam, a természettudományok olyan üdítően hatottak rám, az átélt történelmi szörnyűségek után, mint egy alpesi táj.

Gyakran összejöttem Osborne-nal, aki pár nap múlva közölte velem, hogy levelet kapott Cynthiától. Már túl van minden veszedelmen és melegen érdeklődik utánam.

Rögtön írtam Cynthiának, de nem árultam el neki azt a tervemet, hogy utána utazom Svájcba. Egyébként ez az utazás egyre húzódott. Új ismerőseim közül egy úr meghívott, hogy kísérjem el Amerikába egy kongresszusra, amely a természettudományok történetével foglalkozik és tartsak előadást Lenglet de Fresnoyról és a XVIII. századi szabadkőművesekről.

Az amerikai utazás rendkívül csábított. Eddigi utazásaim mindig csak egy kontinensre szorítkoztak.

És a józan ész is azt mondta, hogy felejtsem el Cynthiát. Olyan kilátástalan volt ez az egész szerelem, vagy minek nevezzem. Cynthiát nem vehetem feleségül. A saját sznobizmusom tiltakozott az ellen a gondolat ellen, hogy egy leány, aki Shakespeare és Milton korával rokonságban van, egy ilyen polgári senkinek az «élettársa» legyen, amilyen én vagyok.

És ha valami csoda folytán mégis a feleségem lenne, — gondoltam : — nem lenne boldog házasság. Mert Cynthia, mint az én polgári feleségem, elvesztené azt, amit szereték benne, és ami talán

nincs is meg benne : a várkisasszony magas, gögös, históriás megközelíthetlenségét.

Amíg így haboztam, egy levelet kaptam Cynthiaától.

«My Dear Friend,
 nagyon kedves Magától, hogy gondolt rám. Annál is inkább, mert nagyon sokat olvasok és úgy szeretném a véleményét hallani ezekről a könyvekről. Főkép francia könyveket olvasok. Nagyon szeretném, ha itt volna, mert sok mindent nem értek.

Most már egészen egészséges vagyok és kijárok kisebb sétákra a hegyek közé. Úgy szeretnék valami szép hasonlatot írni ezekről a svájci hegyekről, de nem jut eszembe semmi.

Ajánljon valami jó könyvet az engadini nép és általában a ladinok néprajzáról.

Nagyon kellemes társaságom van. Itt van volt iskolatársnőm, Daphne Fitz William és a bátyja, aki kapitány a haditengerészetnél. Nagyon kedves fiú és intelligens is. Bizonyára nagyon jó barátok lennének. Fitz William kapitány megkérte a kezemet.

Szeretném, ha részletesen megírná, mik a tervei a közeljövőre és min dolgozik. Általában ne felejtse el, hogy nagyon jó barátja vagyok és az is fogok maradni mindig. Irjon.

Yours

Cynthia Pendragon.

ÚJ MAGYAR REGÉNYEK

TERSÁNSZKY J. JENŐ

KAKUK MARCI VADÁSZKALANDJA

Kakuk Marci, Tersánszky legszerencsésebb leleménye, szinte már klasszikus alakká vált. A mai magyar irodalom legmulatságosabb figurája ez a csavargó, aki mindig bajokba kerül és mindig kivágja magát, mindig csirkefogó, de sohasem követ el igazi bűnt s mindig kedves és humoros marad.

TÖRÖK SÁNDOR

SZEGÉNY EMBERT MÉG AZ ÁG IS HÚZZA

«Az idegen város» szerzője ezúttal szatirikus regényt írt Bilicse Péterről, akinek minden lépése balul sikerül, a bajok nevetséges-ségig üldözik mindvégig. A szatira keserű-ségét az előadás szépsége és az író merőben egyéni, meleg, együttérző humora enyhíti.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

